GHIDUL COMPLET AL

Animalelor

The Complete Guide to Animals

Translation copyright © 2008 Teora USA LLC
Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin editurii Teora USA.
Reproducerea integrală sau parțială a textului sau a ilustrațiilor din această carte este interzisă fără acordul prealabil scris al editurii.

Copyright © 2008 Marshall Editions
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the copyright holder.

Autor: Jinny Johnson
Consultant: Profesor Philip Whitfield

Distribuție în România prin
Editura Teora SRL
Calea Moșilor 211, sector 2,
Cod 020863, București
Tel.: 021 - 619.30.04,
Fax: 021 - 210.38.28

CC ANIMALE, ENCICLOPEDIE
ISBN 10: 1-59496-736-9
ISBN 13: 978-1-59496-736-8

538

Printed and bound in China

GHIDUL COMPLET AL

Animalelor

Jinny Johnson
Consultant general: Profesor Philip Whitfield

Cuprins

6..... Introducere

8..... Ce este un animal?

10..... Clasificarea animalelor

12..... **MAMIFERE**

14..... Marsupiale

17..... Monotreme

18..... Iepuri și veverițe

20..... Chițcani, șoareci și șobolani

22..... Lemuri, lemuri-șoarece și aye-aye

24..... Spirit matern

26..... Antropoide, giboni și maimuțe

28..... Lilieci

30..... Câini, hiene și lupi

32..... Urși, panda și ratoni

34..... Civete și manguste

36..... Feline mari

38..... Feline

40..... Foci și lei de mare

42..... Porc furnicar, alți porci

44..... Cămile, cerbi și cai

46..... Cetacee

48..... Balene și delfini

50..... Elefanți, hipopotami, dugongi

52..... **PĂSĂRI**

54..... Ratite

56..... Zborul

58..... Cocoși, curcani, prepelițe, gâște, rațe

60..... Caprimulgi și bufnițe

62..... Papagali și păsări colibri

64..... Păsări-picioroange

66..... Parada și ritualul împerecherii

68..... Păsări de pradă 1

70..... Păsări de pradă 2

72..... Vrăbii și cinteze

74..... **REPTILE**

76..... Țestoase

78..... Ouă, cuiburi și reptile tinere

80..... Șopârle

82..... Șerpi

84..... Vipere

86..... Gecko, varani și gila

88..... Reptile veninoase

90..... Crocodili, aligatori și caimani

92..... AMFIBIENI
94..... Broaște 1
96..... Broaște 2
98..... Metamorfoza amfibienilor
100..... Salamandre
102..... Tritoni și scormonitori

104..... PEȘTI
106..... Rechini
109..... Rechini plați
110..... Rechinii ca prădători
112..... Anghile
114..... Heringi
116..... Salmonide
118..... Gadide
120..... Pești-broască și undițar
122..... Viața din adâncuri
124..... Bibani
126..... Pești plați
128..... Coelacanți și pești cu plămâni

130..... INSECTE ȘI ARAHNIDE
132..... Insecte alergătoare și săritoare, urechelnițe
134..... Călugărițe și libelule
136..... Hemiptere, păduchi și purici
138..... Fluturi și molii
140..... Metamorfoza insectelor
142..... Muște
144..... Coleoptere
146..... Albine, viespi, furnici, termite
148..... Insecte sociale
150..... Păianjeni
153..... Scorpioni și căpușe

154..... Glosar
156..... Index și mulțumiri

Introducere

Diversitatea uimitor de mare a animalelor răspândite pe toată suprafața Pământului poate fi clasificată în două grupe principale: vertebrate (animale cu coloană vertebrală) și nevertebrate (animale lipsite de coloană vertebrală). Mamiferele, păsările, reptilele, amfibienii și peștii au coloană vertebrală, iar insectele, păianjenii și moluștele nu au.

Habitatele pe glob

Animalele trăiesc pretutindeni pe Pământ – indiferent de forma de relief sau climă. Arealul sau mediul specific unui animal se numește habitat. Cele mai multe animale sunt adaptate la doar unul sau două habitate. Baracuda (Baracuda din Atlantic), de exemplu, care este un pește de apă sărată, nu ar putea supraviețui în apele dulci ale unui lac; o focă nu ar supraviețui în deșert; iar un șarpe cu clopoței nu ar supraviețui mult timp la Polul Nord. Unele animale migrează primăvara și toamna, în căutare de habitate caracterizate de o climă mai blândă și hrană abundentă. Diferențele climaterice de pe glob fac posibilă existența zonelor foarte variate din punctul de vedere al climei și florei, de la deșerturi fierbinți și uscate și păduri tropicale calde și umede, la întinderi polare de gheață, oceane adânci și câmpii întinse, lacuri și fluvii cu apă dulce. Animalele care trăiesc în aceste medii diferite au dezvoltat uimitor de multe și diverse modalități de existență, hrănire și reproducere.

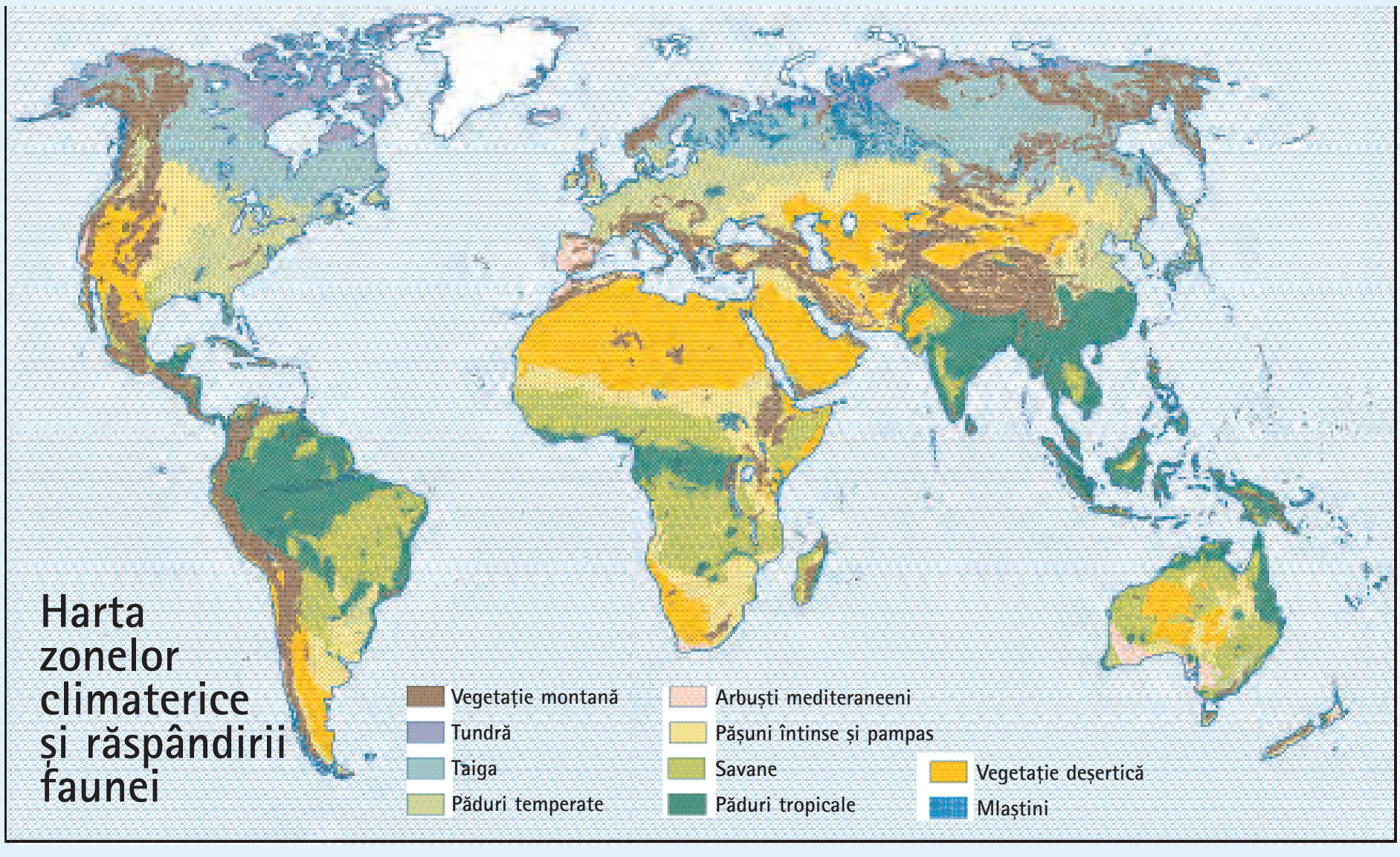

Ghid de utilizare a cărții

Animalele care se regăsesc în aceste pagini sunt distribuite în capitole corespunzător principalelor grupe de animale: mamifere, reptile, păsări, pești și așa mai departe. Familiile sau speciile înrudite sunt grupate pe câte o pagină dublă. Titlul articolelor individuale prezentate reprezintă versiunea cea mai uzitată a numelui comun al animalului respectiv.

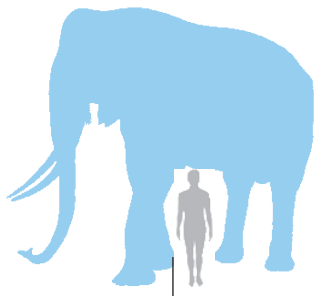

Scara Siluetele compară mărimea animalului cu mărimea medie a corpului, mâinii sau bustului unui om adult.

Elefantul african

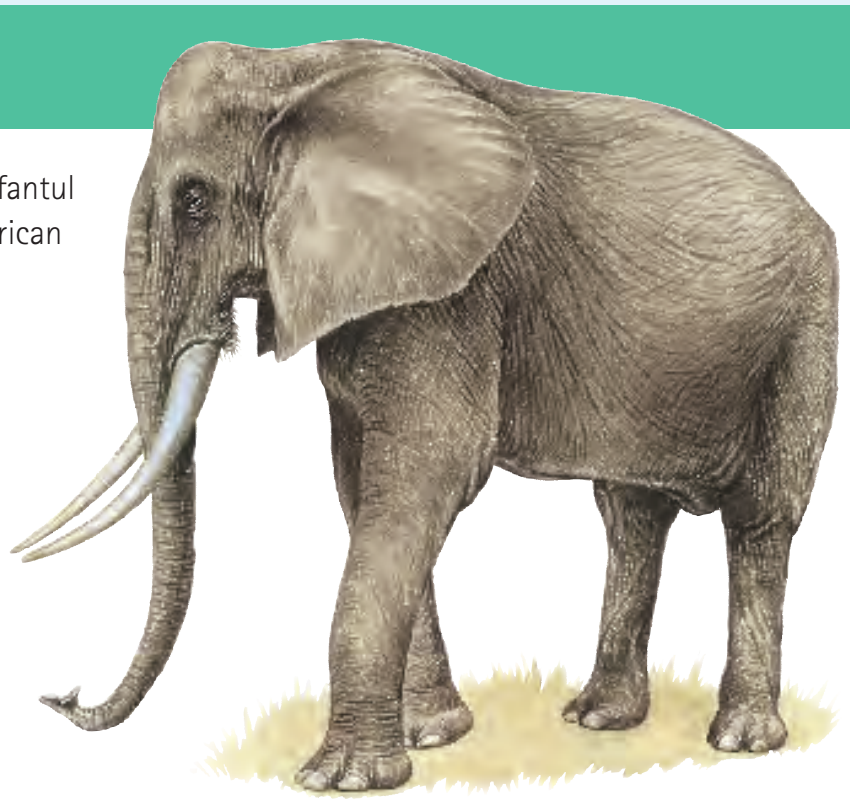

Elefantul african

Are urechile și colții mai mari decât specia asiatică și două proeminențe digitate la capătul trompei. Sunt animale sociale și trăiesc în turme, concentrate în jurul câtorva femele și al puilor de diferite vârste. La maturitate, masculii se desprind de turmă pentru a forma alte turme, numai de masculi.

Nume latin Este dat fie numele speciei, fie numele familiei din care face parte.

Dimensiune Este dată mărimea aproximativă a întregului animal sau a unei anumite părți a animalului.

Habitat și Areal Informațiile despre habitat indică mediul în care trăiește respectivul animal. Datele și harta referitoare la răspândire indică acea regiune a Globului în care acesta trăiește.

Harta Zonele roșii indică regiunile în care trăiește respectivul animal.

Zonele oceanice

Oceanul poate fi împărțit în zone. Cele mai multe plante și animale trăiesc în zona caldă și luminată de la suprafață, denumită zona eufotică sau luminoasă. Sub aceasta, zona disfotică sau semiobscură este prea întunecoasă pentru ca plantele să se poată dezvolta; printre animalele care trăiesc aici se numără peștele-lanternă și calmarul uriaș. Nici o rază de lumină nu ajunge în zona afotică sau obscură. Aici trăiesc doar ființe ciudate precum peștele-undițar și anghila pelican. Fundul oceanului reprezintă căminul castraveților și stelelor-de-mare.

Zona eufotică sau luminoasă are o adâncime cuprinsă între 0 și 200 m.

Zona disfotică sau semiobscură are o adâncime cuprinsă între 200 și 1.000 m.

Zona afotică (obscură) se întinde până la fundul oceanului. Cuprinde cea mai mare parte a maselor oceanice de apă și poate depăși adâncimea de 11.000 m.

Fundul oceanului sau zona bentonică.

Ce este un animal?

Există o multitudine de ființe vii, pe care le împărțim în cinci grupe denumite regnuri. Fungii, bacteriile, algele și microorganismele aflate în fiecare picătură de apă sunt toate vii și sunt capabile să se reproducă și să se hrănească la fel ca și animalele și plantele. Unele își produc singure hrana, pe când altele consumă alte organisme. Animalele sunt mult mai evoluate decât alte ființe.

Cu tentaculele ei delicate, **anemona-de-mare** poate părea mai degrabă o plantă, dar este un animal care trăiește, respiră și se hrănește.

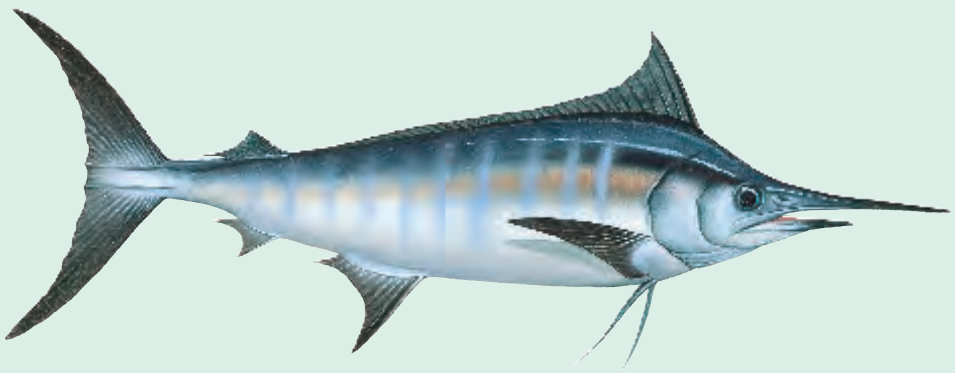

Merlinul albastru este o specie de pește. Ca toți peștii, merlinul este adaptat să își ia oxigenul mai degrabă din apă decât din aer.

REGNUL MONERA	REGNUL PROTISTA	REGNUL FUNGI	REGNUL VEGETAL	REGNUL ANIMAL
Include bacteriile și algele albastre-verzi.	Include amibele și unele alge.	Include mucegaiurile, ciupercile și drojdia.	Toate plantele, inclusiv mușchii și ferigile.	Toate animalele, de la spongieri la primate.
CARACTERISTICI PRINCIPALE	**CARACTERISTICI PRINCIPALE**	**CARACTERISTICI PRINCIPALE**	**CARACTERISTICI PRINCIPALE**	**CARACTERISTICI PRINCIPALE**
Organizarea Unicelulare (compuse dintr-o singură celulă).	**Organizarea** Unicelulare (compuse dintr-o singură celulă).	**Organizarea** Pluricelulare (compuse din mai multe celule).	**Organizarea** Pluricelulare (compuse din mai multe celule).	**Organizarea** Pluricelulare (compuse din mai multe celule).
Structura celulară Celulele nu au un nucleu propriu-zis.	**Structura celulară** Celulele au un nucleu.	**Structura celulară** Celulele au nuclei.	**Structura celulară** Celulele au nuclei.	**Structura celulară** Celulele au nuclei.
Deplasarea Unele se pot deplasa cu ajutorul unui flagel, ca o coadă.	**Deplasarea** Unele organisme protiste se pot deplasa, altele nu.	**Deplasarea** Nu se pot deplasa.	**Deplasarea** Nu se pot deplasa.	**Deplasarea** Cele mai multe se pot deplasa într-o anumită etapă a vieții.
Hrănirea Unele își produc singure hrana. Altele descompun organisme vii.	**Hrănirea** Unele își produc singure hrana. Altele se hrănesc diverse organisme.	**Hrănirea** Cele mai multe se hrănesc cu organisme moarte sau aflate în descompunere. Nu-și pot produce singure hrana.	**Hrănirea** Își produc singure hrana cu ajutorul luminii solare, al dioxidului de carbon și al apei.	**Hrănirea** Nu își pot produce singure hrana, dar se hrănesc cu plante și/sau alte animale.

Salamandra-tigru este un amfibian – un tip de animal care poate trăi atât în apă, cât și pe uscat.

Animalele sunt împărțite în două mari grupe: vertebrate (animale care au coloană vertebrală) și nevertebrate (animale lipsite de coloană vertebrală). Grupa vertebratelor include peștii, amfibienii, reptilele, păsările și mamiferele. Nevertebratele includ specii precum viermii, spongierii, moluștele și insectele. Ați putea fi mirați să constatați că toate ființele din aceste pagini sunt animale.

Păsările, precum această **pasăre colibri**, sunt singurele animale cu pene, accesoriu care le menține temperatura corpului și le permite să zboare.

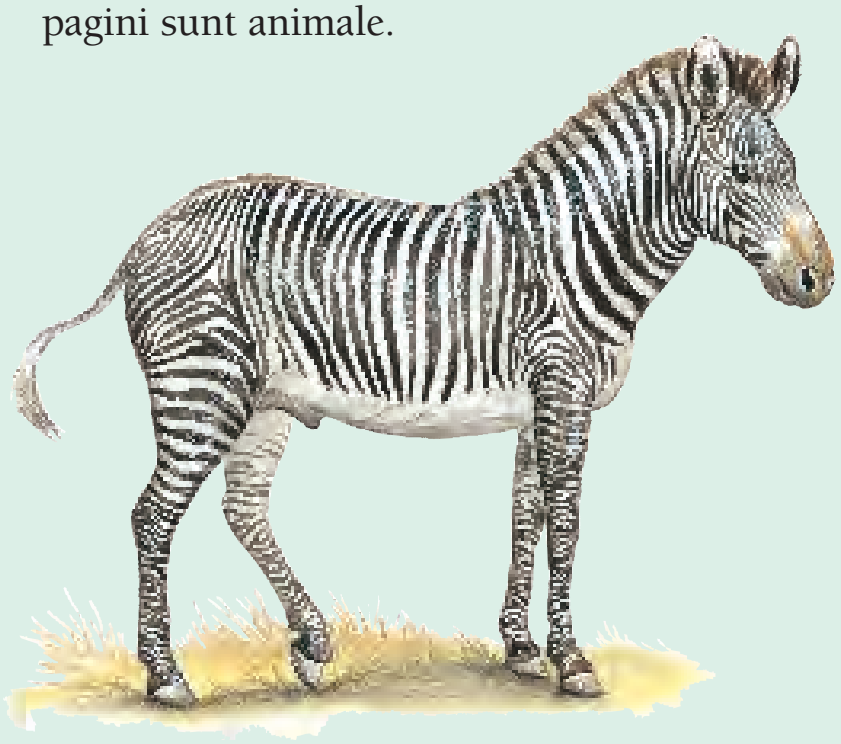

Zebra este un mamifer – un animal cu sânge cald și blană. Zebrele sunt erbivore, însă unele mamifere se hrănesc cu alte animale.

Semne de viață

Există șapte „semne de viață" principale care ne ajută să deosebim vietățile de obiecte, iar animalele le întrunesc pe toate cele șapte.

Fluturele este o specie de insectă și reprezintă cel mai răspândit animal de pe Pământ.

Animalele:

- **Respiră** pentru a furniza oxigen corpului, în vederea susținerii proceselor acestuia.
- **Se reproduc**, cele mai multe pe cale sexuată, deși există câteva animale care se reproduc prin crearea de copii identice proprii; în cazul reproducerii sexuate, o celulă sexuală masculină se contopește cu una sexuală feminină pentru a forma un individ nou.
- **Se deplasează** pentru a găsi hrană, a se împerechea sau a scăpa de pericole; deși unele dintre ele nu par să se miște, de pildă scoica, totuși exemplarele tinere ale acesteia înoată liber înainte de a se prinde de stânci.
- **Se hrănesc** cu alte organisme (plante sau animale) pentru a obține energia necesară corpului; animalele mai au nevoie, de asemenea, să bea apă.
- **Percep** lumea înconjurătoare cu ajutorul văzului, mirosului, simțului tactil, auzului și/sau al gustului.
- **Cresc**, atât pentru a ajunge la maturitatea deplină, cât și pentru a remedia eventuale vătămări ale corpului.
- **Excretă**, adică înlătură produsele reziduale din corp – animalele expiră dioxid de carbon și elimină alte substanțe reziduale prin urină și materii fecale.

Șerpii sunt reptile, animale cu sânge rece, care se încălzesc prin expunere la lumina soarelui.

Clasificarea animalelor

Deși până acum au fost descrise și cercetate științific milioane de specii de animale, pot exista încă zeci de alte milioane nedescoperite. Specialiștii clasifică regnul animal în mai multe grupe. Ursul brun, de exemplu, este o specie de urs – o specie reprezintă o grupă de organisme asemănătoare, care se pot reproduce între ele. Ursii aparțin *familiei* ursilor, din ordinul carnivorelor, ce se află în clasa mamiferelor, parte a încrengăturii (*phylum*) *cordate* (cordatele sunt animale care dispun de coloană vertebrală). Diagrama de mai jos ne indică principalele grupe de animale.

REGNUL ANIMAL

- TARDIGRADE
- VIERMI NEMATOMORFI
- LIMBRICI
- BRAHIOPODE

- ANEMONE DE MARE, MEDUZE, CORALI și HIDRE

- VIERMI și LIPITORI

- CTENOFORE

- SPONGIERI

- VIERMI ACANTOCEFALI
- VIERMI PLAȚI
- VIERMI DIN CLASA ONYCHOPHORA
- ALTE ÎNCRENGĂTURI

ARTROPODE

- CRABI- POTCOAVĂ
- MIRIAPODE

- PĂIANJENI DE MARE
- CHILOPODE

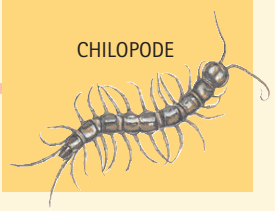

ARAHNIDE (73.000 DE SPECII)

Păianjeni-cămilă
Păianjenul de câmp
Palpigrade (micro-scorpioni cu bici)
Acarieni și căpușe
Pseudoscorpioni
Scorpioni
Păianjeni
Amblipigieni (scorpioni fără coadă)

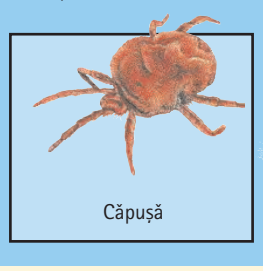

Ricinulei
Uropigieni (scorpioni cu bici, Uropygid)

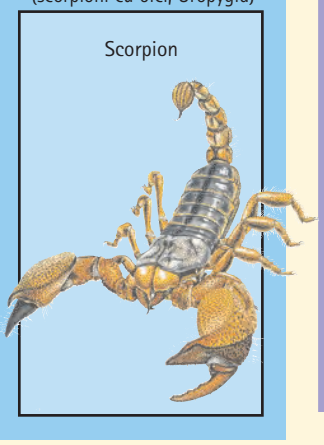

CRUSTACEE (48.000 DE SPECII)

- BRANHIPODE
- SCOICI
- CREVEȚI ȚEPOȘI DE NISIP
- CREVEȚI
- OSTRACODE
- CRABI, HOMARI și CREVEȚI

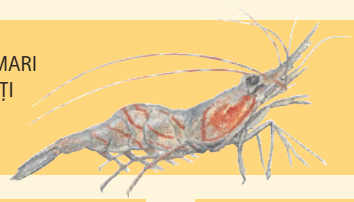

- MISTACOCARIDE
- COPEPODE

- MOLUȘTE
- CARACATIȚE și CALMARI
- SOLENOGASTRE
- BIVALVE
- CHITON
- MELCI

- SCAFOPODE
- MELCI DIN FAMILIA ACAEIDIDAE
- BRIOZOARE
- ROTIFERE
- ECHINODERME
- ARICI-DE-MARE
- STEA-DE-MARE
- OFIURIDE
- CASTRAVEȚI-DE-MARE

INSECTE (Cel puțin 1 milion de specii)

Furnici, albine și viespi
Coleoptere
Ploșnița celulozei (Psocoptera)
Colembole
Insecte din Ordinul Hemiptera
Fluturi diurni și nocturni
Tricoptere
Chrysoperla Rufilabris și leul furnicilor (familia Myrmeleontidae)
Păduchi
Călugărițele
Efemeridele
Scorpioni zburători (Panorpa communis)
Japygidae
Libelule
Urechelnițe
Purici
Muște
Lăcuste și greieri
Grylloblatta campodeiformis
Peștișorul argintiu (Lepisma saccharina)
Ordinul Collembola
Fasmide
Plecoptere
Ordinul Strepsiptera
Termite
Tripși
Ordinul Embioptera
Ordinul Zoraptera

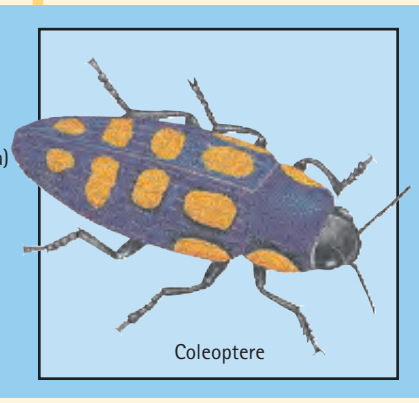

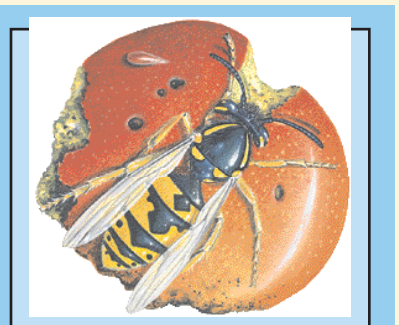

CORDATE
(animale care au coloană vertebrală, 45.000 de specii)

REPTILE
(6.800 de specii)

Crocodili și aligatori
Șopârle și șerpi
Tuatara
Broaște țestoase

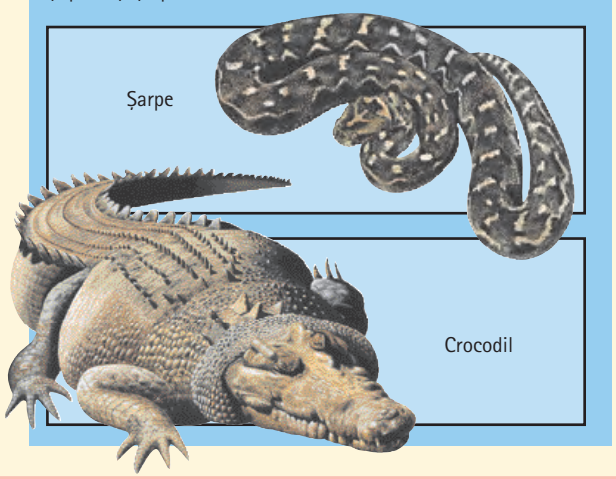

MAMIFERE
(4.600 de specii)

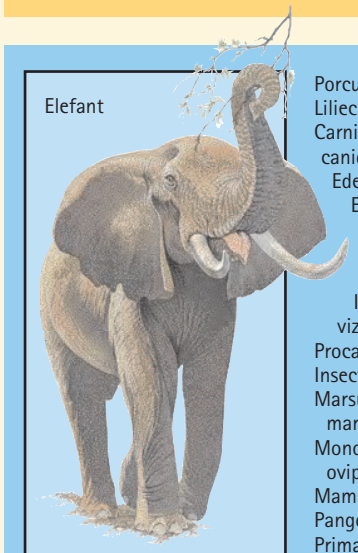

Porcul termitelor
Lilieci
Carnivore (familiile felidae, canidae și ursidae)
Edentate (furnicari și leneși)
Elefanți
Șoareci-elefant
Mamifere copitate
Lemurieni zburători
Iepuri de câmp, iepuri de vizuină și iepuri de stâncă
Procaviile
Insectivore
Marsupiale (mamifere cu marsupiu)
Monotreme (mamifere ovipare)
Mamifere imparicopitate
Pangolini
Primate
Rozătoare
Foci, lei de mare și morse
Lamantini
Ordinul Scandentia
Balene și delfini

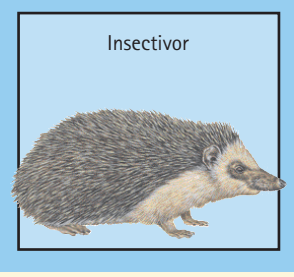

AMFIBIENI
(4.780 de specii)

Caecilians
Broaște și broaște râioiase
Tritoni și salamandre

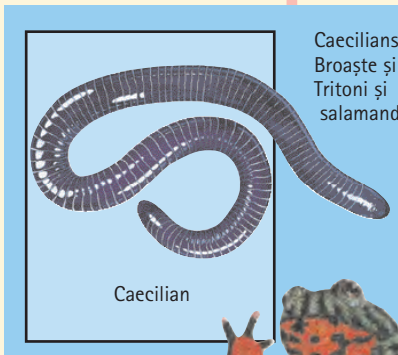

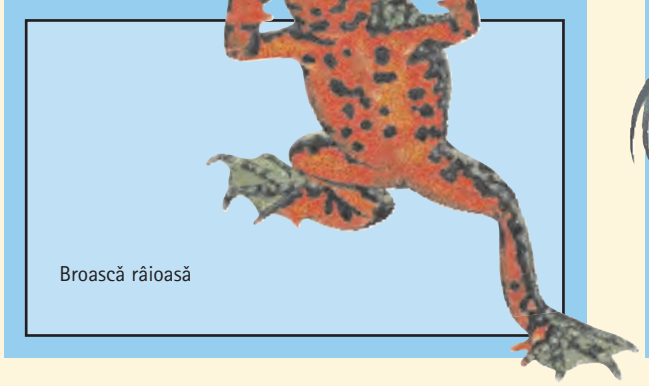

PĂSĂRI
(9.000 de specii)

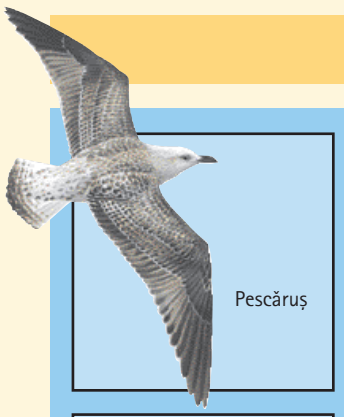

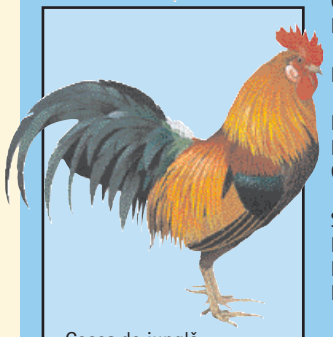

Albatroși, petreli și furtunari
Cazuari și emu
Cocori, cârstei, lișițe și dropii
Cuci și cuci nord-americani
Cufundaci
Rațe, gâște, lebede și curcani de mlaștină
Acvile, șoimi, ulii, vulturi, ereți și șorecari
Cufundari
Bâtlani, berze, ibiși și flamingo
Pescărași albaștri, prigorii și dumbrăvence
Kiwi
Păsări-șoareci
Caprimulgi europeni și caprimulgi pitici australieni
Struți
Bufnițe
Papagali
Păsări arboricole, cum ar fi măcălendrii și ciorile
Pelicani, gâște de mare, anhinga și fregate
Pinguini
Fazani, cocoși de junglă, cocoși de munte, potârnichi, curcani și prepelițe
Porumbei
Nandu
Găinușe de nisip
Lăstuni și păsări colibri
Găinușe de pampas
Trogoni
Turaco
Păsări de baltă, pescărași, rândunici de mare și alca
Ciocănitori, păsări cu barbă, tucani, păsări strălucitoare și indicatoarele de miere

PEȘTI OSOȘI
(20.000 de specii)

Există 27 de ordine, printre care se numără:
Crapul
Codul
Anghila
Tactostomamacropus
Pești turtiți
Pești lanternă
Somonii
Peștii-broască

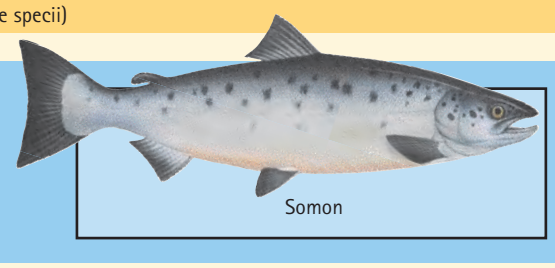

RECHINI, CALCANI și DIAVOLI DE MARE
(1.000 de specii)

Include opt ordine de rechini și șase ordine de pisică de mare

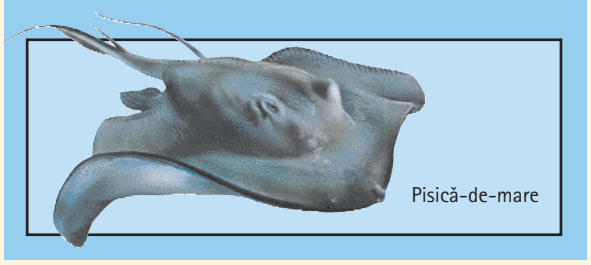

PEȘTI FĂRĂ FĂLCI (AGNAȚI)
(75 de specii)

ASCIDII (2.500 de specii)

LEGENDA PRINCIPALELOR GRUPE DE ANIMALE

- Regnul reprezintă cea mai mare clasificare a animalelor. Plantele, fungi, protistele și monerele aparțin unor regnuri separate.
- Încrengătura reprezintă diviziunea principală a regnului animal. Cordatele sunt o încrengătură. Pluralul de la phylum este phyla.
- Subîncrengătura este o subdiviziune în cadrul unei încrengături. Crustaceele și ascidiile sunt amândouă subîncrengături.
- Clasa reprezintă o diviziune a încrengăturii. Reptilele, păsările, amfibienii, peștii și mamiferele reprezintă clase.
- Ordinul este o diviziune a unei clase. Liliecii, rozătoarele, marsupialele și primatele sunt ordine ale mamiferelor.

Mamifere

Mamiferele sunt animale cu sânge cald, dotate cu plămâni pentru a respira aerul și un sistem osos numit schelet; își hrănesc puii cu lapte. Majoritatea nasc pui vii și sunt acoperite de păr sau blană. Cele mai multe au creierele dezvoltate și simțurile ascuțite.

Scheletele mamiferelor

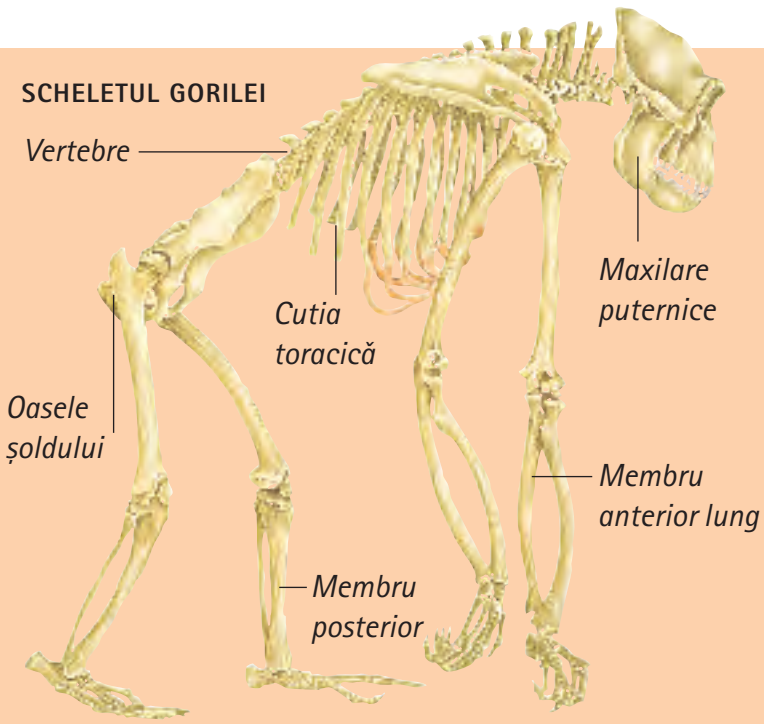

Mamiferul este un animal vertebrat, adică are coloană vertebrală compusă din oase individuale, numite vertebre. Cutia toracică, formată din coaste, înconjoară și protejează inima și plămânii, iar cutia craniană osoasă protejează creierul. De această parte centrală a scheletului sunt legate patru membre. Unele mamifere au patru membre, iar altele au două membre posterioare și două brațe. În cazul mamiferelor acvatice, membrele posterioare au dispărut complet, locul lor fiind luat de o coadă puternică, cu care aceste mamifere „bat" apa pentru a putea înainta.

Mamifere cu păr

Toate mamiferele au păr. Mamiferele acvatice, precum balenele, au puțin păr pe corp, deoarece părul în exces ar duce la încetinirea vitezei animalului atunci când înoată. Alte animale, totuși, au nevoie de mult păr pentru a le ține de cald în condiții de temperatură scăzută. Boul moscat, de exemplu, are o blană cu două tipuri de păr, lung și scurt. Această combinație protejează animalul în condiții de frig extrem. Părul de pe corpul leneșului crește în direcție opusă celui al celorlalte mamifere. Este orientat în jos atunci când leneșul atârnă în poziția sa obișnuită, astfel încât apa să se scurgă de pe corp.

Leneșul cu două degete

Marsupiale

Există cam 280 de specii de mamifere marsupiale, printre care ursșii marsupiali și koala, dar și cangurii. Cele mai multe trăiesc în Australia și Oceania, dar există peste 70 de varietăți de oposum în America de Nord. „Marsupial“ înseamnă „mamifer cu pungă“. Puii marsupialelor se nasc într-o etapă incompletă de dezvoltare – unii nu depășesc la naștere mărimea unui bob de orez, toți fiind lipsiți de păr și de vedere. Puii trebuie să-și croiască singuri drum către marsupiul acoperit de păr situat în partea inferioară a corpului mamei. Aici se pot hrăni cu laptele ei, pot crește și se pot dezvolta în siguranță.

Cangurul roșu

Cangurul roșu

Cangurul roșu este cel mai mare marsupial. Se deplasează, de regulă, sărind pe picioarele din spate, putând face salturi mari și atingând viteze de până la 56 km/h. Trăiește în zonele fierbinți de deșert și pășune ale Australiei. Femela dă naștere unui singur pui, care iese din marsupiu la lumină la vârsta de două luni.

Nume latin *Macropus rufus*

Dimensiune Corp: 1-1,6 m

Habitat Câmpiile cu ierburi și aride

Areal Australia Centrală

Nume latin *Dendrolagus lumholtzi*

Dimensiune Corp: 52-80 cm

Habitat Pădurea tropicală

Areal Nord-estul statului Queensland (Australia)

Cangurul arboricol Lumholtz

Își petrece mult timp în arbori, unde se hrănește cu frunze și fructe. Poate să și doarmă acolo. Numărul de exemplare este în scădere deoarece suprafața pădurii tropicale, care îi oferă adăpost, se micșorează din cauza defrișărilor. Grupuri mici conviețuiesc și dorm în același arbore. Sunt animale foarte precaute și greu de observat.

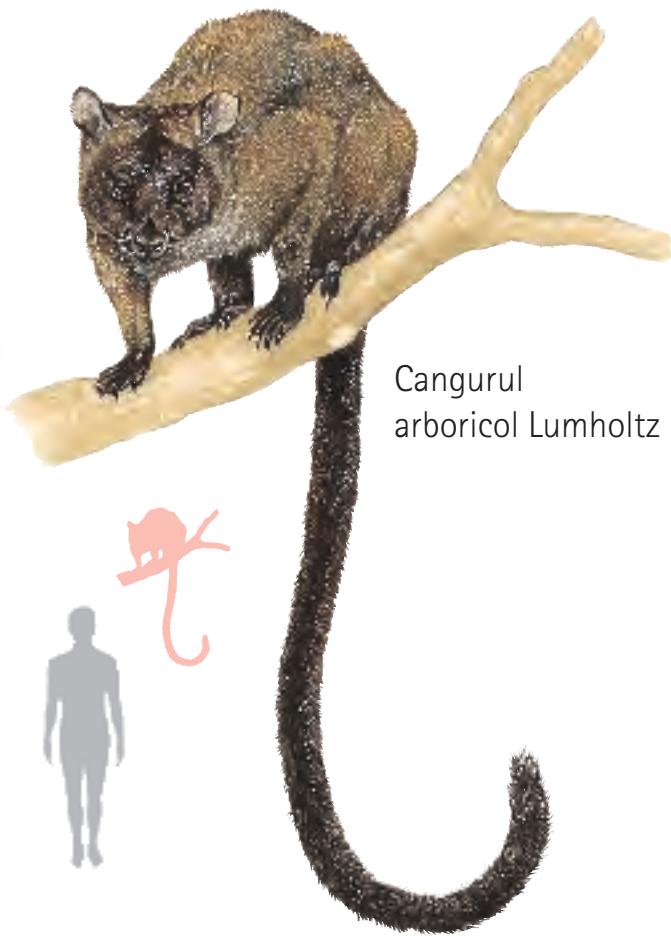

Cangurul arboricol Lumholtz

Marele oposum zburător

Marele oposum zburător

Are membrane tegumentare situate între încheieturile membrelor anterioare și ale celor posterioare, care acționează ca o parașută, permițându-i să planeze de la un copac la altul, în pădurile de eucalipți unde trăiește.

Nume latin *Petauroides volans*
Dimensiune Corp: 30-48 cm
Habitat Păduri
Areal Estul Australiei

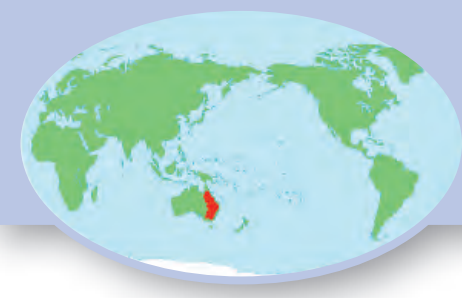

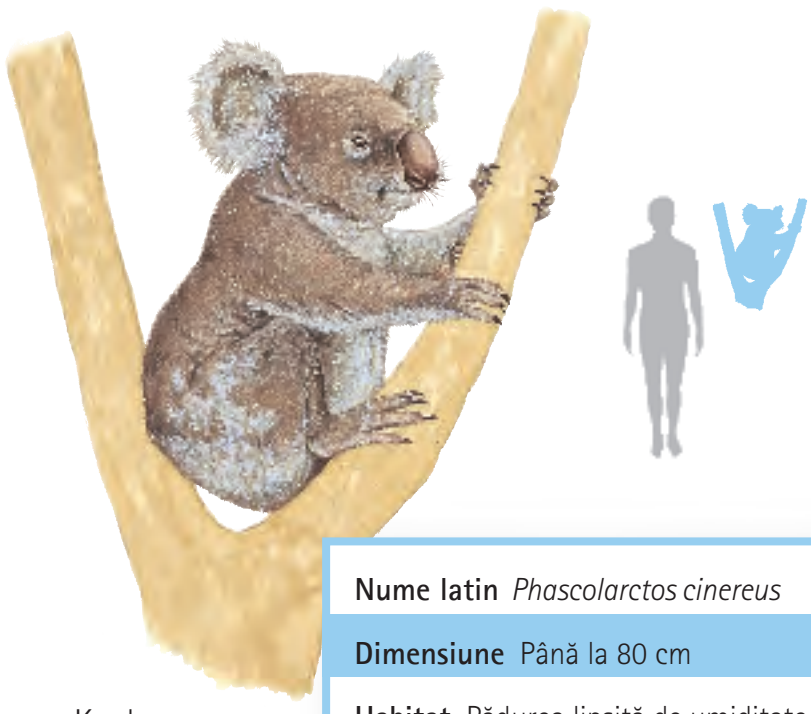

Koala

Koala

Petrece până la 18 ore pe zi dormind. În restul timpului, se hrănește cu frunze de eucalipt și rareori coboară din copaci. Are un tub digestiv lung, care îi permite să digere frunzele tari și să neutralizeze substanțele toxice din frunze. Depozitează rezerve de frunze în compartimente speciale situate în zona obrajilor până când are nevoie să le consume.

Nume latin *Phascolarctos cinereus*
Dimensiune Până la 80 cm
Habitat Pădurea lipsită de umiditate
Areal Estul Australiei

Vombatul cu peri aspri

Vombatul se hrănește cu iarba din păduri și lăstărișuri și poate rezista luni de zile fără apă. În perioada de vârf a verii, acest robust mamifer se adăpostește ziua de temperaturile fierbinți în vizuine adânci. Femela aduce pe lume un singur pui, care rămâne în marsupiul ei până la vârsta de trei luni.

Vombatul cu peri aspri

Nume latin *Vombatus ursinus*
Dimensiune 70-120 cm
Habitat Păduri, lăstăriș
Areal Estul Australiei, Tasmania

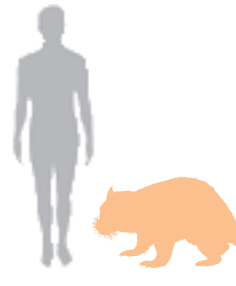

Oposumul de Virginia

Este singurul marsupial originar din America de Nord. Nu se sfiește să răscolească pentru a căuta în lăzile de gunoi hrană. Pentru a scăpa de prădători, oposumul se poate preface mort, întinzându-se pe-o parte cu limba atârnând afară și ochii închiși sau privind în gol. Crezându-l mort, prădătorul devine mai puțin vigilent, oferindu-i oposumului ocazia de a scăpa.

Nume latin *Didelphis virginiana*

Dimensiune Corpul: 33-50 cm

Habitat Păduri, lăstăriș

Areal Sud-estul Canadei și America Centrală

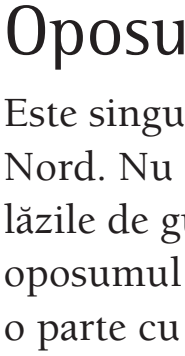

Oposumul de Virginia

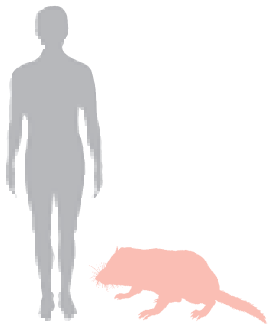

Nume latin *Sarcophilus harrisii*

Dimensiune Corpul: 52-80 cm

Habitat Pădurea lipsită de umiditate

Areal Tasmania

Diavolul tasmanian

Diavolul tasmanian

Acest marsupial puternic are reputația de a fi un acerb ucigaș al ovinelor și, ca urmare, odinioară a fost vânat, în număr mare, de către fermieri. Este aproximativ de mărimea unui câine de talie mică și are maxilare puternice, care îi permit să sfărâme oasele prăzii sale. Se hrănește cu reptile, păsări, pești, mamifere mici și stârvurile animalelor mai mari.

Oposumul cu coadă scurtă

Deși oposumul cu coadă scurtă trăiește în zonele împădurite, nu este un cățărător grozav și preferă să trăiască pe solul pădurilor. Pe timpul zilei se adăpostește într-un cuib de frunze, pe care și-l construiește într-un buștean sau într-o scorbură de copac. Iese noaptea pentru a se hrăni cu semințe, lăstari și fructe.

Oposumul cu coadă scurtă

Nume latin *Monodelphis brevicaudata*

Dimensiune Corpul: 11-14 cm

Habitat Păduri

Areal Venezuela până în Argentina

Monotreme

La cele mai multe specii de mamifere, puii cresc în interiorul corpului mamei. Monotremele sunt diferite de celelalte mamifere prin faptul că, la fel ca reptilele, depun ouă. Însă, când eclozează, tinerele monotreme se hrănesc cu laptele mamei ca și ceilalți pui ai mamiferelor. Laptele curge prin porii dilatați ai pielii (femelele monotreme nu au mameloane). Există doar trei tipuri de monotreme – ornitorincul, echidna cu cioc scurt și echidna cu cioc lung. Echidna cu cioc lung trăiește în Noua Guinee. Echidna mai este denumită uneori și furnicarul cu țepi.

Echidna cu cioc scurt

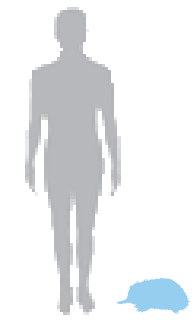

Echidna cu cioc scurt

Are corpul compact, sferic, acoperit de o manta de țepi. Atunci când este amenințată, fie se transformă într-un ghem, fie își sapă un adăpost din care să rămână vizibili doar țepii, dacă terenul este moale. Își protejează astfel fața și abdomenul lipsite de țepi. Limba îi este acoperită de o salivă lipicioasă, astfel încât orice insectă care ajunge în contact cu aceasta nu mai are scăpare.

Ornitorincul

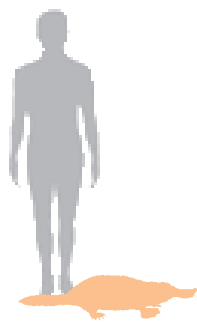

Ornitorincul

Este un animal semiacvatic, care se adăpostește în vizuine situate pe malurile râurilor. Seara și dimineața iese pentru a căuta hrană în albia râului, folosindu-și ciocul sensibil pentru a găsi insecte, viermi, larve, raci și broaște în mâl. Ciocul său este o structură osoasă acoperită de piele. Încheieturile membrelor posterioare ale masculului sunt prevăzute cu pinteni, conectați la glande ce produc o substanță toxică.

Nume latin *Ornithorhynchus anatinus*

Dimensiune Corp: 45 cm

Habitat Lacuri și râuri

Areal Estul Australiei, Tasmania

Nume latin *Tachyglossus aculeatus*

Dimensiune Corp: 35-50 cm

Habitat Pășuni, păduri

Areal Australia, Noua Guinee

Iepuri și verițe

Iepurii de câmp, iepurii de vizuină și verițele aparțin unei mari grupe de mamifere de talie medie, numite rozătoare. Există cel puțin 2.000 de specii de rozătoare, răspândite peste tot în lume, adaptate la orice fel de habitat. Cele mai multe se hrănesc cu plante și au o pereche de incisivi ascuțiți pe fiecare maxilar, care îi ajută să roadă și hrana cea mai dură. Pica (sau iepurii de stâncă), iepurii de vizuină și iepurii de câmp reprezintă un grup de rozătoare bine adaptate, cunoscute sub denumirea de lagomorfe.

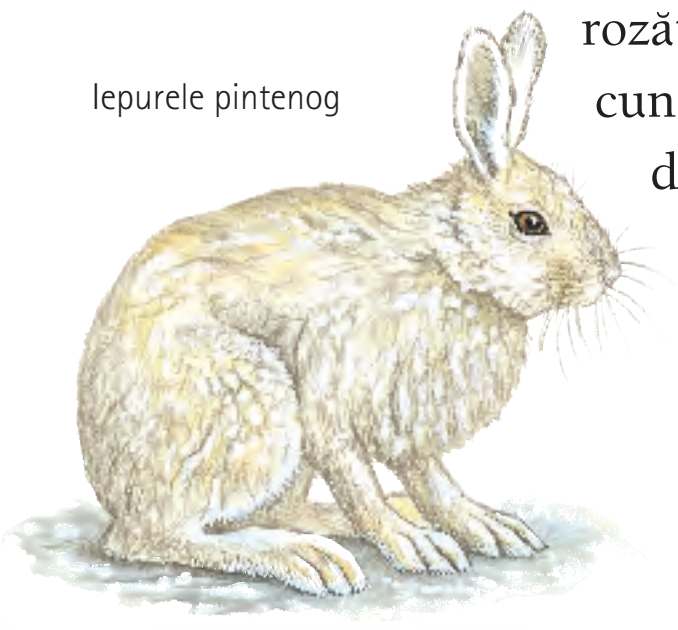

Iepurele pintenog

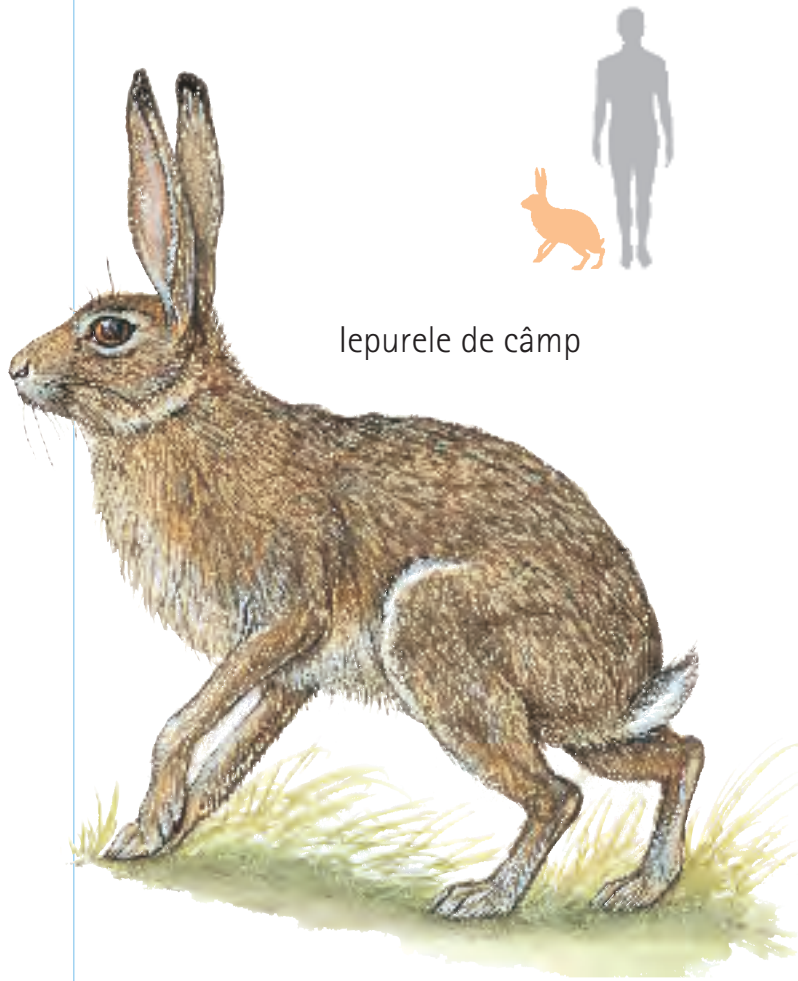

Iepurele de câmp

Iepurele de câmp

Iute, cu membre posterioare lungi, iepurele de câmp sau iepurele european este activ mai ales seara și noaptea. Pe timpul zilei, se adăpostește în adâncituri superficiale ale solului, denumite culcușuri, ascunse în vegetație. Se hrănește cu frunze, muguri, rădăcini, fructe de pădure și alte fructe, ciuperci, scoarță de copac și ramuri tinere.

Nume latin *Lepus europaeus*

Dimensiune Corp: 44-76 cm

Habitat Zone de câmpie și de pădure

Areal Europa, Asia; aclimatizat: Australia, America de Nord și America de Sud

Iepurele pintenog

Are culoarea cafeniu-închis vara, dar blana îi devine albă iarna pentru a se ascunde în zăpadă. Doar vârfurile urechilor îi rămân închise la culoare. Această schimbare îi permite iepurelui să se ascundă de dușmani. De regulă activ noaptea și dimineața, iepurele pintenog se hrănește vara cu iarbă iar iarna cu ramuri tinere și muguri.

Nume latin *Lepus americanus*

Dimensiune Corp: 42-50 cm

Habitat Păduri, mlaștini, desișuri

Areal Alaska, Canada, nordul S.U.A.

Iepurele de vizuină

Trăiește în comunități de-a lungul unui sistem complex de vizuine denumite labirint. Pot exista până la 200 de iepuri într-o colonie. Iarba și plantele cu frunze constituie hrana de bază, dar pot consuma și cereale și pot roade chiar și tulpinele arborilor tineri. Femelele pot naște, de mai multe ori pe an, de fiecare dată între trei și nouă pui.

Nume latin *Oryctolagus cuniculus*

Dimensiune Corp: 35-45 cm

Habitat Zone de pășuni și de pădure

Areal Europa, nord-vestul Africii; aclimatizat: America de Sud și Australia

Iepurele de vizuină

Veverița cenușie

Nume latin *Sciurus carolinensis*

Dimensiune Corp: 23-30 cm

Habitat Pădurea de foioase

Areal Canada, S.U.A., Marea Britanie

Veverița cenușie

Arealul natural al veveriței cenușii îl constituie pădurile de stejar, nuc american și nuc din estul Americii de Nord, unde înmulțirea sa excesivă este împiedicată de către bufnițe, vulpi și lincși. Se hrănește zi de zi cu semințe și nuci. Mai consumă, de asemenea, ouă, păsări tinere și insecte. Uneori, veverița cenușie îndepărtează scoarța arborilor tineri pentru a ajunge la seva nutritivă de sub aceasta.

Câinele de prerie cu coada neagră

Trăiesc în vizuine uriașe denumite colonii. O colonie poate adăposti mai multe mii de exemplare. Ies la lumină pe timpul zilei pentru a se hrăni cu iarbă și alte plante. Procesul hrănirii constituie și prilej de socializare și comunicare. Câinii de prerie se avertizează reciproc în caz de pericol, lătrând asemănător unui câine.

Nume latin *Cynomys ludovicianus*

Dimensiune Corp: 28-30 cm

Habitat Pășuni (prerii)

Areal Centrul S.U.A.

Câinele de prerie cu coada neagră

Chițcani, șoareci și șobolani

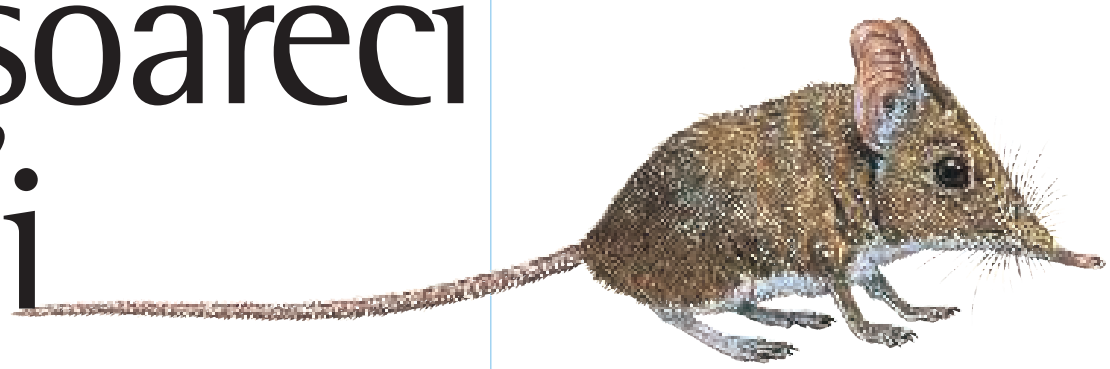

Chițcanul elefant cu urechi scurte

Acest grup de rozătoare se compune din peste 900 de specii diferite, care se împart, la rândul lor, în specii caracteristice celor două Americi și sunt denumite rozătoare ale Lumii Noi și cele întâlnite în Europa, Africa și Asia numite rozătoare ale Lumii Vechi. Deși se hrănesc în principal cu plante, consumă o largă varietate de alimente. Unele se hrănesc și cu insecte și chiar pește. Rozătoarele precum șobolanul negru și șoarecele de casă s-au adaptat la viața din mediul uman, iar unele sunt considerate o plagă din cauza distrugerilor provocate culturilor și bunurilor, fiind asociate, totodată, și cu răspândirea maladiilor.

Bandicotul cu nas lung (sau marele șobolan bandicot)

Bandicotul cu nas lung

Aceste rozătoare reprezintă adevărate calamități în multe zone agricole, deoarece, pe lângă compromiterea culturilor, sustrag mari cantități de alimente pe care le depozitează în propriile lor „cămări“ subterane. Bandicoții se reproduc tot timpul anului și nasc serii de câte 10-12 pui.

Nume latin *Bandicota indica*

Dimensiune Corp: 16-36 cm

Habitat Păduri și tufăriș

Areal India, sudul Chinei, sud-estul Asiei

Nume latin *Macroscelides proboscideus*

Dimensiune Corp: 9,5-12,5 cm

Habitat Șesuri, aflorimente

Areal Africa de Sud

Chițcanul elefant cu urechi scurte

Și-au căpătat numele datorită uimitorului lor bot, asemănător unei trompe. Sunt animale patrupede însă atunci când au nevoie de o viteză mai mare de deplasare, pot sări pe membrele posterioare ca niște canguri în miniatură. Trăiesc în zonele uscate și deschise și sunt activi atât ziua, cât și noaptea. Se hrănesc cu termite, semințe, fructe, adăpostindu-se însă de soarele amiezei în vizuini.

Șobolanul negru

Șobolanul negru, cunoscut și ca șobolanul de casă sau navigator, a fost purtătorul unor molime precum ciuma bubonică, tifosul și turbarea. Se spune uneori că a influențat foarte mult destinul omului. Succesul acestei specii se datorează dietei sale extrem de variate și reproducerii rapide. Fată până la 10 pui o dată la interval de aproximativ șase săptămâni.

Nume latin *Rattus rattus*

Dimensiune Corp: 16-26 cm

Habitat În mediul uman

Areal Întregul glob

Șobolanul negru

Șobolanul-pescar

Șobolanii-pescar au picioare parțial membranate care le permit să înoate cu ușurință prin lacuri și râuri. Incisivii superiori sunt simpli, de forma unor crampoane și sunt folosiți la prinderea peștelui, care este apoi tras la mal pentru a fi devorat. Șobolanii fată una sau două serii de pui pe an.

Șobolanul pescar

Nume latin *Ichthyomys stolzmanni*

Dimensiune Corp: 15-20 cm

Habitat Lângă râuri și lacuri

Areal Estul Ecuadorului, Peru

Nume latin *Mus musculus*

Dimensiune Corp: 6-10 cm

Habitat În mediul uman

Areal Întregul glob

Șoarecele de casă

Șoarecele de casă

Șoarecii consumă relativ puțină hrană, dar compromit mari cantități din alimentele depozitate, cum ar fi cerealele. Șoarecii sălbatici sunt nocturni și au un foarte dezvoltat simț auditiv. Se hrănesc cu semințe de iarbă, tulpini și uneori insecte. Se deplasează de regulă pe toate cele patru membre, dar când se hrănesc ori se află în defensivă se pot ridica pe membrele posterioare, sprijinindu-se în coadă.

Lemuri, lemuri-șoarece și aye-aye

Lemurii, aye-aye, galago, lorișii și makii reprezintă primate care trăiesc în unele părți ale Africii și sudul Asiei. Au un creier mai mic decât al maimuțelor și antropoidelor. Lemurii și aye-aye pot fi întâlniți doar în insula Madagascar. Saguinii și tamarinii, din pădurile tropicale ale Americii de Sud, sunt rude apropiate ale maimuțelor din Lumea Nouă. Se numără printre cele mai simpatice primate, cu o blană colorată și „coafuri“ spectaculoase.

Nume latin *Varecia variegata*

Dimensiune Corp: 60 cm

Habitat Pădurea tropicală

Areal NE și estul Madagascarului

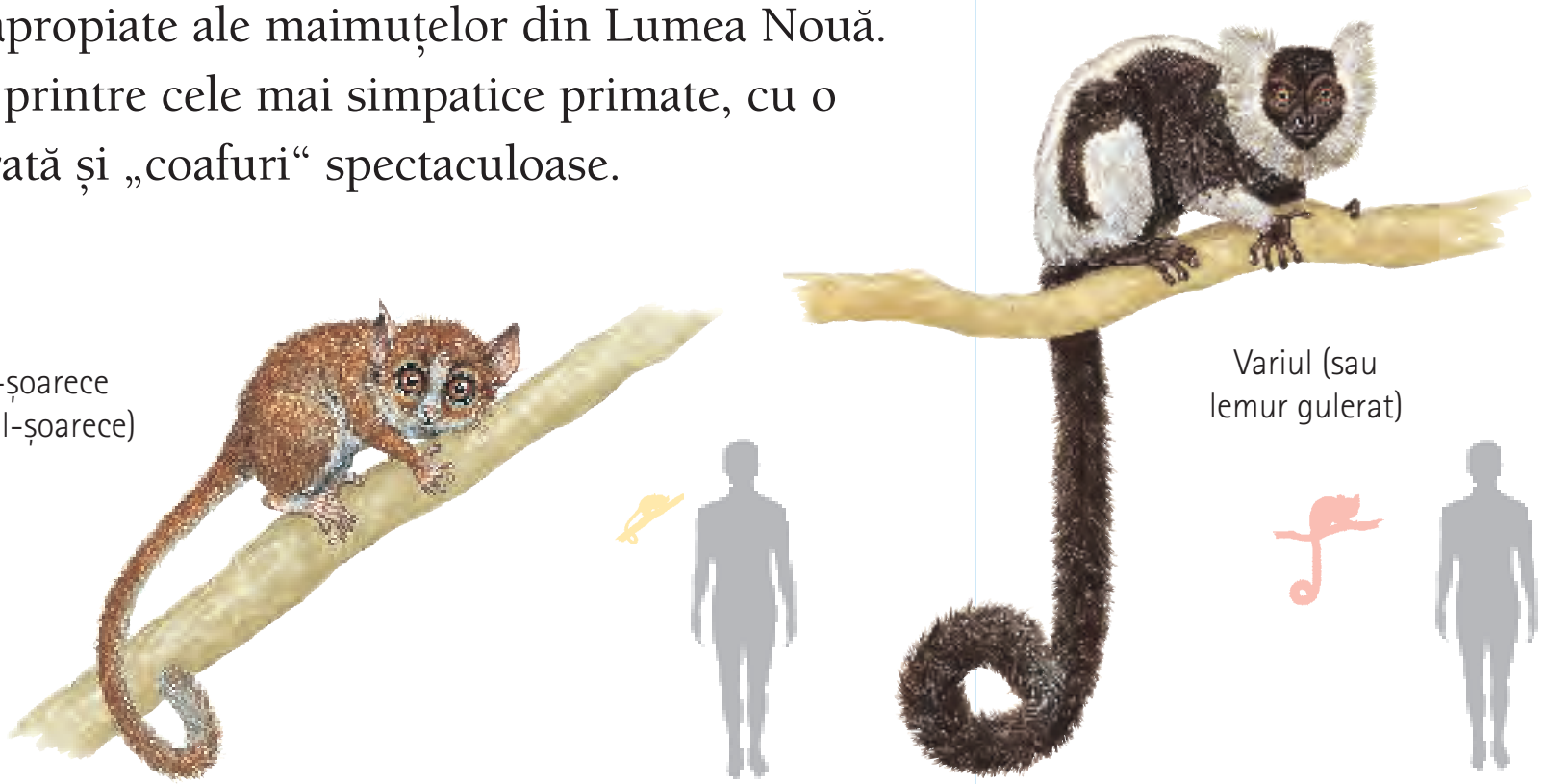

Lemurul-șoarece (sau makiul-șoarece)

Variul (sau lemur gulerat)

Lemurul-șoarece

Un animal mai mult nocturn, acest primat de talie mică se deplasează cu rapiditate și agilitate pe ramurile subțiri. Se folosește de coada sa lungă pentru a se balansa și a sări dintr-un arbore în altul. Coboară, de asemenea, la sol pentru a căuta insecte. Hrana sa este constituită în principal din insecte și vertebrate mici.

Nume latin *Microcebus rufus*

Dimensiune Corp: 12,5-15 cm

Habitat Păduri

Areal Estul Madagascarului

Variul

Evidențiindu-se prin gulerul său lung, blana acestui lemur este fie negru cu alb, fie roșu-castaniu, iar membrele și coada negre. Este un cățărător sprinten și devine foarte activ seara și în prima parte a nopții, când caută prin coroanele copacilor fructe, frunze și scoarță. Coboară rareori la sol.

Nume latin *Lemur catta*

Dimensiune Corp: 45 cm

Habitat Ținuturi uscate cu arbori rari

Areal Sudul Madagascarului

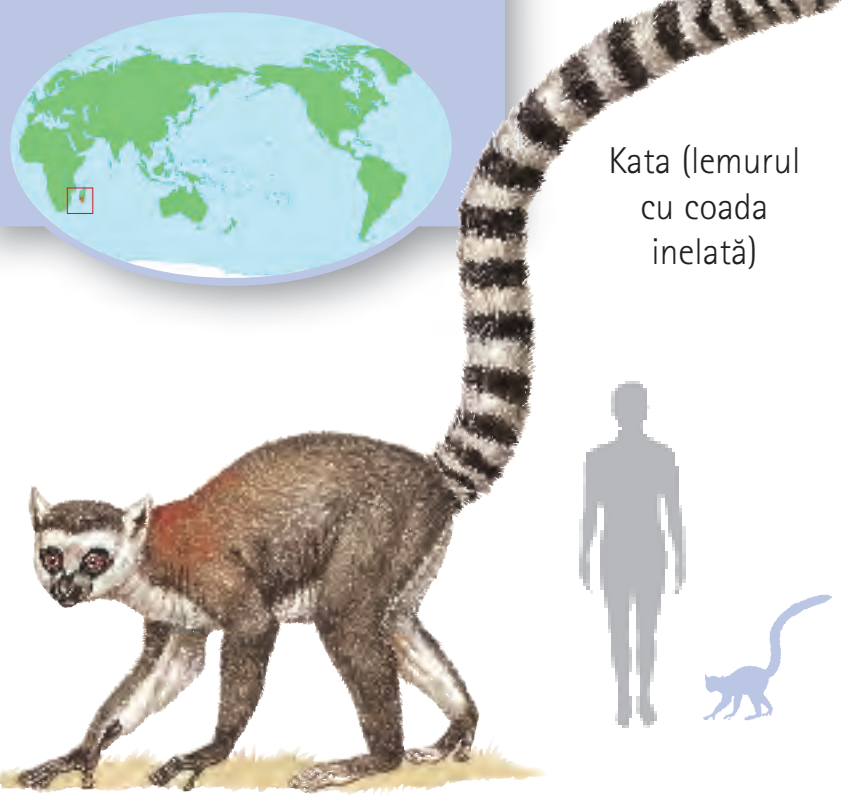

Kata (lemurul cu coada inelată)

Kata (lemurul cu coada inelată)

Se cațără în vârful copacilor. Își marchează teritoriul cu o secreție puternic mirositoare produsă de glande exocrine. În sezonul de împerechere, masculii rivali își impregnează cozile cu această secreție provocându-se reciproc la o „confruntare a mirosurilor grele“, fiecare amenințându-și rivalul cu propria coadă ridicată în aer ca o armă.

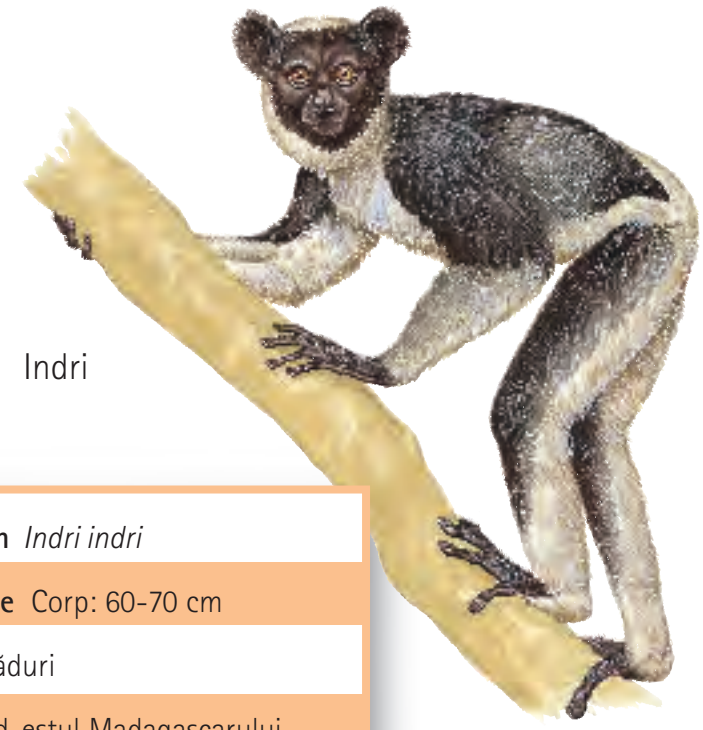

Indri

Nume latin *Indri indri*

Dimensiune Corp: 60-70 cm

Habitat Păduri

Areal Nord-estul Madagascarului

Indri

Este cel mai mare dintre lemurieni și trăiește în păduri, până la altitudinea de 1.800 m. Are fața neagră neacoperită de păr și un bot scurt. Exemplarele acestei specii trăiesc în comunități familiale și sunt active pe tot parcursul zilei, căutând frunze, lăstari și fructe pentru a se hrăni. Femelele aduc pe lume un singur pui la fiecare naștere.

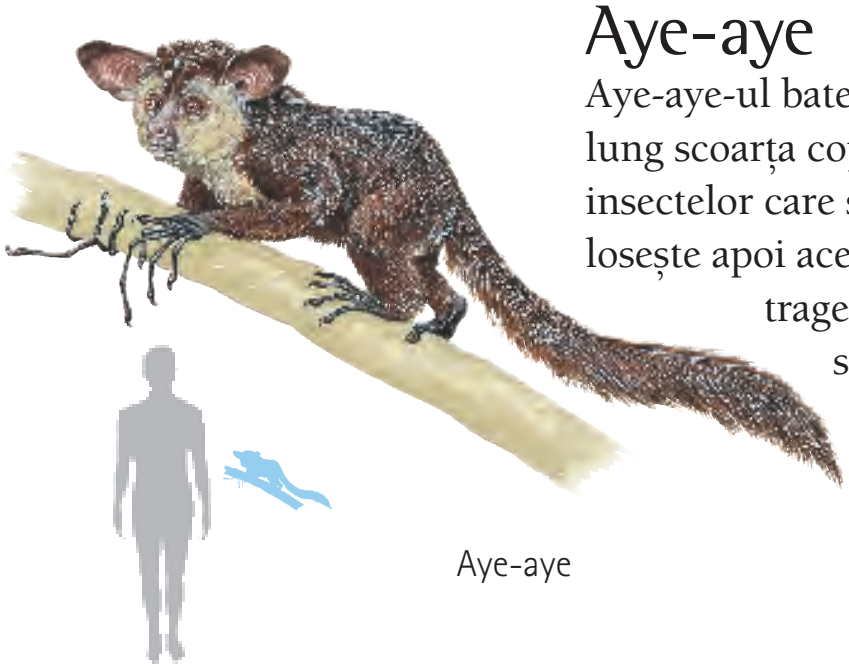

Aye-aye

Aye-aye

Aye-aye-ul bate cu degetul său mijlociu lung scoarța copacilor, ascultă sunetul insectelor care se mișcă sub aceasta și folosește apoi același deget pentru a le extrage. Deoarece tradiția locală spune că cel care întâlnește acest animal ciudat este urmărit de ghinion, animalul este deseori ucis.

Nume latin *Daubentonia madagascariensis*

Dimensiune Corp: 35-44 cm

Habitat Pădurea tropicală

Areal Nord-estul Madagascarului

Spirit matern

Cele mai multe mamifere, pe lângă faptul că își hrănesc puii, îi și protejează în primele etape ale vieții. Multe își învață puii, totodată, cum să caute și să vâneze pentru a se hrăni și cum să se ferească de pericole. Unele mamifere își țin puii ascunși în vizuini sau locuri secrete. Dacă pericolul este aproape, mama îi prinde în gură și îi transportă într-un loc sigur.

Mamă și instructor

Femela ghepard este o mamă grijulie. Își păzește puii cu vigilență, iar când aceștia ajung la vârsta de șase luni, începe să-i învețe cum să vâneze singuri. Le aduce chiar și animale vii pentru ca puii să învețe să ucidă. Mama rămâne alături de puii săi până ce aceștia împlinesc 2 ani, după care îi părăsește, lasându-i pe cont propriu.

Dedesubt: O femelă ghepard aduce pe lume între doi și opt pui o dată. Însă, aproape 90% dintre pui pier înainte de a ajunge la maturitate.

Deasupra: Examinarea reciprocă a blănii, sau puricatul, este o activitate importantă pentru animale precum maimuțele. Această mamă curăță blana puiului și îl despăduchează.

Dreapta: Marsupialele (vedeți paginile 14-16), cum ar fi cangurii, aduc pe lume pui incomplet dezvoltați. Aceste minuscule creaturi trebuie să-și croiască drum prin blana mamei pentru a ajunge în marsupiul acesteia, unde se pot hrăni cu lapte și își pot continua dezvoltarea.

Cangur și pui de cangur dezvoltat

Pui de cangur în marsupiu

Creșterea puilor

Deși multe specii de animale se ocupă de creșterea puilor, puține acordă atât de mult timp și energie pentru apărarea și hrănirea puilor la fel ca mamiferele. În cazul multor mamifere, puii sunt capabili să se deplaseze imediat după naștere. De exemplu, mânjii sunt în stare să alerge la foarte scurt timp după ce vin pe lume. Acest fenomen se numește dezvoltare precoce, puii fiind capabili să-și urmeze mama imediat după naștere. La alte specii, situația este diferită. De exemplu, cățelușii se nasc aproape complet orbi. Acest fenomen se numește dezvoltare întârziată. Părinții puilor lipsiți de precocitate sunt nevoiți să petreacă mult timp cu aceștia în primele etape de viață.

Hrănirea puilor

Femela mamifer își hrănește puii cu lapte produs de propriul corp. Aceasta prezintă glande mamare speciale care produc lapte. Puii sug laptele care curge prin mameloanele glandelor mamare. Laptele conține toți nutrienții necesari puilor în primele săptămâni de viață. Animale precum porcul, cu un număr mare de pui, prezintă multe mameloane pentru a-și hrăni toate progeniturile o dată.

FEMELA PORCULUI MISTREȚ HRĂNINDU-ȘI PUII

Un porc poate avea până la 20 de purcelușI

Antropoide, giboni, maimuțe

Oamenii, maimuțele și antropoidele aparțin unui grup de circa 250 de specii denumite primate. Aceste mamifere sunt înzestrate în general cu un creier dezvoltat, dovedind inteligență. Multe primate au degete mari ale mâinilor opozabile, adică degetul mare se flexează peste celelalte degete, putând astfel să prindă bine obiectele. La unele dintre ele, această particularitate anatomică apare și la picioare. Cele mai multe primate trăiesc în arbori și au ochii dispuși frontal, lucru care le ajută să aprecieze corespunzător distanțele dintre ramuri.

Mandrilul

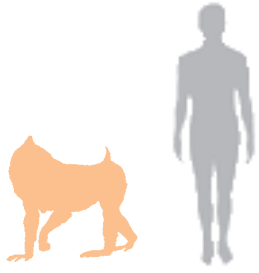

Mandrilul

Mandrilul de pădure este inconfundabil datorită nasului său roșu și obrajilor albaștri. Femela mandril aduce pe lume un singur pui, pe care îl poartă cu sine agățat fie pe spate, fie sub abdomen. Masculul veghează asupra grupului de femele și pui atunci când aceștia caută fructe, nuci, viermi și ciuperci.

Nume latin *Mandrillus sphinx*

Dimensiune Corp: până la 1 m

Habitat Păduri

Areal Vestul Africii

Nume latin *Alouatta seniculus*

Dimensiune Corp: 70 cm

Habitat Păduri, mangrove

Areal Nordul Americii de Sud

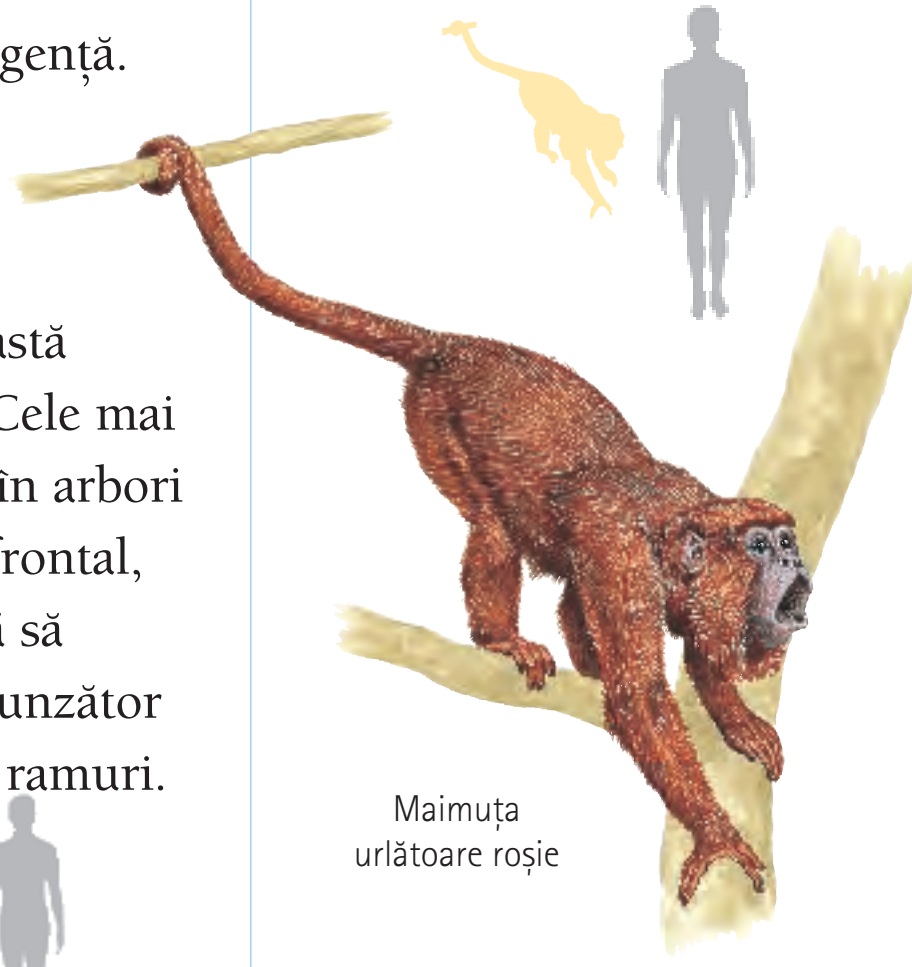

Maimuța urlătoare roșie

Maimuța urlătoare roșie

Trăiește în pădurea tropicală în grupuri de până la 30 de indivizi. Uneori, masculii unui grup se reunesc într-un cor matinal ale cărui urlete pot fi auzite de la o distanță de 5 km. Urletul le avertizează pe celelalte maimuțe să nu se apropie de teritoriul lor. Masculul are un gât dezvoltat, dotat cu o cameră de rezonanță care amplifică sunetele emise.

Nume latin *Hylobates lar*

Dimensiune Corp: 65 cm

Habitat Păduri tropicale, păduri uscate

Areal Sudul Chinei, sud-estul Asiei

Larul

Larul trăiește în arbori și coboară rareori la sol. Se deplasează prin coroanele arborilor folosindu-și fie membrele superioare (balansare succesivă), fie membrele inferioare (alergare bipedă). În zori, încep să strige ori să cânte, formând duete alternative cu masculi și femele. Trăiesc în grupuri familiale mici.

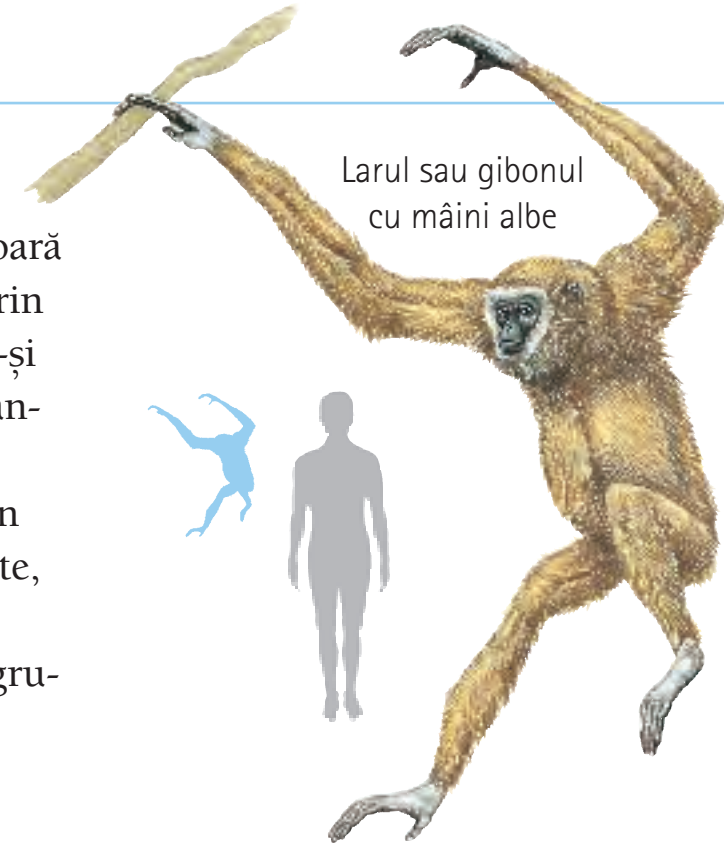

Larul sau gibonul cu mâini albe

Cimpanzeul

Cimpanzeul se hrănește în principal cu plante însă consumă uneori insecte și carne. Este capabil să producă multe sunete, gesturi și expresii faciale. A învățat să folosească unele obiecte ca pe niște unelte rudimentare. De exemplu, folosește pietrele la spargerea nucilor, snopul de frunze la curățarea suprafeței sursei de apă de băut, iar bețele pentru a scoate larvele din lemnul putred.

Cimpanzeul

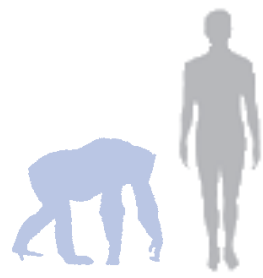

Nume latin *Pan Troglodytes*

Dimensiune Înălțime: până la 1,7 m

Habitat Păduri tropicale, savane

Areal Vestul și centrul Africii

Nume latin *Gorilla gorilla*

Dimensiune Înălțime: până la 1,8 m

Habitat Păduri tropicale

Areal Vestul și centrul Africii

Gorila

Gorila

Gorilele își petrec cea mai mare parte a timpului la sol. Se hrănesc cu frunze, muguri, tulpini tinere, fructe de pădure, scoarță și ferigi. Trăiesc în grupuri de până la 30 de exemplare, compuse dintr-un mascul-alfa (conducător) adult, câțiva masculi tineri și mai multe femele cu puii lor. Gorilele tinere călătoresc pe spatele mamelor până la vârsta de doi-trei ani.

Lilieci

Liliecii sunt singurele mamifere care au dezvoltat un zbor susținut și bătut. Se deplasează prin aer cu ajutorul aripilor netede acoperite de o membrană din piele (patagiu), cu ajutorul cărora reușesc să realizeze întoarceri bruște și răsuciri spectaculoase. Cei mai mulți lilieci dorm ziua, atârnând cu capul în jos, în locuri inaccesibile prădătorilor. Noaptea își iau zborul în căutarea hranei. Unii dintre ei folosesc ecolocația pentru a depista hrana și a zbura nestingheriți în spații lipsite de lumină, emițând sunete de înaltă frecvență care sunt reflectate ca ecouri atunci când întâlnesc suprafețele altor obiecte.

Marele liliac frugivor

Marele liliac frugivor

Posedă cele mai mari aripi din această familie de mamifere. Reprezentanții acestei specii zboară, la lăsarea serii, în căutarea hranei, compusă din fructe sau din nectarul florilor. Acești lilieci contribuie la polenizarea pomilor fructiferi. Semințele fructelor, pe care liliecii le elimină prin expectorare sau o dată cu excrementele, ajung în sol unde încolțesc dând naștere unor plante noi.

Nume latin *Pteropus giganteus*

Dimensiune Anvergură aripi: 1,5 m

Habitat Păduri, tufăriș

Areal Sudul și sud-estul Asiei

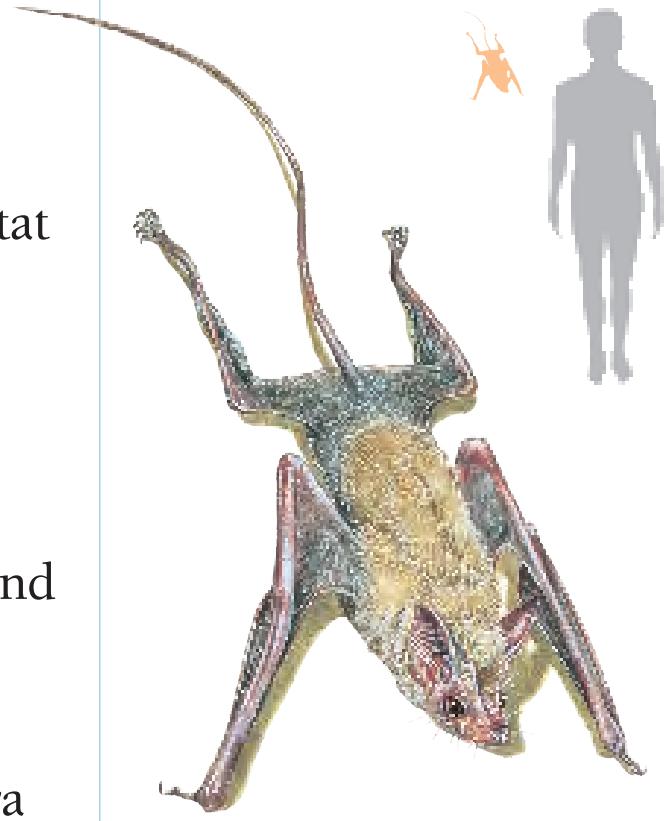

Marele liliac cu coadă

Nume latin *Rhinopoma microphyllum*

Dimensiune Anvergură aripi: 18-25 cm

Habitat Ținuturi aride lipsite de arbori

Areal Vestul Africii, până în India și Sumatra

Marele liliac cu coadă

Trăiește în colonii la adăpostul clădirilor mari în paragină. Se hrănesc exclusiv cu insecte, iar în acele areale în care sosirea sezonului rece duce la reducerea drastică a sursei de hrană, liliecii supraviețuiesc intrând într-o stare de somn profund asemănător hibernării.

Marele pseudovampir

Își suplimentează alimentația sa obișnuită, compusă din insecte, păianjeni și alte nevertebrate, cu alți lilieci, rozătoare, broaște și chiar pește. Grupuri de 3 până la 50 de pseudovampiri se cuibăresc laolaltă și sunt de obicei singurii ocupanți ai peșterilor în care se adăpostesc.

Nume latin *Megaderma lyra*

Dimensiune Anvergură aripi: 23-30 cm

Habitat Păduri, relief deschis

Areal India, până în sud-estul Asiei

Marele pseudovampir (sau liliacul cu urechi lungi)

Nume latin *Rhinolophus ferrumequinum*

Dimensiune Anvergură aripi: 30-35 cm

Habitat Păduri, relief deschis, zone agricole

Areal Europa, Asia, nordul Africii

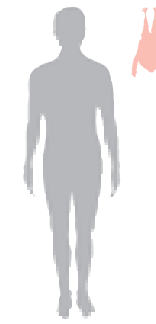

Marele liliac cu potcoavă

Marele liliac cu potcoavă

Marele liliac cu potcoavă se hrănește cu gândaci, lansându-se în picaj și înșfăcându-i de pe sol cu mare acuratețe. Cuibărește în peșteri, arbori și acoperișurile caselor vechi. Dar fiindcă peșterile sunt explorate, arborii tăiați, iar clădirile demolate, liliecii reușesc să găsească adăposturi adecvate din ce în ce mai greu. Numărul lor este în scădere în nord-vestul Europei.

Liliacul pitic

Probabil cei mai cunoscuți dintre liliecii europeni, liliecii pitici se strâng în grupuri mari de până la o mie sau chiar mai mulți indivizi în podurile caselor, turlele bisericilor. Iarna, acești lilieci migrează în peșteri uscate corespunzătoare pentru hibernare, formându-se colonii de peste 100.000 de indivizi. Se hrănesc cu insecte.

Liliacul pitic

Nume latin *Pipistrellus pipistrellus*

Dimensiune Anvergura aripilor:18-25 cm

Habitat Relief deschis

Areal Europa, spre est până în Kashmir

Câini, hiene și lupi

Toți câinii domestici sunt descendenți ai lupilor. Lupii și alte canide au membrele lungi adaptate prinderii prăzii și dinți ascuțiți pentru a o ucide. Cel mai important organ senzorial al unui câine este nasul, utilizat la detectarea mirosului prăzii, la găsirea perechii și la identificarea altor animale. Acesta poate dezvălui dacă animalul este speriat sau relaxat. Câinii sălbatici vânează atât animale mici, precum șoarecele, cât și mari, precum elanul. Unele canide, ca vulpile, sunt solitare. Altele, ca lupii și câinii sălbatici, trăiesc în haite.

Coiotul

Coiotul

Animal extrem de adaptabil, coiotul a reușit să supraviețuiască, în ciuda capturărilor și otrăvirilor acestuia ani de-a rândul. Deși coiotul probabil mai ucide unele animale domestice, alimentația sa de bază se compune din rozătoare și iepuri. Consumă, de asemenea, șerpi, insecte, stârvuri, fructe și cereale.

Nume latin *Canis latrans*

Dimensiune Corp: până la 1,1 m

Habitat Prerii, zone forestiere deschise

Areal America de Nord, America Centrală

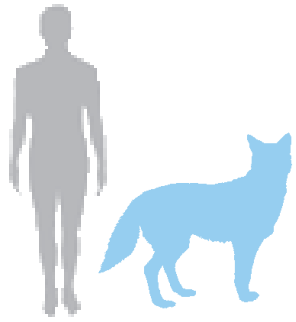

Lupul cenușiu

Nume latin *Canis lupus*

Dimensiune Corp: până la 2 m

Habitat Tundre, stepe, păduri

Areal America de Nord, Rusia, nordul Europei

Lupul cenușiu

Cel mai mare dintre toate canidele, lupul cenușiu vânează mamifere copitate precum bizonii, elanii și moscul. Mărimea haitelor variază de la 5 la 20 de indivizi, conduși de masculul cel mai puternic. Fiecare haită are propriul ei teritoriu de vânătoare, care poate avea o suprafață de până la 1.000 km^2.

Vulpea roșie

Vulpea roșie s-a adaptat la diferite tipuri de mediu, de la păduri și pășuni la munți, deșerturi și chiar orașe. Vulpile roșii trăiesc și vânează în mod solitar și devin solidare doar pentru a se împerechea și a-și crește puii. Vânează de regulă rozătoare, iepuri și alte animale mici, dar se hrănesc, de asemenea, cu fructe, legume și pește.

Vulpea roșie

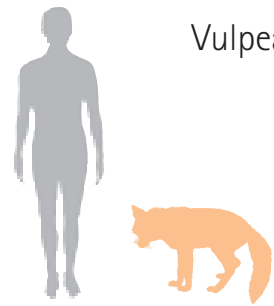

Nume latin Vulpes vulpes

Dimensiune Corp pâna la 75 cm

Habitat Zone forestiere, relief deschis

Areal America de Nord, Europa, Asia, Australia

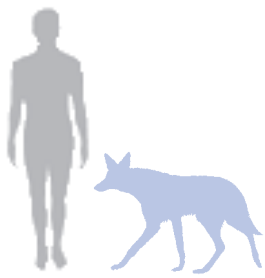

Nume latin *Chrysocyon brachyurus*

Dimensiune Corp: 1,3 m

Habitat Pampas, zone mlăștinoase

Areal America de Sud

Lupul cu coamă

Lupul cu coamă

Lupul cu coamă seamănă cu vulpea roșie, dar are membrele și botul mai lungi. Mai dispune, totodată, de o coamă erectilă care-i acoperă ceafa și umerii. Animal prudent, lupul cu coamă trăiește în zone izolate și vânează în special noaptea. Se hrănește cu rozătoare mari, păsări, reptile, broaște, insecte, melci, fructe și plante.

Câinele sălbatic

Câinii sălbatici vânează în haită. Haita urmărește un grup de animale, cum sunt antilopele gnu, izolează un exemplar din turma în mișcare, după care îl încolțesc și-l ucid. Acești câini au fost vânați o vreme în toate savanele africane. Dat fiind că foarte multe exemplare au fost împușcate de către fermieri, în prezent câinii sălbatici mai trăiesc doar în câteva locuri răzlețe.

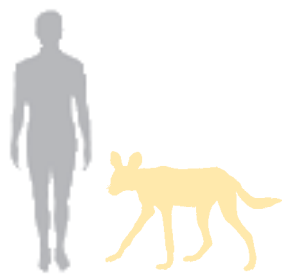

Nume latin *Lycaon pictus*

Dimensiune Corp: până la 1,4 m

Habitat Savane, zone semideșertice

Areal Africa, la sud de Sahara

Câinele sălbatic

Urși, panda și ratoni

Atât ursii, cât și ratonii sunt descendenți ai unor strămoși asemănători câinelui, care au trăit cu milioane de ani în urmă. Ursii reprezintă cele mai mari mamifere carnivore terestre, care se hrănesc aproape cu orice, inclusiv plante și insecte. Ratonii – și rudele lor coati (ursul cu trompă) și basariscul – sunt carnivore cu coadă lungă mai mult arboricole. Există două specii diferite de panda: marele panda, care aparține familiei ursilor, și micul panda, inclus în familia ratonilor.

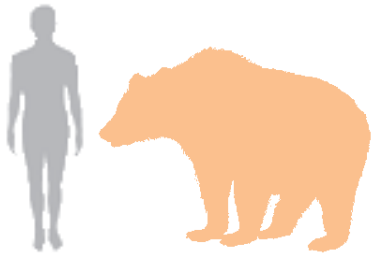

Ursul brun

Ursul brun

Cunoscut și ca ursul grizzly, ursul brun se hrănește în special cu frunze, fructe de pădure, fructe, nuci, rădăcini, iar uneori insecte, rozătoare și pește. Vânează, de asemenea, mamifere precum elanul și moscul. Ursul brun ascunde și păstrează stârvurile acoperindu-le cu pământ și frunze până când va avea nevoie să se hrănească cu ele.

Nume latin *Ursus arctos*

Dimensiune Corp: până la 2.7 m

Habitat Păduri, tundră

Areal Europa, Asia, America de Nord

Ursul malaysian

Nume latin *Helarctos malayanus*

Dimensiune Corp: până la 1,5 m

Habitat Munți, păduri depresionare

Areal Sud-estul Asiei

Ursul malaysian

Ursul malaysian reprezintă cea mai mică specie de urs, cu un corp robust și îndesat și fălci puternice. Își petrece ziua lenevind în copac, dormind și tolănindu-se în bătaia soarelui. Noaptea caută hrană folosindu-și limba lungă pentru a ajunge la mierea din cuiburile de albine și la termitele din mușuroaie. Cu ghearele lor curbate culeg fructele din pomi și desfac scoarța copacilor pentru a ajunge la larvele gustoase.

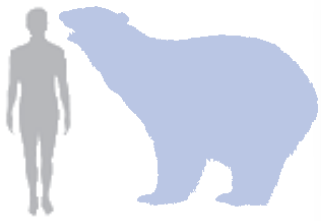

Nume latin *Ursus maritimus*

Dimensiune Corp: până la 2,5 m

Habitat Zone litorale, banchize

Areal Regiunile arctice acoperite de gheață

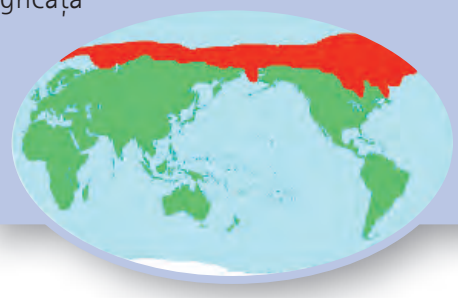

Ursul polar

Ursul polar

Acoperit de blana sa specială, termoizolantă, ursul polar este perfect adaptat la străbaterea ghețurilor arctice în condițiile unor temperaturi foarte scăzute. Puii vin pe lume în adăposturi adânci săpate în stratul gros de zăpadă. Aceștia rămân împreună cu mama lor timp de aproximativ 28 de luni, învățând să vâneze foci, să se apere și să fie combativi.

Ratonul (sau ursulețul spălător)

Ratonul

Ratonul poate cu ușurință să alerge, să se cațere și chiar să înoate la nevoie. Este un animal mai mult nocturn. Degetele sale lungi și dibace îl ajută să vâneze broaște, pești, șoareci și păsări, dar și să scotocească, de multe ori, prin gunoaie pentru a găsi resturi de mâncare. Are neobișnuitul obicei de a-și spăla hrana înainte de a o consuma.

Nume latin *Procyon lotor*

Dimensiune Corp: 50-75 cm

Habitat Zone păduroase, mlaștini

Areal Canada până în Panama

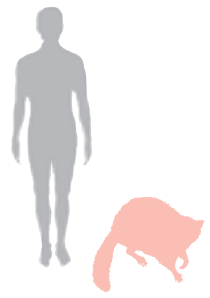

Marele panda (sau ursul de bambus)

Nume latin *Ailuropoda melanoleuca*

Dimensiune Corp: până la 1,8 m

Habitat Păduri de bambus

Areal China Centrală

Marele panda

Marele panda este nevoit să se hrănească până la 12 ore pe zi pentru a supraviețui, timp în care consumă până la 12,5 kg de bambus. Dispune la fiecare labă de o falangă suplimentară care îl ajută să apuce hrana. Marele panda trăiește mai ales pe sol însă se cațără în copaci pentru adăpost și refugiu. Au mai rămas aproximativ 1.000 de exemplare în libertate.

Civete și manguste

Aceste mamifere sunt animale carnivore de talie mică și medie. Cele aproximativ 34 de specii de civete sunt prădători arboricoli nocturni. Acestea trăiesc în sud-vestul Europei, Africa și Asia. Cele mai multe au urechi ascuțite dispuse în partea superioară a capului, membrele terminate cu câte cinci degete echipate cu gheare, membranate cel puțin parțial. Există 39 de specii de manguste, răspândite în Africa și Asia. Corpurile lor sunt lungi, de formă cilindrică, bine adaptate pentru a urmări prada – cum ar fi insectele, scorpionii și vertebratele mici – în adăposturile acestora.

Civeta africană
(de palmier)

Civeta africană

Are membre scurte și o coadă lungă și stufoasă. Este un cățărător abil, fiind un animal mai mult arboricol, se odihnește pe timpul zilei în copaci. Vânează de regulă noaptea, prinzând insecte și animale mici precum șopârle și păsări. Se mai hrănește cu fructe și frunze. Femela aduce pe lume serii de câte doi sau trei pui în orice perioadă a anului.

Nume latin *Nandinia binotata*

Dimensiune Corp: 44-60 cm

Habitat Păduri, savane, zone forestiere

Areal Africa Centrală

Nume latin *Prionodon linsang*

Dimensiune Corp: 38-44 cm

Habitat Păduri

Areal Sud-estul Asiei

Linsangul vărgat

Linsangul vărgat

Coloritul zveltului și grațiosului linsang vărgat variază de la gri-alb la gri-brun, cu patru sau cinci dungi de-a lungul spatelui și pete închise pe părțile laterale și membre. Este un animal nocturn mai mult arboricol, fiind un cățărător iscusit, poate fi însă la fel de agil și la sol. Vânează păsări, mamifere mici, insecte, șopârle și broaște, dar consumă și ouă de pasăre.

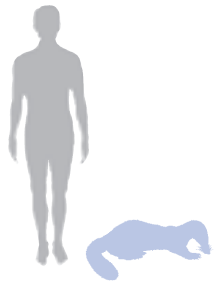

Fanalucul

Fanalucul

Activ seara și pe timpul nopții, fanalucul nu are calități de bun cățărător sau atlet, dar poate executa la sol sărituri mai lente, atunci când caută râme, insecte, melci și broaște. Dacă hrana se găsește din abundență, stochează grăsime lângă baza cozii pentru a supraviețui pe timpul anotimpului secetos.

Nume latin *Eupleres goudotii*

Dimensiune Corp: 50-60 cm

Habitat Păduri tropicale, mlaștini

Areal Nordul Madagascarului

Mangusta indiană

Mangusta indiană doarme noaptea în vizuină, iar ziua vânează. Mănâncă aproape orice poate prinde, inclusiv șerpi, scorpioni și insecte. Este un animal îndrăgit de oameni, deoarece vânează dăunători precum șobolanii și șoarecii. Ca urmare, mangusta indiană a fost aclimatizată și în afara arealului său natural.

Nume latin *Suricata suricatta*

Dimensiune Corp: 25-35 cm

Habitat Relief deschis, savane

Areal Sudul Africii

Suricata

Suricata

Suricata are un corp lung și membre scurte caracteristice mangustelor. Suricatele sunt animale gregare, de vizuină, care trăiesc în grupuri de până la 30 de indivizi. Pe timpul zilei, pleacă perechi în căutarea hranei, constituită din animale mici, rădăcini și fructe. Caută hrană și stau de veghe, în poziție bipedă, pentru a se păzi de pericole, prin rotație.

Mangusta indiană

Nume latin *Herpestes auropunctatus*

Dimensiune Corp: 35 cm

Habitat Deșert, tufărișuri de șes, păduri

Areal Irak, până în sud-estul Asiei

Feline mari

Pereche de lei

Deasupra: Leii trăiesc și vânează împreună în grupuri, sau familii, compuse din câte doi sau trei masculi adulți, maxim 15 femele și puii acestora.

Dintre felinele mari fac parte cele opt specii de feline sălbatice, printre care se numără leii, tigrii, leoparzii, pumele și jaguarii. Felinele mari trăiesc și vânează solitar, precum leoparzii, sau în grupuri, precum leii. Sunt întâlnite pe toate continentele cu excepția Australiei și Antarcticii, adaptate la multe habitate – de la regiunile subsahariene ale Africii (leii) până la friguroasa Siberie (tigrii).

Vânătoarea

Felinele mari sunt vânători de temut. Membrele lor puternice le ajută să prindă prada după o scurtă și dinamică urmărire sau ca urmare a unui atac fulgerător. Sunt înzestrate cu o coloană vertebrală flexibilă, care le permite să se răsucească și să se întoarcă cu ușu-rință atunci când urmăresc prada. Când atacă decisiv, ghearele lor retractabile se extind și se înfig în carnea victimei.

Habitate

Felinele mari s-au adaptat la habitate variate. Jaguarul (dreapta) trăiește în pădurile tropicale ale Americii de Nord (Centrale) și de Sud, cățărându-se în arbori, la fel ca leopardul în Africa și Asia. Leii și gheparzii trăiesc în savanele deschise ale Africii. Tigrul siberian se găsește în pădurile din zonele cu climă rece ale estului Rusiei și Coreea de Nord, iar irbisul (leopardul zăpezilor) trăiește în zonele cu pajiști alpine din centrul Asiei.

Dedesubt: Un ghepard se apropie în alergare de prada sa. Ghepardul este cel mai rapid animal terestru, capabil să alerge cu o viteză de până la 112 km/h, însă nu pe distanțe lungi, motiv pentru care este nevoit să se apropie mai întâi de pradă înainte de a lansa atacul fulgerător.

Reproducerea

Leii sunt singurele feline mari care trăiesc grupate în familii cu mulți membri. Acest lucru înseamnă că, atunci când grupul pleacă la vânătoare, puii rămân în grija unui adult sau chiar doi. După prinderea prăzii, o femelă se întoarce la pui pentru a-i conduce la animalul vânat. Puii de sex feminin vor rămâne pentru totdeauna în familie, în timp ce puii masculi sunt îndepărtați la vârsta de aproximativ 18 luni. În cazul felinelor mari solitare, precum leoparzii, jaguarii și gheparzii, masculii și femelele se întâlnesc doar pentru scurt timp pentru împerechere, după care femelele cresc singure puii.

Dedesubt: Femela tigru aduce pe lume între doi și șase pui la o naștere. Puii rămân alături de mamă doi sau trei ani, perioadă în care aceasta îi învață să-și dezvolte abilitățile de vânător, necesare la maturitate. Masculul nu participă la creșterea puilor.

Puii sunt învățați să vâneze de către mamă

Tigroaica și puii săi

Feline

Familia felinelor este constituită din aproximativ 36 de specii. Dintre toți prădătorii, felinele sunt probabil cei mai eficienți vânători. Coloritul, mărimea și modelul de pe blană variază în cadrul familiei, dar toate speciile, de talie mică sau mare, seamănă în principiu cu pisica domestică. Corpul felinelor este musculos și flexibil. Membrele lor puternice au labe cu gheare lungi, ascuțite și complet retractile pentru prinderea prăzii – cu excepția ghepardului, la care ghearele nu sunt retractile. Ochii felinelor sunt mari și dispuși frontal. Toate aceste însușiri fac din feline prădători de temut.

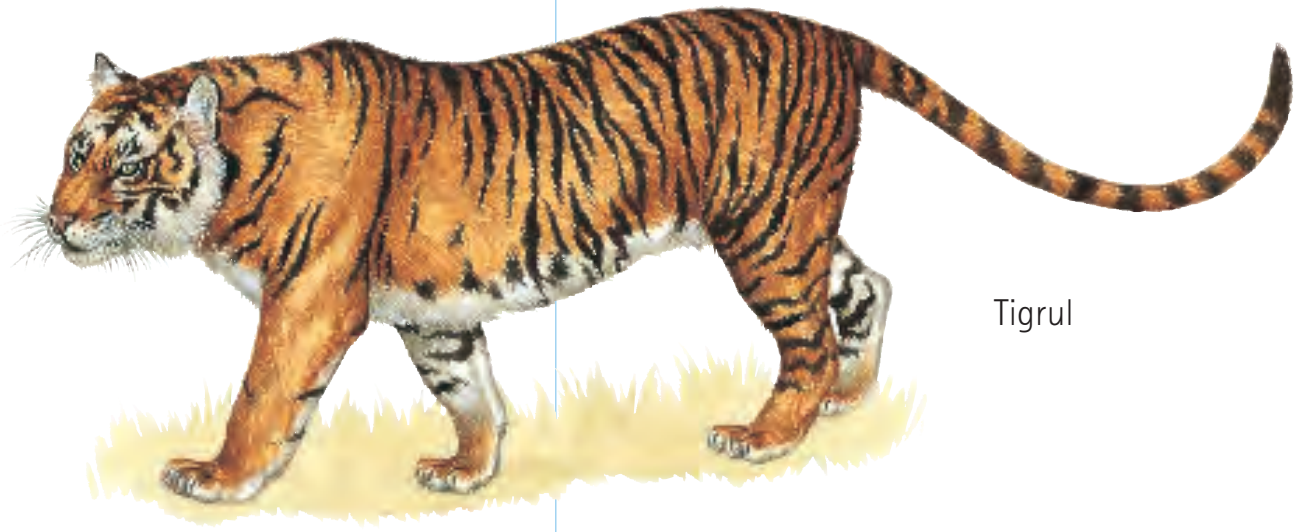

Tigrul

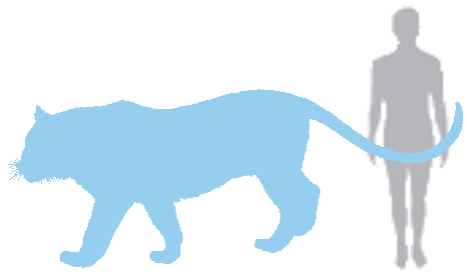

Tigrul

Cea mai mare dintre felinele mari, tigrul are un corp masiv, musculos și membre puternice. Masculii și femelele se aseamănă, însă masculii au mustățile mult mai dezvoltate. Tigrii sunt în general creaturi retrase, nocturne și de obicei solitare, deși sunt animale sociabile și coexistă pașnic cu semenii lor.

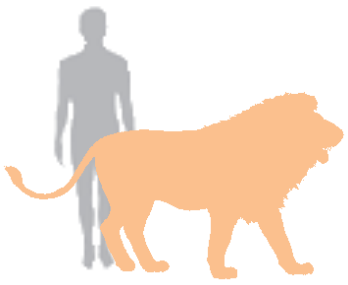

Leul

Nume latin *Panthera leo*

Dimensiune Corp: până la 2,4 m

Habitat Savane deschise

Areal Africa Subsahariană

Leul

Are o constituție robustă, un cap mare, membre groase și puternice și o coadă lungă terminată cu un smoc de păr ce acoperă o terminație în formă de gheară. Masculul este mai mare decât femela și are o coamă bogată, al cărui colorit poate varia de la galben-deschis la negru. Leii se odihnesc cel puțin 20 de ore pe zi și vânează atât ziua, cât și noaptea.

Nume latin *Panthera tigris*

Dimensiune Corp: 1,8-3,3 m

Habitat Păduri

Areal Siberia, până în Java și Bali

Ghepardul

Ghepardul este ce mai rapidă felină mare, capabilă să atingă viteze de peste 100 km/h. Trupul său este lung și suplu, cu umeri înalți și musculoși. Coada lungă îl ajută să-și mențină echilibrul atunci când în alergare schimbă brusc direcția. Gheparzii își pândesc prada înainte de lansarea atacului lor fulgerător.

Nume latin *Acinonyx jubatus*

Dimensiune Corp: până la 1,4 m

Habitat Deșert și savane

Areal Africa, spre est către Asia

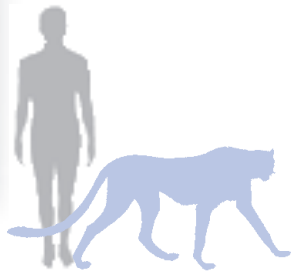

Ghepardul

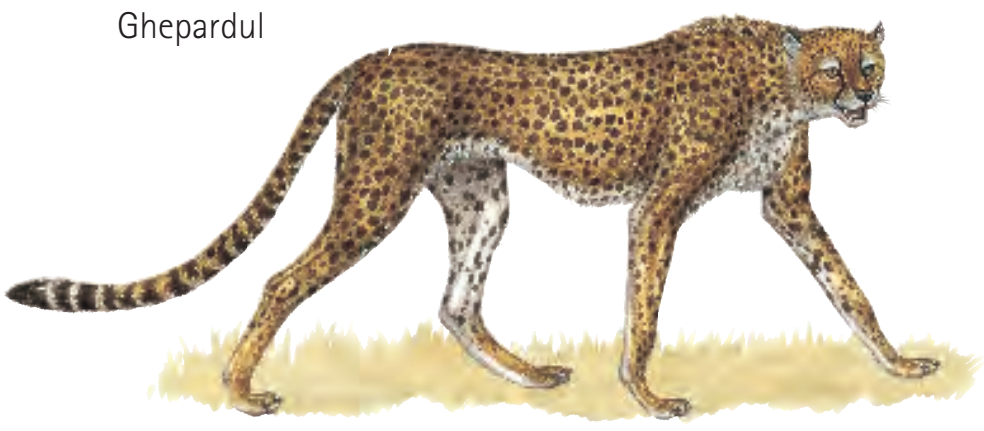

Nume latin *Felix silvestris*

Dimensiune Corp: 50-65 cm

Habitat Păduri, tufăriș înalt și savane

Areal Europa, Africa, până în India

Pisica sălbatică

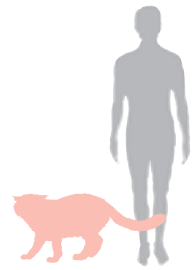

Pisica sălbatică

Unul dintre strămoșii pisicii domestice, pisica sălbatică are o constituție similară însă este ceva mai mare, cu coada groasă și vărgată și inele de culoare neagră. Există mai multe populații distincte. Mai mult solitară și nocturnă, pisica sălbatică trăiește pe un teritoriu bine delimitat. Vânează, mai mult la sol, pândind, în prealabil rozătoare mici și păsări.

Irbisul (sau leopardul zăpezilor)

Acest leopard al zăpezilor populează zonele cu pajiști alpine situate la altitudini ridicate, printre zăpezi și ghețari. Vânează mufloni și capre sălbatice. Labele sale mari, blănoase îl ajută să nu se afunde în stratul de zăpadă. Este capabil să execute salturi uriașe de la o stâncă la alta, ajutându-se de coadă pentru menținerea echilibrului.

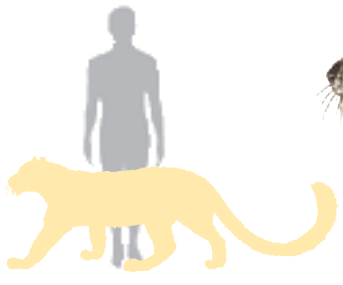

Irbisul

Nume latin *Uncia uncia*

Dimensiune Corp: până la 1,5 m

Habitat Versante muntoase, păduri

Areal Pakistan, spre est către China

Foci și lei de mare

Focile și leii de mare au corpurile adaptate la viața subacvatică. Cu siluete de forma unei torpile, aceste mamifere marine sunt înotătoare și scufundătoare de excepție. Cea mai mare parte a timpului și-o petrec în mediul marin, înotând deseori la mari adâncimi în căutarea hranei. Dat fiind că prezintă plămâni și nu branhii precum peștii, sunt nevoite ca în răstimpuri să iasă la suprafață pentru a respira. Își pot reduce ritmul cardiac pe timpul scufundărilor pentru a rămâne sub apă perioade lungi de timp. Focile și morsele se deplasează în mediul acvatic cu ajutorul înotătoarelor codale, iar leii de mare cu înotătoarele lor frontale lungi.

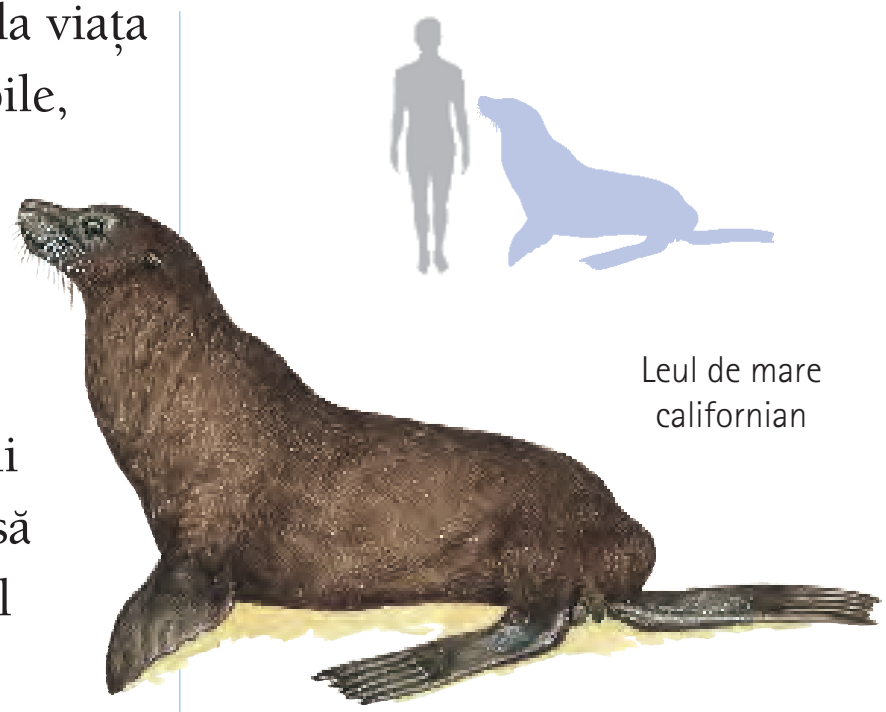

Leul de mare californian

Ursul de mare

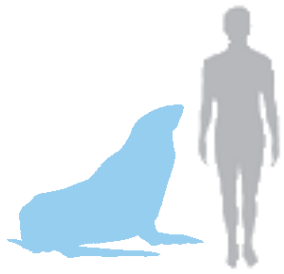

Ursul de mare

Dispune de înotătoare codale mari și vânează pești și calmari. Rareori vin la țărm, excepție făcând doar în perioada de împerechere. Masculul poate fi de patru ori mai mare decât femela. Femela aduce pe lume un singur pui cu care stă timp de șapte zile înainte de a face scurte ieșiri în căutarea hranei, revenind lângă pui la intervale regulate pentru alăptare.

Nume latin *Callorhinus ursinus*

Dimensiune Până la 1,8 m

Habitat Populează insulele

Areal Marea Bering, Marea Ohotsk

Nume latin *Zalophus californianus*

Dimensiune Până la 2,2 m

Habitat Zone litorale și insule

Areal Estul Pacificului de Nord

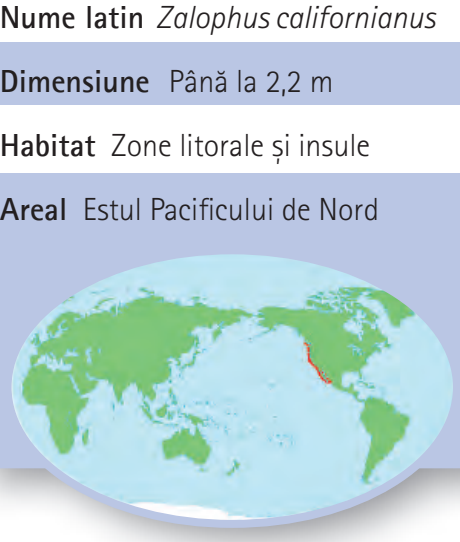

Leul de mare californian

Este înotătorul cel mai rapid dintre foci și leii de mare, capabil să atingă viteze de 40 km/h. Se deplasează ușor și pe uscat orientându-și înainte înotătoarele posterioare și înălțându-și corpul. În sezonul de împerechere, colonii uriașe se formează pe țărmurile stâncoase sud-vestice ale SUA. Masculii sosesc primii pentru a ocupa teritoriile.

Leopardul de mare

Leopardul de mare este cel mai feroce vânător dintre toate focile, cu fălci mari înțesate cu dinți pentru prinderea și sfâșierea pradei. Leopardul de mare vânează pinguini în mediul acavatic imediat după ce aceștia părăsesc banchizele și se scufundă în mare. Vânează, de asemenea, foci mai mici, dar și pești, calmari și crustacee.

Nume latin *Hydrurga leptonyx*

Dimensiune 2,4 – 3,4 m

Habitat Banchize, zone litorale, insule

Areal Oceanul de Sud

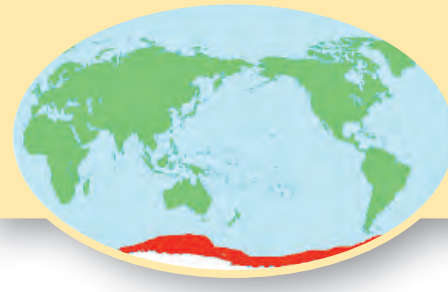

Leopardul de mare

Foca cenușie

Masculul acestei specii are umeri masivi și botul alungit, iar femela este mai mică și mai delicată. Călătoresc la distanțe mari de locurile de împerechere, dar rămân de obicei în apele litorale, consumând pești, calmari și caracatițe. Femelele ajung primele la locurile de împerechere și procreează înainte ca masculii să ajungă să-și stabilească teritoriile pe plajă.

Foca cenușie

Nume latin *Halichoerus grypus*

Dimensiune 1,6 – 2,3 m

Habitat Populează țărmurile stâncoase

Areal Nordul Oceanului Atlantic

Nume latin *Odobenus rosmarus*

Dimensiune Până la 4 m

Habitat Banchize, insule stâncoase

Areal Oceanul Arctic

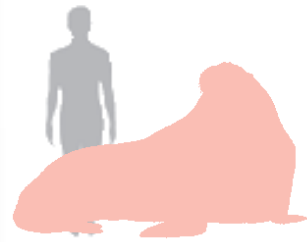

Morsa

Morsa

Morsele sunt animale foarte mari care trăiesc la Polul Nord, unde crustaceele constituie hrana lor de bază. Au colți ascuțiți, pe care îi folosesc pentru a ieși din apă și în confruntări, și pielea groasă, protectoare, care-i ferește de răniri. Cele patru membre-lopeți fac din aceste animale excelenți înotători. Pe uscat, se deplasează cu mare dificultate. Petrec cea mai mare parte a timpului dormind.

Porc furnicar, alți porci

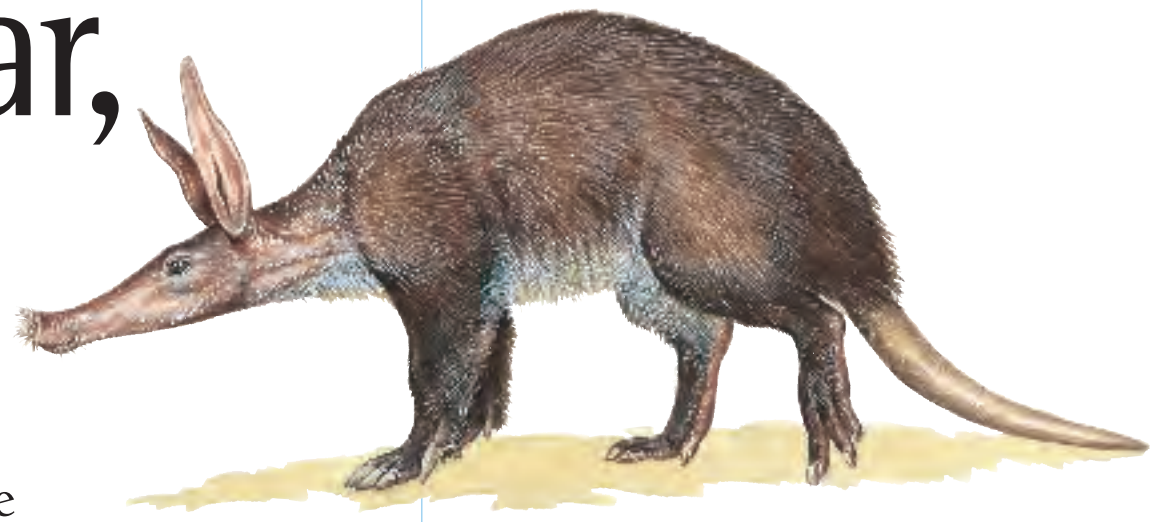

Porcul furnicar

Porcii sunt animale copitate, omnivore. Există nouă specii de porcine, răspândite în Europa, Asia și Africa. Sunt animale scunde și viguroase, cu cap prelung și rât mobil, cu care caută hrană. Caninii superiori se transformă de regulă în colți. Fiecare picior are patru degete, dar numai al treilea și al patrulea se sprijină pe sol și formează copite. Porcul furnicar este unicul reprezentant al ordinului din care face parte (*vezi pag.* 10-11), un râmător special adaptat, care se hrănește cu insecte, având un excelent simț olfactiv.

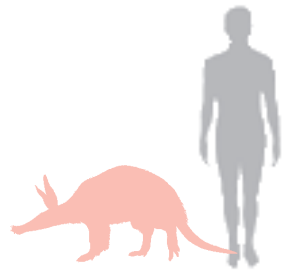

Porcul furnicar

Este un animal solitar și nocturn. Văzul său este slab, însă celelalte simțuri sunt excelente. Nările sale sunt foarte specializate și înconjurate de un păr dens, care le obturează atunci când răscolește pământul. Se folosește de puternicele sale membre anterioare pentru a săpa adăposturi în pământ și pentru a distruge mușuroaiele furnicilor și termitelor, putând apoi să culeagă insectele cu limba sa lungă și lipicioasă.

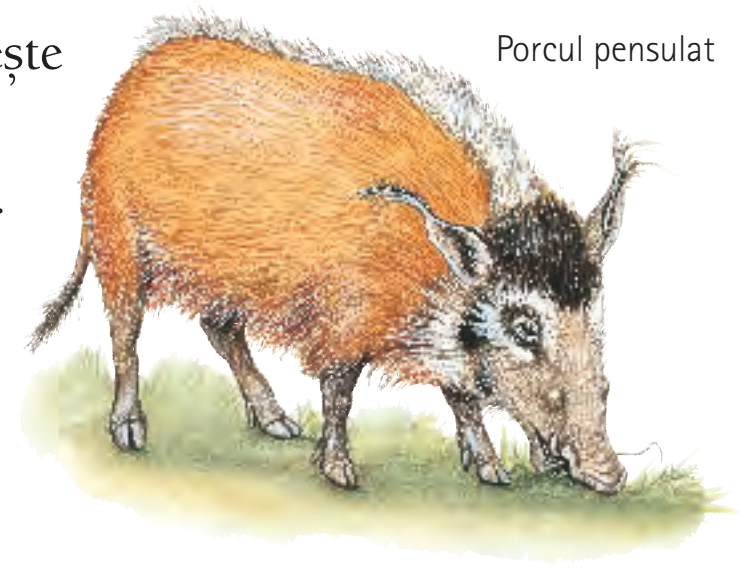

Porcul pensulat

Porcul pensulat

Porcii de râu trăiesc în grupuri mici de până la 12 indivizi, conduși de un mascul în vârstă. Consumă aproape orice, inclusiv iarbă, rădăcini, fructe, mamifere mici, păsări și stârvuri. Diurni în cele mai multe cazuri, devin nocturni în zonele în care pot, la rândul lor, deveni pradă. Porcii de râu se înmulțesc tot timpul anului.

Nume latin *Patamochoerus porcus*

Dimensiune Corp: 1 – 1,5 m

Habitat Păduri, tufăriș, mlaștini

Areal Africa Subsahariană

Nume latin *Orycteropus afer*

Dimensiune Corp: 1 – 1,6 m

Habitat Zonele populate cu termite

Areal Africa Subsahariană

Facocerul(sau porcul alergător)

Facocerul are membre lungi, colți curbați și un cap lat și alungit, cu două perechi de protuberanțe asemănătoare unor negi. Trăiește în familii mici în savanele africane și șesuri lipsite de arbori, unde iarba scurtă și plantele erbacee constituie hrana sa. În perioada cea mai fierbinte a zilei, se adăpostește în vizuina sa, care de multe ori reprezintă vizuina abandonată a porcului furnicar.

Nume latin *Phacochoerus aethiopicus*

Dimensiune Corp: 1,1 – 1,4 m

Habitat Savană, șesuri lipsite de arbori

Areal Africa Subsahariană

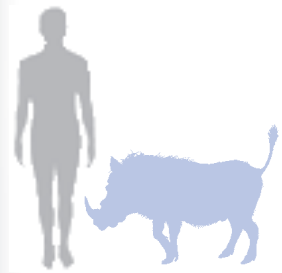

Facocerul

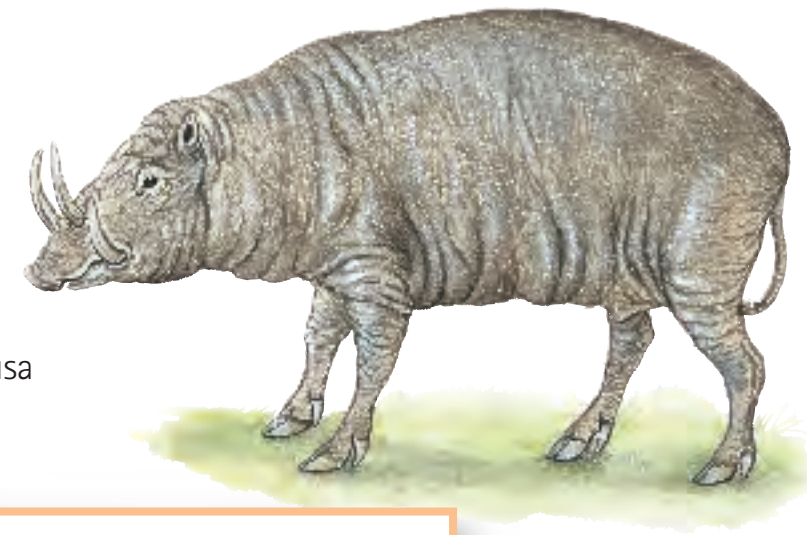

Babirusa

Nume latin *Babyrousa babyrussa*

Dimensiune Corp: 85 – 110 cm

Habitat Malurile lacurilor și râurilor

Areal Sulawesi, Arhipelagul Sula

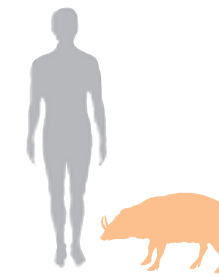

Babirusa

Animal retras, babirusa preferă hățișurile din preajma râurilor și lacurilor. Sunt alergători rapizi și buni înotători, chiar și în apa mării. Se deplasează în grupuri mici, masculul ocupându-se în cea mai mare parte de răscolirea pământului și de găsirea hranei, în timp ce femela și puiul vin în urma sa, hrănindu-se cu rădăcini, fructe-boabe, tuberculi și frunze.

Mistrețul

Este strămoșul porcului domestic. Trăiește singur sau în grupuri de până la 20 de indivizi. Masculii preferă să stea singuri, însă nu la mare distanță de femele. Cu botul său lung, scormonește în solul forestier în căutarea plantelor și insectelor cu care se hrănește. Mai consumă bulbi și tuberculi. Mistreții tineri au blana vărgată, confundându-se cu arborii din pădure.

Mistrețul

Nume latin *Sus scrofa*

Dimensiune Corp: 1,1 – 1,3 m

Habitat Păduri, zone forestiere

Areal Europa, Asia, nord-vestul Africii

Cămile, cerbi și cai

Cămilele și cerbii au un număr par de degete și toate sunt rumegătoare, însemnând că stomacurile lor au o structură complexă. Când se hrănesc, mai întâi mestecă scurt frunzele și iarba după care le înghit. Mai târziu, hrana parțial digerată este readusă în cavitatea bucală, proces denumit rumegare, unde este iarăși mestecată. Animalele din familia calului, inclusiv zebrele și măgarii, trăiesc în turme și se hrănesc în principal cu iarbă. Au membrele terminate cu un singur deget care dispune de o singură copită. Acest lucru le permite să alerge foarte repede.

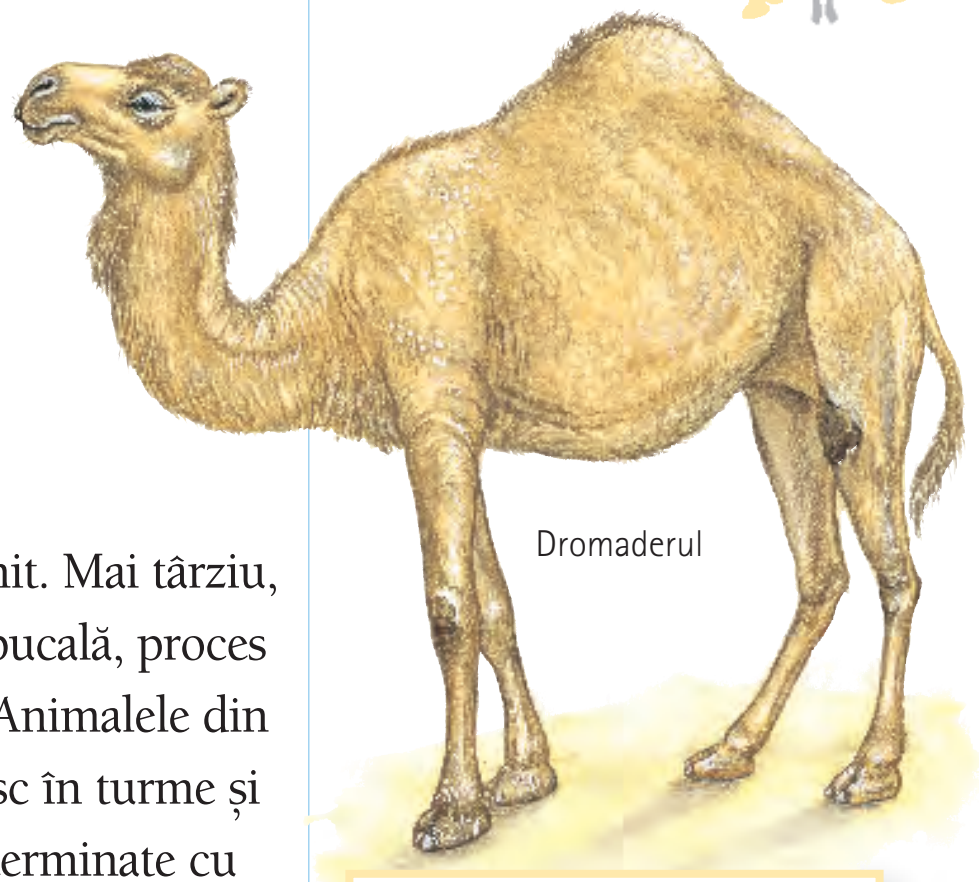

Dromaderul

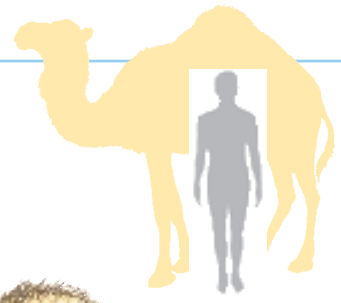

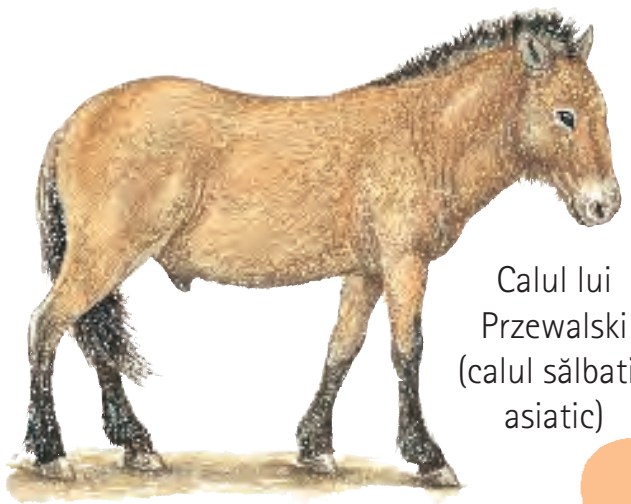

Calul lui Przewalski (calul sălbatic asiatic)

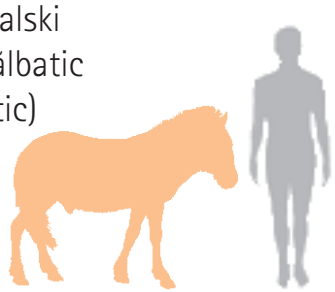

Calul lui Przewalski

Acest cal scund și robust a fost ultimul cal cu adevărat sălbatic. Nu a mai fost văzut în natură din 1968, iar acum trăiește doar în captivitate. Odinioară constituia o prezență obișnuită a stepelor uscate ale Mongoliei, unde păștea iarbă și frunze. Are o coamă scurtă și dreaptă, fără șuvițe pe frunte. Trăiește în turme mici, fiecare condusă de către un mascul dominant.

Nume latin *Equus przewalskii*

Dimensiune Lungime corp: 1,8 – 2 m

Habitat Șesuri, zone semideșertice

Areal Mongolia, vestul Chinei

Denumirea latină *Camelus dromedarius*

Dimensiune Lungime corp: până la 3,4 m

Habitat Deșert, șesuri

Areal Nordul Africii, Orientul Mijlociu, Australia

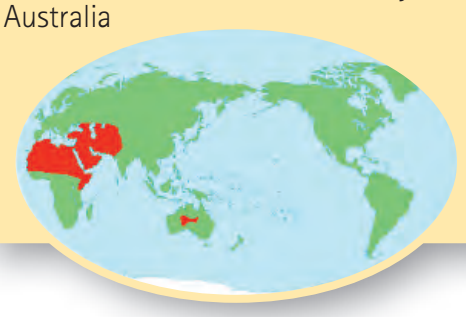

Dromaderul

Dromaderul, sau cămila cu o singură cocoașă, există în prezent doar ca animal domestic. Există două tipuri de bază: unul robust utilizat ca animal de povară și unul mai puțin robust, bun alergător, utilizat la călărie. Cocoașa sa este practic un depozit de grăsime, cu ajutorul căruia supraviețuiește în perioadele dificile. Rezistă mult timp fără apă.

Nume latin *Equus grevyi*

Dimensiune Lungime corp: 2,7 m

Habitat Savane, zone semideșertice

Areal Estul Africii

Zebra grevyi

Această specie are cele mai înguste dungi dintre toate zebrele și este adaptată la viața în regiunile cele mai aride. Se hrănește cu ierburi, păscând ziua, dar odihnindu-se la umbră în perioada fierbinte a amiezii. Masculii adulți trăiesc singuri, fiecare în teritoriul său, iar masculii fără teritoriu formează herghelii. Femelele și mânjii trăiesc în herghelii separate formate din cel puțin 12 indivizi.

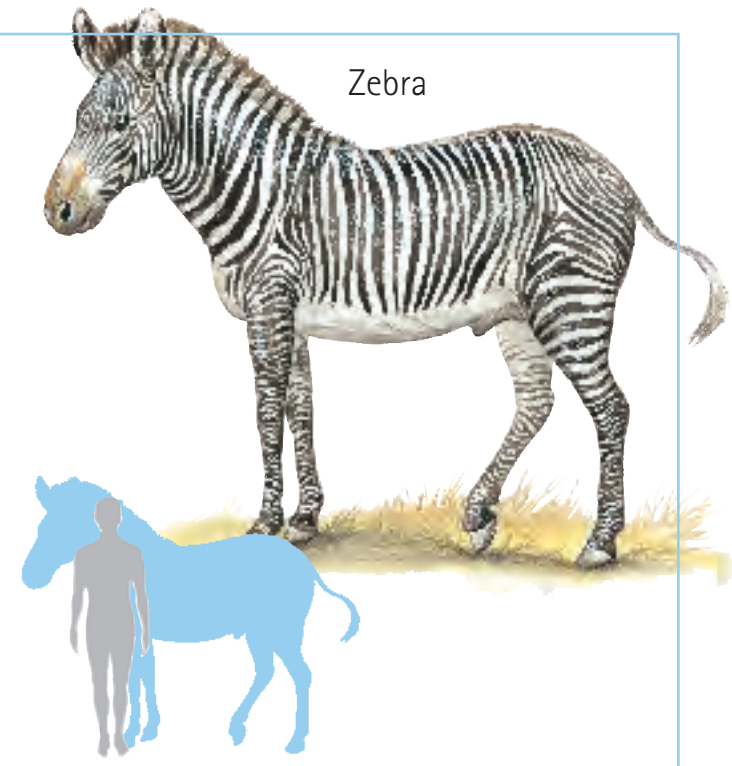

Zebra

Cerbul moscat

Masculul este înzestrat cu o glandă secretoare situată pe abdomen. Aceasta produce un lichid puternic mirositor denumit mosc, folosit pentru a atrage femela în sezonul de împerechere. Cerbul moscat are o piele acoperită de fire de păr lungi, dese și zbârlite și doi colți pe maxilarul superior. Se hrănește cu licheni, muguri, lăstari, iarbă și ramuri.

Nume latin *Moschus chrysogaster*

Dimensiune Lungime corp: în jur de 1m

Habitat Păduri alpine

Areal Himalaya, până în China

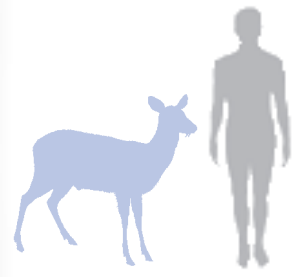

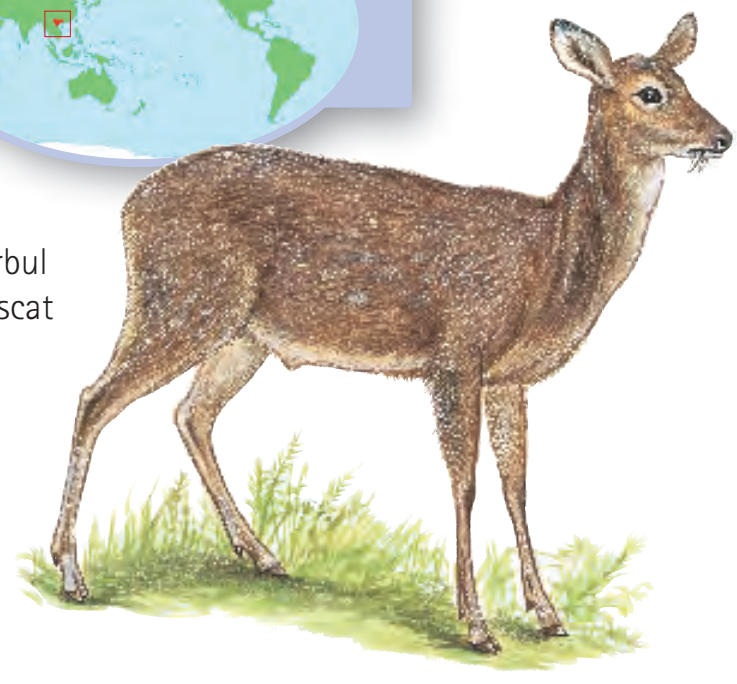

Cerbul moscat

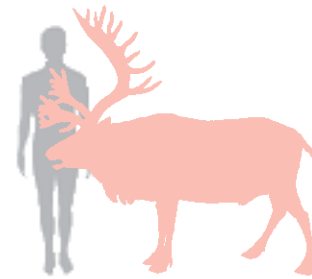

Nume latin *Rangifer tarandus*

Dimensiune Lungime corp: până la 2,2 m

Habitat Tundre

Areal Nordul Europei, Asia, America de Nord

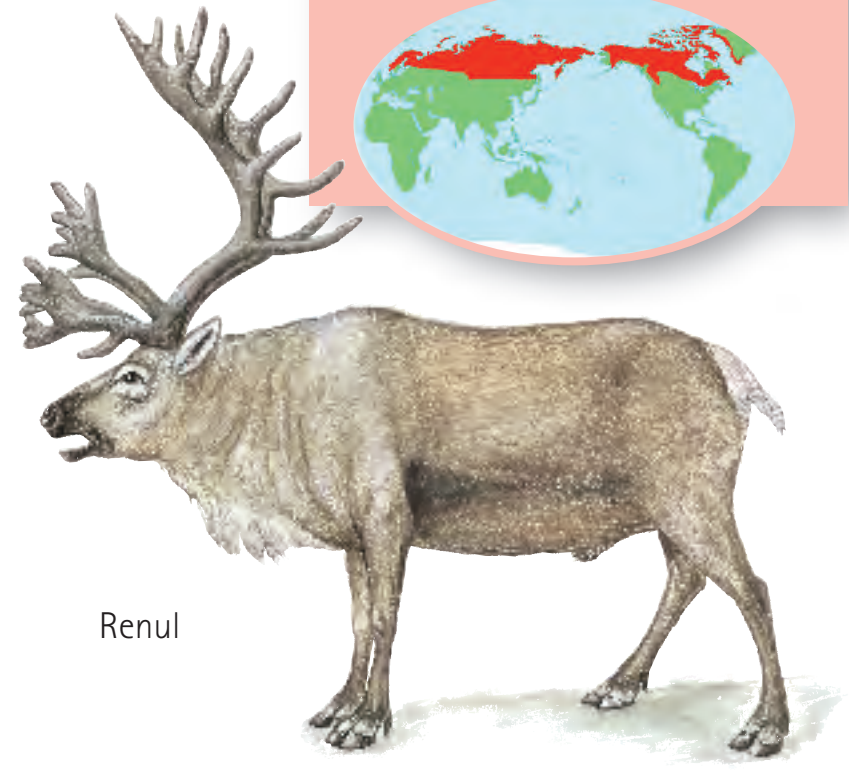

Renul

Renul

Renul, sau caribuul, este singurul cervid la care și femela are coarne. La celelalte specii coarnele se regăsesc doar la mascul. Iarna se hrănește în special cu licheni. Vara, multe turme migrează spre nord pentru a se hrăni cu iarba grasă și plantele tundrei. Femelele și iezii trăiesc în turme, iar masculii de multe ori trăiesc separat.

Cetacee

Există două tipuri de cetacee: cu dinți (odontocete) și cu fanoane (misticete). Printre cetaceele cu dinți se numără delfinii, marsuinii și uriașii mici cum sunt orcile și cașaloții. Vânează pești, dar și alte viețuitoare. Balenele, precum balena albastră și balena cu cocoașă au în cavitățile bucale fanoane în loc de dinți și se hrănesc cu pești minusculi și plancton.

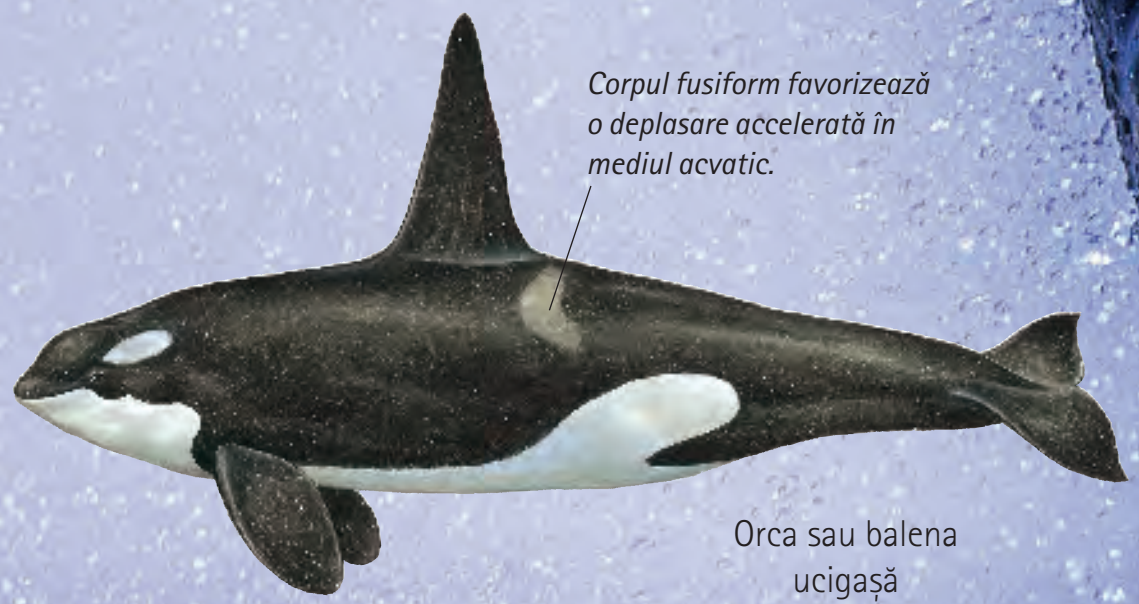

Corpul fusiform favorizează o deplasare accelerată în mediul acvatic.

Orca sau balena ucigașă

Dedesubt: Balena cu cocoașă sare din apă printr-o mișcare numită „evadare". Cercetătorii sunt de părere că astfel de manifestări reprezintă la cetacee forme de amuzament.

Cetaceele cu dinți

Cetaceele cu dinți includ peste 67 de specii de cetacee mici, delfini și marsuini, inclusiv orca. Toate cetaceele cu dinți vânează pești și calmari, iar orca vânează și animale mai mari cum sunt focile, leii de mare și alte cetacee. Cașaloții vânează, de asemenea, calmari uriași. Pentru a localiza prada, aceste cetacee folosesc un fel de sonar ultrasonic: emit impulsuri sonore de înaltă frecvență care ricoșează din obstacolele întâlnite, ecoul produs transmițând cetaceului, cu o acuratețe uimitoare, informații privind mărimea, distanța și viteza de deplasare a prăzii. Aceste cetacee au dinți; unele o pereche, iar altele chiar și 200.

Fanoanele

La unele balene, fanoanele, care servesc la filtrarea apei și la reținerea micro-organismelor, pot avea până la 4,5 m lungime. Pentru a se hrăni, balena filtrează cantități mari de apă în cavitatea bucală, pe care o forțează să iasă trecând printre fanoane, capturând astfel planctonul, care rămâne agățat de filamentele fanoanelor. Pe timpul lunilor de vară, o balenă albastră adultă consumă 4 tone de krill pe zi.

Cetaceele cu fanoane (misticete)

Cetaceele cu fanoane cuprind cele mai mari zece cetacee – precum și cea mai mare viețuitoare a planetei, balena albastră. Acești giganți marini se hrănesc cu viețuitoare planctonice, pe care le extrag din mare prin filtrarea apei cu ajutorul „fanoanelor“, formațiuni cornoase crescute pe cerul gurii. Există trei familii de cetacee cu fanoane: balenele-cu-înotătoare, balenele cenușii și balenele netede. Vânate aproape până la dispariție, multe specii de balene sunt în prezent protejate de legi internaționale, iar populațiile anumitor specii sunt în continuă creștere.

Cașalot cu pui

Deasupra: Cetaceele se nasc în mediul acvatic. Atunci când o femelă aduce pe lume un pui, aceasta este înconjurată de regulă de alte femele, gata să o asiste și să ajute puiul nou-născut. Odată născut, puiul este împins la suprafață pentru prima sa gură de aer.

Balene și delfini

Există peste 80 de specii de balene, delfini și marsuini care aparțin aceluiași ordin denumit cetacee. Ca și vaca de mare și lamantinul, toate cetaceele sunt mamifere permanent acvatice. Sunt fusiforme, iar coada formează o puternică înotătoare orizontală, bilobată. Membrele anterioare sunt transformate în lopeți-înotătoare, iar membrele posterioare nu sunt vizibile.

Cașalotul

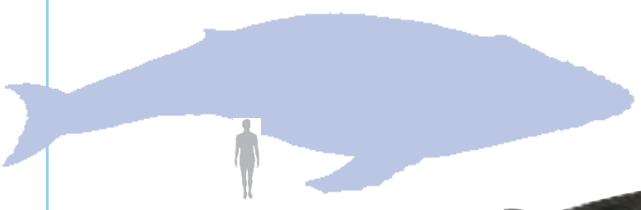

Balena cu cocoașă

Balena cu cocoașă

Balena cu cocoașă este renumită pentru sunetele pe care le emite pentru a menține contactul cu alte balene și a atrage perechea. Aceste balene cântă deseori ore în șir, făcând pauze doar pentru a respira. Aceste cântece parcurg mari distanțe în mediul acvatic. Vara, balena cu cocoașă caută hrană în regiunile polare.

Nume latin *Megaptera novaeangeliae*

Dimensiune 15 – 19 m

Habitat Oceane, ape litorale

Areal Oceanul planetar

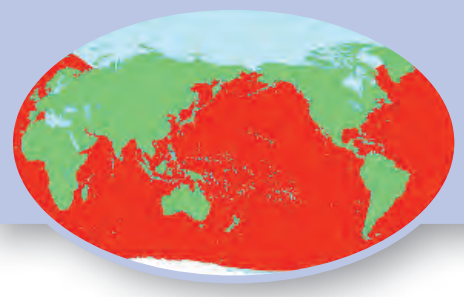

Nume latin *Physeter catodon*

Dimensiune 11 – 20 m

Habitat Oceane

Areal Oceanul planetar

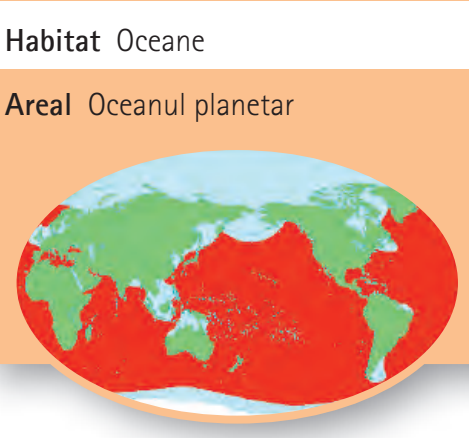

Cașalotul

Cel mai mare cetaceu odontocet (cu dinți), cașalotul are un cap enorm care reprezintă o treime din greutatea totală a corpului. Se poate scufunda până la 1.000 m, umplându-și uriașele cavități nazale cu apă pentru menținerea flotabilității. Se hrănește în principal cu calmari uriași, pe care îi detectează cu ajutorul sonarului.

Balena albastră

Balena albastră

Cel mai mare animal care a existat vreodată, balena albastră poate cântări până la 215 tone. Acest cetaceu misticet (cu fanoane) consumă cantități uriașe de vietăți asemănătoare creveților denumite krill, înghițind 4 tone pe zi în timpul verii. Balena albastră este pe cale de dispariție. Mai există doar câteva mii de exemplare în oceanele lumii.

Nume latin *Balaenoptera musculus*

Dimensiune 25 – 32 m

Habitat Largul oceanului

Areal Oceanul planetar

Delfinul de Gange

Una dintre cele cinci specii de delfin de apă dulce, delfinul de Gange trăiește în fluviile mâloase din sudul Asiei. Vederea sa fiind slabă – ochii sunt lipsiți de cristalin – folosește ecolocația pentru a găsi hrana (pești și creveți). Animal agil, înoată în general înclinat lateral, revenind la poziția normală pentru a respira. Delfinii de Gange se deplasează de regulă perechi.

Delfinul de Gange

Nume latin *Platanista gangetica*

Dimensiune 1,5 – 2,4 m

Habitat Fluvii

Areal India și Bangladesh

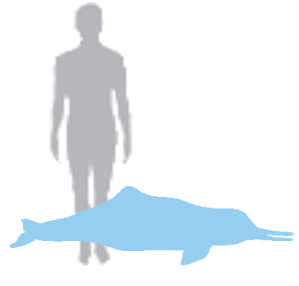

Delfinul comun

Acest delfin cu trăsături frumoase are înotătoare laterale ascuțite, o înotătoare dorsală curbată și un bot lung. Trăiește în grupuri de 20 până la 100 de indivizi. Atunci când unul dintre ei este rănit sau bolnav, obișnuiesc să se adune în jurul lui pentru a-l ajuta. Înoată deseori în compania navelor, atrăgând atenția prin executarea de salturi și rostogoliri în valuri. Se hrănesc cu pești și calmari.

Delfinul comun

Nume latin *Delphinus delphis*

Dimensiune 2,1 – 2,6 m

Habitat Ape litorale și oceanice

Areal Oceane, mări temperate și tropicale

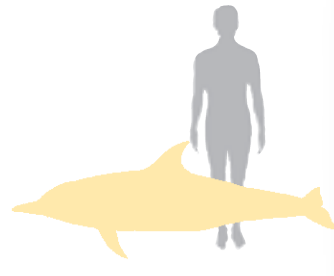

Elefanți, hipopotami, dugongi

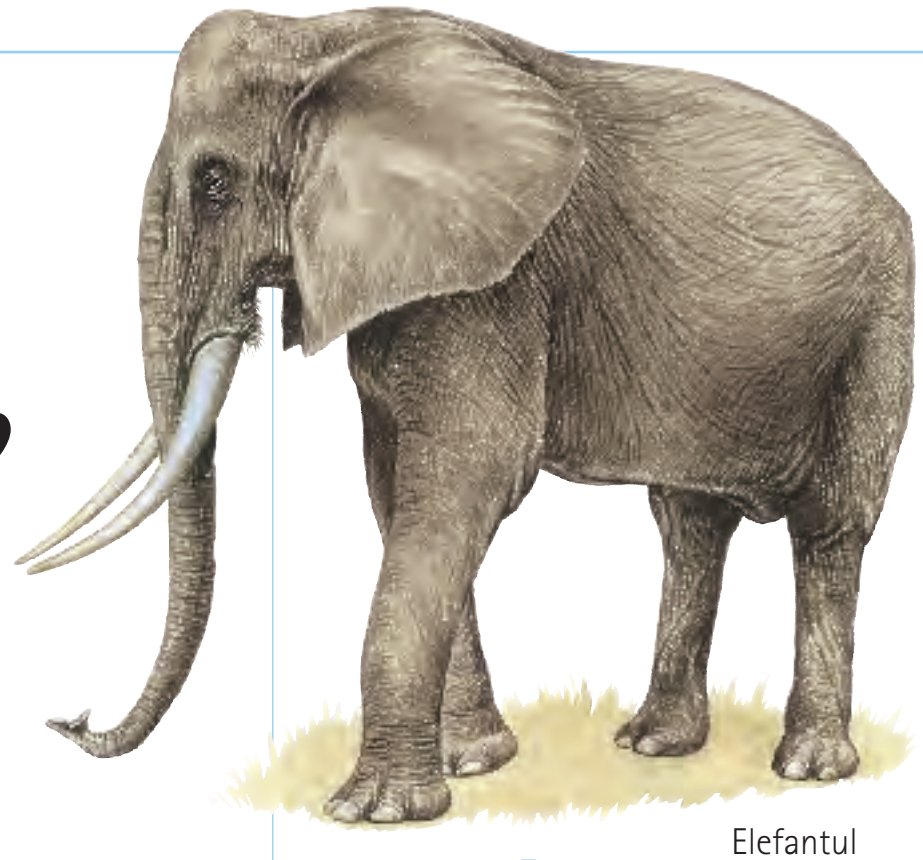

Elefantul african

Elefantul este cel mai mare animal terestru. Există două specii, cu trompe lungi, flexibile și senzitive, folosite pentru hrănire, adăpat, dar și confruntări. Hipopotamii sunt rude mai mari ale porcului, predominant acvatice. Dugongii și lamantinii sunt mamifere complet acvatice, erbivore, cu corpuri fusiforme și membre anterioare ca niște înotătoare și coadă.

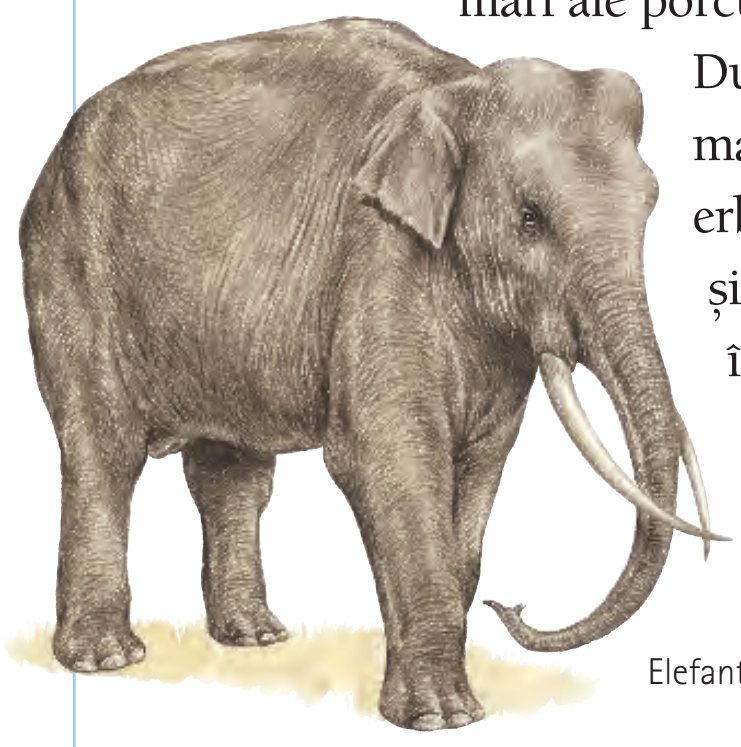

Elefantul asiatic

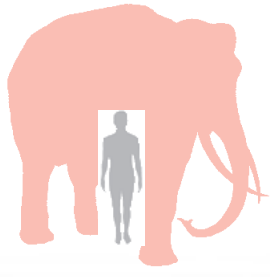

Elefantul asiatic

Este ceva mai scund decât cel african. Are o trompă care prezintă la vârf o proeminență de forma unui deget. Trăiește în turmă (condusă de o femelă în vârstă) care mai cuprinde și alte femele, puii acestora și un mascul în vârstă. Alți masculi pot trăi solitar, dar nu departe de turmă.

Nume latin *Elephas maximus*

Dimensiune Lungime corp: până la 6,5 m

Habitat Păduri, pășuni

Areal India, Sri Lanka, sud-estul Asiei

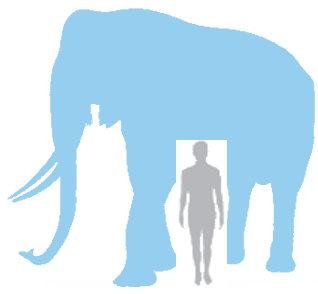

Nume latin *Loxodonta africana*

Dimensiune Lungime corp: până la 7,5 m

Habitat Păduri, savane

Areal Africa Subsahariană

Elefantul african

Elefantul african are urechi și fildeși mai mari decât specia asiatică și două proeminențe de forma unor degete la vârful trompei. Sunt animale sociale care trăiesc în turme centrate în jurul femelelor cu pui. Pe măsură ce se maturizează, masculii tineri se desprind de turmă pentru a forma grupuri exclusiv masculine.

Dugongul

Este un animal solitar, care petrece o bună parte a timpului pe fundul apelor litorale, ridicându-se la suprafață doar pentru a respira la interval de câteva minute. Algele și plantele marine constituie principala sa sursă de hrană. Se cunosc puține lucruri despre obiceiurile de împerechere ale dugongului.

Nume latin *Dugong dugong*

Dimensiune Până la 3 m

Habitat Ape litorale

Areal Oceanul Indian

Dugongul

Hipopotamul pitic

Trăiește în preajma mlaștinilor cu vegetație înaltă, dar petrece cea mai mare parte a timpului pe uscat. Are membre mai lungi și un cap mai mic decât ruda sa uriașă, fiind astfel mai agil pe uscat. Hipopotamul pitic se află în pericol de dispariție deoarece pădurile, care constituie habitatul său, sunt defrișate. De asemenea, alt pericol îl constituie vânarea pentru carnea sa.

Nume latin *Hippopotamus amphibius*

Dimensiune Lungime corp: până la 4,2 m

Habitat Apele pășunilor tropicale

Areal Africa Subsahariană

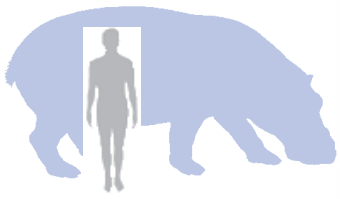

Hipopotamul

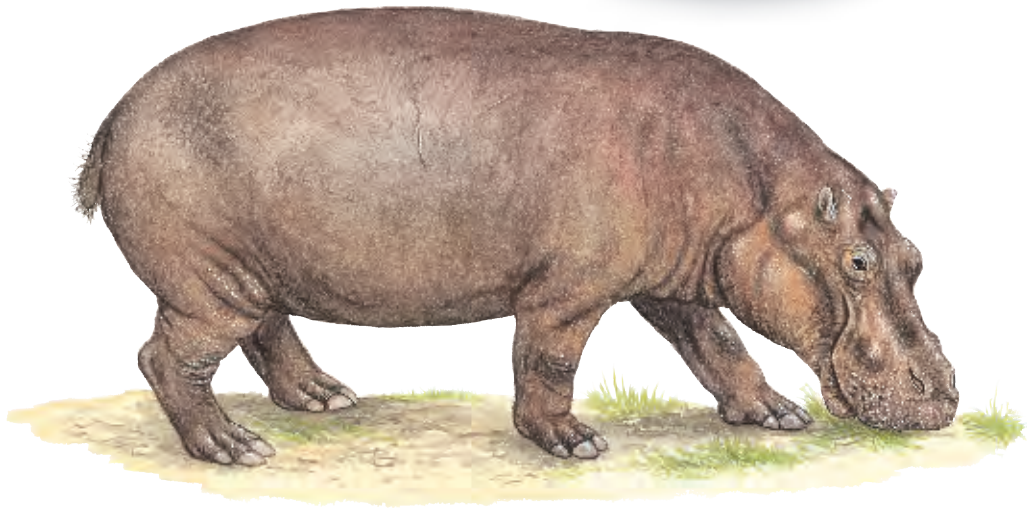

Hipopotamul

Este un mamifer foarte mare care trăiește în preajma lacurilor și râurilor, petrecând până la 16 ore pe zi în apă, pentru a se feri de temperaturile ridicate. Iese din apă la lăsarea serii pentru a se hrăni cu plante și fructe. Este un bun înotător. Hipopotamul își poate reține respirația în apă până la cinci minute.

Nume latin *Hexaprotodon liberiensis*

Dimensiune 1,9 m

Habitat Păduri tropicale, mlaștini

Areal Guineea și Nigeria

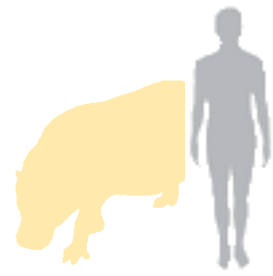

Hipopotamul pitic

Păsări

Păsările sunt vertebrate cu sânge cald și plămâni, cu patru membre, dintre care o pereche este modificată în aripi acționate de mușchi. Toate păsările prezintă penaj – o caracteristică nemaiîntâlnită la alți reprezentanți ai regnului animal.

O imensă diversitate

Pasăre răpitoare în zbor

Păsările trăiesc pe toată suprafața Pământului și pot fi întâlnite aproape în orice zonă cu excepția adâncurilor oceanice. Există peste 9.000 de specii de păsări, de diferite mărimi, de la micuțele păsări colibri la struții care depășesc în înălțime un om de statură medie. În timp ce unele specii de păsări, cum sunt struții, au pierdut abilitatea de a zbura, altele, cum sunt pinguinii, și-au adaptat aripile la înot. O altă categorie este constituită din excepționali prădători nocturni (bufnițe, caprimulgi) sau diurni (vulturi, acvile, șoimi, ulii).

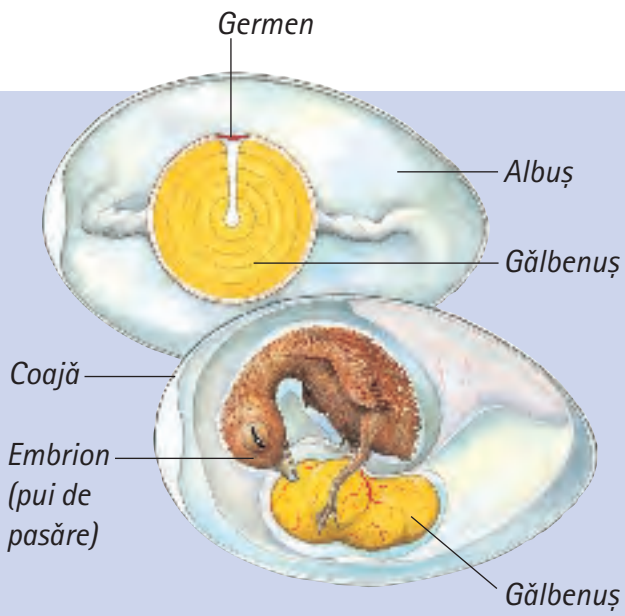

INTERIORUL UNUI OU DE PASĂRE

Interiorul unui ou de pasăre

Păsările depun ouă ce conțin gălbenușuri mari, reprezentând rezerva de hrană necesară dezvoltării embrionului, protejate de o coajă tare. Cele mai multe păsări depun ouăle într-un cuib, unde sunt clocite sau menținute calde de unul sau ambii părinți, în perioada dezvoltării embrionare. Puii anumitor păsări, cum ar fi rațele și fazanii, eclozează acoperiți de puf și sunt capabili să se deplaseze imediat (pui nidifugi). Alții, cum sunt cei ai majorității păsărilor cântătoare, eclozează goi și neajutorați și au nevoie să fie hrăniți și ocrotiți o perioadă de timp de părinții lor (pui nidicoli).

Ratite

Ratitele este numele neoficial dat unui grup de specii diferite de păsări alergătoare. Cu excepția păsării kiwi din Noua Zeelandă, de mărimea unei găini, ratitele sunt păsări terestre foarte mari, cu membre inferioare masive, musculoase, capabile de alergare susținută. Aripile lor sunt mult reduse ca mărime și nu pot fi folosite la zbor. Cuvântul „ratită“ înseamnă „ca pluta“ (necarenat) și se referă la forma sternului acestor păsări. Sternul ratitic este plat, mic și lipsit de carena centrală – la alte păsări, această carenă servește la fixarea mușchilor care realizează zborul.

Struțul

Struțul

Struțul, perfect adaptat la alergarea în viteză, este cea mai rapidă ființă bipedă. Capabil să atingă viteze de până la 70 km/h, îi poate lăsa cu ușurință în urmă pe cei mai mulți dintre inamicii săi. Struții sunt în principal erbivori, dar consumă uneori și reptile mici. Dintre ouăle de pasăre cele ale struțului sunt cele mai mari.

Nume latin *Struthio camelus*
Dimensiune 1,75-2,75 m înălțime
Habitat Stepe, ținuturi aride
Areal Africa

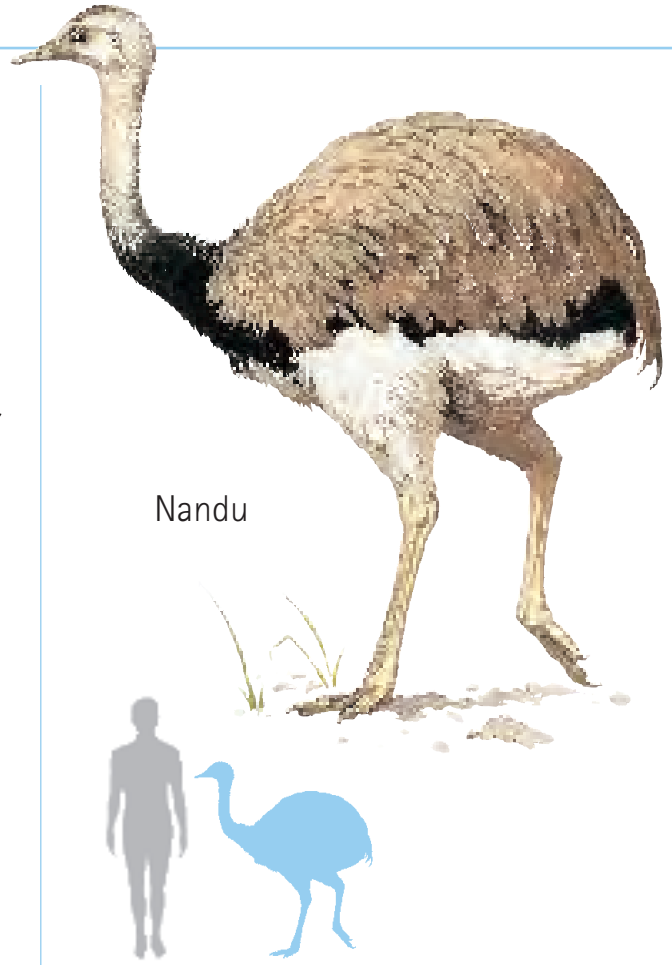

Nandu

Nume latin *Rhea americana*
Dimensiune 1,5 m înălțime
Habitat Relief deschis
Areal America de Sud

Nandu

Nandu trăiește în cârduri de 20 și 30 de păsări. Masculii și femelele se aseamănă foarte mult. Se hrănesc cu plante, semințe, insecte și câteva animale mici. Deși incapabili să zboare, sunt buni înotători și alergători rapizi. În perioada împerecherii, masculii construiesc un cuib puțin adânc în care mai multe femele își depun ouăle. Într-un singur cuib pot fi depuse până la 18 ouă.

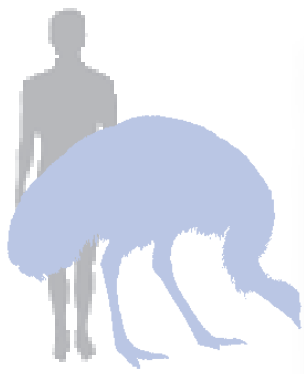

Nume latin *Dromaius novaehollandiae*

Dimensiune 2 m înălțime

Habitat Șes arid, zone forestiere, deșert

Areal Australia

Emu

Emu

Păsările emu rămân o prezență obișnuită în Australia, în ciuda exterminării lor ca urmare a pagubelor produse agriculturii. Sunt capabile să alerge cu viteze de până la 48 km/h și pot să înoate foarte bine. Fructele, grăunțele și insectele constituie o parte a alimentației lor. Femela depune între 7 și 10 ouă, de culoare verde-închis, într-o scobitură a solului.

Cazuarul

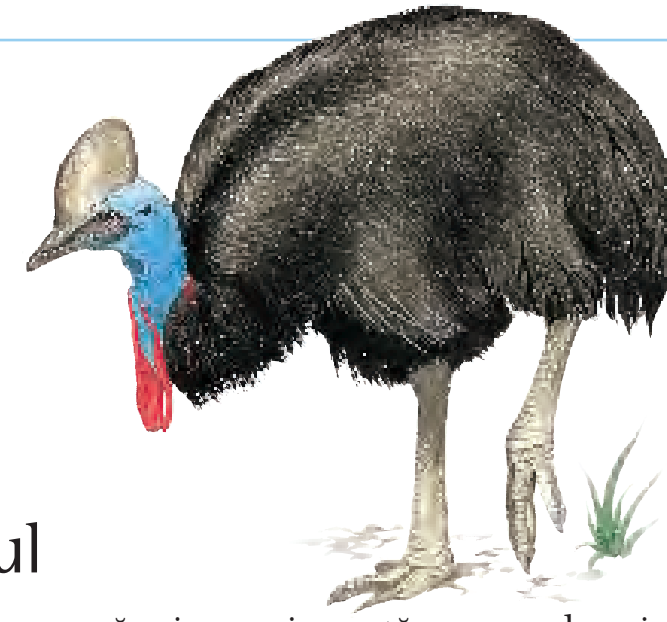

Cazuarul

Cazuarul este o pasăre impresionantă cu pene lungi și subțiri care îl protejează în păduri, de arbuști. Membrele sale inferioare sunt extrem de puternice, terminate cu degete dotate cu gheare ascuțite, capabile să producă răni severe. Au capul și gâtul viu colorate, bărbii și o creastă cornoasă în formă de coif.

Nume latin Casuarius casuarius

Dimensiune 1,5 m înălțime

Habitat Păduri tropicale

Areal Nordul Australiei, Noua Guinee

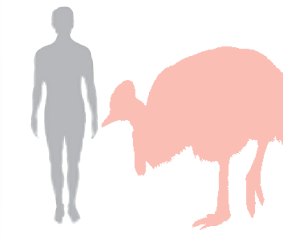

Nume latin *Apteryx australis*

Dimensiune 70 cm

Habitat Păduri

Areal Noua Zeelandă

Kiwi

Kiwi

Pasăre de culoare maro, kiwi reprezintă emblema națională a Noii Zeelande. Este o ființă retrasă, rareori întâlnită și activă noaptea. Kiwi folosește ghearele la scurmarea solului pădurilor în căutarea insectelor, viermilor și fructelor de pădure. Nările acestei păsări sunt situate în vârful ciocului ascuțit și dispune de un bun simț al mirosului, rareori întâlnit la păsări.

Zborul

Pasărea are o constituție întru totul destinată zborului. În cea mai mare parte, structura unică a corpului unei păsări satisface nevoia minimei greutăți de inițiere a zborului și a unui raport putere/greutate corespunzător. Ca și mamiferele, păsările sunt descendente ale strămoșilor reptilieni. Acel corp „sufocat“ de oase, lung și solzos al acestor strămoși a evoluat, devenind în final o mașină de zbor, ușoară și compactă, acoperită cu pene. Oasele păsărilor sunt subțiri și sunt pline cu aer pentru a reduce greutatea, fără ca rezistența lor să scadă.

Dreapta: Vânturelii roșii sunt specialiștii familiei șoimilor în planarea statică. Chiar și în condiții de vijelie se pot menține în aer în poziție staționară, la semiînălțime, căutând prada.

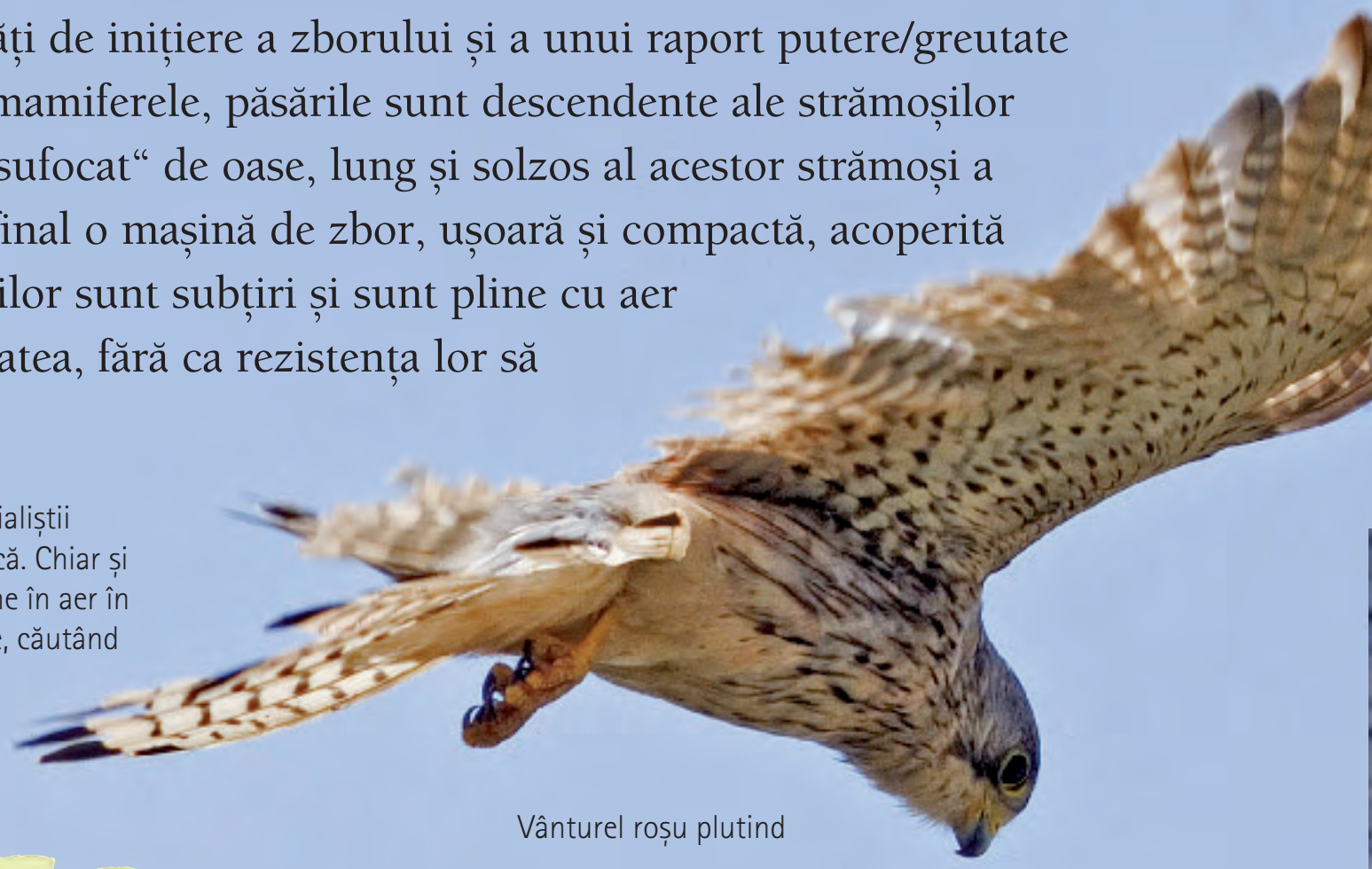

Vânturel roșu plutind

Ciocul lung poate ajunge în profunzimea unei flori

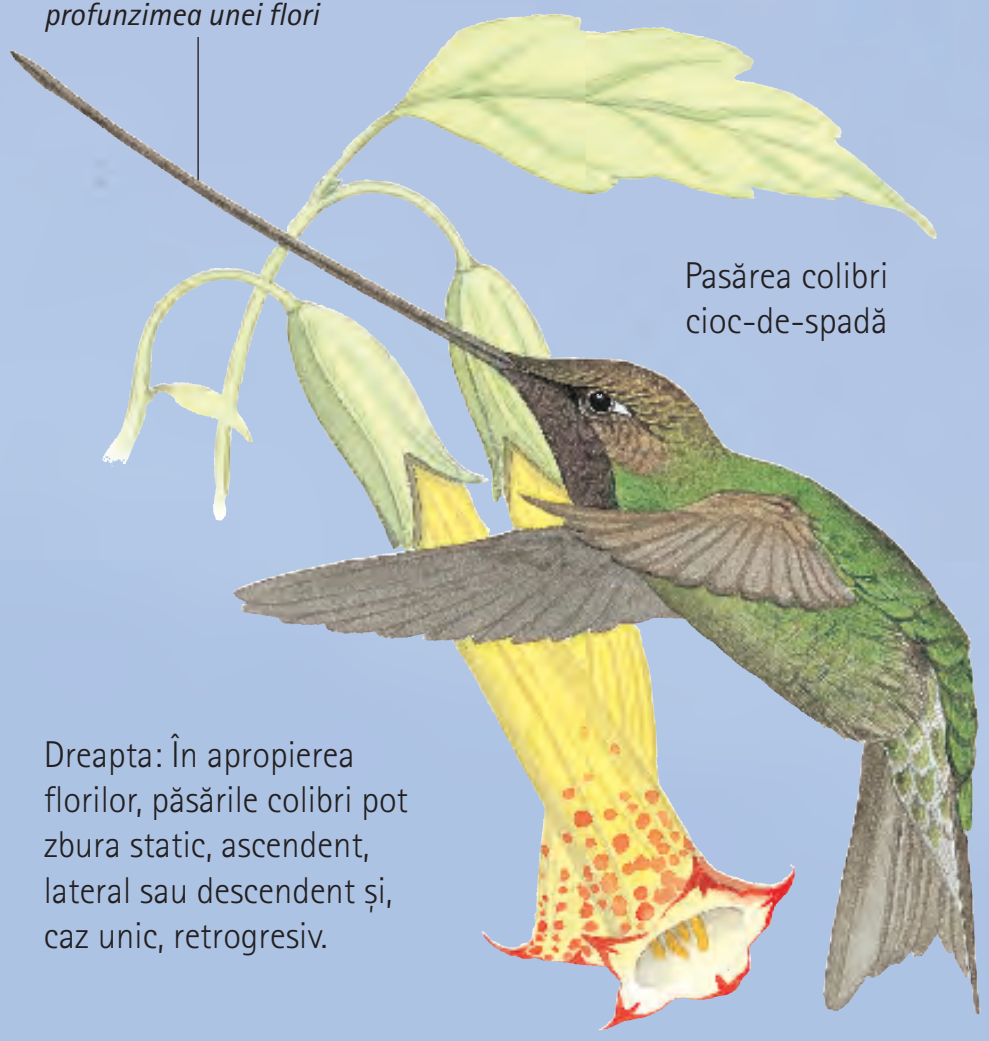

Pasărea colibri cioc-de-spadă

Dreapta: În apropierea florilor, păsările colibri pot zbura static, ascendent, lateral sau descendent și, caz unic, retrogresiv.

Energie pentru zbor

Ridicarea în aer și zborul susținut necesită un consum mare de energie din partea unei păsări. Mușchii pectorali relativ supradezvoltați ai unei păsări transmit puterea către oasele aripilor. Pentru ca acești mușchi să dezvolte forța necesară, este nevoie de un aparat circulator bun și un aparat respirator extraordinar de eficient, care să asigure nivelul corespunzător de oxigen. Păsările dispun de o inimă tetracamerală, similară celei a mamiferelor, caracterizată de ritm cardiac extrem de rapid: în zbor, inima unei rândunele bate de 500 de ori pe minut, iar cea a unui colibri de până la 1.000 de ori.

Penaj pentru zbor

Penele sunt în mare parte constituite dintr-o substanță denumită cheratină – aceeași substanță din care se compun și solzii reptilelor și firele de păr ale mamiferelor. Penele au o mare varietate de forme, mărimi și culori, dar și multiple funcții: prima, penajul constituie un strat protector ușor, flexibil și termoizolant al corpului unei păsări. A doua, coloritul și modelele penajului reprezintă principala modalitate de comunicare vizuală dintre păsări. A treia, penele mari și conturate ale aripilor și cozii servesc zborului. Penele aripilor asigură inițierea și susțin mișcările caracteristice zborului, iar coada ajută la schimbarea direcției în zbor.

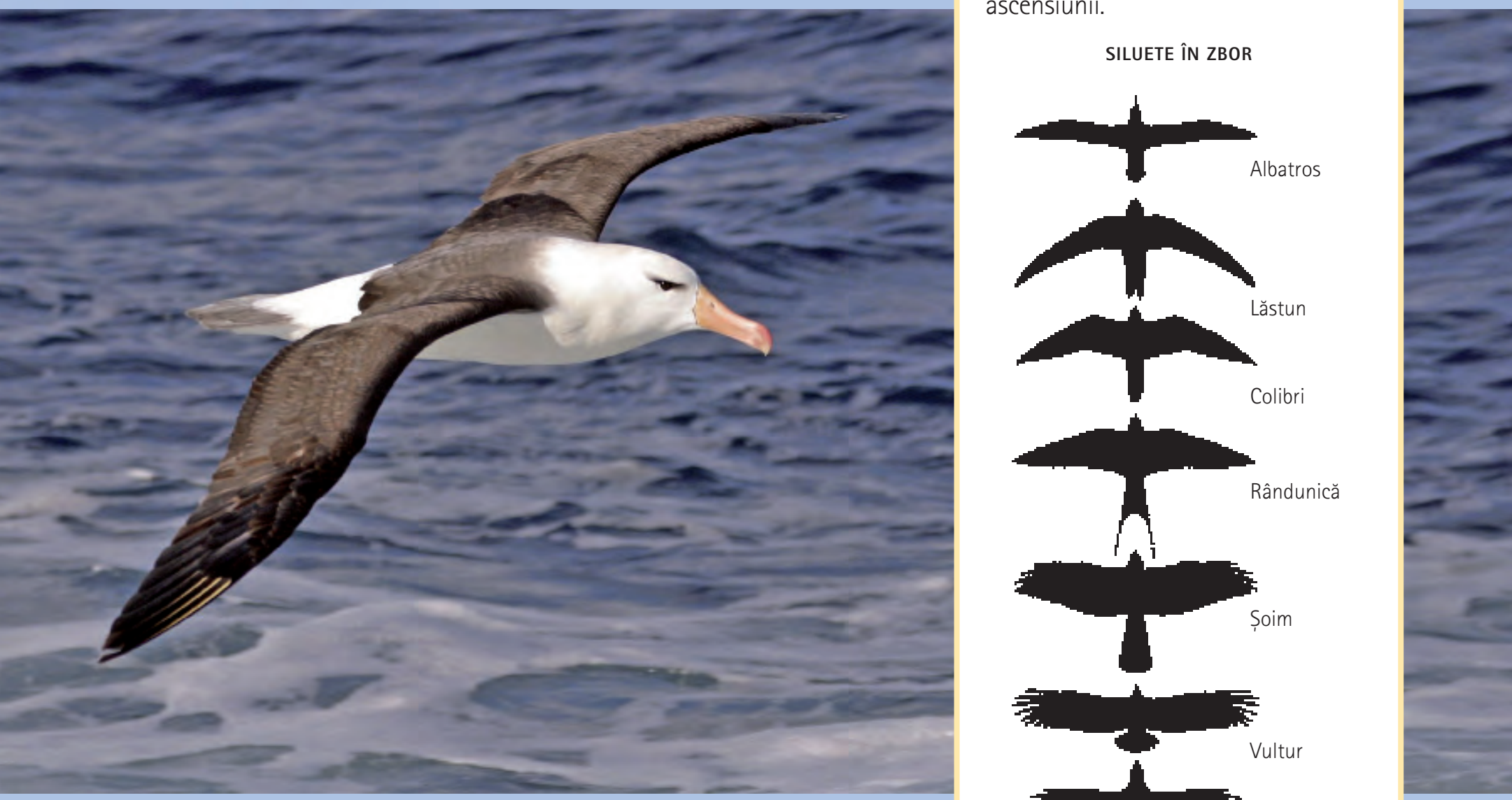

Deasupra: Albatroșii sunt păsări marine cu o constituție robustă, aripi lungi cu deschidere mare, precum și membre inferioare lungi terminate cu degete intermembranate. Cei mai mulți au un penaj alb cu negru sau gri. Trăiesc în zona litorală, hrănindu-se cu resturi și sustrăgând peștii altor păsări.

Formele aripilor

Mărimea și formele aripilor unei păsări indică modul de viață al acesteia. Unele păsări, cum ar fi rândunelele, au nevoie de aripi subțiri și cozi bifurcate pentru a realiza zboruri și manevre rapide. Păsările marine petrec mult timp planând, așadar aripile lor sunt lungi, înguste și ascuțite. Șoimii și alte păsări de pradă au aripi înguste, ascuțite, cu vârfurile orientate în spate, adaptate zborului rapid. Aripile largi ale acvilelor și vulturilor, cu „degete" răsfirate la capete, sunt adaptate zborului planat cu viteză redusă și ascensiunii.

SILUETE ÎN ZBOR

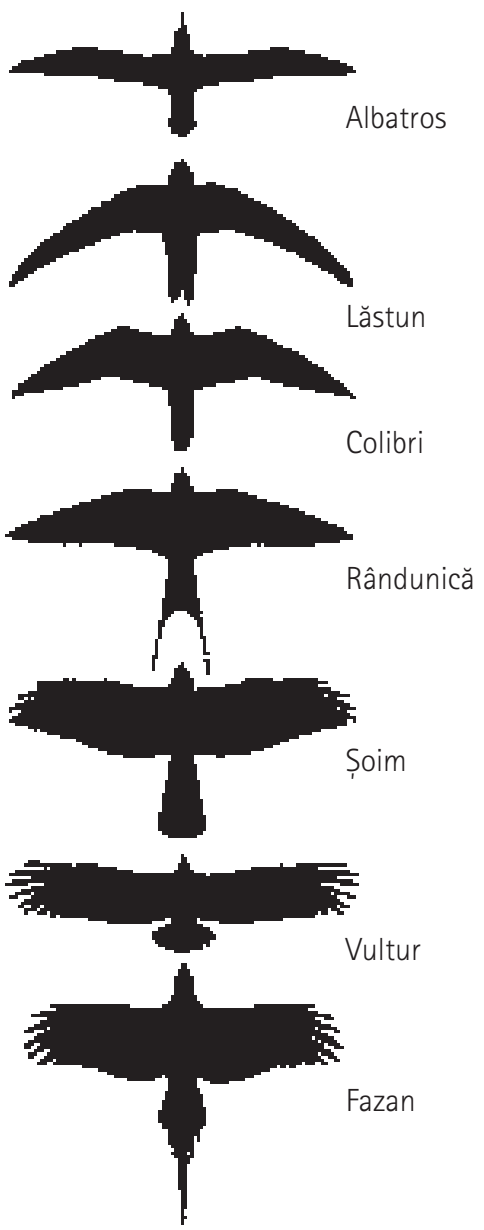

Cocoși, curcani, prepelițe, gâște, rațe

Cocoșii de mesteacăn și curcanii aparțin unei familii mari și complexe de vânat de talie mică și mare. Această familie include, de asemenea, fazanii, prepelițele Lumii Vechi și potârnichile. Cele 177 de specii ale familiei pot fi întâlnite în habitate diverse, de la relief deschis la păduri, de la tundra arctică la pădurile tropicale de pe toate continentele, cu excepția Americii de Sud și Antarcticii. Prepelițele Lumii Noi formează o familie aparte. Gâștele și rațele aparțin unei familii din care fac parte și lebedele.

Cocoșul de mesteacăn

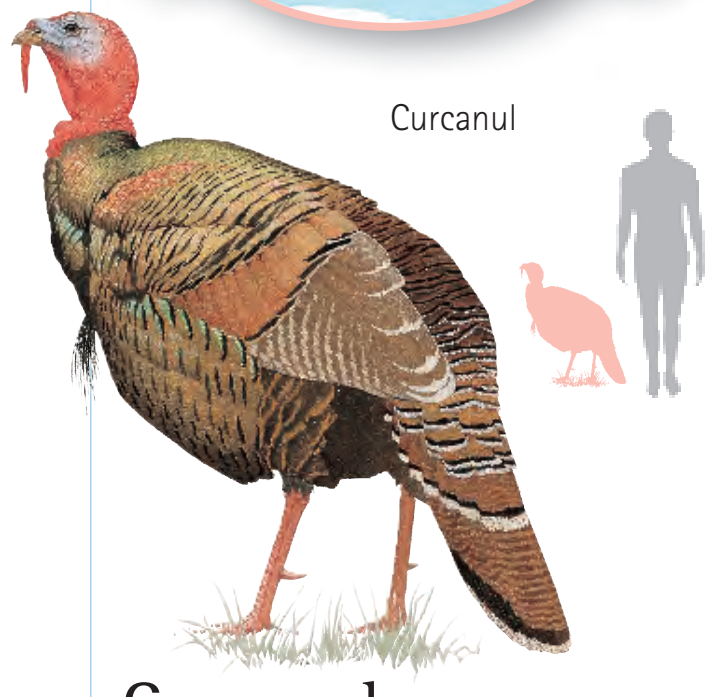

Curcanul

Cocoșul de mesteacăn

Primăvara, masculii (denumiți și gotcani) se strâng laolaltă. Zi de zi, la răsăritul soarelui, emit sunete și dansează pentru atragerea femelelor. Masculul își etalează coada. Femelele sunt mai mici decât masculii, au un penaj pestriț și coada bifurcată. Fiecare femelă depune între 6 și 11 ouă.

Nume latin *Tetrao tetrix*

Dimensiune 40–50 cm

Habitat Bălți, păduri

Areal Nordul Europei, nordul Asiei

Curcanul

Curcanul este o pasăre mare cu capul și gâtul neacoperite de penaj. Femelele sunt mai scunde decât masculii, au penajul mai puțin atrăgător și pinteni mai mici. Curcanii pot zbura pe distanțe scurte. Cuibăresc pe crengile copacilor, dar hrana o găsesc în principal pe sol – semințe, nuci, grăunțe, insecte și reptile mici.

Nume latin *Meleagris gallopavo*

Dimensiune 90–122 cm

Habitat Ținuturi împădurite

Areal S.U.A., Mexic

Prepelița californiană

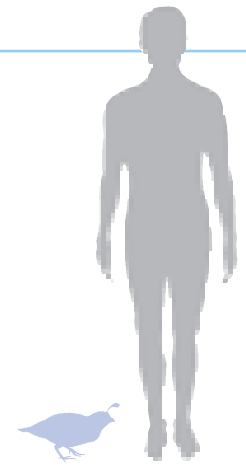

Prepelița californiană

Emblema statului California, această prepeliță este o pasăre interesantă cu un penaj caracteristic în zona capului. Prepelița californiană se deplasează în cârduri, mai mult pe sol. Nu zboară decât la nevoie. Hrana este constituită din frunze, semințe, grăunțe și unele insecte.

Nume latin *Callipepla californica*

Dimensiune 24-28 cm

Habitat Prerii, zone agricole

Areal Vestul S.U.A.

Gâsca de Canada

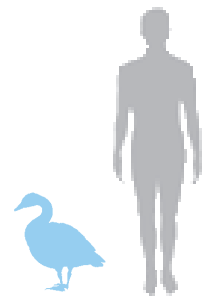

Nume latin *Branta canadensis*

Dimensiune 56-110 cm

Habitat Variat

Areal America de Nord, Europa, părți ale Australiei și Oceaniei

Gâsca de Canada

Cele 12 rase geografic distincte ale gâștei de Canada trăiesc în habitate diverse: de la semideșert la tundra arctică. Rasele se deosebesc și prin mărime. Gâsca de Canada se hrănește ziua cu plante caracteristice pășunilor și plante acvatice. Această specie migratoare folosește aceleași trasee generație după generație, revenind în zonele natale pentru împerechere.

Rața mare

Rața mare este strămoșul tuturor rațelor domestice cu excepția rățoi leșești. De multe ori, atunci când se hrănește în ape superficiale, ține coada ridicată. Femela are un penaj maroniu simplu, cu pene albastre pe aripi. În fiecare an, masculii și femelele formează perechi. Femela depune între 8 și 10 ouă într-un cuib situat pe pământ.

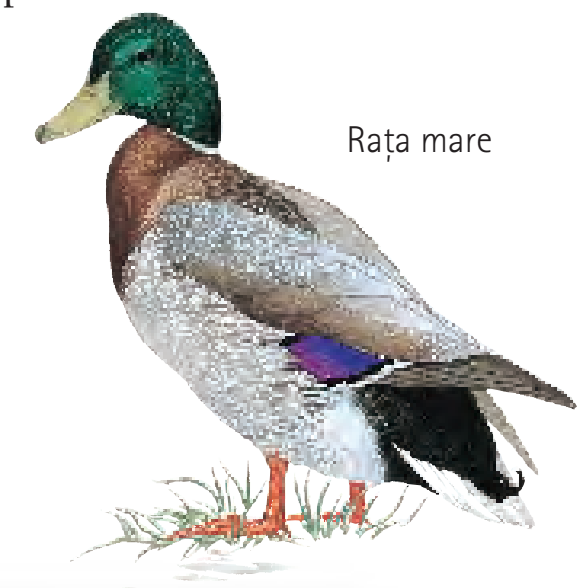

Rața mare

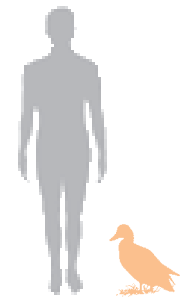

Nume latin *Anas platyrhynchos*

Dimensiune 40-65 cm

Habitat Oriunde există un luciu de apă

Areal Emisfera Nordică

Caprimulgi și bufnițe

Caprimulgul pitic australian

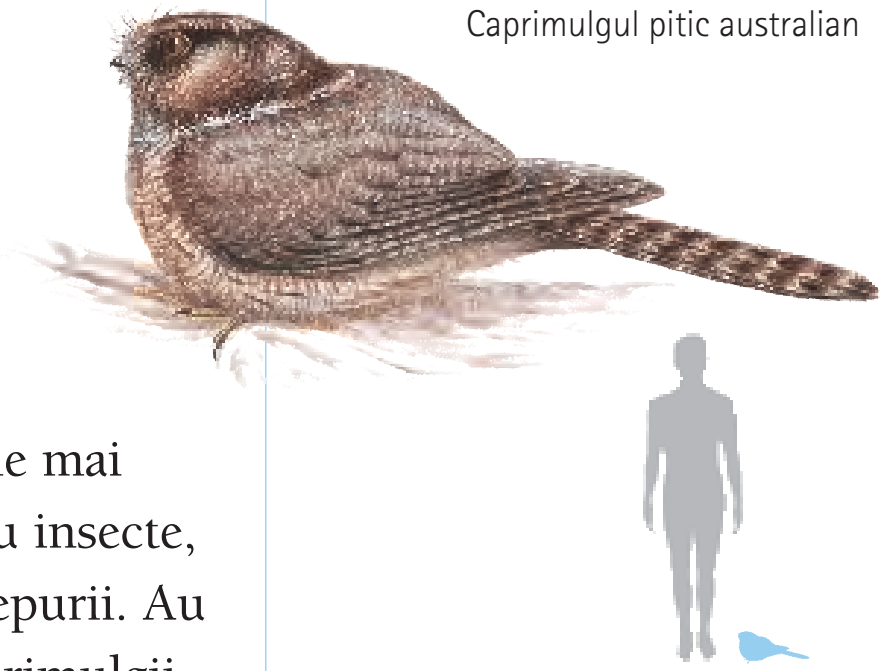

Cele 161 de specii de bufnițe sunt răspândite în toată lumea, cu excepția câtorva insule oceanice. Au corpul acoperit cu pene moi, coada scurtă, capul voluminos și orbite enorme. Cele mai multe bufnițe vânează noaptea hrănindu-se cu insecte, păsări și mamifere de talie medie, cum sunt iepurii. Au o vedere excepțională și un auz excelent. Caprimulgii uriași și caprimulgii sunt, de asemenea, prădători nocturni. Caprimulgii uriași sunt păsări arboricole cu cap turtit, țepos și ochi mari. Caprimulgii au aripi lungi și ascuțite și ochi mari adaptați la întuneric.

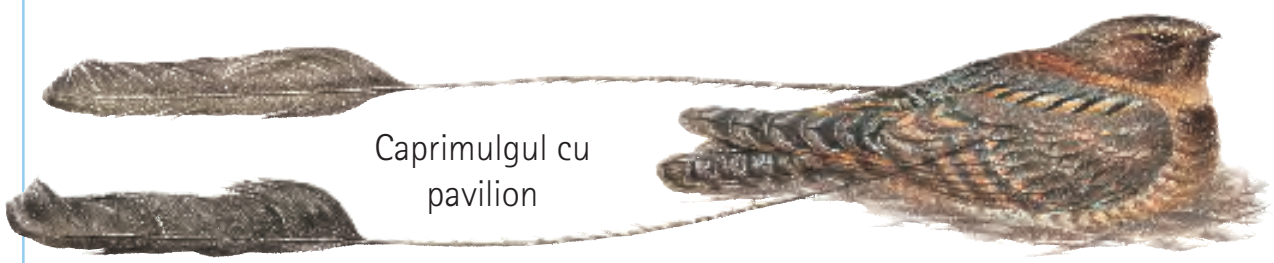

Caprimulgul cu pavilion

Caprimulgul cu pavilion

Caprimulgul cu pavilion se hrănește cu insectele prinse în zbor. În sezonul de împerechere, masculului îi apare câte o pană elongată la fiecare aripă, care atinge o lungime de aproximativ 38 cm. Masculul zboară apoi în jurul femelei înălțându-și penele elongate.

Nume latin *Macrodipteryx longipennis*

Dimensiune 23 cm

Habitat Savane arboricole, tufăriș

Areal Africa: Ciad, Sudan, Etiopia, nordul Ugandei, Kenya

Caprimulgul pitic australian

Pasăre retrasă și solitară, caprimulgul pitic australian își petrece ziua cocoțat, „solemn“, pe o cracă. Pornește în căutare de insecte și nevertebrate la amurg, pe care le vânează cu precădere la sol, dar prinde insecte și în aer. Ciocul său este mic și plat, apropae de neobservat din cauza vibrizelor (perilor aspri).

Nume latin *Aegotheles cristatus*

Dimensiune 20-24 cm

Habitat Păduri, zone forestiere, tufăriș

Areal Australia, sudul Noii Guinee

Caprimulgul bufniță

Caprimulgul bufniță vânează noaptea. Urmărește prada, apoi coboară silențios și o înșfacă de pe sol. Se hrănește cu insecte, melci, broaște și chiar mici mamifere și păsări. Cuibul său rudimentar este construit din ramuri și frunze pe o ramură bifurcată; poate folosi și cuibul părăsit al altei specii.

Nume latin *Podargus strigoides*

Dimensiune 33-46 cm

Habitat Păduri, grădini, parcuri

Areal Australia, Tasmania

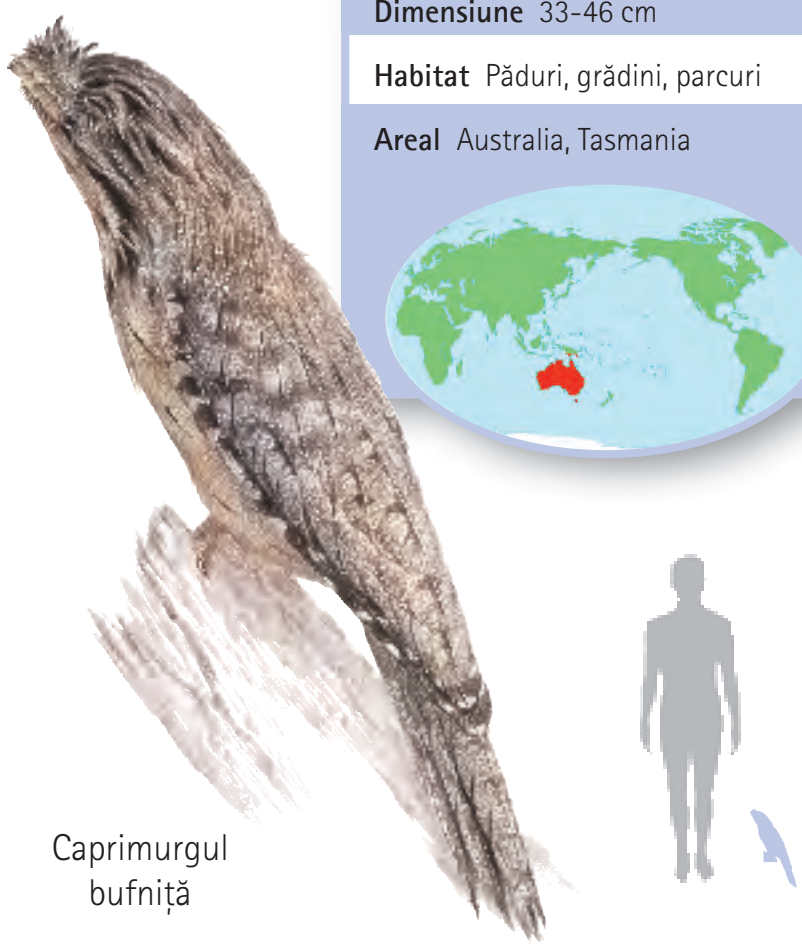

Caprimurgul bufniță

Ciuful de pădure

Nume latin *Asio otus*

Dimensiune 35-40 cm

Habitat Păduri de conifere, parcuri

Areal America de Nord, Europa, Asia

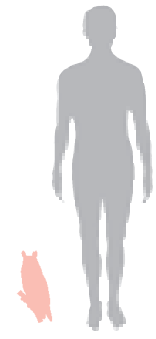

Ciuful de pădure

Se distinge prin smocurile urechilor, care sunt niște simple pene ce nu au legătură cu auzul. Pe timpul zborului, aceste smocuri sunt pliate de cap. Vânător nocturn, se hrănește cu șobolani, șoareci, șoareci de câmp, cârtițe, lilieci, veverițe, iepuri și alte mamifere mici, dar și cu păsări și cu insecte. Pe timpul zilei stă cocoțat în arbori.

Striga

Striga este o pasăre cu membre inferioare lungi, cu penaj de regulă deschis și fața albă. Există peste 30 de subspecii, cu largă răspândire. Strigile trăiesc fie solitar, fie în perechi, iar ziua se adăpostesc în clădiri, scorburi sau peșteri. Noaptea, ies la vânătoare, hrănindu-se în special cu rozătoare mici, dar și cu păsări de talie mică.

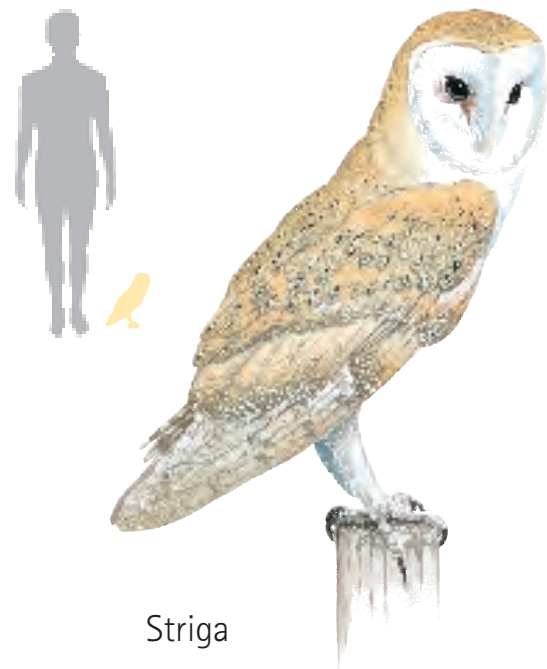

Striga

Nume latin *Tyto alba*

Dimensiune 32-40 cm

Habitat Relief deschis, păduri, clădiri

Areal Tot globul, cu excepția Asiei temperate și mai multor insule din Pacific

Papagali și păsări colibri

Cele 358 de specii de papagali sunt reunite într-o grupă de păsări foarte ușor de identificat. Dimensiunile lor variază între 10 cm și 1 m, toate speciile fiind similare în ansamblu, ca aspect și alcătuire. Cei mai mulți papagali sunt păsări arboricole viu colorate. Speciile de papagali includ păsările cacadu, papagalii ondulați comuni și ara. Mulți papagali emit țipete stridente. Deși în captivitate au obiceiul să imite sunetele, în mediul lor natural se pare că acest obicei lipsește. Păsările colibri sunt renumite pentru zumzetul produs de bătăile extrem de rapide ale aripilor. Sunt răspândite pe întregul continent american, dar mai cu seamă la tropice.

Papagalul ondulat comun

Papagalul ondulat comun

Este o îndrăgită pasăre de colivie, care în libertate are penajul mai mult verde. Este activ în special dimineața devreme și după-amiaza târziu, când stoluri întregi caută pe sol semințe de iarbă, principalul lor aliment. Sunt păsări cu zbor rapid și agil.

Nume latin *Melopsittacus undulatus*

Dimensiune 18 cm

Habitat Tufăriș, relief deschis

Areal Australia

Cacaduul cu moț galben

Nume latin *Cacatua galerita*

Dimensiune 50 cm

Habitat Păduri, savane, zone agricole

Areal Australia și Oceania

Cacaduul cu moț galben

Este o pasăre gălăgioasă și sociabilă. În sezonul de reproducere, se deplasează perechi sau în grupuri familiale, dar se strâng în cârduri în restul anului. Aceste cârduri pot număra sute de păsări. Fiecare cârd părăsește adăpostul la răsăritul soarelui pentru a se hrăni cu semințe, fructe, nuci, frunzele plantelor exotice, insecte și larve.

Nume latin *Archilochus colubris*

Dimensiune 9 cm

Habitat Zone forestiere, grădini

Areal Se reproduce în sud-estul Canadei; iernează în Mexic și America Centrală

Colibri cu gușa rubinie

Colibri cu gușa rubinie

Această micuță pasăre migrează 800 km sau chiar mai mult traversând Golful Mexic către locurile de iernare – o realizare extraordinară pentru un animal atât de mic. Gușa masculului este roșu-rubinie, iar a femelei albă, aceasta deosebindu-se și prin coada sa rotunjită. Pasărea se hrănește cu insecte și nectar, plutind imobilă în preajma florii în timp ce se hrănește.

Arakanga

Arakanga este unul dintre cei mai mari și remarcabili papagali. Numărul de exemplare ale acestei specii este în declin din cauza distrugerii habitatului natural – pădurea tropicală – și traficului cu păsări tinere. Arakanga poate fi întâlnit în general în perechi, familii sau cârduri de până la 20 de indivizi. Se hrănește cu semințe, nuci, fructe și grăunțe.

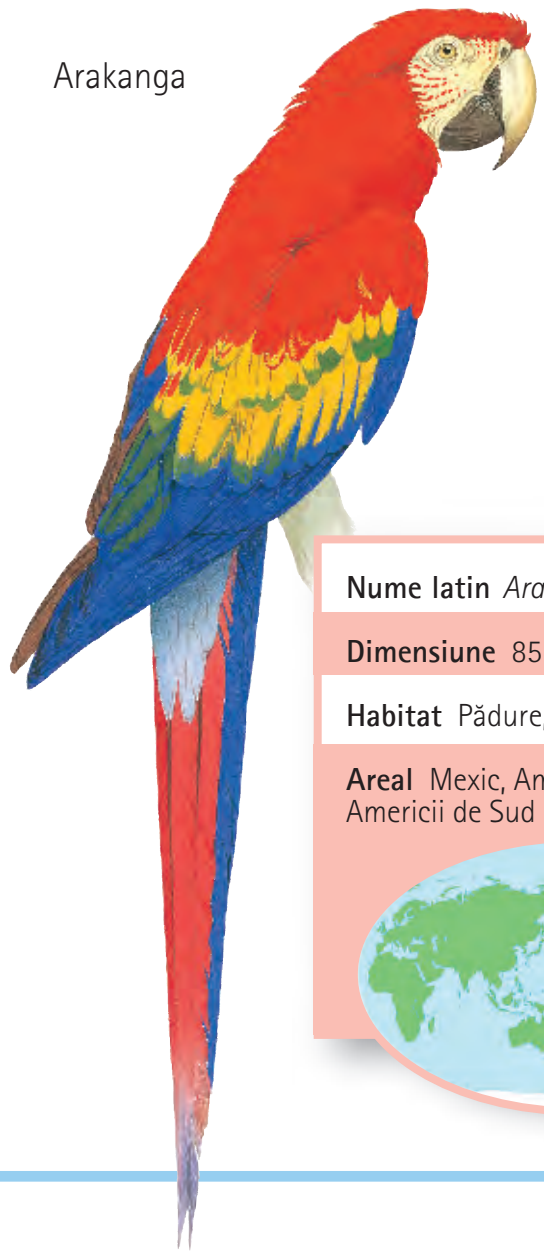

Arakanga

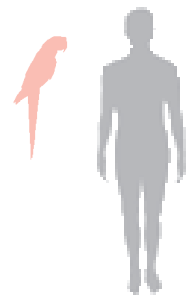

Nume latin *Ara macao*

Dimensiune 85 cm

Habitat Pădure, savană, plantații

Areal Mexic, America Centrală, nordul Americii de Sud

Nume latin *Loddigesia mirabilis*

Dimensiune 12,5 cm

Habitat Păduri

Areal Anzii peruani

Silfa minunată

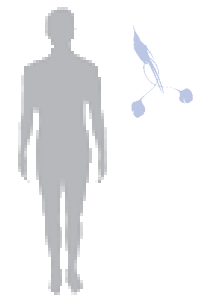

Silfa minunată

Masculul acestei puțin cunoscute specii de pasăre colibri are o coadă extraordinar de lungă cu doar patru pene, dintre care două sunt extrem de elongate și subțiri, având terminații de forma unei rachete de tenis. Pe timpul ritualului de împerechere, masculul încadrează penajul irizat al gâtului cu aceste pene codale decorative și face paradă în fața femelei.

Picioroange

Acestea sunt păsări de țărm a căror hrană se găsește preponderent în mediul acvatic. Cu excepția câtorva specii, precum becațele care petrec cea mai mare parte a timpului în vegetația înaltă, bine camuflate, cele mai multe păsări-picioroange sunt întâlnite în zone deschise, de regulă soluri mâloase și plaje nisipoase. Cele 15 specii de cocori sunt păsări cu picioarele și gâtul lungi care au deseori pielea golașă a feței intens colorată și penaj ornamental pe cap. Sunt răspândite în cea mai mare parte a lumii cu excepția Americii de Sud, Madagascar, Malaezia, Polinezia și Noua Zeelandă. Scoicarii și ploierii, la rândul lor, sunt întâlniți în toată lumea cu excepția insulelor oceanice și regiunilor polare.

Cocorul moțat

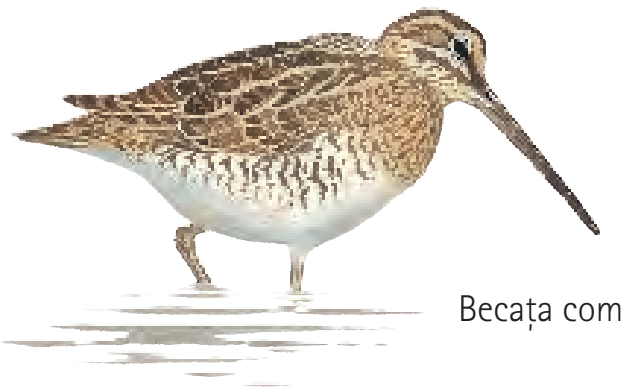

Becața comună

Becața comună

Becața comună este o pasăre precaută, cu aripi ascuțite, cioc lung și penaj dungat, care îi permite să se camufleze în vegetație. Insectele constituie hrana sa de bază, dar consumă și râme, crustacee mici, melci și materie vegetală. Masculii atrag atenția femelelor zburând în picaj cu viteze mari.

Nume latin *Gallinago gallinago*

Dimensiune 26 cm

Habitat Mlaștini, terenuri inundate

Areal Se reproduce în Canada, nordul S.U.A., Europa până în nord-estul Asiei; iernează în America Centrală și de Sud, Africa, India, Indonezia

Nume latin *Balearica pavonina*

Dimensiune 1 m înălțime

Habitat Mlaștini cu vegetație înaltă

Areal Africa Centrală

Cocorul moțat

Penajul acestui cocor este în mare parte negru, iar capul este ornat cu o coroană de pene rigide aurii. Cocorii dansează ceremonios în sezonul de împerechere și, într-o formă mai simplă, tot restul anului. Cocorul moțat adoptă o postură cu aripile larg desfăcute pentru a-și expune penajul, un mers țanțoș și țopăit.

Scoicarul

Scoicarul are un cioc lung, bont și plat pe flancuri, folosit la desprinderea scoicilor de pietre. Moluștele și crustaceele constituie hrana sa de bază, dar mai vânează insecte și viermi pe terenurile agricole departe de țărm. Scoicarii sunt sociabili și trăiesc în cârduri mari. Cuibul este o simplă gaură în sol căptușită cu iarbă sau mușchi.

Nume latin *Haematopus ostralegus*

Dimensiune 45 cm

Habitat Zone litorale, estuare

Areal Se reproduce în Europa și Asia; iernează în sudul Africii, India și China de Sud

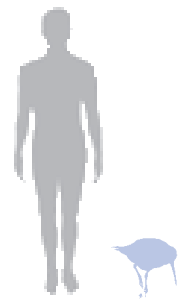

Scoicarul

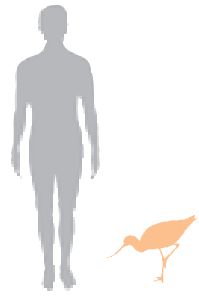

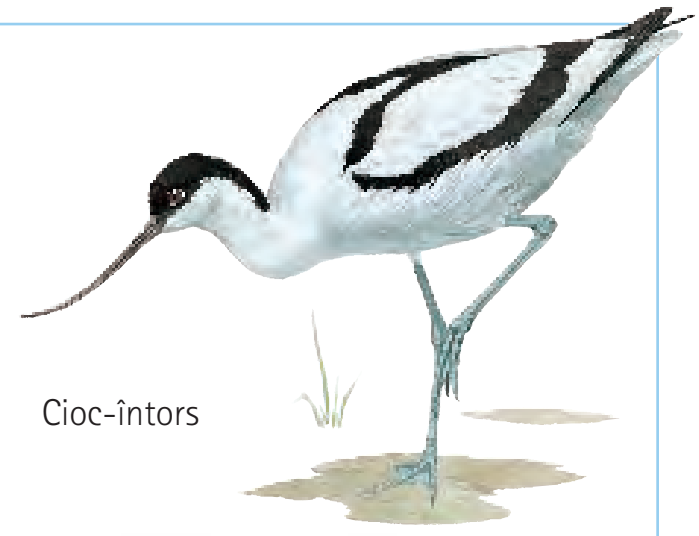

Cioc-întors

Nume latin *Recurvirostra avosetta*

Dimensiune 42 cm

Habitat Sol nămolos, estuar, banc de nisip

Areal Europa, vestul și centrul Asiei

Cioc-întors

Cioc-întors are un penaj alb-negru remarcabil și un cioc lung, curbat în sus. În zbor, picioarele lungi sunt poziționate orizontal spre coadă. Aceste păsări se hrănesc cu insecte, animale acvatice mici și, într-o oarecare măsură, materie vegetală, hrană pe care o culeg „măturînd“ ritmic cu ciocul suprafața stratului de nămol sau apele superficiale.

Ploierul auriu american

Ploierul auriu american zboară 12.800 km către locurile de iernare, la sud de zonele de reproducere din tundrele Americii de Nord și Siberiei. Se hrănesc cu insecte, unele moluște și crustacee. Femela depune 3 sau 4 ouă într-o scobitură în solul tundrei, căptușită cu mușchi și iarbă. Ambii părinți clocesc ouăle.

Ploierul auriu american

Nume latin *Pluvialis dominica*

Dimensiune 23-28 cm

Habitat Tundră, mlaștini, câmpii

Areal Nordul Americii de Nord, Asia; iernează în America de Sud

Parada și ritualul împerecherii

Păsările își comunică reciproc intențiile folosind mișcări sau semnale denumite parade. Acestea pot fi realizate din diferite motive, cum ar fi amenințarea sau apărarea teritoriului sau pentru atragerea perechii, identificarea altor exemplare din aceeași specie sau a masculului dacă ambele sexe arată la fel. În sezonul de împerechere, masculii caută și protejează un loc de cuibărit și pot cânta sau face paradă pentru a intimida masculii rivali și pentru a atrage perechile.

Stânga: Masculul pasării-paradisului, de culoare albastră stă agățat de o creangă cu capul în jos pentru a atrage femela, cu cele două pene ornamentale elongate ale cozii arcuindu-se în jos.

Pinguinii Adélie dansează „intim" și își ating ciocurile, fiind o confirmare a relației lor trainice.

Ritualul de împerechere

Constă în mișcări, dansuri sau cântece speciale. Multe specii își etalează penajul deosebit sau picioarele foarte colorate. Pinguinii își aleg un partener de viață și, o dată format cuplul, întăresc legătura întinzându-și gâturile și strigându-se reciproc pentru a-și recunoaște vocile. În cazul multor specii dansează ambii parteneri. De asemenea, își curăță penajul reciproc.

Realizarea cuiburilor

Masculii anumitor specii de păsări construiesc un cuib sau chiar mai multe. În timp ce masculul cântă și face paradă, femela pătrunde în teritoriul lui și inspectează cuibul. Dacă femela acceptă cuibul, va începe să facă pregătirile finale pentru clocirea ouălor.

Dreapta: Femela păsării-umbrar inspectează un cuib generos construit de mascul.

Etalarea penajului

Păunii fac parte din familia fazanilor. Masculul este inconfundabil, cu penajul său irizat, creastă diafană erectă și trena strălucitoare împodobită cu „ochi“. Femela sau păunița, mai mică, are penajul maro, câteva pene verzi irizate și o creastă mică. În sezonul de împerechere, masculul face paradă – răsfirându-și complet trena sa erectă, afișând-o în toată splendoarea sa, prin ridicare și desfacerea cozii situată sub trenă. Cu aripile lăsate, atingând pământul, semeț, pășește ceremonios în fața femelei, cu trena vibrând răsfirată, oferindu-i spre admirație și partea posterioară a acesteia. Femela poate răspunde printr-o palidă imitare a gesturilor lui.

Stânga: Un păun își etalează penele irizate ale cozii sale.

Păsări de pradă 1

Cele mai multe păsări de pradă sunt excelenți vânători, activi pe timpul zilei. Au vederea ageră, gheare ascuțite pentru prinderea prăzii și cioc încovoiat pentru sfâșierea ei. Cea mai mare familie de păsări de pradă include vulturii, șoimii, ulii și șorecarii. Vulturii și șorecarii vânează în general din văzduh, scrutând solul în zbor planat în căutarea prăzii. Alte păsări de pradă, inclusiv uliul păsărar, vânează în păduri avântându-se în zbor planat de pe crengi pentru a înșfăca prada. Vulturii plesuvi aparțin și ei familiei vulturilor și șoimilor, dar se hrănesc de regulă cu stârvuri (trupurile animalelor moarte).

Gaia roșie

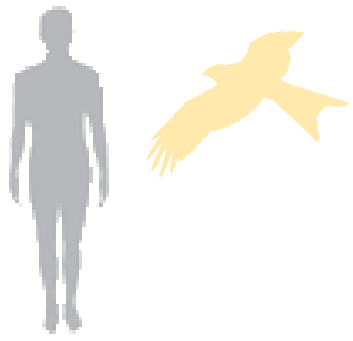

Nume latin	*Milvus milvus*
Dimensiune	60-65 cm
Habitat	Zone forestiere, relief deschis
Areal	Europa, Orientul Mijlociu

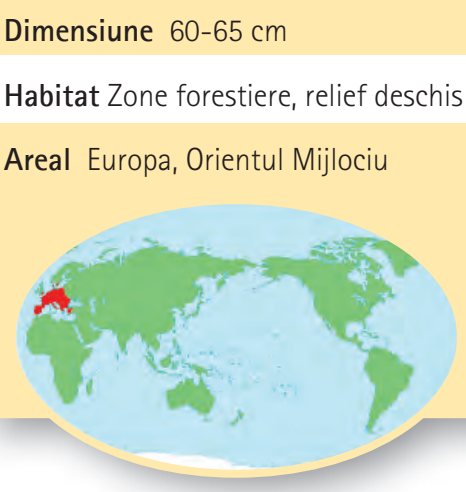

Gaia roșie

Este o pasăre mare cu aripi lungi și o coadă foarte bifurcată. Se reproduce în păduri, dar vânează în zone deschise. Caută prada zburând la mică înălțime deasupra solului. Poate plana static pentru scurt timp și poate urmări prada cu o foarte mare agilitate. Mamiferele mici, păsările, reptilele, broaștele, peștii, insectele și stârvurile fac parte din meniul său, dar gaia roșie poate vâna și păsări de curte.

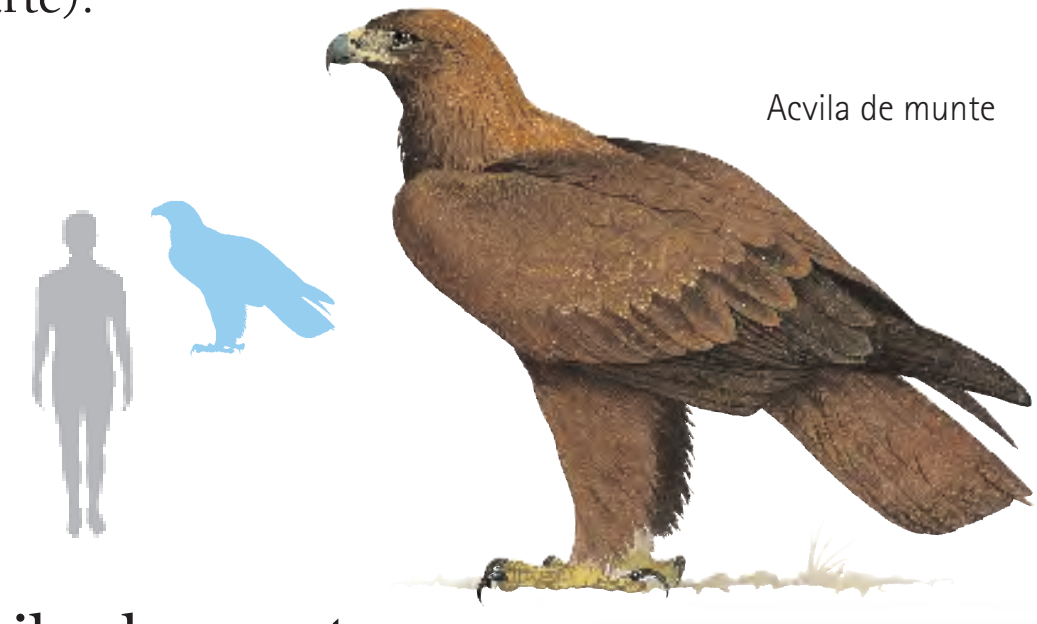

Acvila de munte

Acvila de munte

Acvilele de munte au gheare foarte lungi și curbate, cioc încovoiat și ochi cu o vedere extrem de ageră. Atunci când vânează, acvila de munte zboară mai întâi planat, apoi în picaj pentru a prinde și ucide prada (de regulă un mamifer de talie mică) cu ghearele.

Nume latin	*Aquila chrysaetos*
Dimensiune	75-90 cm
Habitat	Bălți, păduri alpine
Areal	Europa, Africa - la nord de Sahara, nordul Asiei, America de Nord

Nume latin *Haliaeetus leucocephalus*

Dimensiune 80-100 cm

Habitat Zone litorale, râuri, lacuri

Areal America de Nord

Acvila de mare cu cap alb

Simbolul național al S.U.A., acvila de mare cu cap alb se hrănește cu pești morți sau pe cale să moară, dar și cu pește proaspăt și prăzile altor păsări și mamifere. Grupuri ale acestei impresionante păsări se adună laolaltă în zonele în care există hrană. Vulturii de mare cu cap alb se reproduc în America de Nord pe lângă lacurile interioare și migrează iarna în sud pentru a găsi hrană.

Acvila de mare cu cap alb

Șorecarul comun

Șorecarul comun se hrănește cu mamifere terestre mici, reptile, insecte, stârvuri și unele păsări nezburătoare. Își ucide prada aruncându-se asupra ei de la locul unde staționează sau din văzduh. Ritualul de împerechere al șorecarului comun constă în spectaculoase zboruri în picaj și de atac. Perechea își face cuib într-un copac sau pe o stâncă, unde femela depune 2 până la 6 ouă.

Nume latin *Buteo buteo*

Dimensiune 50-55 cm

Habitat Zone forestiere, bălți

Areal Europa, Asia, Africa de Est

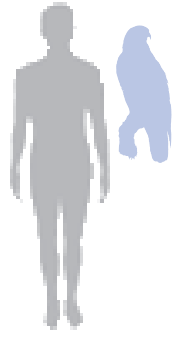

Șorecarul comun

Nume latin Buteo jamaicensis

Dimensiune 45-60 cm

Habitat Deșert, păduri, munți

Areal America de Nord și Centrală, Indiile de Vest

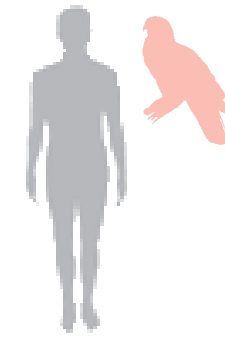

Șorecarul cu coada roșie

Șorecarul cu coada roșie

Este o pasăre robustă, agresivă, cu un strigăt puternic și o coadă castanie. Dieta sa de bază este compusă din mamifere mici, dar vânează și consumă șerpi, șopârle, păsări și insecte și poate supraviețui într-o mare diversitate de habitate. Vânează din aer sau din locul de staționare, aruncându-se în zbor asupra prăzii.

Păsări de pradă 2

Familia șoimilor include, pe lângă șoimi, și păsări de genul vânturelilor și caracara. Aceste păsări sunt răspândite în toată lumea, iar un membru de seamă este șoimul călător – cea mai rapidă pasăre de pe glob. Alte păsări de pradă mai sunt păsările secretar și vulturul-pescar, ambele fiind singurele reprezentante ale familiilor lor, și condorii din America de Sud. Ca și vulturii, condorii se hrănesc cu stârvuri. Bufnițele, la rândul lor, vânează și ucid prada, dar sunt active noaptea și aparțin unei familii separate (*vezi* pagina 60).

Pasărea secretar

Pasărea secretar

Este singura specie a familiei din care face parte. Este o pasăre asemănătoare vulturului, cu creastă, pene codale elongate și picioare lungi. Aleargă pentru a prinde prada, pe care o înșfacă cu o mișcare iute a capului; ucide animale mai mari aruncându-se asupra lor. Se hrănește cu mamifere mici, insecte, unele păsări și ouă, precum și cu reptile.

Nume latin *Sagittarius serpentarius*

Dimensiune 1.5 m

Habitat Zone ierboase, deschise

Areal Africa, sudul Saharei

Condorul californian

Una dintre cele mai mari păsări din lume, acest vultur uriaș este, totodată, și unul dintre cele mai grele dintre păsările de pradă, cântărind peste 11 kg. Zboară la mari înălțimi și poate plana până la 16 km fără să dea din aripi. Mare parte a habitatului său a fost distrus, aflându-se în pericol de dispariție.

Nume latin *Gymnogyps californianus*

Dimensiune 1,2–1,4 m

Habitat Munți

Areal S.U.A.: California

Condorul californian

Vulturul pescar

Vulturul pescar

Vulturul pescar se hrănește îndeosebi cu pește însă uneori și cu mamifere mici și păsări rănite. Când vânează, zboară deasupra apei și poate pluti scurt timp înainte de a plonja în apă cu picioarele înainte. Perechile reproductive construiesc un cuib mare la sol, folosind bețe, alge și alte resturi. Femelele depun 2 până la 4 ouă, de regulă 3.

Nume latin *Pandion haliaetus*

Dimensiune 53-62 cm

Habitat Lacuri, râuri, zone litorale

Areal Aproape întreg globul

Vânturelul roșu

Nume latin *Falco tinnunculus*

Dimensiune 33-38 cm

Habitat Zone deschise, agricole, câmpii,

Areal Europa, Asia, Africa

Vânturelul roșu

Vântureii roșii vânează în zone deschise, înălțându-se între 10 și 15 m deasupra solului pentru a scruta terenul. Plutesc în aer și scrutează, după care – dacă prada este observată – se apropie cu prudență de ea. Hrana vântureilor constă în principal din mamifere mici, dar vânează și păsări de talie mică, reptile și insecte. Clocesc 4 până la 9 ouă pe stâncă, în scorburi sau cuiburi abandonate.

Șoimul călător

Este realmente fără egal în ceea ce privește viteza și precizia zborului. Păsările constituie principala sa pradă. Șoimul călător plonjează spectaculos, în mare viteză, aproape vertical asupra prăzii, pe care o ucide în momentul în care o prinde cu ghearele sau o înșfacă și coboară cu ea la sol pentru a se hrăni. Șoimul călător poate să-și urmărească prada în aer.

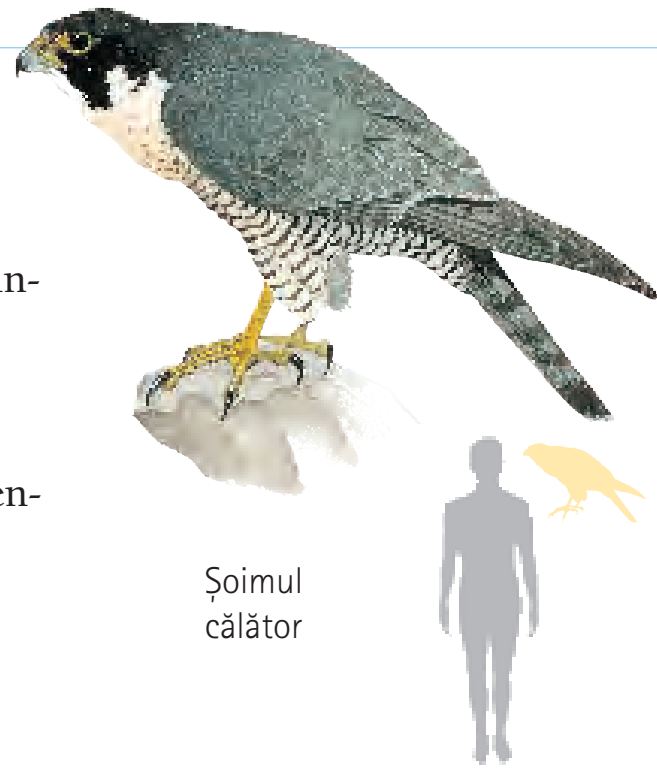

Șoimul călător

Nume latin *Falco peregrinus*

Dimensiune 38-50 cm

Habitat Variat, munți, faleze

Areal Aproape întregul glob

Vrăbii și cinteze

Vrăbiile sunt răspândite din Africa și Eurasia până în Indonezia, deși unele specii au fost aclimatizate și în alte părți ale lumii. Vrăbiile se cuibăresc, se hrănesc și se împerechează laolaltă. Cele mai multe dintre cele 36 de specii se hrănesc la sol în habitate deschise însă există și câteva specii forestiere. Cintezele sunt păsări prolifice, o familie larg răspândită de păsări cântătoare mici, arboricole, granivore (care se hrănesc cu semințe). Cele mai multe sunt întâlnite în Europa și Asia, dar și în alte părți.

Tanagra gri-albastră

Tanagra gri-albastră

Este întâlnită în areale umede și uscate, de la zonele joase de coastă până la cele alpine (2.200 m). Caută hrana perechi sau în stoluri mici, compusă din grăunțe, fructe și insecte, pe care le culeg de pe frunzele arborilor sau le prind în zbor. Construiesc cuiburi în formă de cupă, iar femela depune 2 sau 3 ouă.

Nume latin *Thraupis episcopus*

Dimensiune 16 cm

Habitat Zone forestiere, parcuri, grădini

Areal Sud-estul Mexicului, America Centrală și de Sud până în Brazilia și Bolivia

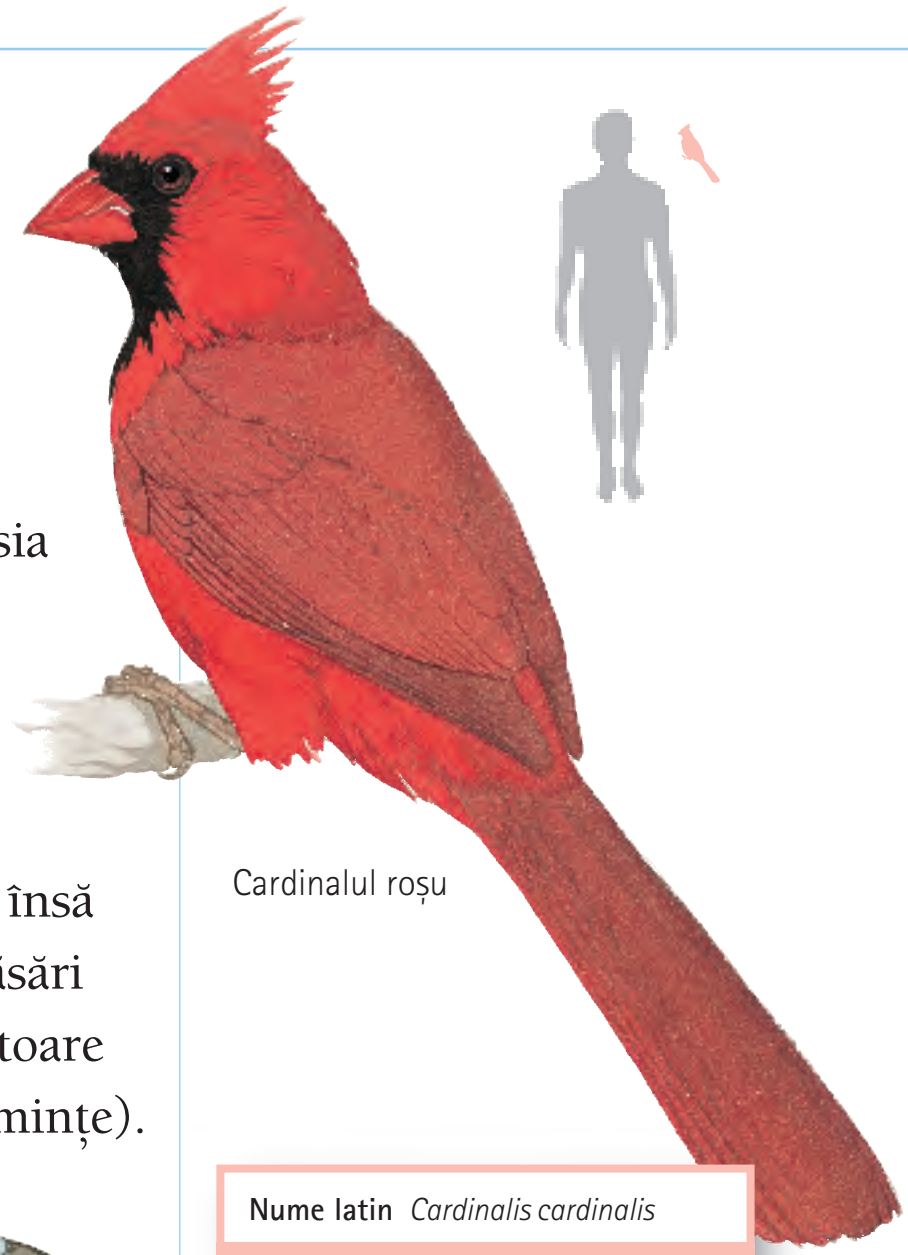

Cardinalul roșu

Nume latin *Cardinalis cardinalis*

Dimensiune 20-23 cm

Habitat Liziere, parcuri, grădini

Areal Canada, S.U.A., Mexic, Guatemala

Cardinalul roșu

Masculul cardinal este o pasăre inconfundabilă, de un roșu strălucitor, iar femela galben-maronie, cu o tentă roșiatică pe aripi și pe creastă și un cioc roșu. Sunt păsări agresive cu o largă varietate de triluri. Se hrănesc la sol sau în arbori cu semințe și grăunțe, dar și insecte în sezonul de împerechere.

Vrabia de pietriș

Atât masculul, cât și femela au creștetul capului de culoare castanie, conturate cu dungi albe la nivelul sprâncenelor. Sunt păsări comune care trăiesc adesea în zonele suburbane și nepopulate. Semințele de iarbă constituie hrana lor principală, dar se hrănesc și cu semințele altor plante, insecte și păianjeni. Femela își face cuib în vița de vie, în copaci sau tufe și depune 3 până la 5 ouă.

Vrabia de pietriș

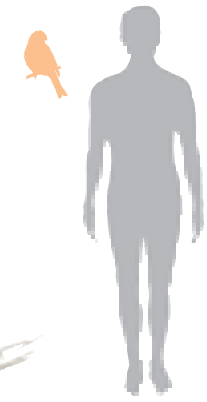

Nume latin *Spizella passerina*

Dimensiune 13-15 cm

Habitat Zone forestiere deschise, parcuri

Areal Canada, S.U.A., Mexic, America Centrală, până în Nicaragua

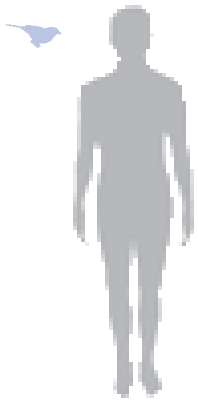

Nume latin *Ramphocelus carbo*

Dimensiune 18 cm

Habitat Zone forestiere, culturi

Areal Nordul Americii de Sud, spre sud până în Bolivia, Paraguay, Brazilia

Tanagra cu ciocul argintiu

Tanagra cu ciocul argintiu

Tanagra cu ciocul argintiu are baza jumătății inferioare a ciocului său negru de culoare alb-argintie. Penajul masculilor variază ușor de la o zonă la alta, de la negru la maro închis pe părțile superioare, cu gușa și pieptul roșii. Trăiesc în lizierele zonelor forestiere, unde caută insecte și fructe pe ramurile nu prea înalte ale copacilor.

Pasărea-de-zahăr albastră

Trăiește în zone forestiere. Fructele, în special bananele, și insectele sunt alimente importante, dar aceste păsări mai obișnuiesc să extragă nectarul florilor cu ajutorul ciocurilor lungi și curbate. Masculul are penaj violet-albastru și negru, cu membre posterioare galbene, pe când femela este verde, cu pete gălbui și albastre pe cap și piept.

Nume latin *Cyanerpes caeruleus*

Dimensiune 10 cm

Habitat Toate tipurile de păduri

Areal Nordul Americii de Sud, până în Bolivia, Paraguay, Brazilia

Pasărea-de-zahăr albastră

Reptile

Reptilele sunt vertebrate cu plămâni, printre care se numără aligatorii și crocodilii, șopârlele, șerpii și țestoasele, precum și rudele lor dispărute cum ar fi dinozaurii. Reptilele sunt animale cu sânge rece – nu-și pot regla temperatura corpului – iar cele mai multe sunt ovipare.

Tyrannosaurus

Reptilele preistorice

Primele reptile au apărut cu circa 300 de milioane de ani în urmă. Au evoluat din amfibieni și semănau probabil cu unele șopârle din zilele noastre. Cu circa 230 până la 70 de milioane de ani în urmă, reptilele zburătoare, sau pterozaurii, au apărut și au dominat văzduhul timp de peste 100 de milioane de ani, în timp ce dinozaurii, precum puternicul Tyrannosaurus rex, au dominat uscatul, iar reptile de genul ihtiozaurilor și plesiozaurilor mările. Reptilele depun ouă cu coajă dură care nu au nevoie de apă – spre deosebire de ouăle amfibienilor – reptilele având posibilitatea să populeze o gamă variată de habitate. Reptilele timpurii, de asemenea, au dat și strămoșii celor două clase de vertebrate de uscat supraviețuitoare: mamiferele și păsările.

Scheletele reptilelor

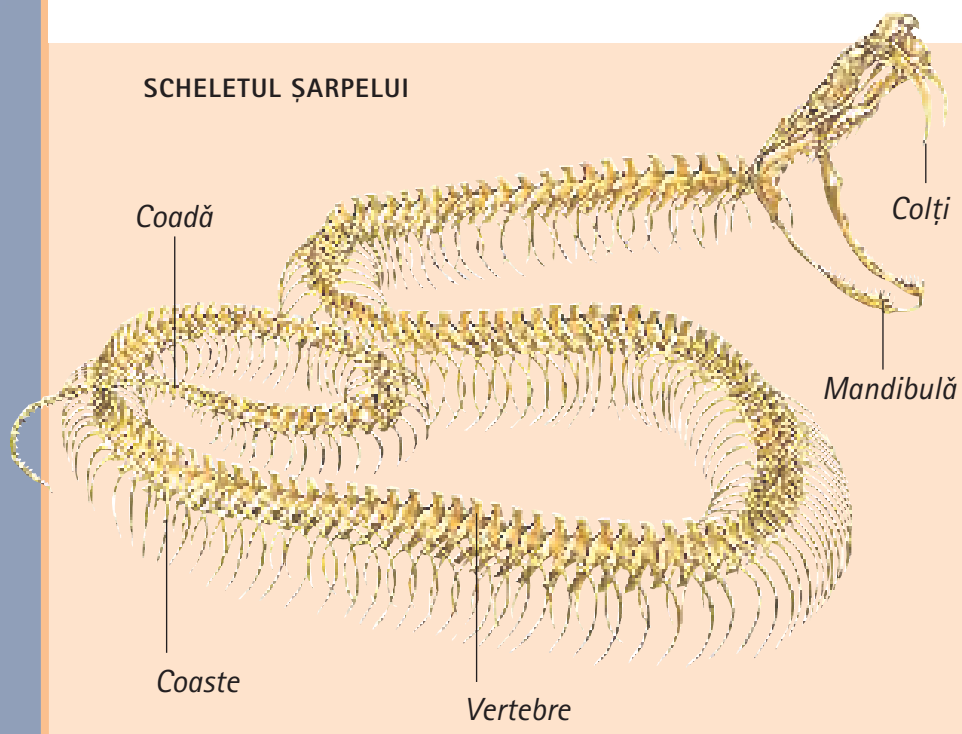

Reptilele sunt vertebrate (au coloană vertebrală). Când se nasc, par niște versiuni mai mici ale adulților. Scheletele reptilelor variază de la formele specializate ale șopârlelor, adaptate la viața caracteristică unei game largi de habitate cum sunt arborii și tufișurile, la țestoase, care, caz singular în lumea reptilelor actuale, au dezvoltat o carapace protectoare. Șerpii au coloane vertebrale foarte puternice și flexibile – circa 400 de vertebre de-a lungul coloanei vertebrale la șerpii mari.

Țestoase

Atât țestoasele acvatice, cât și cele terestre aparțin ordinului Chelonia. Există aproximativ 230 de specii în prezent. Un reprezentant tipic al acestui ordin are corpul scurt și voluminos situat în interiorul unei carapace formate din două straturi: unul exterior cornos și altul interior osos. Coastele și cea mai mare parte a vertebrelor sunt sudate de carapace. Gâtul lung poate fi de obicei retras în carapace. Chelonienii nu au dentiție, iar fălcile se termină cu ciocuri cornoase. Toți depun ouă pe care le îngroapă în nisip. Puii eclozați trebuie să iasă singuri la suprafață.

Țestoasa terestră cu capac

Țestoasa gigant de Galapagos (broasca țestoasă elefant)

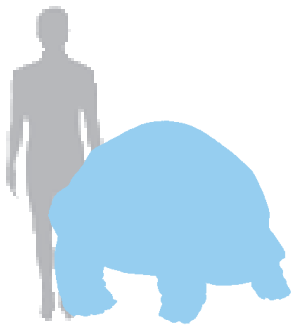

Nume latin *Geochelone nigra*

Dimensiune Până la 1,2 m

Habitat Păduri umede, zone aride

Areal Insulele Galapagos

Țestoasa terestră cu capac

Aceste țestoase hibernează în sezonul rece. Se reproduc primăvara, masculul urcându-se pe spatele femelei și mușcând-o înainte de împerechere. Clocesc două sau trei ouă, pe care le depun în mai și iunie, puii eclozând în septembrie și octombrie. Puii sunt asemănători adulților, dar cu carapacea mai bombată.

Nume latin *Testudo graeca*

Dimensiune 15 cm

Habitat Pajiști, culturi, păduri

Areal Nordul Africii; extremitățile de SE și SV ale Europei; Orientul Mijlociu

Țestoasa gigant de Galapagos

Cel puțin 13 subspecii ale acestor țestoase trăiesc în Insulele Galapagos. Subspeciile se diferențiază prin mărime, lungimea și grosimea membrelor, precum și forma carapacei. Aceste țestoase terestre se hrănesc cu aproape orice tip de plante. Masculii sunt considerabil mai mari decât femelele.

Caretul

Frumoasa carapace a caretului este motivul pentru care această specie este în pericol de dispariție. Țestoasa își folosește capul ascuțit pentru a căuta moluște și crustacee în crevase și recifuri coraliere. Depune de regulă în jur de 150 de ouă o dată.

Nume latin *Eretmochelys imbricata*

Dimensiune 75-90 cm

Habitat Recifuri de corali, zone litorale

Areal Între cele două tropice în: oceanele Atlantic, Pacific și Indian; Marea Caraibilor

Caretul (broasca țestoasă de baga)

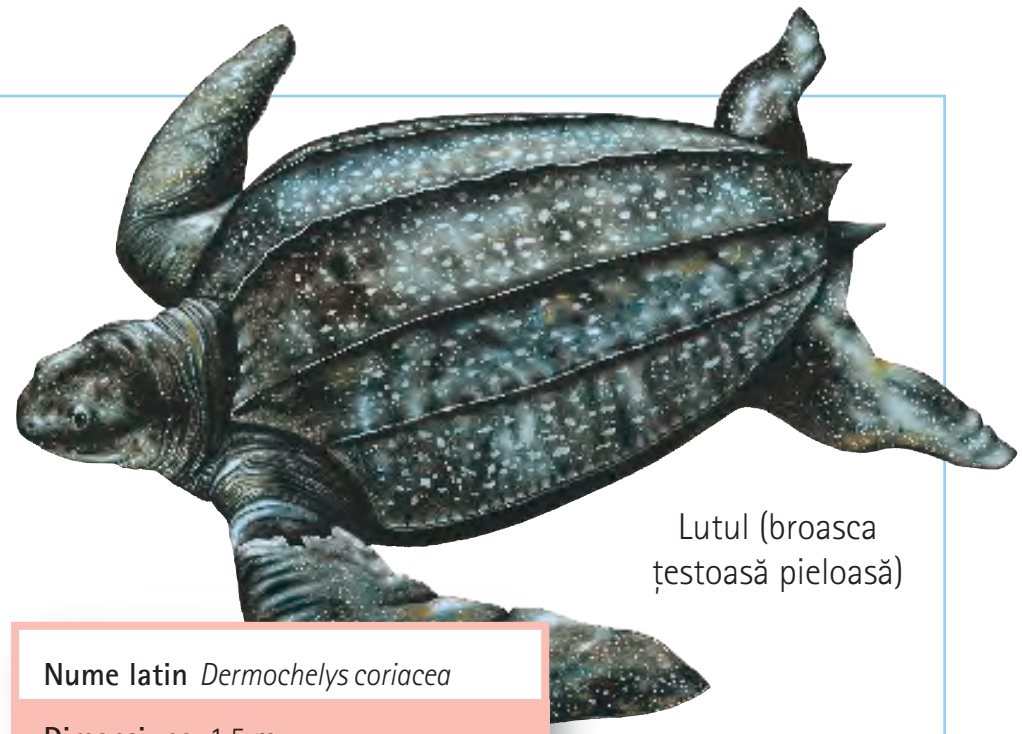

Lutul (broasca țestoasă pieloasă)

Nume latin *Dermochelys coriacea*

Dimensiune 1,5 m

Habitat Oceane

Areal Tot globul, de regulă în mările calde

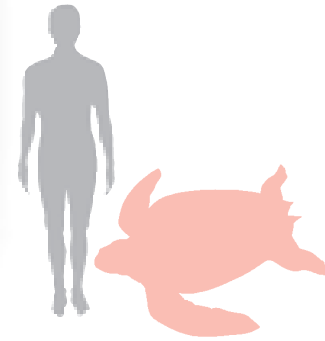

Lutul

Lutul este cea mai mare țestoasă din lume. Înotătoarele sale sunt extrem de lungi, cu o deschidere de 2,7 m. Carapacea are aspect de cauciuc dur. Această țestoasă marină se hrănește în principal cu meduze folosindu-se de fălcile sale nu prea puternice.

Țestoasa galbenă de mâl

Preferă mediul acvatic aluvionar, dar poate fi întâlnită și în habitate artificiale precum bazinele din care se adapă vitele. Se hrănește atât cu nevertebrate acvatice, cât și terestre. Eliberează un miros moscat prin două glande secretoare, situate de fiecare parte a corpului, la îmbinarea dintre piele și carapace. Femelele reproductive depun două până la patru ouă.

Nume latin *Kinosternon flavescens*

Dimensiune 9-15 cm

Habitat Cursuri firave de apă

Areal SUA: Nebraska, până în Texas; Mexic

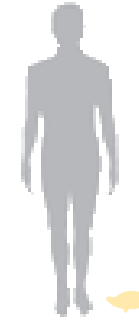

Țestoasa galbenă de mâl

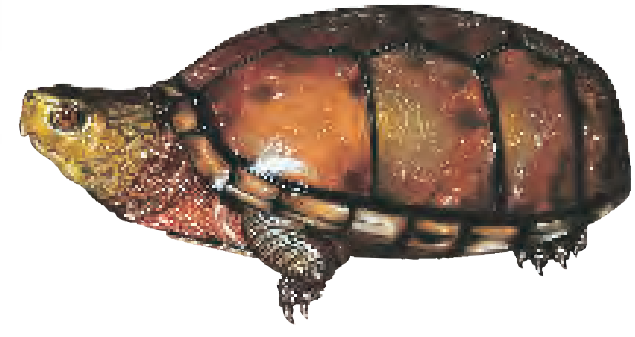

Ouă, cuiburi și reptile tinere

Reptilele se nasc de regulă pe uscat și se dezvoltă în interiorul unui ou. Însă, unele șopârle și șerpi dau naștere unor pui complet dezvoltați. Ouăle celor mai multe reptile au coaja moale și elastică, iar ale altora au coaja similară celor de pasăre. Puiul de reptilă aflat în interiorul oului este înconjurat de un mediu lichid numit amnios. Reptila absoarbe oxigenul și umiditatea prin coajă, iar gălbenușul îi furnizează nutrienții necesari.

Reptile tinere

Indiferent că puii apar prin eclozare în mediul extern (reptilele ovipare) sau intern (reptilele ovovivipare), reptilele tinere sunt capabile să se hrănească singure și să trăiască de la bun început în habitatul în care vor deveni adulți. Spre deosebire de cei mai mulți amfibieni, reptilele tinere nu parcurg etape de dezvoltare succesivă, de larvă sau mormoloc, pe timpul cărora aspectul lor ar fi diferit de cel al părinților. Nu depind de părinți pentru a-i hrăni și a-i proteja așa cum se întâmplă la cele mai multe mamifere și păsări. Reptilele încep, de regulă, prin a se hrăni cu pradă de dimensiuni mici, iar pe măsură ce cresc, consumă pradă din ce în ce mai mare.

Dedesubt: țestoasele nou eclozate se deplasează cât pot de repede de la cuibul din nisip la mediul marin, relativ sigur.

Țestoase pui

Puii în gura mamei

Crocodilul de Nil

Stânga: Femela crocodilului de Nil poartă în gură puii abia eclozați, transportându-i de la cuib spre un loc propice, unde îi supraveghează o perioadă cuprinsă între trei și șase luni.

Țestoasele marine

Aceste țestoase se strâng în număr mare și călătoresc spre anumite zone adecvate cuibăritului. Femela depune ouăle în bancurile de nisip, vizibile doar în sezonul secetos, locuri destul de rare. Femelele apar la țărm noaptea, depunând ouăle individual. Se întorc apoi în habitatul lor natural. Imediat după eclozare, puii se află în pericol de a deveni victimele prădătorilor, astfel că se îndreaptă direct către mare.

Locurile de cuibărit ale țestoaselor marine

Femela obișnuiește să-și facă cuibul pe creasta nisipoasă a plajei. Sapă o cavitate pentru ouă folosindu-și înotătoarele posterioare în formă de căuș. Cavitatea pentru ouă capătă aproximativ forma unei picături, ușor înclinată. Își depune apoi ouăle, de regulă două-trei o dată. Numărul mediu de ouă depuse la o serie este de 80-120 de ouă, număr ce variază de la o specie la alta. Deoarece ouăle sunt flexibile, acestea nu se sparg atunci când cad în cuib. După depunere, țestoasa acoperă cuibul cu nisip și nivelează nisipul. După care se întoarce în mare.

FEMELA ȚESTOASEI MARINE DEPUNÂND OUĂ ÎN STRATUL DE NISIP

Dreapta: Broaștele țestoase marine vin la țărm noaptea pentru a depune ouă. Revin de regulă chiar pe plaja unde au apărut și ele pe lume, orientându-se cu ajutorul câmpului magnetic terestru.

Șopârle

Există peste 3.000 de specii de șopârle. Acestea trăiesc în habitate diverse, cum ar fi arborii, solul și apa. Dintre șopârle fac parte, de exemplu, iguanele și cameleonii. Familia iguanelor include peste 600 de specii, cea mai mare parte trăind în cele două Americi, iar câteva specii în Madagascar și Fiji. Cele mai multe iguane sunt arboricole sau tericole și se hrănesc cu insecte și nevertebrate mici. Multe sunt viu colorate și au ritualuri de curtare complicate. Se cunosc circa 85 de specii de cameleoni, dintre care cei mai mulți trăiesc în Africa și Madagascar.

Iguana verde
(sau iguana comună)

Nume latin *Iguana iguana*

Dimensiune 1-2 m

Habitat Păduri, arborii din apropierea apei

Areal America Centrală și nordul Americii de Sud; aclimatizată în S.U.A.: Florida

Iguana verde

Iguana verde are o creastă formată din spini, ca dinții unui pieptăn, răspândiți de la cap până la vârful cozii. Dungile din zona scapulară și coadă devin tot mai închise pe măsură ce iguana înaintează în vârstă – iguanele tinere sunt de culoare verde-deschis. Animale diurne, aceste iguane sunt șopârle arboricole foarte agile, erbivore. Se apără cu dinții și ghearele când sunt atacate. Femela depune în jur de 40 de ouă.

Șopârla cu creastă
(sau iguana marină)

Șopârla cu creastă

Este singura șopârlă din zilele noastre al cărei habitat major este marea. Se hrănește cu alge. Atunci când înoată, folosește coada sa puternică drept mijloc de propulsie; de regulă, picioarele rămân lipite de corp, dar sunt utilizate uneori pentru schimbarea direcției de deplasare în mediul acvatic. Iguana nu poate respira sub apă.

Nume latin *Amblyrhynchus cristatus*

Dimensiune 1,2-1,5 m lungime

Habitat Roci vulcanice litorale

Areal Arhipelagul Galapagos

Șopârla gulerată

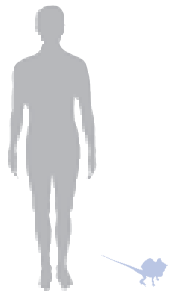

Șopârla gulerată

Această zveltă șopârlă cu coada lungă are un extraordinar guler de piele în jurul gâtului. În mod normal, această membrană stă pliată în jurul gâtului și umerilor, dar atunci când este iritată, șopârla deschide gura larg, iar gulerul se desface ca o umbrelă, animalul părând mai mare decât în realitate.

Nume latin *Chlamydosaurus kingii*

Dimensiune 66 cm, inclusiv coada

Habitat Păduri tropicale uscate

Areal Australia: Nordul statului Australia de Vest, nordul Teritoriului de Nord, estul statului Queensland; Noua Guinee

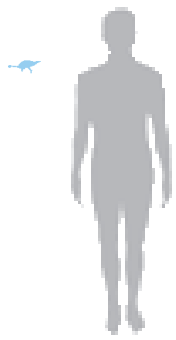

Nume latin *Chamaeleo jacksonii*

Dimensiune 11-12 cm

Habitat Savană

Areal Estul Africii: Uganda, Tanzania, până în nordul Mozambicului

Cameleonul lui Jackson

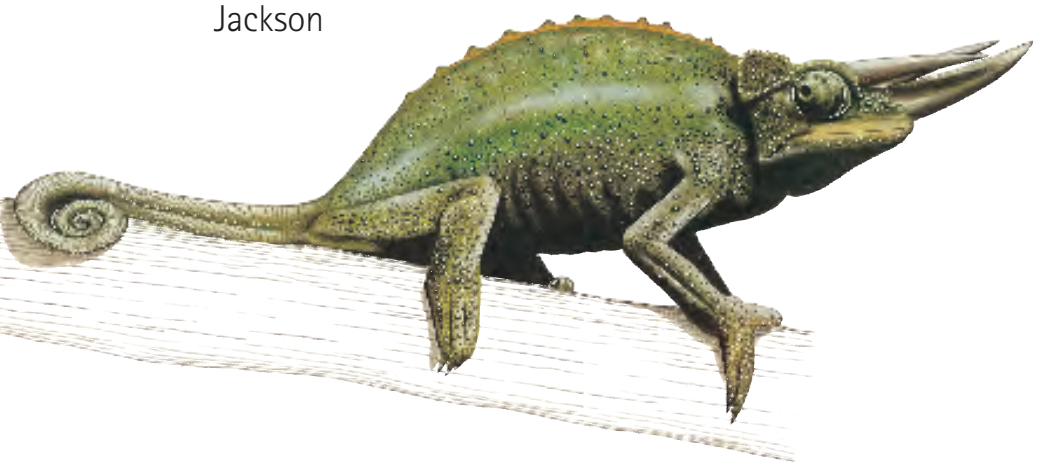

Cameleonul lui Jackson

Cele trei coarne ale capului sunt caracteristice masculilor. Femela prezintă un singur corn situat pe maxilarul superior și coarne mai mici în dreptul fiecărui ochi. Colorat de regulă în verde pal, acest cameleon seamănă cu lichenii de pe scoarța unui copac. Ca toți cameleonii, pielea sa își poate modifica coloritul, corespunzător stării sale emoționale.

Șopârla nocturnă de deșert

Coloritul acestei șopârle poate varia, este inconfundabilă însă datorită numeroaselor pete mici întunecate. Poate fi întâlnită pe plante precum yucca și agava și se hrănește cu termite, furnici, gândaci și muște, pe care le găsește printre plante sau roci. Șopârlele nocturne nasc pui vii, care apar pe lume cu coada înainte.

Șopârla nocturnă de deșert

Nume latin *Xantusia vigilis*

Dimensiune 9,5-12,5 cm

Habitat Ținut stâncos, arid și semiarid

Areal Sud-vestul S.U.A.: Nevada, Utah, până în California; Mexic

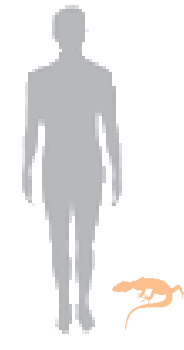

Șerpi

Șerpii au evoluat probabil din șopârlele terestre care au devenit apode (lipsite de membre) în urma adaptării la viața subterană. Deși nu au membre, șerpii sunt foarte mobili. Șarpele se pune în mișcare cu ajutorul mușchilor fixați de coaste. Cele patru tipuri principale de mișcări specifice sunt: serpentina, armonica, ondularea laterală și rectilinie. Șerpii sunt, de asemenea, cățărători și înotători iscusiți. Unii pot chiar plana prin aer. Șarpele trebuie să-și schimbe cu regularitate pielea pentru a se putea dezvolta. Își freacă botul de o suprafață dură făcând pielea să se desprindă. Acest fenomen se numește năpârlire.

Șarpele jartieră comun

Nume latin *Thamnophis sirtalis*
Dimensiune 45 cm – 1,3 m
Habitat Șesuri, zone forestiere
Areal Sudul Canadei, S.U.A.

Șarpele jartieră comun

Șarpele jartieră comun preferă locurile umede și este deseori întâlnit pe pajiștile reavăne, din apropierea cursurilor de apă și canalelor de drenaj. Se strecoară prin vegetația umedă în căutarea prăzii cum ar fi salamandrele, broaștele, broaștele râioase și râmele. Femela, ovovivipară, aduce pe lume 50 de pui.

Nume latin *Naja naja*
Dimensiune 1,8–2,2 m
Habitat Păduri tropicale, culturi
Areal India, centrul și sud-estul Asiei, Filipine

Cobra indiană

Cobra indiană

Această cobră mare, foarte veninoasă se hrănește cu șoareci, șopârle și broaște. Veninul său poate provoca dureri foarte mari dacă nimerește în ochii mamiferelor. Pentru a-și amenința inamicii, cobra își înalță partea frontală a corpului, își dilată coastele și pielea din zona gâtului, părând în acest fel că are o glugă. Desenul în formă de ochi de pe „glugă“ produce o mare confuzie asupra inamicului.

Șarpele arlechin

Prin desenele sale colorate, șarpele arlechin își avertizează inamicii că este foarte veninos. Acest șarpe petrece cea mai mare parte a timpului afundat în nisip sau frunze moarte. Dimineața și după-amiaza târziu, pornește în căutarea șerpilor mici și șopârlelor, pe care le ucide cu mușcătura sa veninoasă.

Nume latin *Micrurus fulvius*

Dimensiune 55–120 cm

Habitat Păduri și măguri stâncoase

Areal Sud-estul S.U.A., nord-estul Mexicului

Șarpele arlechin

Mamba verde

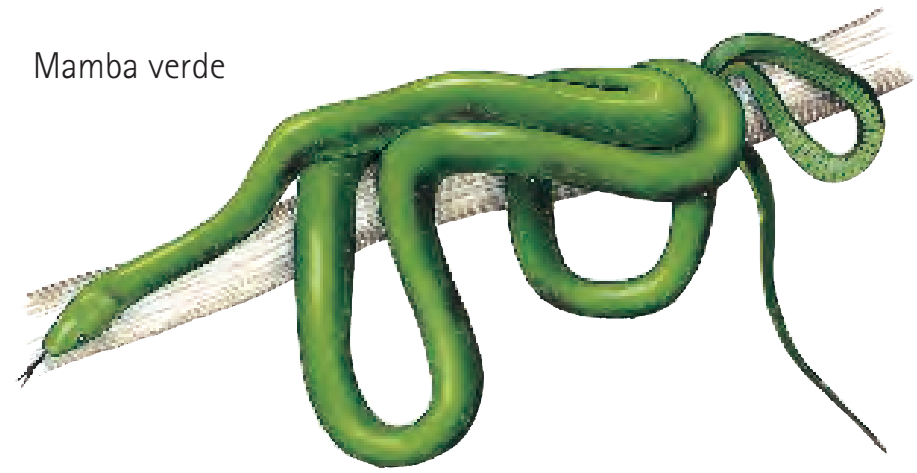

Mamba verde

Acești zvelți și rapizi șerpi sunt în mare parte arboricoli, mediu în care se hrănesc cu păsări și șopârle. Deși veninul lor este extrem de toxic, acești șerpi nu sunt în general agresivi, preferând să se retragă din fața pericolului sau amenințării.

Nume latin *Dendroaspis angusticeps*

Dimensiune 2 m

Habitat Savane

Areal Estul și sudul Africii

Nume latin *Dipsas indica*

Dimensiune 68 cm

Habitat Păduri

Areal Zonele tropicale ale Americii de Sud

Șarpele melcar

Șarpele melcar este o specie nocturnă, terestră. Are maxilarul superior scurt, cu dinți puțini, iar cel inferior lung, cu dinți alungiți și curbați. Anatomia maxilarelor este una aparte; cel inferior poate fi deplasat înainte și înapoi fără antrenarea celui superior. Această adaptare este ideală pentru zdrobirea cochiliilor melcilor.

Șarpele melcar

Vipere

Familia Viperidae se compune din două subfamilii: Viperinae (vipere propriu-zise) și Crotalinae (vipere cu fose). Există în jur de 50 de specii de vipere, răspândite în toată Lumea Veche, excepție făcând Australia și Madagascar. Viperele își pândesc prada și o atacă pe neașteptate. Crotalinele sunt, de asemenea, șerpi foarte veninoși. Sunt întâlnite în estul Europei, cele două Americi, Asia continentală și Japonia. Crotalinele dispun de orificii (fose) senzoriale situate pe fiecare parte a capului, sensibile la radiația termică, folosite noaptea la detectarea prăzii homeoterme (cu sânge cald). Vipera ucide cu o mușcătură fulgerătoare.

Vipera pufăitoare

Nume latin *Bitis arietans*

Dimensiune 1,1-1,4 m lungime

Habitat Versanți alpini, păduri

Areal Africa: Maroc, sudul Saharei până în Africa de Sud; Orientul Mijlociu

Șarpele lance (jararaca)

Șarpele lance

Este un șarpe crotalin comun, la care coloritul și modelul marcajului diferă de la o varietate la alta. Colții săi sunt acoperiți de un țesut membranos care, în momentul în care șarpele mușcă, se retrage. Șarpele lance se hrănește în special cu mamifere mici, iar veninul său provoacă în scurt timp hemoragii interne severe. Femela aduce pe lume până la 50 de pui în urma gestației anuale.

Nume latin *Bothrops atrox*

Dimensiune 2,45 m

Habitat Zone joase de coastă

Areal Sudul Mexicului până în America de Sud, Indiile de Vest

Vipera pufăitoare

Probabil cel mai comun și mai răspândit șarpe african, este adaptat atât la climatul umed, cât și la cel arid, însă nu și la condițiile extreme ale deșertului sau pădurii tropicale. Este una dintre cele mai mari vipere, iar, când se pregătește să atace, își dilată corpul și mai mult. Colții săi au în jur de 1,25 cm lungime. Acest șarpe se hrănește cu șobolani, șoareci, păsări, șopârle, broaște.

Vipera de nisip africană

Nume latin *Vipera peringueyi*

Dimensiune 25 cm

Habitat Deșert

Areal Africa: Namibia

Vipera de nisip africană

Această rară specie de viperă poate fi întâlnită pe dunele de nisip din zona litorală a Deșertului Namibiei, în Africa. Se deplasează pe deasupra dunelor prin ondulări laterale. Pe timpul zilei se afundă parțial în nisip – activitate care nu-i ia mai mult de 20 de secunde – pentru a se adăposti de soare sau în așteptarea prăzii – rozătoare și șopârle.

Șarpele cu clopoței cu coarne

Șarpele cu clopoței cu coarne este un șarpe mic, agil cu proeminențe asemănătoare unor coarne deasupra fiecărui ochi. Pe timpul zilei stă ascuns. Noaptea iese la vânătoare, prada sa fiind constituită în principal din rozătoare și șopârle. Acest șarpe deșertic se deplasează prin mișcări laterale sau unduire laterală, probabil cea mai eficientă modalitate de deplasare a unui șarpe pe nisip.

Șarpele cu clopoței cu coarne

Nume latin *Crotalus cerastes*

Dimensiune 50-80 cm

Habitat Deșert, pante deluroase

Areal Sud-vestul SUA: sudul Californiei, Nevada și Utah, în sud până în Mexic

Mocasinul de apă

Nume latin *Agkistrodon piscivorus*

Dimensiune 0,5-1,9 m

Habitat Mlaștini, lacuri

Areal Sudul și sud-estul S.U.A.

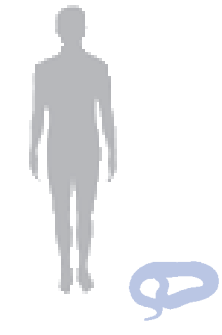

Mocasinul de apă

Acest șarpe robust își petrece cea mai mare parte a vieții în apă sau aproape de apă. Înoată bine, ținându-și capul deasupra apei. Este foarte activ noaptea, când vânează amfibieni, pești, șerpi și păsări și este unul dintre puținii șerpi care se hrănește cu stârvuri. Veninul său este extrem de periculos. Femela procreează la fiecare doi ani.

Gecko, varani și gila

Există circa 700 de specii de gecko răspândite în zonele tropicale, subtropicale și temperat-calde. Trăiesc în zone cu păduri, mlaștini cu vegetație înaltă, deșerturi și zone alpine. Gecko au capul turtit și pielea moale și solzoasă. Cele mai multe au ochi neobișnuiți de mari. Multe dispun de „plăcuțe de frână“ sub degete (pernițe lipicioase), care le permit să se cațere pe suprafețe verticale și chiar să se deplaseze în poziție răsturnată. Varanii se găsesc în Africa, Asia și Australia. Au gâtul lung și membrele bine dezvoltate. Limba este bifurcată, ca la șerpi. Gila este înrudită cu varanii.

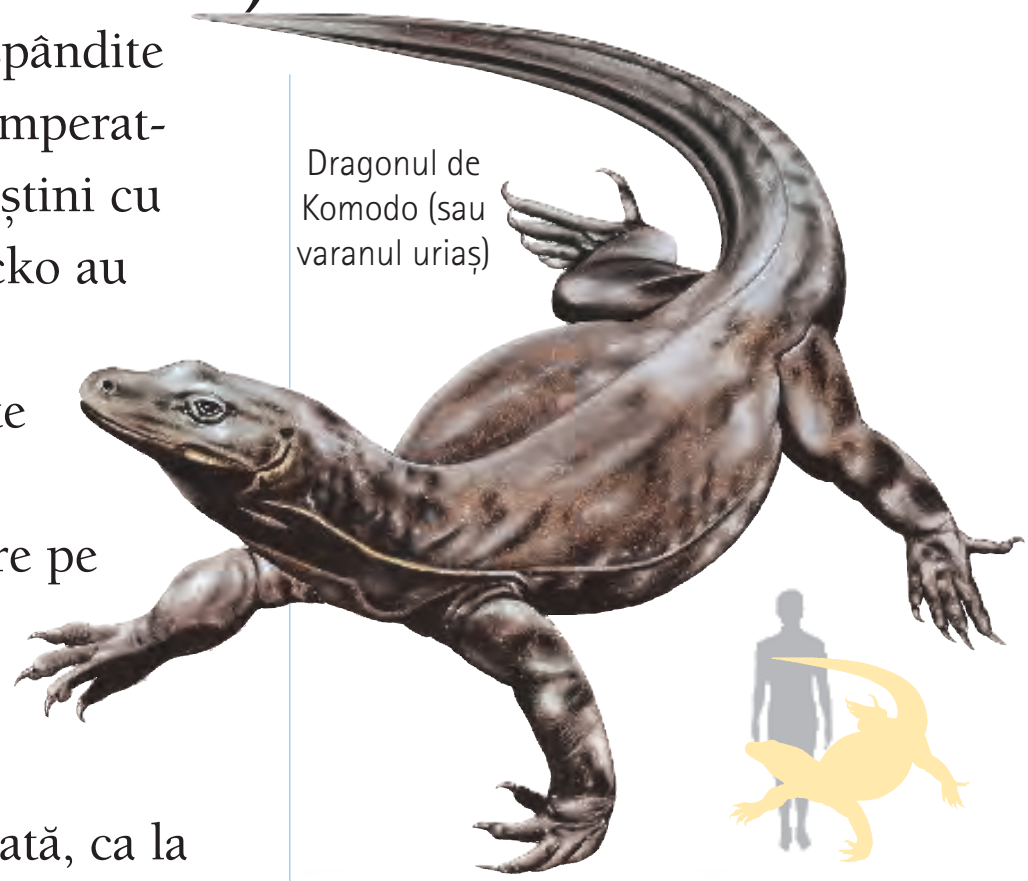

Dragonul de Komodo (sau varanul uriaș)

Varanul de Nil

Varanul de Nil

Această puternică reptilă înoată și poate face scufundări cu ușurință, folosindu-și coada ca pe o cârmă propulsoare. Se poate cățăra în copaci. Dispune de gheare uriașe, pe care le folosește la săparea vizuinilor. Varanii de Nil trăiesc în preajma apei, hrănindu-se cu broaște, pești și melci, ouă și pui de crocodil.

Nume latin *Varanus niloticus*

Dimensiune 2 m

Habitat Păduri, relief deschis

Areal Africa: sudul și estul Saharei, până în Provincia Capului (Africa de Sud)

Nume latin *Varanus komodensis*

Dimensiune 3 m

Habitat Pășuni tropicale

Areal Insulele Komodo, Flores, Pinta și Padar, estul insulei Java

Dragonul de Komodo

Acest înfricoșător varan este uriaș în comparație cu șopârlele actuale. Are un corp robust, o coadă lungă și membre dezvoltate, terminate cu gheare. Dinții săi sunt mari și zimțați, iar limba este bifurcată. Este un cățărător iscusit și un bun înotător. Vânează animale precum cerbul pitic, mistrețul, căprioare și porci domestici.

Gecko cu coada foliacee

Acest gecko cu trup marmorat poate fi confundat cu ușurință cu scoarțele copacilor sau cu lichenii. În plus, își poate schimba intensitatea coloritului, căpătând nuanțe mai închise noaptea și revenind la cele mai deschise dimineața. Când este alarmat, capătă o nuanță maro-închis sau neagră. Se poate folosi de coada sa plată pentru a se fixa de ramuri. Această șopârlă se hrănește cu insecte.

Nume latin *Uroplatus fimbriatus*

Dimensiune 20,5 cm

Habitat Păduri

Areal Madagascar

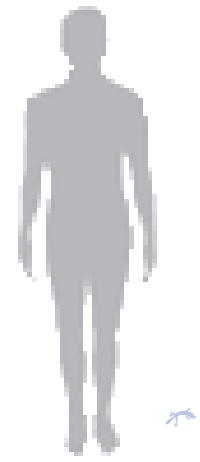

Gecko cu coada foliacee

Gecko Tokay

Nume latin *Gekko gekko*

Dimensiune 28 cm

Habitat În interior sau în preajma caselor

Areal Asia, Indonezia

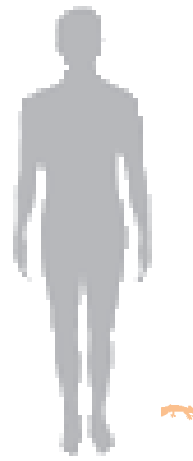

Gecko Tokay

Reprezintă unul dintre cei mai mari și mai comuni gecko. Există credința că aduce norocul în casele în care trăiește. Se hrănește cu insecte, în special gândaci de bucătărie și pui de șopârlă, dar și șoareci și păsări mici, pe care le înșfacă cu puternicele sale maxilare. Masculul emite un puternic sunet ascuțit, „tokeh“ sau „gekoh“, mai frecvent în sezonul de împerechere.

Nume latin *Heloderma suspectum*

Dimensiune 45-60 cm

Habitat Zone aride și semiaride

Areal Sud-vestul S.U.A.: sudul Statului Utah, Arizona, până în New Mexico; Mexic

Gila

Gila

Veninoasa gila este o șopârlă robustă, cu coada scurtă și de obicei voluminoasă, în care depozitează grăsime. Poate supraviețui cu aceste rezerve de grăsime în perioadele dificile. Este viu colorată, cu tegument dorsal granular. Gila trăiește pe sol și caută adăpost sub roci sau în vizuini. Vânează în special noaptea.

Reptile veninoase

Șerpii sunt singurele reptile otrăvitoare, sau veninoase, cu excepția a două specii de șopârle. Cele mai veninoase specii se găsesc în zonele tropicale. Șerpii injectează otrava, sau veninul, în țesuturile prăzii cu ajutorul unor dinți sau colți special adaptați. De regulă, colții sunt situați în partea din față a maxilarului superior, ca la vipere și cobre, dar la unele specii sunt poziționați în spate. Veninul produce un șoc anafilactic victimei, șarpele putând apoi s-o ucidă. Uneori, este nevoit să-l folosească pentru a se apăra.

Dreapta: Cobra se înalță în poziție de atac. „Gluga" sa deschisă o face mai impresionantă.

Capătul superior al traheei este alungit spre partea frontală a gurii, cobra putând astfel respira în timp ce înghite prada.

Poziția de atac

Când nu sunt utilizați, colții celor mai mulți șerpi veninoși sunt pliați pe bolta cavității bucale. Când șarpele deschide gura pentru a ataca, colții sunt depliați. „Gluga" deschisă a unei cobre este semnalul de avertizare pe care îl transmite celorlalte animale, cu scopul de a descuraja atacul acestora. Cei mai mulți șerpi încearcă să evite confruntarea, retrăgându-se.

Cobra

Stânga: Toate cele aproximativ 50 de specii de șerpi marini sunt veninoase. Se știe că veninul multor specii este de 10 ori mai puternic decât al șarpelui cu clopoței, fiind astfel cei mai otrăvitori șerpi din lume.

Gila

Deasupra: Veninoasa gila este o șopârlă cu o înfățișare teribilă și un corp robust cu tegument dorsal granular viu colorat.

Șopârlele veninoase

Singurele șopârle veninoase sunt două reprezentante ale familiei Gila: Gila, din vestul Americii de Nord, și șopârla perlată mexicană. Veninul acestora este produs în glande situate la nivelul maxilarului inferior și ajunge în cavitatea bucală prin intermediul dinților caniculați situați în partea din față a maxilarului inferior. Otrava, amestecată în salivă, se scurge în corpul victimei când șopârla începe procesul de masticație. Mușcătura șopârlei gila nu este, de regulă, mortală pentru oameni. Ea poate mușca fulgerător, rămânând încleștată și strângând cu putere.

Tipuri de colți de șarpe

Colții multor șerpi veninoși sunt caniculați și eliberează otrava lichidă sub presiune, ca o seringă. Colții sunt fie lungi și pliați pe bolta cavității bucale până la utilizarea lor, fie mai scurți, dar imobili, fixați pe maxilar. Veninul șerpilor nu este altceva decât salivă puternic modificată, produsă de glande situate de o parte și de alta a capului, dedesubtul și înapoia ochilor. Veninul este apoi stocat în săculeți. La unii șerpi, colții de venin sunt mai degrabă canelați (au canale exterioare) decât caniculați (au canale interioare). Cei mai mulți șerpi administrează veninul prin mușcătură, însă există și șerpi, cum ar fi cobrele scuipătoare, care proiectează veninul din gură sub forma de jet.

POZIȚIONAREA COLȚILOR

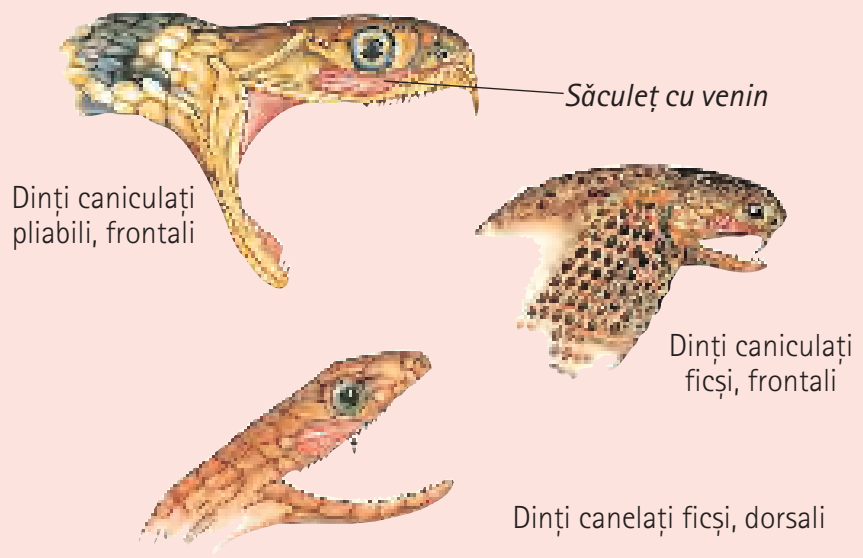

Crocodili, aligatori și caimani

Din Ordinul Crocodilia fac parte crocodilii, aligatorii, caimanii și singura specie de gavial. Toți sunt puternici carnivori amfibii care vânează animale vertebrate, deși puii de crocodil se hrănesc cu insecte și alte nevertebrate. Crocodilii sunt archosauri, adică fac parte din acel grup de reptile care include dinozaurii. Corpurile lor sunt acoperite cu solzi cornoși, iar pe spate prezintă plăci osoase care constituie o protecție suplimentară.

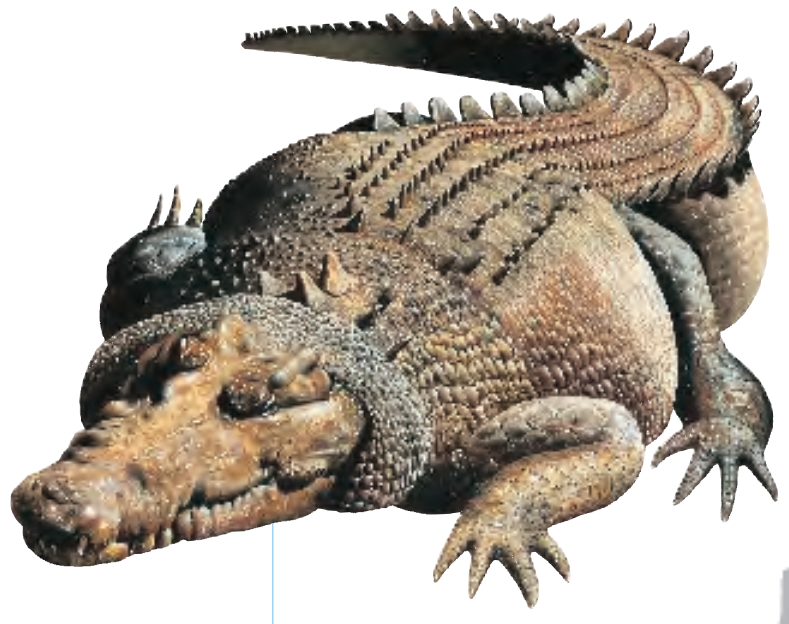

Crocodilul de estuar (sau crocodilul cu creste)

Nume latin *Crocodylus porosus*

Dimensiune 2,5-7 m

Habitat Estuare, litoral, mangrove

Areal Sudul Indiei, toată Indonezia; Nordul Australiei

Crocodilul de estuar

Crocodilul de estuar este una dintre cele mai mari și mai periculoase specii, care nu ezită să atace omul. Pielea sa este considerată a fi cea mai valoroasă piele de crocodil și, în ciuda restricțiilor de vânătoare impuse, se află în pragul exterminării. Petrece puțin timp pe uscat și poate înota pe distanțe mari. Femela depune între 25 și 90 de ouă.

Nume latin *Crocodylus niloticus*

Dimensiune 4,5-6 m

Habitat Râuri, lacuri, mlaștini

Areal Africa (mai puțin Sahara și zona nord-vestică)

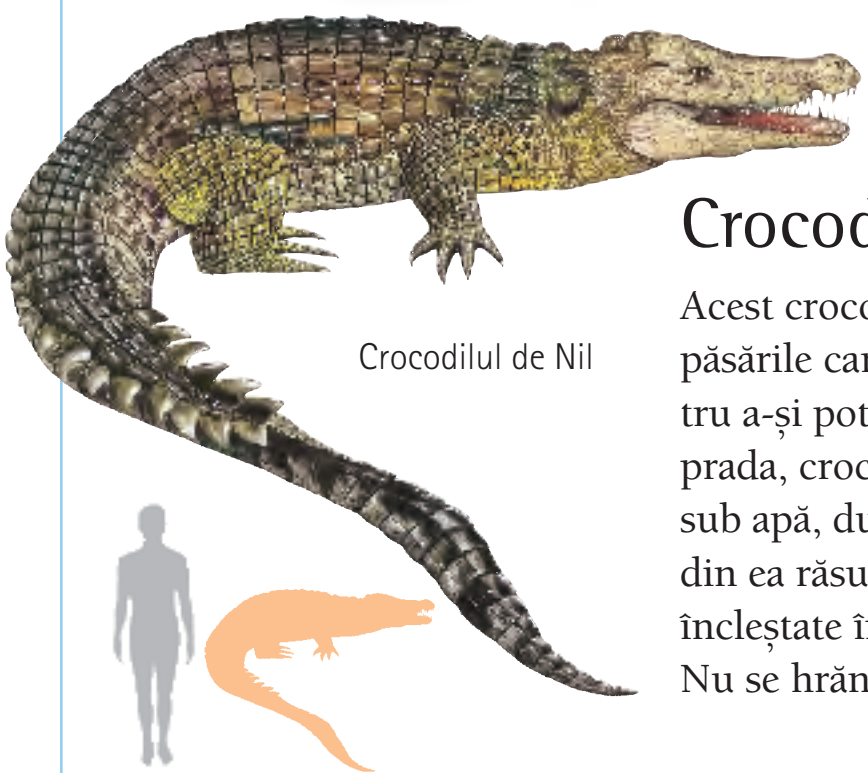

Crocodilul de Nil

Crocodilul de Nil

Acest crocodil vânează mamiferele și păsările care vin pe malul apei pentru a-și potoli setea. După ce înșfacă prada, crocodilul o înecă ținând-o sub apă, după care smulge bucăți din ea răsucindu-și corpul cu fălcile încleștate în carnea prăzii.
Nu se hrănește zi de zi.

Nume latin *Caiman crocodilus*

Dimensiune 1,5-2 m

Habitat Râuri domoale, lacuri, mlaștini

Areal Venezuela, până la sud de Amazon

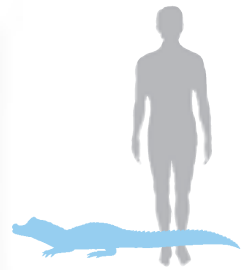

Caimanul cu ochelari

Numele puțin rezonant al acestui caiman provine de la cuta de pe craniu situată între ochi care seamănă cu segmentul de legătură al lentilelor de ochelari. În natură, populația caimanilor se află într-un puternic declin deoarece, pe lângă faptul că adulții sunt vânați pentru pielea lor, sunt capturați și puii pentru a fi vânduți sau împăiați.

Caimanul cu ochelari

Gavialul

Gavialul are un bot foarte lung și subțire, înțesat cu aproximativ 100 de dinți mici – ideal pentru prinderea peștilor și broaștelor în mediul acvatic. Ca toți crocodilii, gavialul a fost vânat pentru pielea sa, devenind acum extrem de rar. Membrele sale posterioare prezintă o membrană interdigitală; rareori iese din apă, cu excepția perioadelor de reproducere și depunere a ouălor.

Nume latin *Gavialis gangeticus*

Dimensiune Până la 6 m

Habitat Mari cursuri de apă

Areal Nordul Indiei

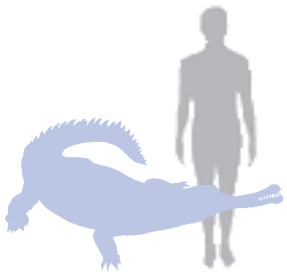

Gavialul

Nume latin *Alligator mississipiensis*

Dimensiune până la 5,5 m

Habitat Mlaștini, râuri

Areal Sud-estul S.U.A.

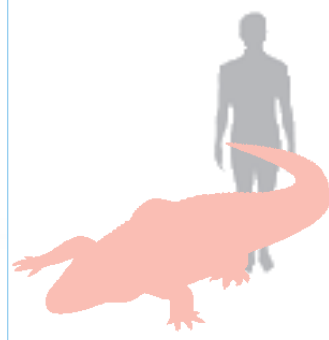

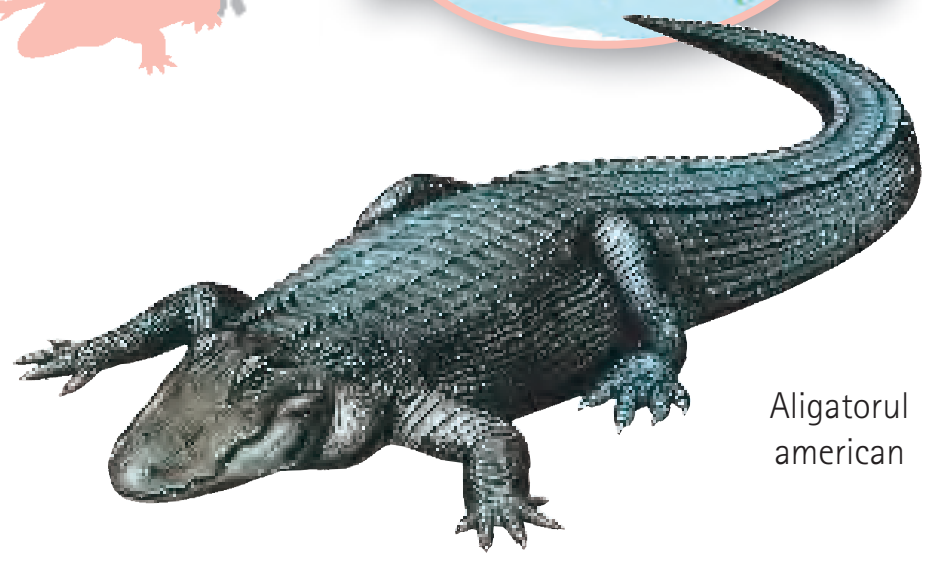

Aligatorul american

Aligatorul american

Aflat în pericol de exterminare, datorită braconajului și distrugerii habitatului său, în prezent se află sub protecția legilor de conservare a naturii, iar populația sa înregistrează o creștere constantă. Se împerechează în luna aprilie, în ape de suprafață. Masculul rămâne cu femela mai multe zile înaintea împerecherii, lovind-o cu membrele sale anterioare.

Amfibieni

Amfibienii sunt vertebrate cu sânge rece. Nu-și pot regla singuri temperatura corpului, motiv pentru care mulți fac băi de soare pentru a se încălzi și băi de apă pentru a se răcori. Deși cei mai mulți au plămâni, amfibienii obțin o bună parte a oxigenului necesar prin piele.

Scheletele amfibienilor

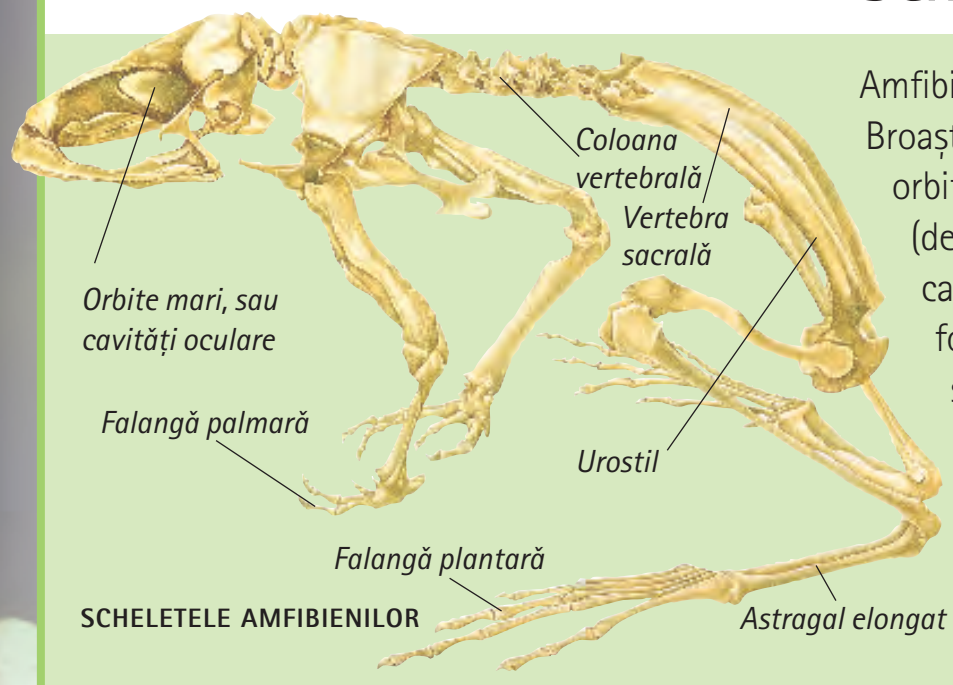

SCHELETELE AMFIBIENILOR

Amfibienii au schelete simple, cu puține oase. Broaștele au un cap lățit strâns legat de corp, cu orbite oculare mari și coloană vertebrală scurtă (de regulă lipsită de oasele costale). Oasele caudale au fuzionat dând naștere unui os de forma unei tije denumită urostil, în timp ce singura vertebră sacrală (coloana vertebrală) formează „cocoașa" la batracienii fără coadă. Membrul posterior, piciorul și falangele plantare sunt lungi, iar oasele astragale elongate permit membrului inferior să se „armeze" pentru săritură.

Tipuri de amfibieni

Cele trei grupe de amfibieni sunt reprezentate de salamandre și tritoni, broaște și broaște râioase și scormonitori. O salamandră tipică are corp alungit, coadă și patru membre. Deși seamănă cu o șopârlă, nu are epidermă solzoasă și conduct auditiv extern. Broaștele și broaștele râioase au corpul mult mai scurt decât cel al salamandrelor și nu au coadă. Membrele lor bine dezvoltate sunt adaptate la locomoția prin sărituri în mediul terestru și la înotat în mediul acvatic. Scormonitorii seamănă cu viermii și duc o viață subterană.

Broaște 1

Există peste 3.500 de specii de broaște și broaște râioase cu aspect foarte asemănător, care nu depinde de modul de viață al acestora. Sunt răspândite în toată lumea, cu excepția Antarcticii. O broască sau broască râioasă tipică are membrele posterioare lungi, cu degete palmate și sunt lipsite de coadă. Tegumentul poate fi neted sau verucos, dar în permanență umed. Ca toți amfibienii, broaștele și broaștele râioase sunt adaptate atât la mediul terestru, cât și la cel dulcicol (ape dulci), capabile să înoate, să sară și chiar să se cațere în copaci. Cele mai multe se hrănesc cu vietăți mici cum ar fi limacșii, melcii și insectele pe care le înșfacă cu limba lor lipicioasă.

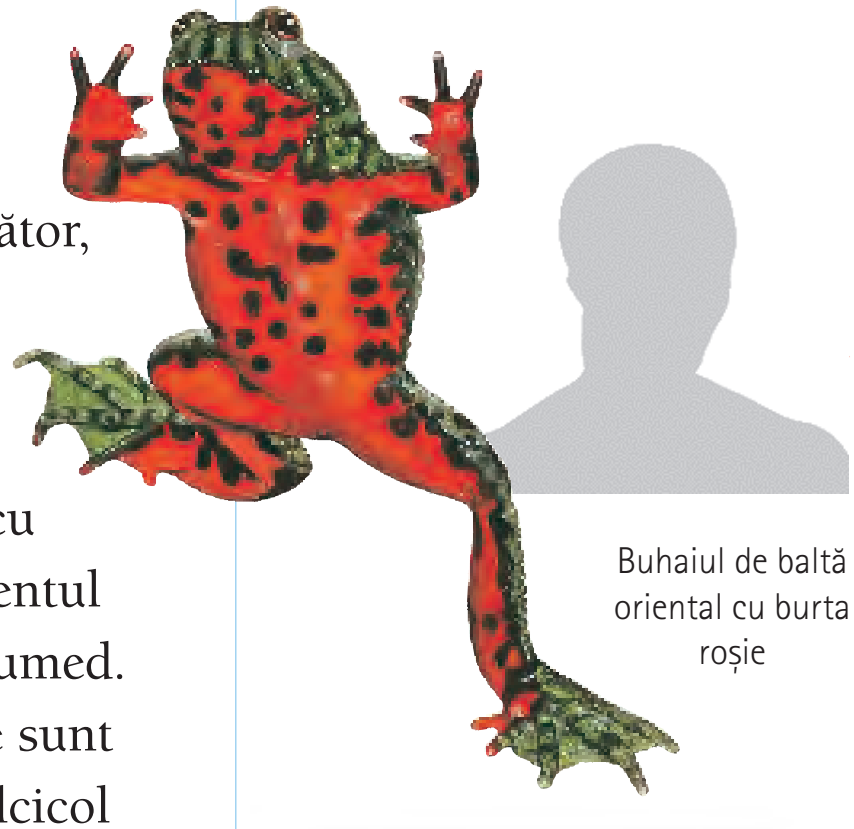

Buhaiul de baltă oriental cu burta roșie

Broasca râioasă brună

Broasca râioasă brună

Este cea mai mare broască râioasă europeană, specie la care femelele sunt în general mai dezvoltate decât masculii. Are o constituție robustă cu un tegument extrem de verucos. În timpul zilei stă ascunsă devenind activă la lăsarea serii, când se hrănește cu insecte, păianjeni și viermi. Broasca râioasă se deplasează mergând dar, la nevoie, poate sări.

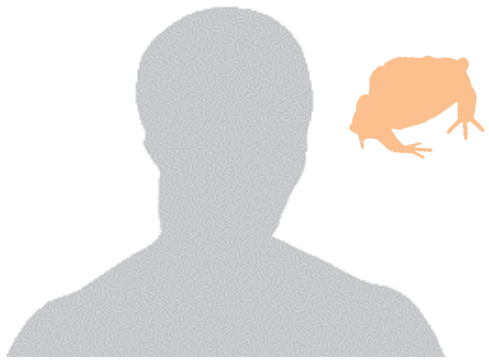

Nume latin *Bufo bufo*

Dimensiune Până la 15 cm

Habitat Variat, adesea mai uscat

Areal Europa, nordul Africii, nordul Asiei până în Japonia

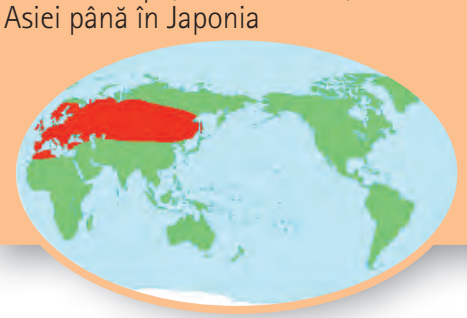

Nume latin *Bombina orientalis*

Dimensiune 5 cm

Habitat Pârâuri montane, orezării

Areal Siberia, nord-estul Chinei, Coreea

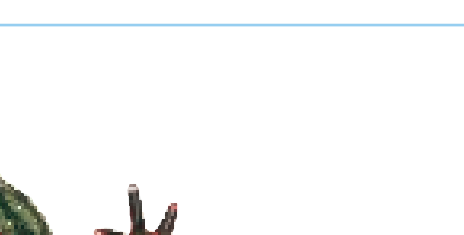

Buhaiul de baltă oriental cu burta roșie

Tegumentul cornos al acestei specii produce o secreție lăptoasă extrem de iritantă pentru cavitățile bucale și ochii potențialilor agresori. Spre deosebire de alte broaște, limba sa discoidală nu poate fi proiectată înainte pentru capturarea prăzii. Femela depune ouăle pe partea inferioară a pietrelor acoperite de apă, în grămăjoare mici de câte 2 până la 8 ouă.

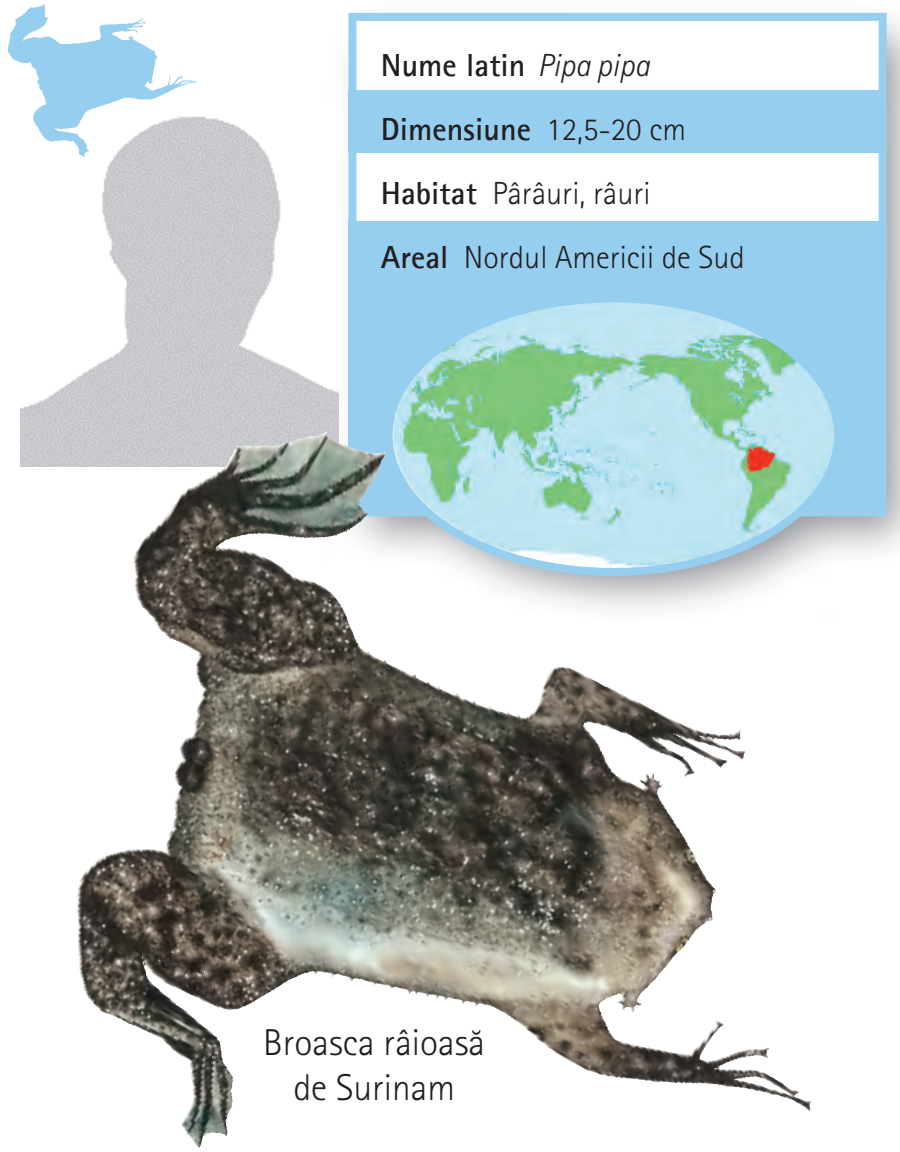

Broasca râioasă de Surinam

Broasca râioasă de Surinam

Această broască, abilă înotătoare, se hrănește cu aproape orice găsește, chiar și organisme moarte. Se folosește de degetele sale lungi atunci când caută hrană. Pe timpul extraordinarului ritual de împerechere, masculul și femela fac acrobații acvatice până când depun între 40 și 100 de ouă.

Săgeata otrăvitoare a lui Boulenger

Săgeata otrăvitoare a lui Boulenger

Desenul decorativ negru și portocaliu al acestei broaște râioase reprezintă un avertisment pentru prădători. Această rară specie este activă pe timpul zilei. Mormolocii au probabil gurile asemănătoare unor ventuze pentru a se putea prinde de rocile care formează albia râului.

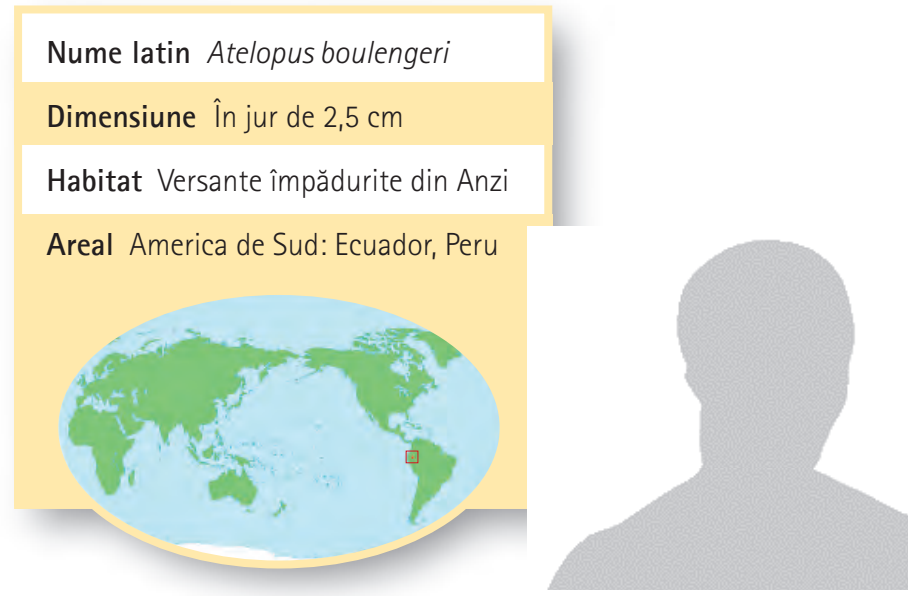

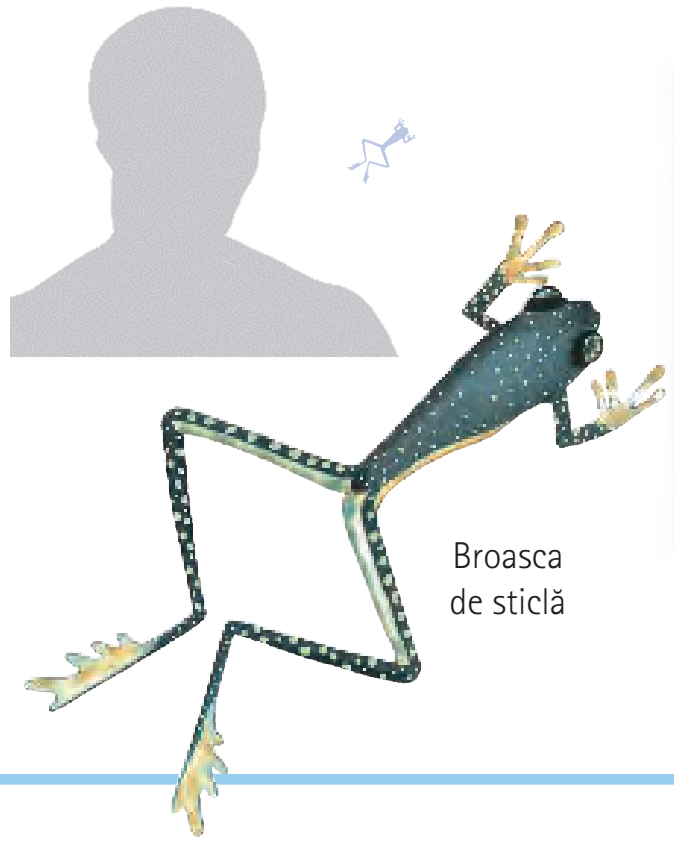

Broasca de sticlă

Broasca de sticlă

Numele vine de la epiderma sa, cu o cromatică vaporoasă, prin care pot fi observate organele interne. Trăiește în arbuștii și tufele situate, de obicei, în apropierea râurilor. Degetele sale sunt prevăzute la capete cu discuri adezive. Depune ouăle în grămăjoare pe partea neexpusă a frunzelor situate deasupra râurilor. Când mormolocii eclozează, se rostogolesc direct în apă.

Broaște 2

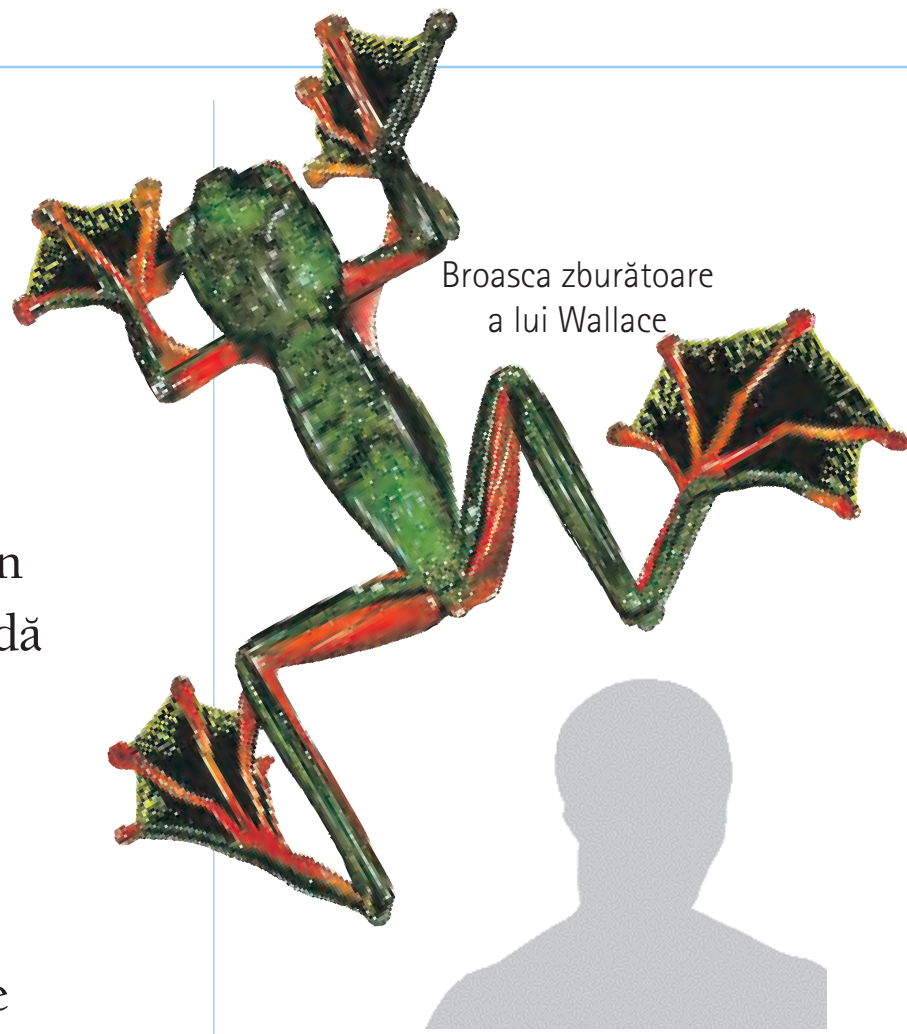

Broasca zburătoare a lui Wallace

Broaștele și broaștele râioase se reproduc în apă. Depun ouă din care apar pui cu coadă denumiți mormoloci. Mormolocii duc o viață exclusiv acvatică respirând prin branhii penate, hrănindu-se cu plante. Pe măsură ce cresc pierd branhiile și coada și le apar membre și plămâni. Se transformă în versiuni mai reduse ale părinților, capabili să respire și să țopăie pe uscat. Unele dintre cele mai specializate specii de broaște sunt cele arboricole, ale căror picioare sunt adaptate la cățărat și la deplasarea prin coroanele arborilor.

Broasca roșie de munte (sau broască comună)

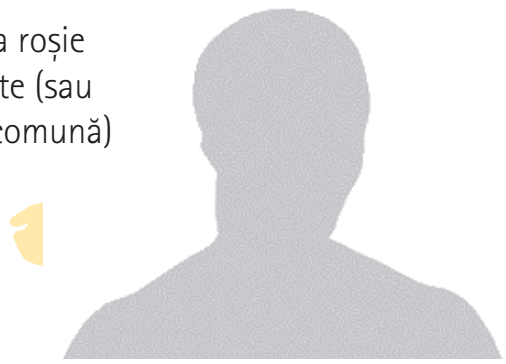

Broasca comună

Broaștele europene sunt împărțite în două grupe – verzi și maronii. Broaștele maronii, din grupa căreora face parte și această broască, au tendința de a-și apăra teritoriul, iar vocile lor sunt mai puțin sonore decât ale celor verzi. Broasca roșie de munte are un spectru coloristic ce variază de la maro sau gri la galben. Cea mai mare parte a vieții și-o petrece pe uscat; intră în apă pentru reproducere sau hibernare.

Nume latin *Rana temporaria*

Dimensiune Până la 10 cm

Habitat Zone umede din apropierea apei

Areal Europa, spre est către Asia

Nume latin *Rhacophorus nigropalmatus*

Dimensiune 10 cm

Habitat Pădurile tropicale

Areal Sud-estul Asiei

Broasca zburătoare a lui Wallace

Această broască trece de la un arbore la altul prin zbor planat. Are capul lat și corpul lung și subțire. Picioarele sunt supraelongate, complet intermembranate, ca și membrele anterioare, iar vârfurile degetelor se prelungesc cu discuri mari. Se poate arunca în gol și poate plana lent, descendent către o altă ramură sau către sol.

Broasca prehensilă de culoare verde a lui Lutz

Broasca prehensilă a lui Lutz

Nume latin *Phyllomedusa appendiculata*

Dimensiune 4 cm

Habitat Păduri, în apropierea râurilor

Areal America de Sud: sud-estul Braziliei

Broască arboricolă, această specie are membrane epidermice triunghiulare la fiecare labă posterioară, cu rol de camuflare. Zone ale epidermei roșii pot fi făcute să licărească pentru a produce confuzie prădătorilor. Se hrănește în principal cu insecte. Ouăle sunt depuse pe frunze ondulate, care atârnă deasupra apei.

Nume latin *Hyperolius horstockii*

Dimensiune Până la 6 cm

Habitat Mlaștini, zăgazuri, râuri

Areal Sud-estul Asiei

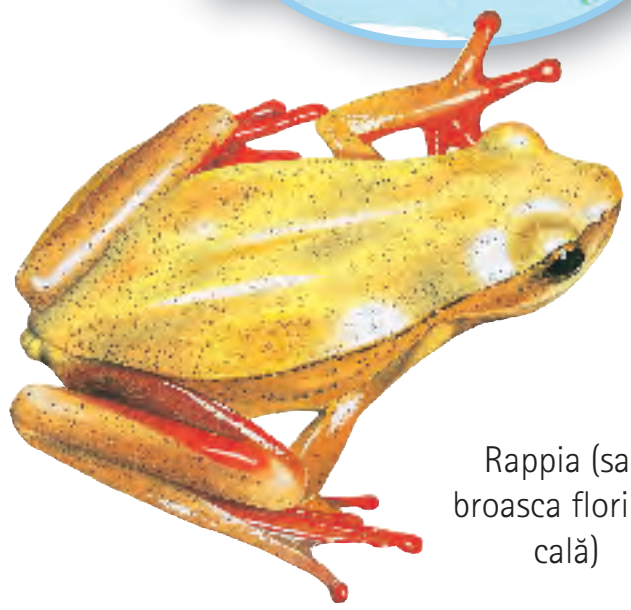

Rappia (sau broasca florii de cală)

Rappia

Rappia este o bună cățărătoare. Labele sunt echipate cu discuri adezive dilatate, parțial membranate. În profunzime, culoarea membrelor este portocalie. Restul corpului își schimbă culoarea pentru a ajuta la reglarea temperaturii, devenind bej deschis la soare și maro închis la umbră.

Broasca cu coarne

Broasca cu coarne este aproape tot atât de lată pe cât este de lungă, are un cap mare și viguros și o gură considerabilă. Ochii sunt mici, iar pleoapele superioare prezintă protuberanțe. Degetele sunt parțial intermembranate, deși își petrece cea mai mare parte a vieții afundată pe jumătate în pământ. Melcii, broscuțele și rozătoarele fac parte din meniul acesteia și se presupune că se hrănește chiar și cu puii speciei sale.

Broasca cu coarne

Nume latin *Ceratophrys cornuta*

Dimensiune 20 cm

Habitat Răspândite pe solul pădurilor

Areal Nordul și centrul Americii de Sud

Metamorfoza amfibienilor

Amfibienii depun ouă, care eclozează în larve (stadiu intermediar). La broaște și la broaștele râioase larvele se numesc mormoloci, cu aspect destul de diferit de cel al adulților. Procesul de transformare graduală până la stadiul de adult se numește metamorfoză. Mormolocii au nevoie de circa 12 până la 16 săptămâni pentru a ajunge la stadiul de broscuțe (broaște în miniatură cu coadă, care în cele din urmă dispare). Tritonii, salamandrele și scormonitorii au, de asemenea, o dezvoltare cu metamorfoză, dar schimbările formei corpului sunt mai puțin notabile.

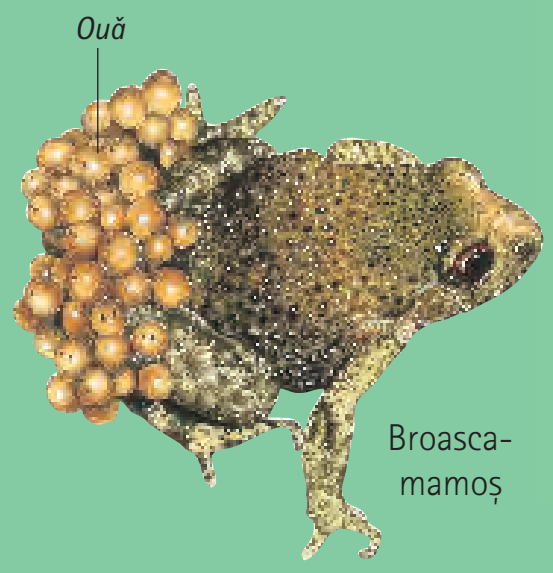

Deasupra: acest mascul al broaștei-mamoș din Europa Occidentală își înfășoară șiruri de câte 35 până la 50 de ouă în jurul membrelor posterioare. Poartă ouăle astfel înfășurate, în perioda de dezvoltare a acestora, având grijă să le umezească în iazuri pentru a nu se usca.

Dreapta: În această etapă de dezvoltare, larva este pe jumătate mormoloc, pe jumătate broască.

Mormoloc

Membru posterior

Dezvoltarea mormolocului

De la vârsta de șase săptămâni, mormolocii încep să semene cu broaștele adulte, cu membre posterioare, corp alungit și cap mult mai bine definit. Membrele posterioare vin în sprijinul cozii propulsând împreună prin mediul acvatic mormolocul. Membrele anterioare se vor dezvolta din proeminențele laterale existente în partea superioară a corpului.

Ciclul de viață al broaștei

Broasca depune, de regulă, ouăle în apă. Din fiecare ou eclozează un mormoloc care înoată liber prin apă. Mormolocii au branhii, coadă și o gură mică circulară – dar sunt lipsiți de membre. Metamorfozarea începe cu dezvoltarea membrelor posterioare, urmată de cea a membrelor anterioare. Apar plămânii, iar mormolocii încep să iasă la suprafața apei pentru a respira. Intestinul se reduce pentru a permite o hrănire carnivoră, iar ochii încep să devină bulbucați. La broaște, coada se resoarbe în ultima etapă a metamorfozei.

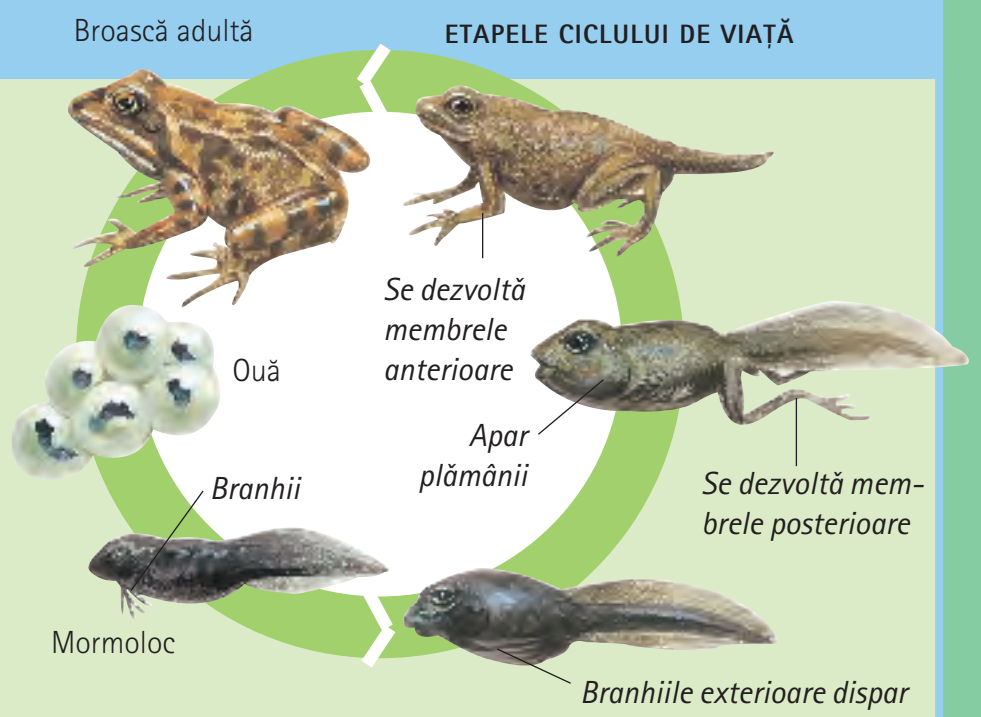

Excepții

Nu toți amfibienii depun ouă în apă, lăsându-le să se dezvolte în mormoloci, care înoată în voie. Unele depun ouăle într-un loc ferit, adesea pe uscat, iar altele poartă ouăle atașate pe spate sau într-un buzunar al tegumentului. Unele specii păstrează ouăle în interiorul corpului, fie în sacul vocal, fie în stomac. Metamorfoza poate avea loc în interiorul oului, care eclozează apoi într-o broscuță ajunsă în stadiul final de dezvoltare.

Stânga: Broasca roșie de munte se reproduce primăvara. Femela depune grămăjoare de câte 4.000 de ouă în elește puțin adânci. Din fiecare ou apare un mormoloc, însă doar unul sau doi vor ajunge la deplina maturitate.

Salamandre

Salamandrele sunt amfibieni cu coadă asemănători șopârlelor, cu tegumentul moale, umed, lipsit de solzi. Cel mai de succes grup al salamandrelor actuale este reprezentat de familia salamandrelor fără plămâni, cu peste 200 din cele 350 de specii de salamandre cunoscute. Lipsit de plămâni, animalul obține oxigenul prin pielea sa umedă sau prin mucoasa cavității bucale. Aproape toate salamandrele fără plămâni trăiesc în America de Nord și de Sud. Familia mai mică a salamandrelor, cu ochi atrofiați, numără 32 de specii, toate în America de Nord, răspândite din Canada până în Mexic. Aceste salamandre au cap lat și corp compact și robust.

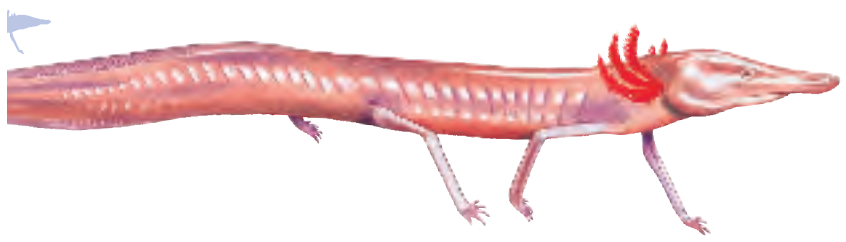

Salamandra oarbă de Texas

Salamandra oarbă de Texas

Această rară specie reprezintă o viețuitoare tipic cavernicolă, având corpul acoperit de un tegument depigmentat și ochi minusculi. Branhiile sale externe sunt roșii și au formă de pene. Prezintă membre lungi și subțiri. Se hrănește cu nevertebrate cavernicole care consumă la rândul lor resturile de hrană ale liliecilor din peșteri.

Nume latin *Eurycea rathbuni*

Dimensiune 9-13,5 cm

Habitat Ape subterane

Areal S.U.A.: Sudul extrem al statului Texas

Salamandra-tigru

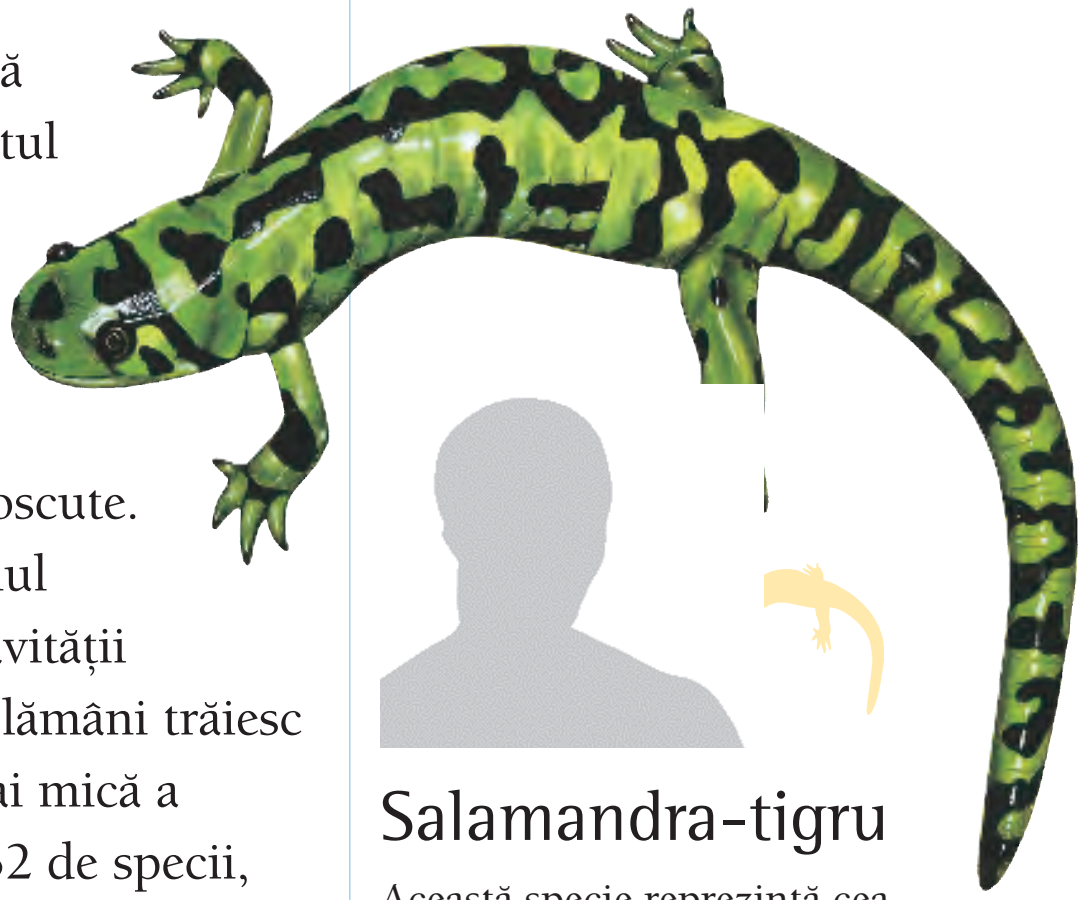

Salamandra-tigru

Această specie reprezintă cea mai mare salamandră terestră. Are corp viguros, cap lat și ochi mici. Culoarea pielii sale este foarte variată, aceasta fiind adaptată la habitate diverse. Trăiește lângă apă printre resturi vegetale ori se ascunde în adăposturile racului de râu sau ale mamiferelor. Este un animal nocturn și se hrănește cu viermi, insecte, șoareci și amfibieni.

Nume latin *Ambystoma tigrinum*

Dimensiune 15-40 cm

Habitat Șesuri, pajiști bălțite, păduri

Areal Canada - S continental; centrul S.U.A. spre S până în N Floridei și Mexicului

Salamandra roșie

Specie splendid colorată, salamandra roșie are un corp robust, coada și membrele scurte. Duce o viață mai mult terestră, dar în apropierea surselor de apă. Râmele, insectele și salamandrele mici constituie hrana sa de bază. Femela depune toamna între 50 și 100 de ouă.

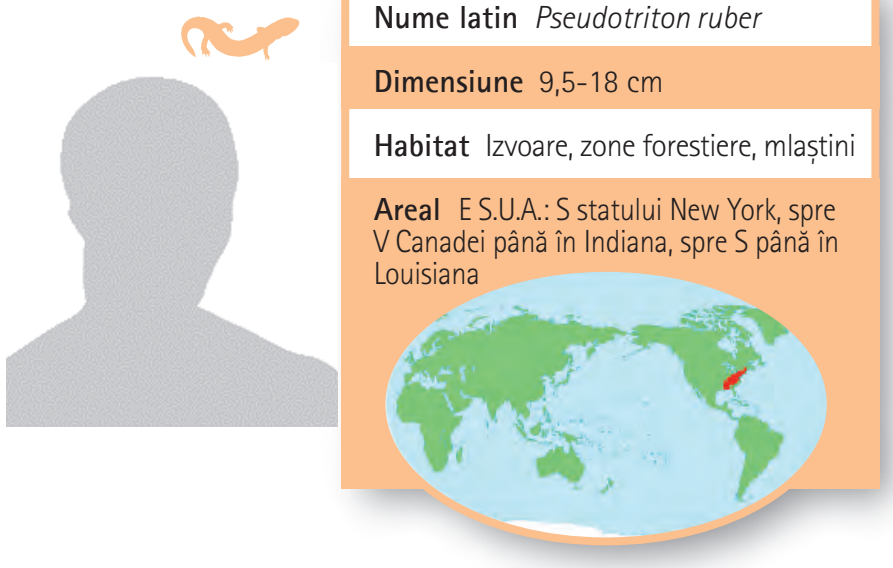

Salamandra roșie

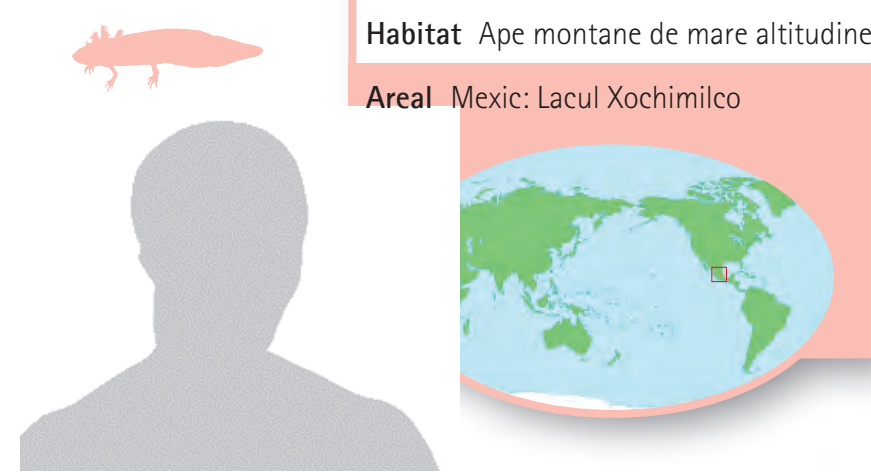

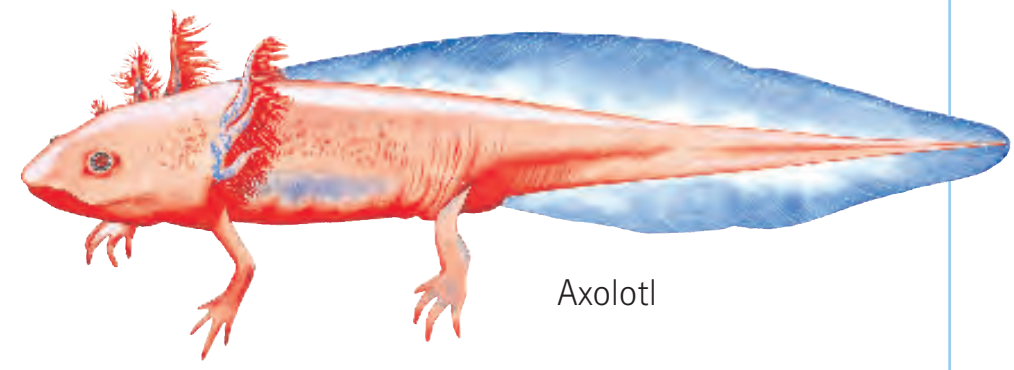

Axolotl

Axolotl

Este amenințat cu dispariția din cauza distrugerii habitatului său. Își poate petrece toată viața în stadiul de larvă, dar se poate dezvolta în salamandră dacă iazul în care trăiește seacă. Cuvântul „axolotl” este de origine aztecă și înseamnă monstru acvatic. Aceste salamandre se reproduc în apă, depunând în jur de 400 de ouă în natură.

Salamandra cu pete

Această salamandră cu corpul robust poate fi identificată după petele dorsale neregulate, răspândite de la cap până la coadă. Apariție rară, duce o viață preponderent subterană și se hrănește cu limacși și viermi. În unele zone, numărul acestor salamandre a scăzut deoarece ploile acide poluează sursele de apă în care se reproduc, împiedicând astfel dezvoltarea cu succes a ouălor.

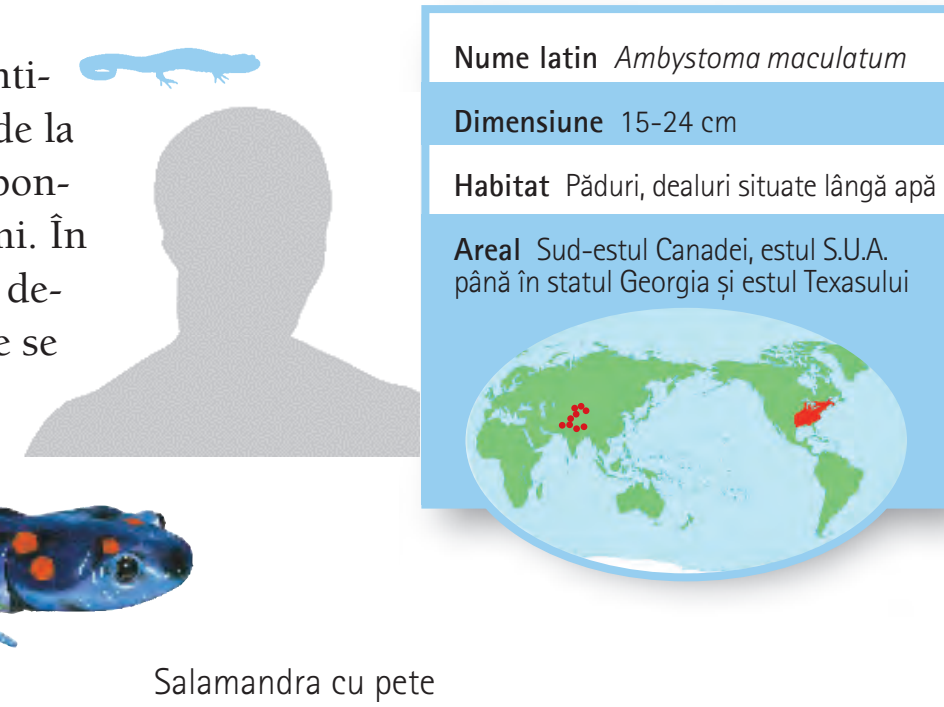

Salamandra cu pete

Tritoni și scormonitori

Tritonii sunt un fel de salamandre. Au membre bine dezvoltate cu patru sau cinci degete și pleoape mobile; exemplarele adulte au plămâni deplin funcționali și nu dispun de branhii externe. Deși există și specii terestre, cele mai multe se găsesc în mediul acvatic sau în apropierea lui, cel puțin în sezonul de împerechere. Scormonitorii sunt amfibieni apozi (lipsiți de membre), care au corpuri serpentiforme, inelate, ca niște râme uriașe. O singură familie este acvatică, iar celelalte sunt lipsite de vedere, ducând o viață subterană.

Scormonitorul de São Tomé

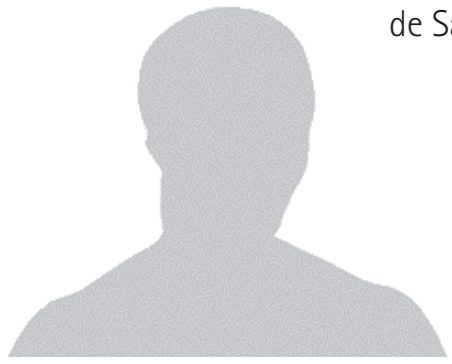

Nume latin *Schistometopum thomensis*

Dimensiune Până la 30 cm

Habitat Păduri

Areal Insula São Tomé situată în largul coastelor Africii

Scormonitorul orb ceilonez

Scormonitorul orb ceilonez

Scormonitorii adulți sunt ființe subterane și se hrănesc cu râme și șerpi subterani. Se reproduc primăvara. Femela depune peste 20 de ouă într-o cavitate subterană pe care o realizează în solul umed din apropierea apei. Se încolăcește în jurul ouălor, care absorb umiditate, dublându-și treptat volumul inițial.

Nume latin *Ichthyophis glutinosus*

Dimensiune Până la 38 cm

Habitat Păduri

Areal Sud-estul Asiei

Scormonitorul de São Tomé

Corpul acestui scormonitor lucios are, de regulă, 1,25 cm în diametru. Botul său este rotund și nu are coadă. Duce o viață subterană, hrănindu-se cu orice nevertebrat care îi iese în cale, în special insecte și viermi. Femela reține ouăle în corpul său, acestea dezvoltându-se și eclozând în interior.

Nume latin *Notophthalmus viridescens*

Dimensiune 6,5-14 cm

Habitat lazuri, lacuri, canale, mlaștini

Areal Sud-estul Canadei, estul S.U.A.

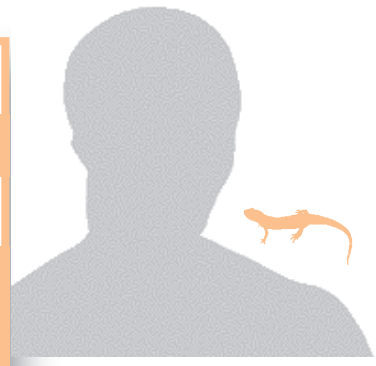

Tritonul oriental

Tritonul oriental are mai multe varietăți caracterizate de diverse modele și culori ale tegumentului. Adulții duc o viață acvatică și sunt prădători acerbi, vânând în ape mici viermi, insecte, crustacee, ouă, precum și puii altor amfibieni. Femela depune pe rând între 200 și 400 de ouă, pe plantele subacvatice.

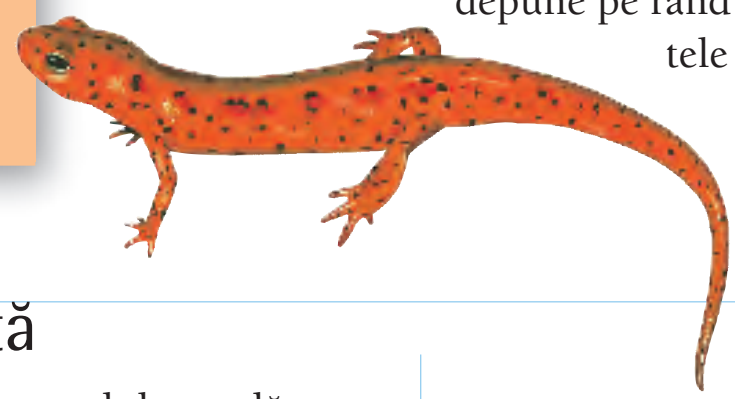

Tritonul oriental

Tritonul cu creastă

Are talie mare, pielea aspră, masculul posedă un tegument verucos și dezvoltă pe spate o creastă zimțată, în sezonul de împerechere. Femelele sunt mai mari decât masculii, dar nu au creste. Acești tritoni se hrănesc cu nevertebrate. Mai consumă unele varietăți de pești mici și alți amfibieni, precum și ouăle acestora. Femela depune 200-300 de ouă, care eclozează după 2 sau 3 săptămâni.

Tritonul cu creastă

Nume latin *Triturus cristatus*

Dimensiune 14-18 cm

Habitat Lacuri, râuri, zone forestiere

Areal Europa (fără partea de S și SV a Franței, Peninsula Iberică, Irlanda și sudul Greciei)

Nume latin *Cryptobranchus alleganiensis*

Dimensiune 30-75 cm

Habitat Cursuri de apă cu albie prundoasă

Areal Estul SUA: sudul statului New York până în nordul statului Alabama, Missouri

Dracul de nămol

Dracul de nămol

În ciuda numelui, această salamandră uriașă este o creatură inofensivă, care se hrănește cu raci împlătoșați, melci și viermi. La fel ca tritonii, dracul de nămol are plămânii complet dezvoltați. E animal nocturn care se bazează mai mult pe simțurile olfactiv și tactil și mai puțin pe cel vizual pentru a vâna. Dracul de nămol se împerechează toamna, când femela depune de la 200 la 500 de ouă.

Pești

Peștii sunt vertebrate acvatice cu sânge rece, având corpul acoperit cu solzi, echipați cu două perechi de înotătoare și mai multe înotătoare neperechi. Peste 45.000 de specii de pești trăiesc în ape marine și dulcicole, la adâncimi variate, de la apele de suprafață până la cele oceanice de profunzime.

Rechinul-cu-corn

Tipuri de pești

Peștii au evoluat într-o varietate uriașă de forme adaptate la mediu. Prima mare clasificare separă peștii fără fălci de cei cu fălci. Peștii lipsiți de fălci (ciclostomii) sunt reprezentați în zilele noastre doar de chișcari și pești-orbi, relicve ale unui stadiu primitiv de dezvoltare. Peștii cu fălci, care au apărut cu mai puțin de 400 de milioane de ani în urmă, sunt clasificați în două grupe distincte. Prima cuprinde peștii cu scheletul constituit dintr-un țesut tare și elastic numit cartilaginos. Din aceasta fac parte rechinii și rechinii plați. A doua cuprinde peștii cu scheletul osificat, reprezentați de circa 24.000 de specii.

Scheletul peștelui

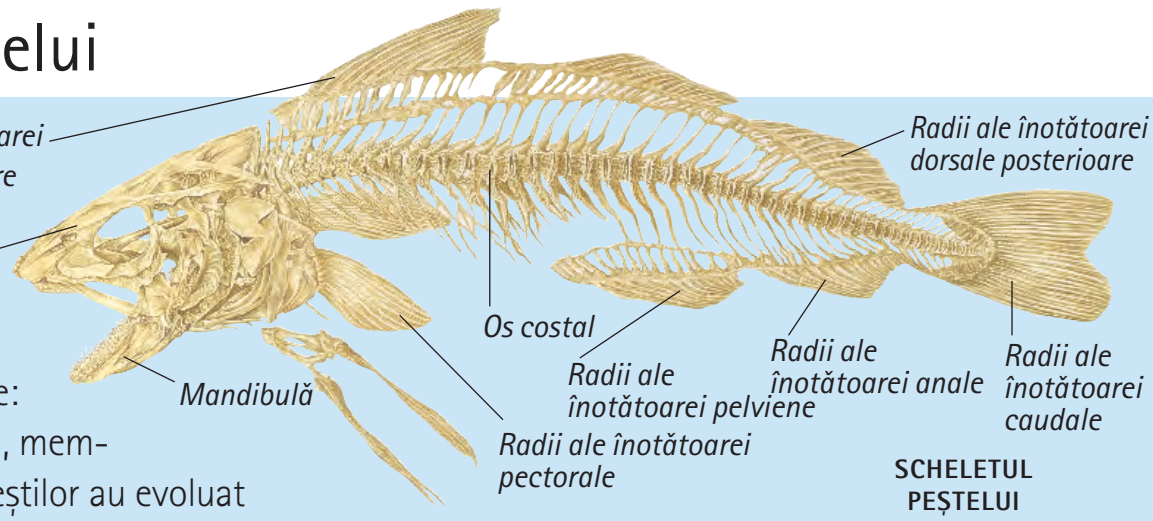

SCHELETUL PEȘTELUI

Scheletele peștilor sunt ca ale celorlalte vertebrate: craniu, coloană vertebrală, membre și coadă. Membrele peștilor au evoluat în înotătoare (formate din lame ascuțite denumite radii), adaptate la înot sau la menținerea unei poziții stabile pe timpul înotului. Înotătoarele dorsală, anală și pelviană asigură echilibrul. Caudala participă la propulsarea înainte și la schimbarea direcției. Pectoralele participă la schimbarea direcției și la micșorarea sau anularea vitezei de deplasare.

Rechini

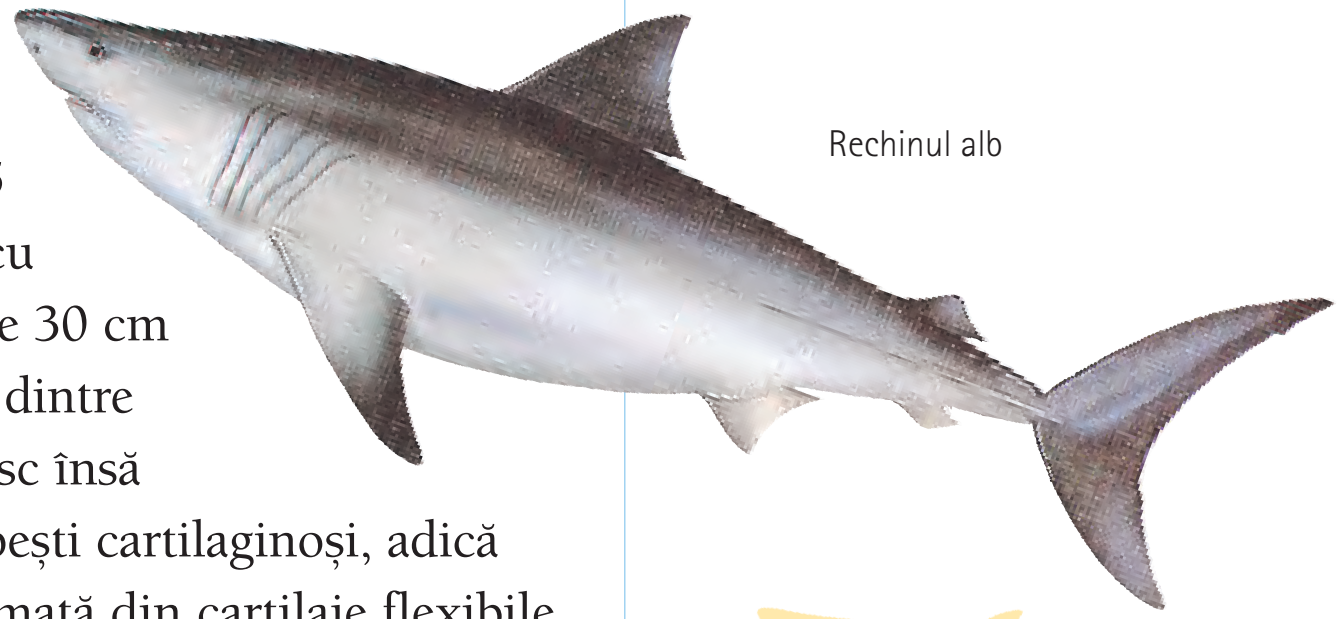

Rechinul alb

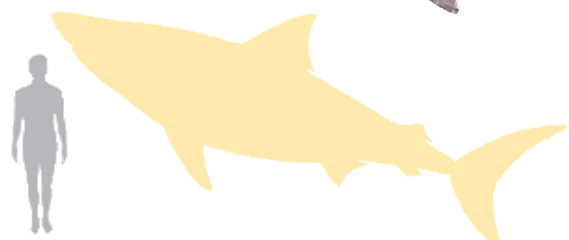

Există aproximativ 375 de specii de rechini, cu lungimi cuprinse între 30 cm și peste 15 m. Cam jumătate dintre speciile de rechini nu depășesc însă 1 m lungime. Rechinii sunt pești cartilaginoși, adică structura scheletului este formată din cartilaje flexibile și nu din oase. Au corp hidrodinamic, asemănător unei torpile, cinci până la șapte fante branhiale dispuse pe fiecare parte laterală a capului, iar pielea dură acoperită cu solzi prevăzuți cu denticuli spiniformi. Cei mai mulți rechini trăiesc în mări, însă există câțiva care trăiesc sau pătrund și în apele continentale. Rechinii se hrănesc cu pești și alte creaturi.

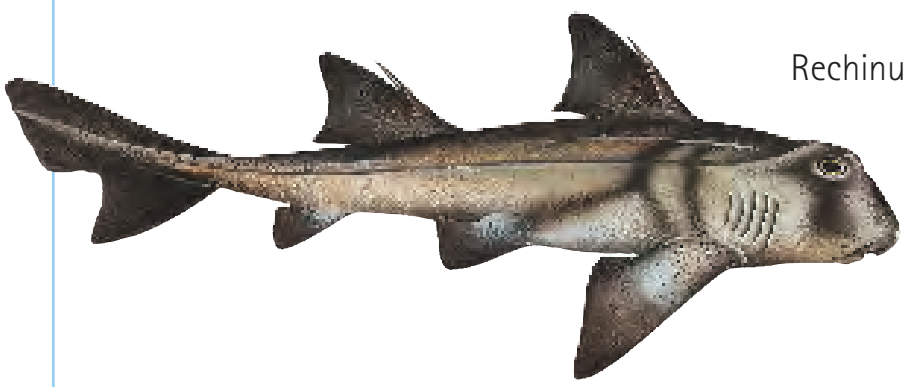

Rechinul Port Jackson

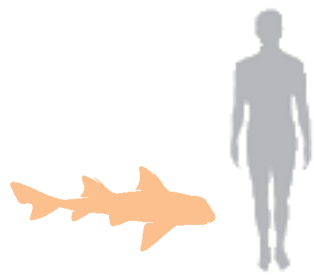

Rechinul Port Jackson

Are capul mare și puternic, fruntea pronunțată și o cută deasupra fiecărui ochi, trăsături caracteristice tuturor rechinilor-taur. Gura mică a acestui rechin este prevăzută cu dinți frontali conici și dinți posteriori mari adaptați la sfărâmare. Vânează de cele mai multe ori noaptea.

Nume latin *Heterodontus portusjacksoni*

Dimensiune Până la 1,5 m

Habitat Ape litorale

Areal Sudul Oceanului Pacific, Oceanul Sudic: litoralul Australiei

Nume latin *Carcharadon cacharias*

Dimensiune Până la 6 m

Habitat Largul mării; ape litorale

Areal Oceanele Atlantic, Pacific și Indian

Rechinul alb

Cunoscut și sub denumirea de „marele-alb“, nu este chiar alb, ci are o culoare care variază de la gri la maro, cu părțile ventrale albe. Botul său lung este ascuțit, iar dinții puternici au formă triunghiulară și sunt zimțați. Se hrănește cu animale acvatice, cum sunt peștii (inclusiv alte specii de rechini), focile și delfinii, precum și cu rămășițele animalelor moarte.

Rechinul-vulpe

Nume latin *Alopias vulpinus*

Dimensiune Până la 6 m

Habitat Ape de suprafață din largul mării

Areal Oceanele temperate și tropicale

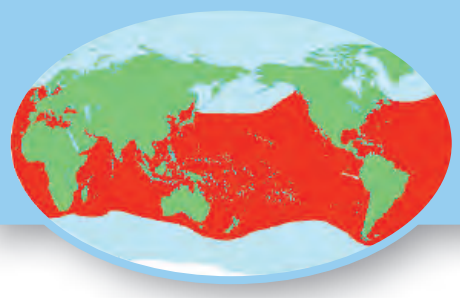

Acest deosebit rechin vulpe are o coadă egală ca lungime cu cea a restului corpului, utilă atunci când vânează. Acești rechini se hrănesc în principal cu peștii care înoată grupați în bancuri, iar atunci când vânează perechi sau singuri își mișcă coada pentru a determina peștii să formeze un grup compact, devenind astfel o pradă mai ușoară. Un rechin-vulpe poate, de asemenea, lovi și paraliza peștii solitari cu coada sa.

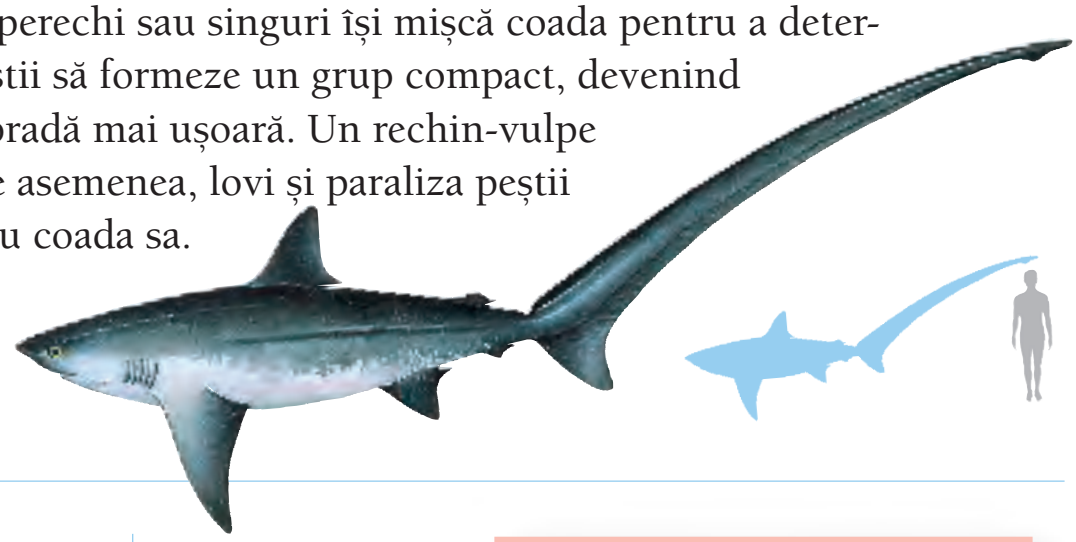

Rechinul-vulpe

Rechinul-ciocan

Există 10 specii de rechini ciocan, toate având la cap două prelungiri laterale plate. Ochii se află la extremitățile acestori lobi, iar nările sunt și ele depărtate una de cealaltă. Rechinul-ciocan se hrănește cu pești, în special rechini plați, dar și rămășițele animalelor moarte (sunt animale necrofage). Sunt agresivi și nu ezită să atace oameni.

Nume latin *Sphyrna zygaena*

Dimensiune Până la 4,3 m

Habitat Ape litorale și prelitorale

Areal Oceanele Atlantic, Pacific și Indian

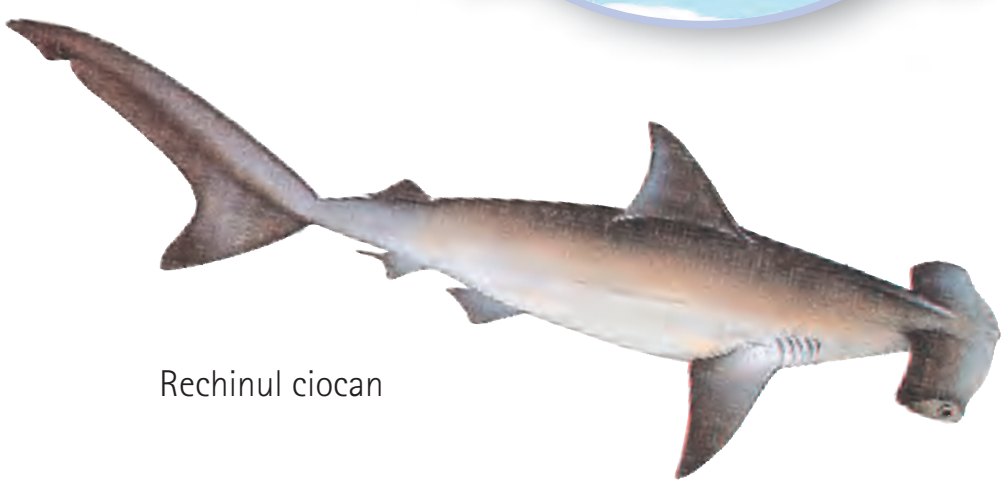

Rechinul ciocan

Nume latin *Cetorhinus maximus*

Dimensiune Până la 10,4 m

Habitat Ape oceanice

Areal Oceanul planetar, exterior celor două tropice

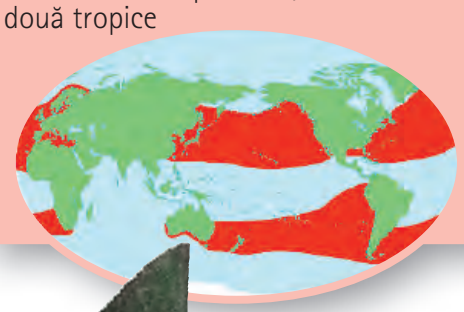

Rechinul-peregrin (sau rechinul-elefant)

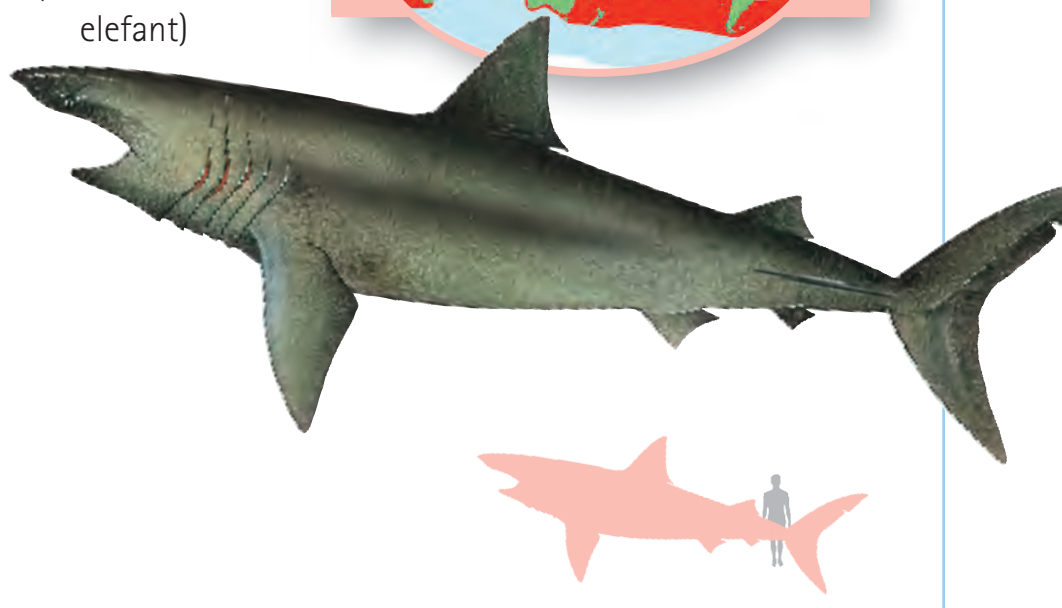

Rechinul-peregrin

Reprezintă a doua mare specie de pești. Prezintă același corp hidrodinamic ca și alți rechini, dar fantele sale branhiale sunt mai mari. Se hrănește cu planctonul capturat în urma filtrării apei. Rechinul înoată pur și simplu cu gura deschisă, care se umple cu apă și plancton. Rechinii-peregrin au deseori obiceiul de a înota lin la suprafața apei.

Rechinul de Groenlanda

Rechinul de Groenlanda este cel mai mare din familia sa, din care fac parte și cei mai mici rechini din lume. Pare să fie un animal leneș care preferă fundurile mărilor, dar revine la suprafață pentru a căuta hrană, în special pe timpul iernii. Se hrănește cu multe specii de pești, dar și cu moluște, crustacee, calmari și probabil foci și păsări marine.

Rechinul de Groenlanda (sau rechinul boreal)

Nume latin *Somniosus microcephalus*

Dimensiune Până la 6,4 m

Habitat Fundul mărilor

Areal N Oceanului Atlantic: Cercul Polar Arctic, S Golfului Main și Marea Britanie

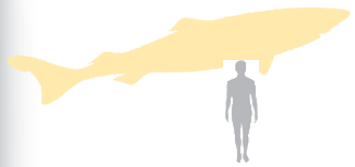

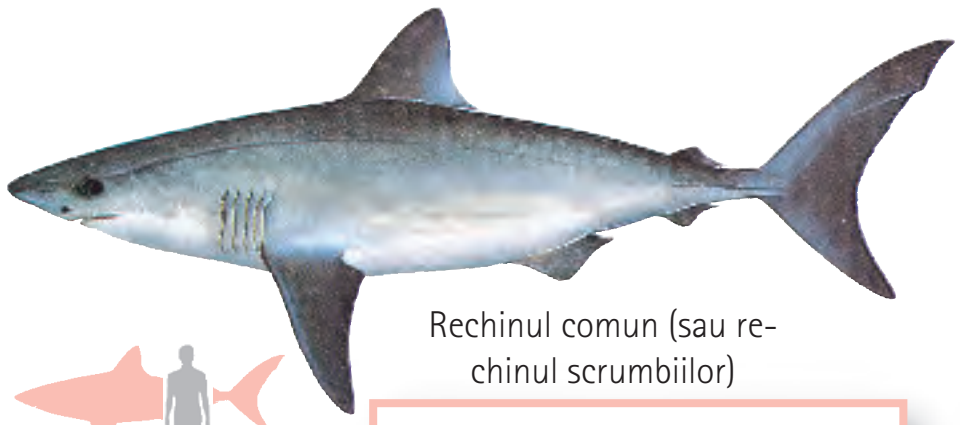

Rechinul comun (sau rechinul scrumbiilor)

Nume latin *Lamina (Lamna) nasus*

Dimensiune 1,8-3 m

Habitat Largul mării; ape litorale

Areal Nordul Oceanului Atlantic, sudul Oceanului Pacific, Oceanul Indian

Rechinul comun

Rechinul comun este un înotător foarte bun, care se hrănește în general cu pești de suprafață, cum ar fi macroul și scrumbia. Temperatura internă a acestui rechin, la fel ca la rechinul mako și marele-alb, este mai ridicată decât a mediului acvatic, o adaptare care-i mărește performanțele de înotător. Ouăle eclozează în corpul mamei, aceasta aducând pe lume, la scurt timp, pui complet dezvoltați.

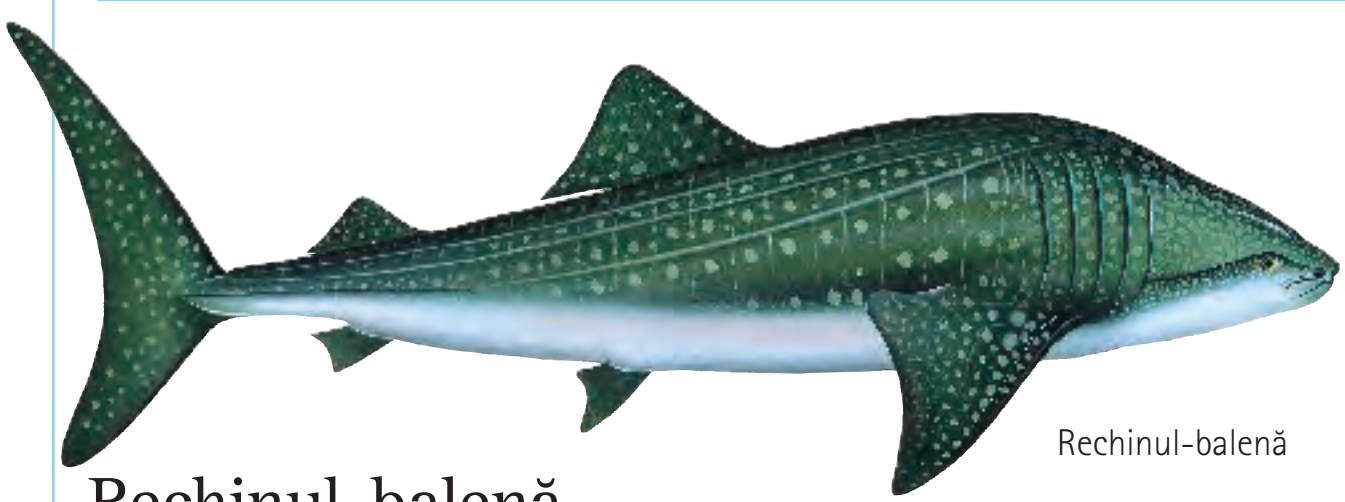

Rechinul-balenă

Rechinul-balenă

Este cel mai mare pește, ajungând la o lungime de până la 20 m. Se hrănește cu peștii mici și planctonul reținuți în urma filtrării apei, rechinul deschizând gura pentru a fi inundată de aceasta. Apa este filtrată și evacuată prin branhii, planctonul rămânând agățat. Se cunosc prea puține lucruri despre obiceiurile sale de împerechere.

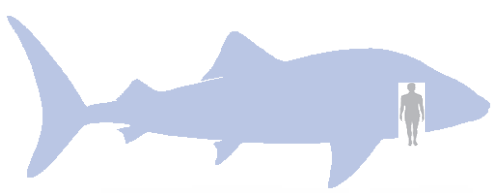

Nume latin *Rhincodon typus*

Dimensiune 12-20 m

Habitat Ape de suprafață

Areal Toate mările tropicale

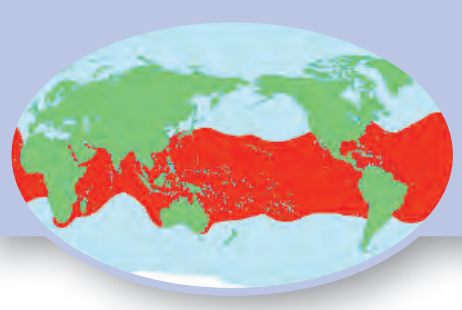

Rechinii plați

La fel ca și rechinii, rechinii-plați au schelete cartilaginoase. Există în jur de 500 de specii în toată lumea. Toți, cu excepția peștelui ferăstrău, au corpul discoidal turtit dorso-ventral cu înotătoare pectorale extinse fixate de laturile trunchiului, de la cap până la coadă. Coada este scurtă, de forma unui bici, iar înotătoarele dorsale sunt foarte mici. Deschiderile branhiale și gura în formă de fantă sunt situate pe partea ventrală a corpului.

Pisica-de-mare sudică

Pisicile de mare sunt aproape rectangulare și au cozile lungi și subțiri. Pisica de mare are un spin veninos ascuțit aproape de baza cozii, care poate provoca răni serioase, uneori fatale, chiar și oamenilor. Pisicile de mare trăiesc de regulă afundate în nisipul de pe fundul mării; se hrănesc cu pești, crustacee și moluște, pe care le sfărâmă cu dinții lor puternici și plați.

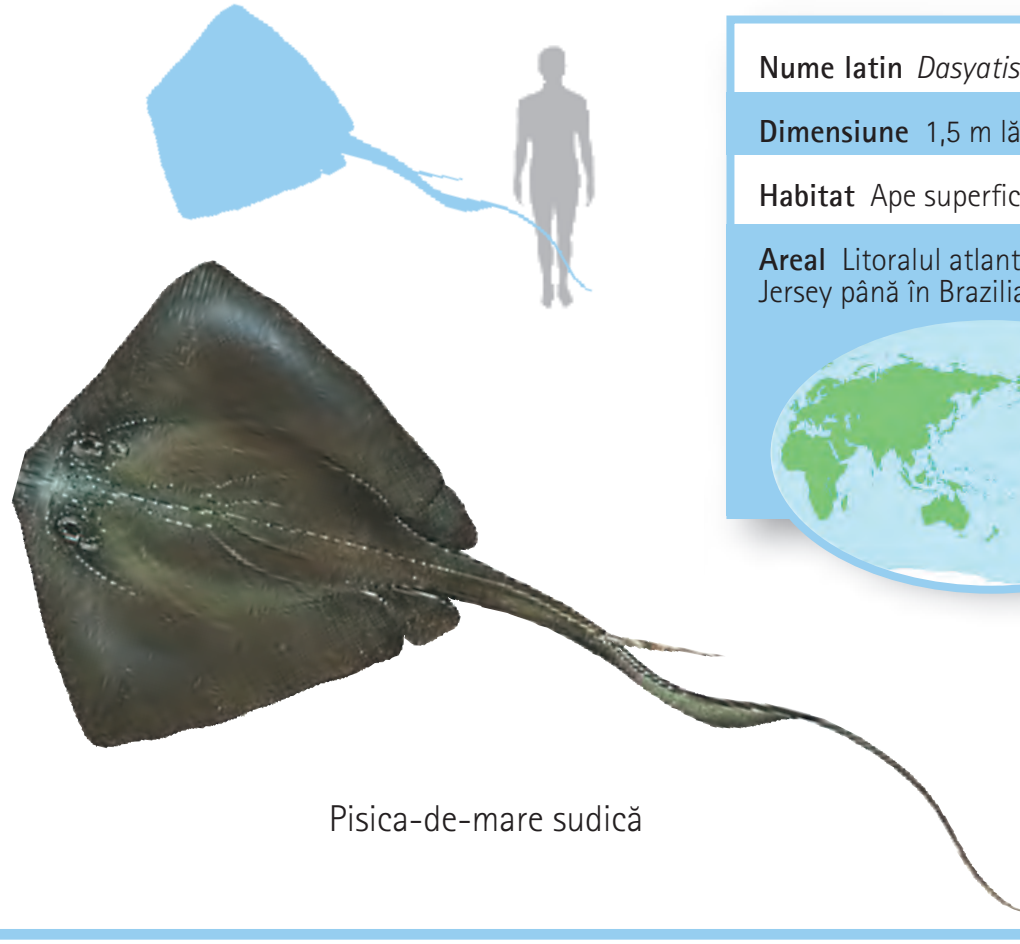

Pisica-de-mare sudică

Nume latin *Dasyatis americana*

Dimensiune 1,5 m lățime

Habitat Ape superficiale litorale

Areal Litoralul atlantic american: New Jersey până în Brazilia; Golful Mexic

Manta de Atlantic
(sau diavolul de mare)

Nume latin *Manta birostris*

Dimensiune Până la 6,8 m lățime

Habitat Ape litorale, largul mării

Areal Oceanul Atlantic: Carolina de Nord până în Brazilia, Madeira până în vestul Africii

Manta de Atlantic

Este cel mai mare rechin-plat. Două prelungiri musculare situate de o parte și de alta a gurii joacă rolul unor linguri de alimentare. Manta se hrănește cu viețuitoare planctonice mărunte, pe care le capturează în urma filtrării apei cu ajutorul arcurilor branhiale. Mai consumă, pești și crustacee mari. Puii eclozează în interiorul mamei și vin pe lume bine dezvoltați.

Rechinii ca prădători

Rechinii sunt vânători desăvârșiți, cu trupuri hidrodinamice, boturi ascuțite, mai multe rânduri de dinți ascuțiți și simțuri foarte dezvoltate. Atunci când se pregătește să atace decisiv, „marele alb“ poate atinge în apă, pe distanțe scurte, viteza de 25 km/h, iar mako aproape 33 km/h. Multe specii, ca rechinul-leopard, au corpuri extrem de flexibile care se pot arcui în spații reduse pentru a căuta prada. Rechinul-vulpe poate aduce prada în stare de imobilitate, cu o plesnitură de coadă.

Înotători hidrodinamici

Rechinii sunt înotători agili și grațioși, cu corpuri hidrodinamice uimitoare. Locomoția lor în mediul marin este asigurată de coada bilobată care se mișcă dintr-o parte în alta. La mulți rechini, lobul superior al cozii este mai mare decât cel inferior, iar perechea frontală de înotătoare, cele pectorale, funcționează ca niște suprafețe de control a portanței cu rol în schimbarea direcției. La fel ca și înotătoarele dorsale neperechi, asigură stabilitatea la înaintare, opunându-se tendinței de balansare longitudinală.

Rechinul cu vârfuri argintii
(Carcharhinus albimarginatus)

Deasupra, dreapta:
Acest rechin cu vârfuri argintii are înotătoare pectorale mari, care îi permit să schimbe direcția brusc atunci când urmărește prada, cum ar fi rechinii plați ce poartă numele de vulturi-de-mare.

Simțuri neobișnuite

Rechinii își folosesc toate cele cinci simțuri la capacitate maximă, dar mai dețin și un al șaselea simț, respectiv porii senzoriali (organe electroreceptoare), ce poartă numele de canalele Lorenzini, situați anterior nărilor rechinului, care permit detectarea semnalelor electrice slabe emise de prada care nu poate fi detectată vizual. Rechinii mai folosesc, de asemenea, un sistem de pori senzoriali minusculi desfășurați într-o linie continuă de fiecare parte a corpului și pe cap cu rol de detectare a vibrațiilor aproape imperceptibile produse de animalele care se deplasează în mediul acvatic. Acest sistem de senzori, denumită rețea laterală, atenționează rechinul în privința apariției unei eventuale prăzi.

Dinții și pielea rechinului

Dinții rechinului prezintă forme și dimensiuni diferite, în funcție de alimentația acestuia. Dinții-crampoane sunt specializați la prinderea prăzii, iar dinții zimțați la spintecare. Dinții lungi și curbați, sunt utili la prinderea fermă a peștilor alunecoși. Dinții se uzează în permanență fiind înlocuiți de alții noi care cresc imediat în spatele șirului uzat. Rechinii schimbă mii de dinți într-o viață. Pielea rechinilor este acoperită cu mici excrescențe denumite denticuli dermali, care conferă tegumentului asperitate. Denticulii dermali sunt înlocuiți cu alții mai mari pe măsură ce rechinul crește.

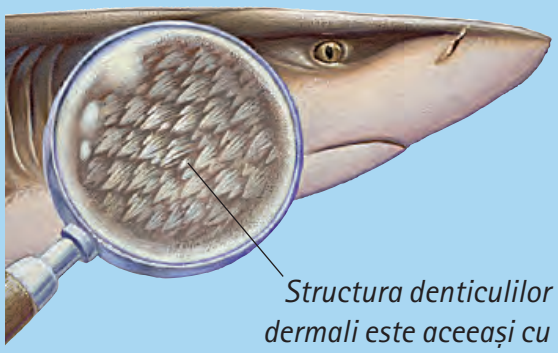

Structura denticulilor dermali este aceeași cu a dinților rechinului

IMAGINE MĂRITĂ A PIELII UNUI RECHIN

TIPURI DE DINȚI DE RECHIN

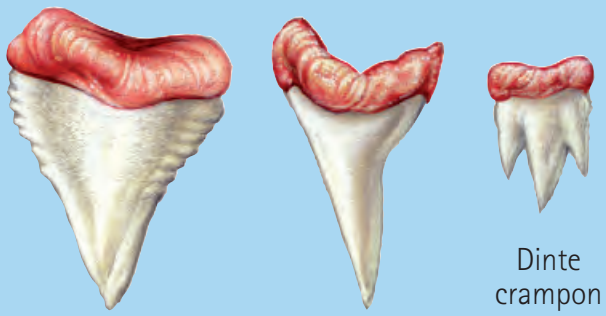

Dinte zimțat

Dinte curbat

Dinte crampon

„Marele alb"

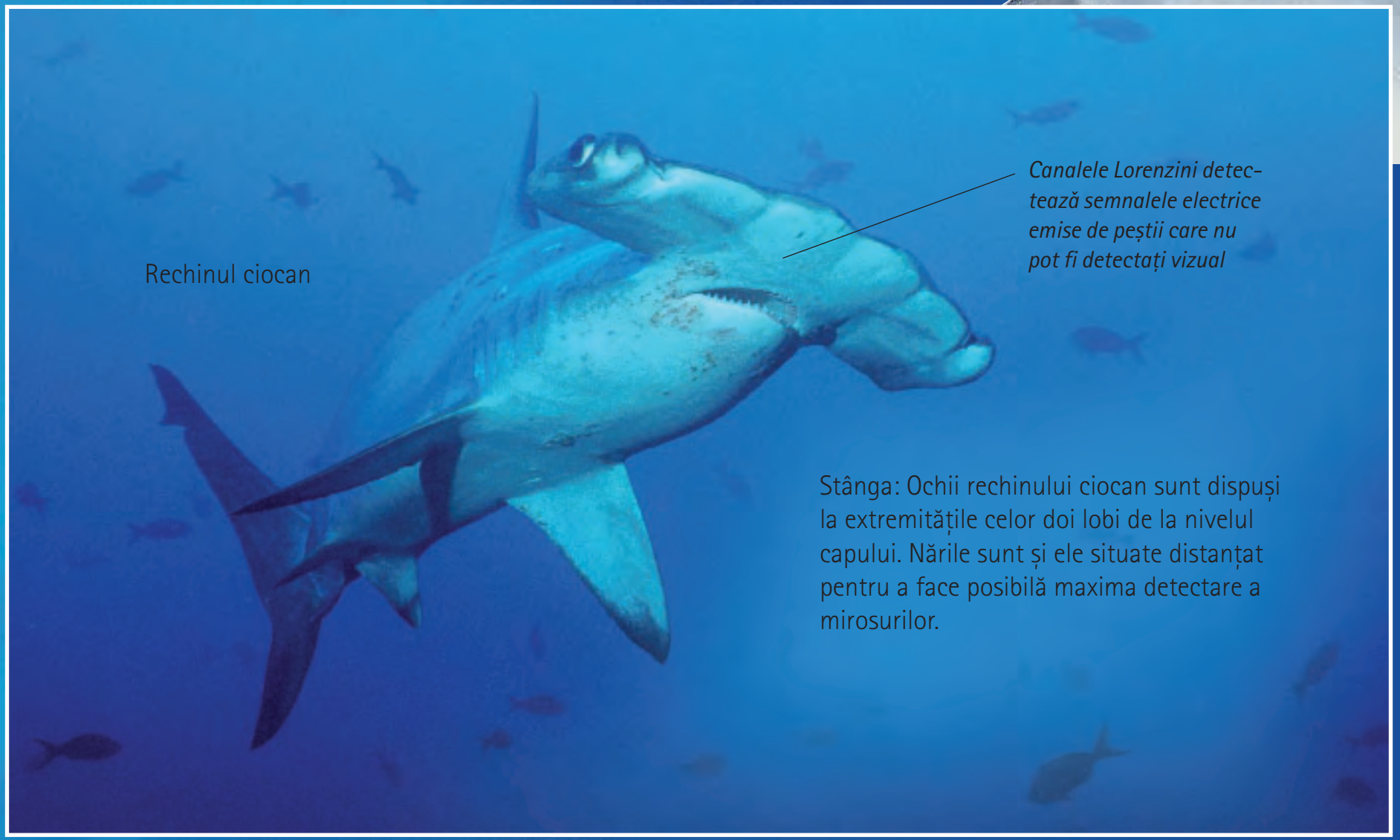

Rechinul ciocan

Canalele Lorenzini detectează semnalele electrice emise de pești care nu pot fi detectați vizual

Stânga: Ochii rechinului ciocan sunt dispuși la extremitățile celor doi lobi de la nivelul capului. Nările sunt și ele situate distanțat pentru a face posibilă maxima detectare a mirosurilor.

Anghile

Există peste 730 de specii de anghile, grupate în 15 familii. Sunt răspândite în toată lumea, cu excepția regiunilor polare. Cele mai multe anghile sunt marine, iar câteva sunt dulcicole. Toate sunt caracterizate de un corp serpentiform. Toate speciile produc ouă din care eclozează larve subțiri și transparente. Unele specii trăiesc la mari adâncimi. Mulți pești din acest ordin au o gură mare utilă probabil la vânarea prăzilor care îi depășesc ca mărime. Se crede că aceste anghile ademenesc prada în întunericul adâncurilor cu ajutorul unui organ bioluminiscent localizat la vârful cozii, victima ajungând astfel în raza de acțiune a anghilelor.

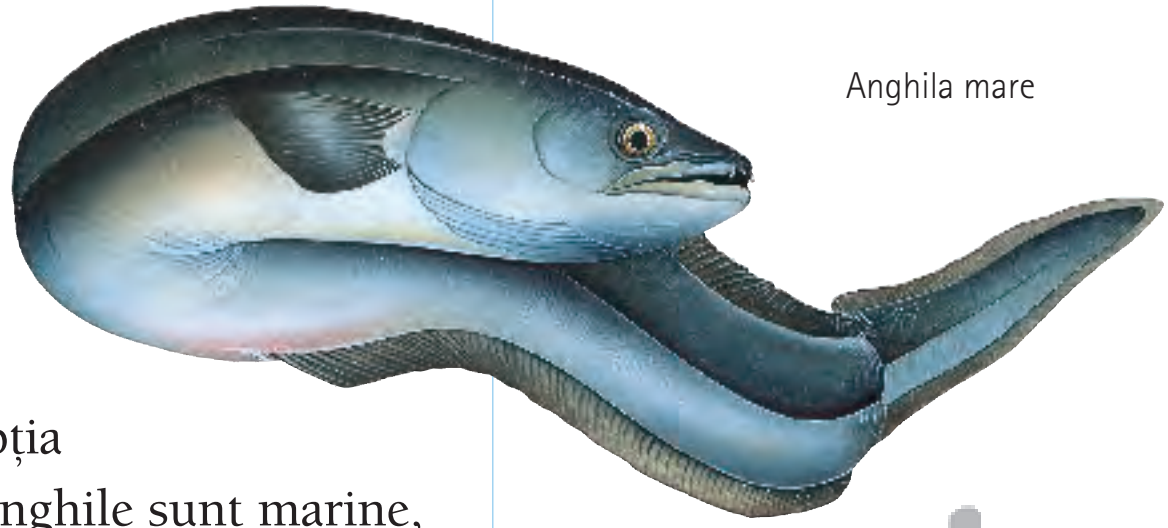

Anghila mare

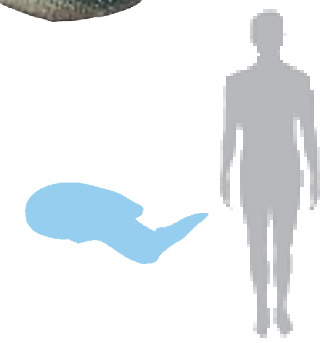

Murena catenată

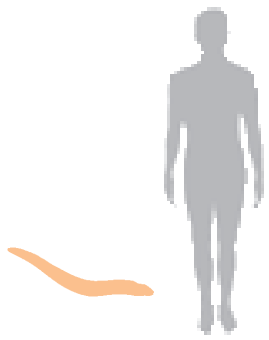

Murena catenată

Anghilele care aparțin acestui gen sunt foarte răspândite în Oceanul Indian și Pacific, dar și în zonele tropicale ale Atlanticului. O mai întâlnim și în Marea Caraibelor, unde trăiește printre roci sau amestec de roci și nisip, de regulă în ape nu prea adânci. Spre deosebire de cele mai multe murene, care au dinți conici ascuțiți, murena catenată are dinți bonți. Hrana de bază este asigurată de crustacee.

Nume latin *Echidna catenata*

Dimensiune Până la 1,5 m

Habitat Ape litorale

Areal V Oceanului Atlantic: Arhipelagul Bermudelor până în Brazilia

Nume latină *Conger conger*

Mărimea Până la 3 m

Habitat Ape de mici adâncimi

Areal Nordul Oceanului Atlantic: regiunile litorale din Islanda până în nordul Africii; Marea Mediterană

Anghila mare

Acest pește mare este întâlnit în zona țărmurilor stâncoase. Are corpul alungit și cilindric, lipsit de solzi. Maxilarul superior se închide peste cel inferior căpătând un aspect fioros. Anghila mare se hrănește cu pești și crustacee, în special crabi și caracatițe. Deși stau în crăpăturile stâncilor din apele de mică adâncime, anghilele adulte migrează la adâncimi mai mari pentru a se împerechea și a depune icre.

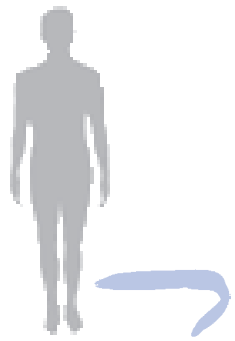

Nume latin *Muraenidae (familia)*

Dimensiune 1,3 m

Habitat Țărm stâncos și recif de corali

Areal Mări tropicale și subtropicale

Murena

Murena

Cele 100 de specii de murene sunt larg răspândite în oceanele tropicale sau cald-temperate. Această murenă este reprezentativă pentru grup, cu al său corp lipsit de solzi acoperit de un uimitor desen. Gura sa mare este echipată cu dinți puternici și ascuțiți. Murena stă ascunsă în crevasele stâncilor acvatice fiind vizibil doar capul care urmărește cu privirea sa ageră prada – pești mari, calmari și sepii.

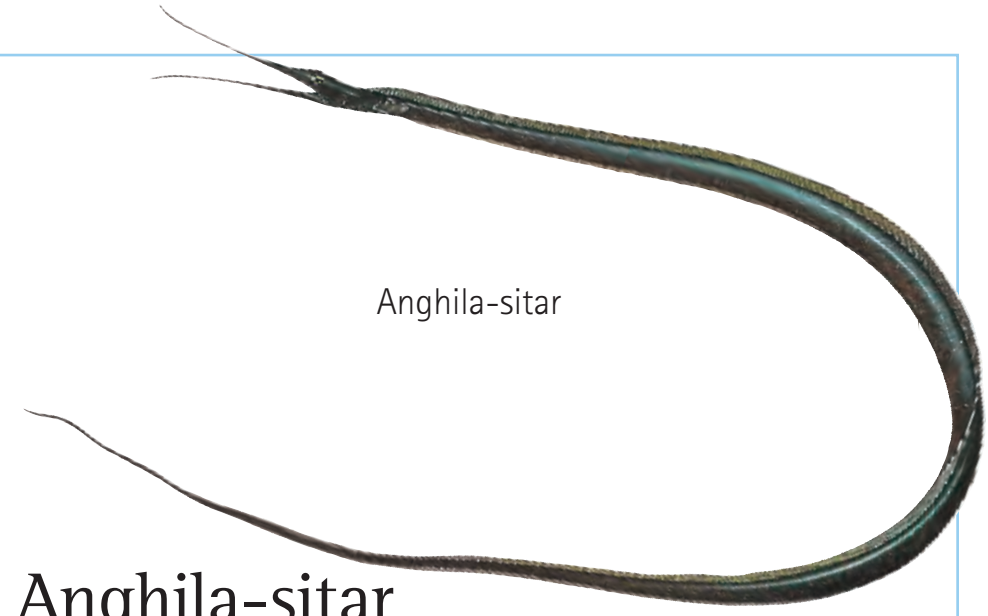

Anghila-sitar

Anghila-sitar

Anghila-sitar este pește de profunzime cu corp foarte alungit, subțire, cu înotătoarele dorsală și anală desfășurându-se aproape pe întreaga lungime a corpului. Fălcile înguste seamănă cu un cioc și sunt echipate cu dinți ascuțiți orientați posterior, utili la capturarea prăzii, cum ar fi crustaceele și peștii.

Nume latină *Nemichtys scolopaceus*

Dimensiune 1-1,2 m

Habitat Largul oceanelor

Areal Oceanele Atlantic, Pacific, Indian

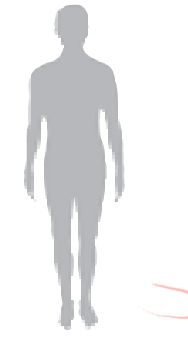

Nume latină *Anguilla anguilla*

Dimensiune 50-100 cm

Habitat Ape litorale, râuri, pârâuri

Areal Nordul Oceanului Atlantic, Marea Mediterană și Marea Neagră, ape dulci din Europa și nordul Africii

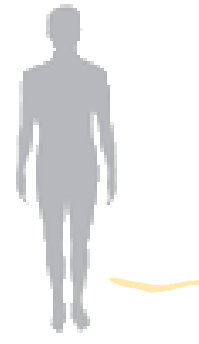

Anghila europeană (sau anghila)

Este singurul pește al ordinului din care face parte care trăiește în ape dulci. Anghilele tinere migrează din apele dulci, unde s-au născut, spre largul Oceanului Atlantic, unde se împerechează și mor. Anghila europeană este un pește foarte apreciat pentru carnea sa, fiind pescuit în cantități mari. Anghila americană, întâlnită de-a lungul coastelor Americii de Nord, seamănă destul de mult cu specia europeană.

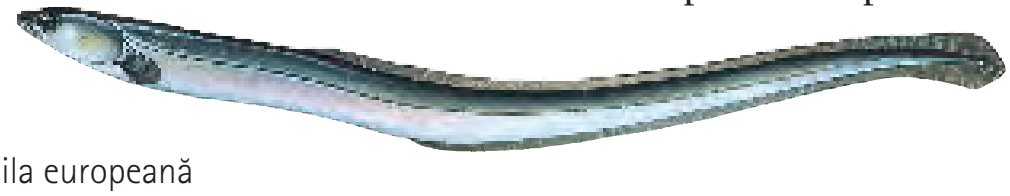

Anghila europeană

Heringi

Ordinul heringilor conține peste 350 de specii de pești. Este una dintre cele mai importante grupe de pești de consum – doar heringul, sardina și anșoa constituie împreună o însemnată parte a totalului mondial de pește pescuit. Cei mai mulți pești ai acestui ordin sunt marini și trăiesc în bancuri la mici adâncimi în largul mărilor sau apelor litorale. Populațiile locale ale anumitor specii obișnuiesc să revină în locurile de depunere a icrelor. În mod normal, acest pește se hrănește cu planctonul filtrat din apă cu ajutorul branhiilor. Au corpurile turtite lateral și acoperite cu solzi mari, lucioși, argintii.

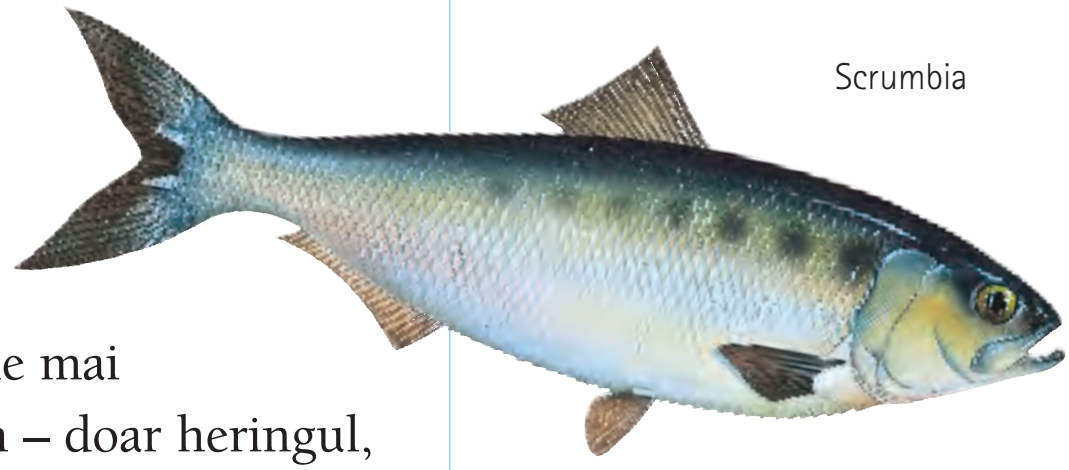

Scrumbia

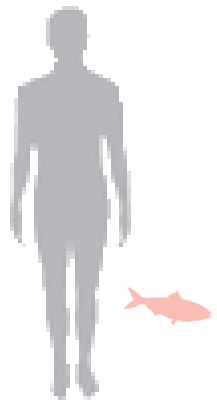

Nume latin Alosa fallax

Dimensiune 55 cm

Habitat Largul mării, ape litorale

Areal Europa, țărmurile Islandei, Marea Baltică până în Marea Mediterană

Sardina

Sardina

Este un pește asemănător heringului, dar cu un corp mai rotunjit și solzi mai mari. Operculii (plăcile osoase branhiale) prezintă striații caracteristice. Bancurile de sardine se deplasează în apele de suprafață și realizează migrații sezoniere spre nord vara și spre sud iarna. Puietul se hrănește în principal cu plancton vegetal, iar adulții cu plancton animal.

Nume latin *Sardina pilchardus*

Dimensiune 25 cm

Habitat Largul mării, ape litorale

Areal Zonele litorale ale Europei: Marea Mediterană și Marea Neagră

Scrumbia

Este un pește cu un corp puternic acoperit de solzi mari și subțiri. Dieta sa este constituită din crustacee și pești mici. Pentru a depune icrele, migrează din apele litorale în estuarele scăldate de maree, însă poluarea râurilor și obstacolele ridicate de oameni au afectat dramatic în unele părți aceste migrații. Scrumbia depune icrele noaptea.

Heringul-lup

Heringul-lup

Un pește asemănător heringului, cu o mărime neobișnuită – 1,5 m în medie – heringul-lup are un corp alungit, cilindric și dinți ca niște colți. Are părțile laterale argintii și spatele albăstrui. Spre deosebire de ceilalți membri ai acestui ordin, nu se hrănește cu plancton, ci vânează pești, crustacee, calmari și alte nevertebrate.

Nume latin *Chriocentrus dorab*

Dimensiune 3,7 m

Habitat Ape marine de suprafață

Areal Oceanele Indian și Pacific: Marea Roșie până în Australia

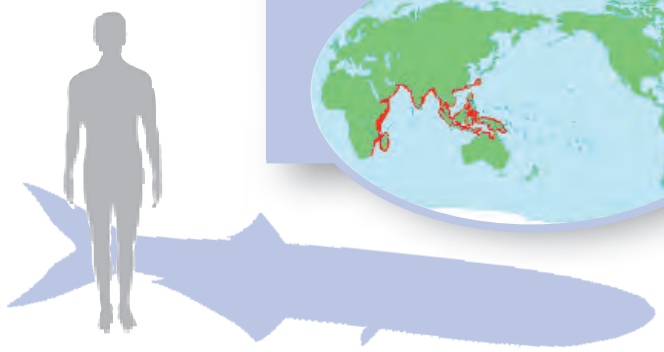

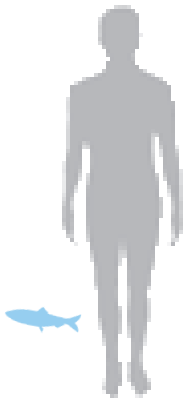

Nume latin *Clupea harengus*

Dimensiune 40 cm

Habitat Largul mării, ape litorale

Areal Nordul Oceanului Atlantic

Heringul de Atlantic

Heringul de Atlantic

Heringul de Atlantic poate fi clasificat în mai multe specii, fiecare cu caracteristici și perioade de reproducere proprii. Unele specii depun icrele în apele litorale ale golfurilor, altele în largul oceanului. Heringii se hrănesc cu diferite componente ale planctonului, în funcție de vârsta atinsă, dar și cu pești mici, crustacee. Heringul de Atlantic reprezintă una dintre speciile comerciale de vârf.

Anșoa europeană

Cele 110 specii de anșoa sunt răspândite în toată lumea, atât în mările temperate, cât și tropicale. Forma capului unui pește anșoa este aparte, botul proeminent depășind gura sa uriașă. Anșoa reprezintă o importantă sursă de hrană pentru ton și alte organisme, iar multe specii au valoare comercială. Anșoa europeană este un pește zvelt cu solzi fragili.

Anșoa europeană

Nume latin *Engraulis encrasicolus*

Dimensiune 20 cm

Habitat Ape marine de suprafață

Areal Mările Europei

Salmonidele

Există în jur de 76 de specii din familia salmonidelor, inclusiv somonul, păstrăvul, coregonii, lipanii și păstrăvii-mari. Aceste specii trăiesc în medii dulcicole și marine, în principal în emisfera nordică. Unele migrează din mediul marin în râuri pentru a depune icre. În zona de reproducere, femela sapă, de regulă, un cuib puțin adânc în prundișul care constituie albia râului, unde își depune icrele, care sunt fecundate apoi de către mascul și acoperite. Ouăle eclozează, iar puietul ajunge în cele din urmă în mare, depunând la rândul lui icre în râu, la maturitate. Multe specii revin exact în aceleași locuri de reproducere cu o uimitoare precizie.

Păstrăvul-de-șipot

Păstrăvul-de-șipot

Are obiceiuri diferite în funcție de habitat. Speciile cele mai nordice trăiesc în mare și sunt mai dezvoltate, hrănindu-se cu pești, moluște și crustacee. Pătrund în râuri pentru a depune icre. Mai la sud, păstrăvul-de-șipot trăiește în lacuri alpine și este mult mai mic, hrănindu-se cu crustacee, insecte, larve și moluște.

Nume latin *Salvelinus alpinus*

Dimensiune 25-96 cm

Habitat Largul mării, râuri, lacuri

Areal Oceanul Arctic și nordul Oceanului Atlantic, Europa, Rusia, America de Nord

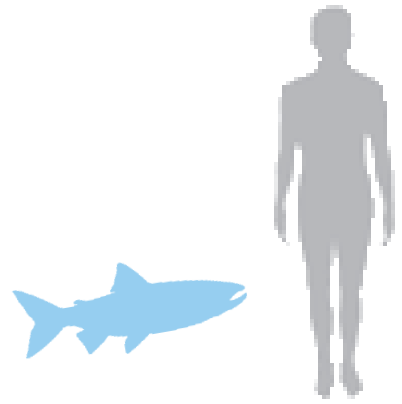

Păstrăvul uriaș

Păstrăvul uriaș

O specie foarte populară pentru pescuitul sportiv din America de Nord, păstrăvul uriaș aparține genului Salvelinus. A fost aclimatizat în lacuri din afara arealului său natural. Are pete deschise pe cap, spate și părțile laterale. Se hrănește cu pești, insecte, crustacee și plancton. Depune icre în râuri puțin adânci.

Nume latin *Salvelinus namaycush*

Dimensiune Până la 1,2 m

Habitat Lacuri, râuri

Areal Canada, nordul S.U.A.

Păstrăvul-curcubeu

Prăsiți pe scară largă în crescătorii, păstrăvii curcubeu sunt extrem de populari printre pescari și constituie o specie alimentară foarte importantă. Se hrănesc cu larvele insectelor, moluște și crustacee. Păstrăvul-curcubeu depune icrele primăvara pe albiile de prundiș ale râurilor puțin adânci. Femela depune ouăle într-un cuib superficial.

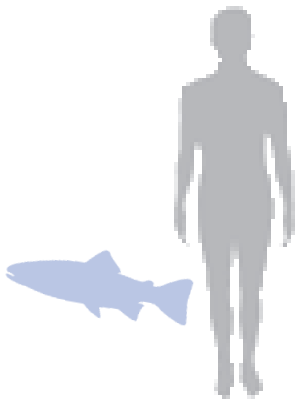

Nume latin *Salmo gairdneri*

Dimensiune Până la 1 m

Habitat Mediul marin, râuri

Areal Nord-vestul Americii, estul Pacificului; aclimatizat în lumea întreagă

Păstrăvul-curcubeu

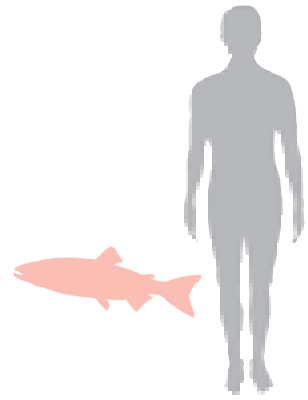

Nume latin *Oncorhynchus nerka*

Dimensiune Până la 84 cm

Habitat Mări, râuri, lacuri

Areal N Oceanului Pacific: țărmul Americii de N: Alaska până în California; țărmul Rusiei până în Japonia: Hokkaido

Somonul roșu

Somonul roșu

Trăiește în ocean și se hrănește cu organisme mici de tipul crevetelor. În ultima parte a primăverii, exemplarele ajunse la maturitate pătrund în râuri și înoată spre locurile de împerechere, aflate uneori la distanțe foarte mari. Femela sapă cu coada și corpul său o scobitură puțin adâncă în patul albiei râului și depune ouă. După depunerea icrelor, adulții mor.

Somonul

Este un pește cu corp alungit, cilindric și coada ușor bifurcată. Cei mai mulți migrează din râurile în care eclozează spre mare pentru a reveni la vremea lor în vederea depunerii icrelor. Deși somonii pătrund pe râu în momente calendaristice diferite, toți depun icre numai iarna. Femela își depune ouăle într-un cuib superficial pe albia râului.

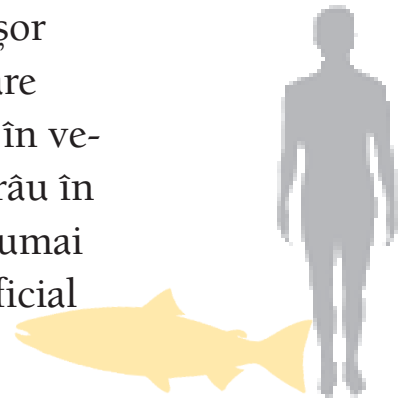

Nume latin *Salmo salar*

Dimensiune Până la 1,5 m

Habitat Largul mării, râuri

Areal Nordul Oceanului Atlantic: Groenlanda până la Capul Cod; țărmul arctic al Rusiei, spre sud către nordul Spaniei

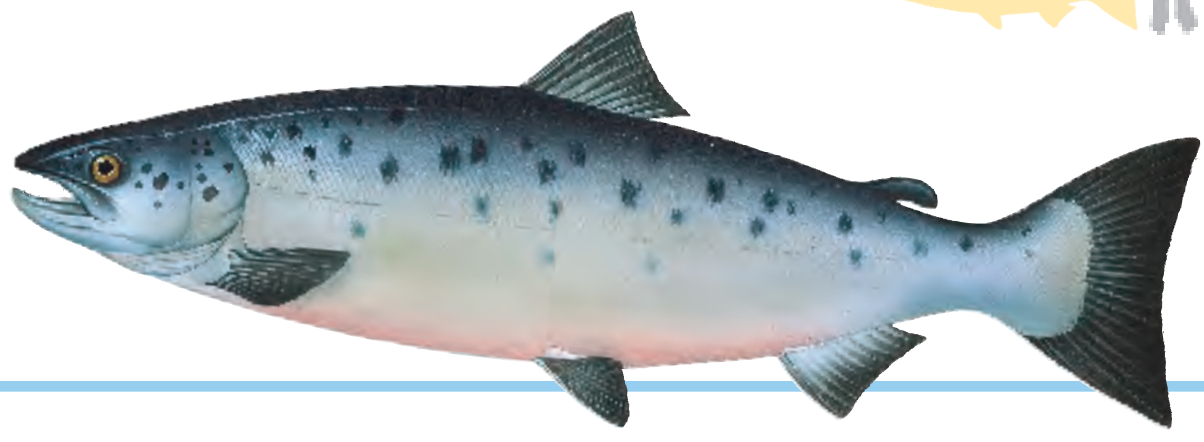

Somonul
(sau somonul de Atlantic)

Gadide

Acest ordin conține în jur de 480 de specii, din care doar cinci sunt pești de apă dulce. Sunt grupați în 12 familii, iar unele dintre cele mai cunoscute specii, precum codul, batogul, merluciul și merlanul sunt pești cu mare valoare economică. Cele mai multe specii de cod trăiesc în emisfera nordică în ape cu adâncimi relativ mici. Alte specii ale acestui ordin, în special peștii-grenadieri, trăiesc în apele oceanice de profunzime. Toate gadidele se hrănesc cu pești, crustacee și alte viețuitoare marine. Corpurile lor sunt acoperite cu solzi mici. Mulți membri ai ordinului dispun de un organ senzorial (cir) pe mandibulă. Acest cir este echipat cu muguri gustativi suplimentari.

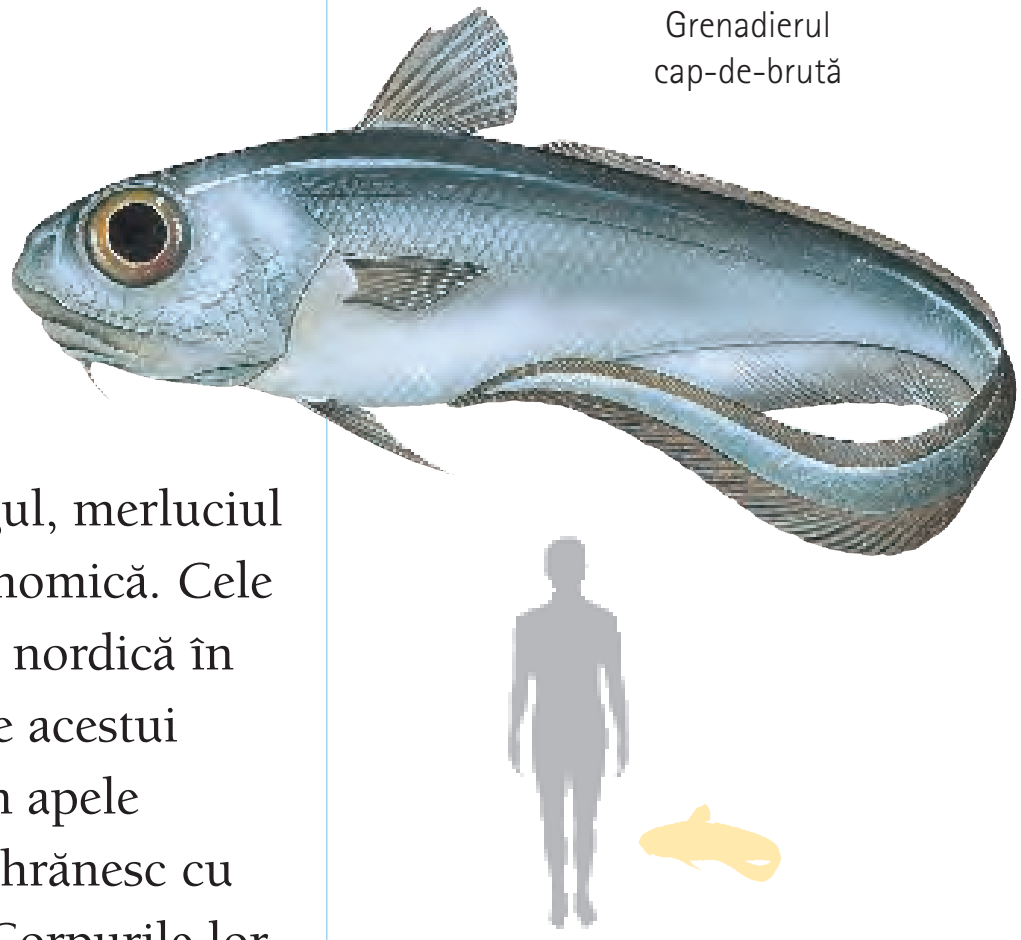

Grenadierul cap-de-brută

Codul de Atlantic (sau morua)

Codul de Atlantic

Dispune de trei înotătoare dorsale, două înotătoare anale și un cir mandibular. În cavitatea sa bucală mare se află mulți dinți mici. Codul înoată, de regulă, organizat în bancuri în apele de suprafață, însă ajunge și în ape de adâncimi medii sau pe fundul mării în căutarea hranei compusă din crustacee, viermi și pești. Codul este pește de consum.

Nume latin *Gadus morhua*

Dimensiune 1,2 m

Habitat Ape litorale

Areal N Atlanticului: Groenlanda, Strâmtoarea Hudson până în Carolina de N; Marea Baltică până la Golful Biscaya

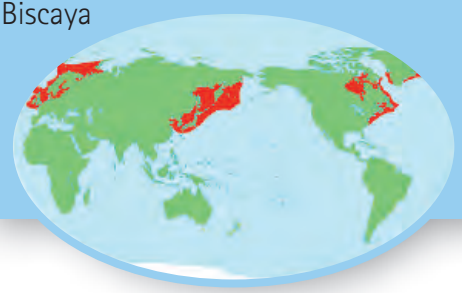

Nume latin *Macrourus berglax*

Dimensiune 90-100 cm

Habitat Ape pelagice

Areal N Oceanului Atlantic: Noua Scoție până în Groenlanda, Islanda, Norvegia

Grenadierul cap-de-brută

Grenadierul cap-de-brută face parte dintr-o familie compusă din 15 specii de gadide, întâlnite în ape de profunzime; toate sunt cunoscute ca specii grenadier sau cozi-de-șobolan. Masculii mai multor specii pot emite sunete puternice pentru a comunica. Peștele grenadier se hrănește cu crustacee, moluște și ofiuride.

Nume latin *Lota lota*

Dimensiune 50-100 cm

Habitat Râuri, lacuri

Areal Canada, nordul S.U.A., nordul Europei, Asia

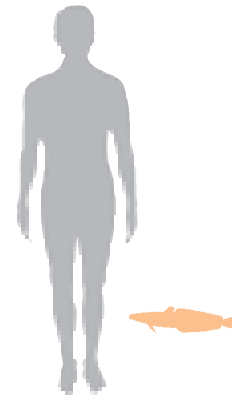

Mihalțul

Mihalțul este unul dintre puținii pești dulcicoli ai acestui ordin. Este un pește lent care se ascunde pe timpul zilei și își face apariția în zori și la amurg pentru a se hrăni. Adulții se hrănesc cu pești, crustacee și insecte, iar puietul cu larvele insectelor și crustaceele mici.

Mihalțul

Merluciul

Merluciul are trei înotătoare dorsale și două anale, prima dintre cele din urmă fiind lungă. Maxilarul superior este mai mare decât cel inferior. Merluciul adult se hrănește cu pești și crustacee, iar puietul cu mici crustacee. Depun icre primăvara în ape puțin adânci. Această specie comună are importanță economică pentru om și este, de asemenea, vânat și consumat de mulți pești și păsări mari.

Merluciul

Nume latin *Merluccius merluccius*

Dimensiune 1-1,8 m

Habitat Ape de profunzime

Areal Nordul Oceanului Atlantic: Islanda, Norvegia până în nordul Africii; Mediterana

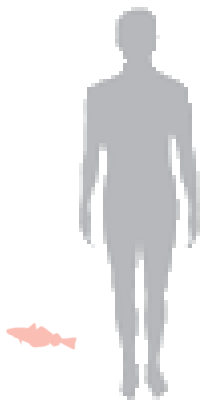

Nume latin *Merlangius merlangus*

Dimensiune 30-40 cm

Habitat Ape litorale puțin adânci

Areal Țărmurile Europei, Islanda până în Spania, Marea Mediterană și Marea Neagră

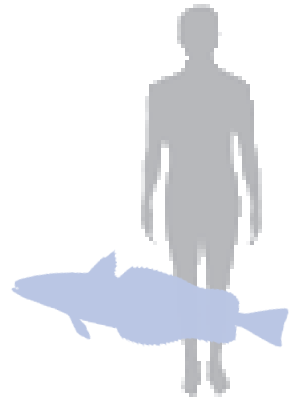

Merlanul european

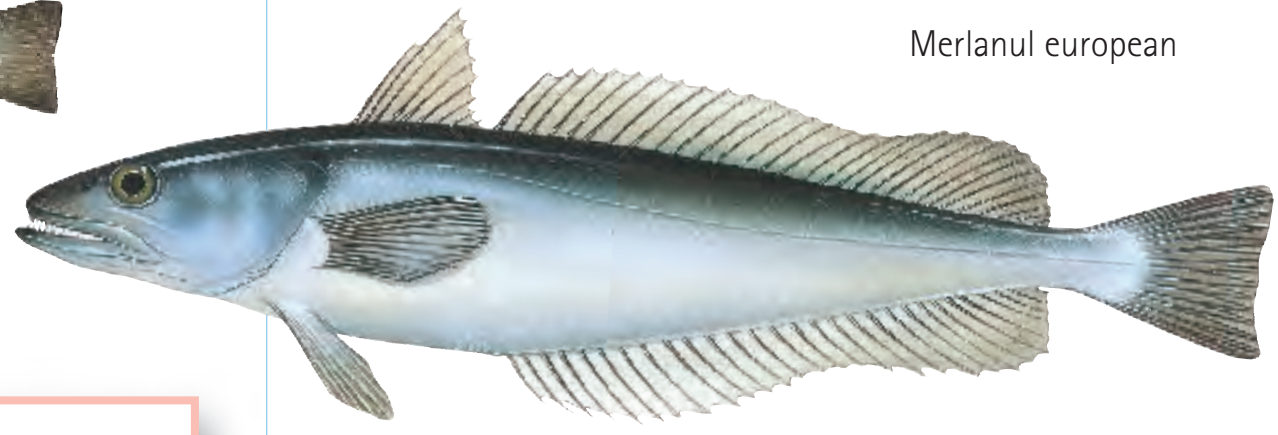

Merlanul european

Merlanii constituie o familie mică de gadide. Merlanul are un corp zvelt caracteristic, cap mare și două înotătoare dorsale, prima dintre ele având formă triunghiulară, iar a doua alungită și curbată. Trăiește în apropierea fundului mării, ieșind noaptea la suprafață pentru a se hrăni. Depun icre primăvara și vara. Merlanul de Pacific seamănă cu specia europeană, în privința aspectului și a obiceiurilor.

Pești-broască pești-undițar

Peștii-broască sunt răspândiți în multe din oceanele lumii, cu deosebire în zonele cu ape tropicale și temperate. Există circa 69 de specii. Această denumire și-au atras-o de la asemănarea capului cu cel al unei broaște. Cele aproximativ 300 de specii de pești-undițar pot fi întâlnite la toate adâncimile mărilor tropicale și temperate. Au capul dezvoltat, iar gura este prevăzută cu multe șiruri de dinți ascuțiți și branhii mici. Cei mai mulți pești-undiță prezintă un organ numit „momeală“ care atârnă în fața gurii cu scopul de a ademeni prada.

Nume latin *Himantolophus groenlandicus*

Dimensiune 60 cm

Habitat Ape pelagice

Areal Oceanul Planetar

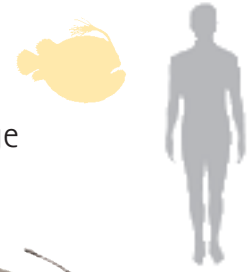

Peștele-minge

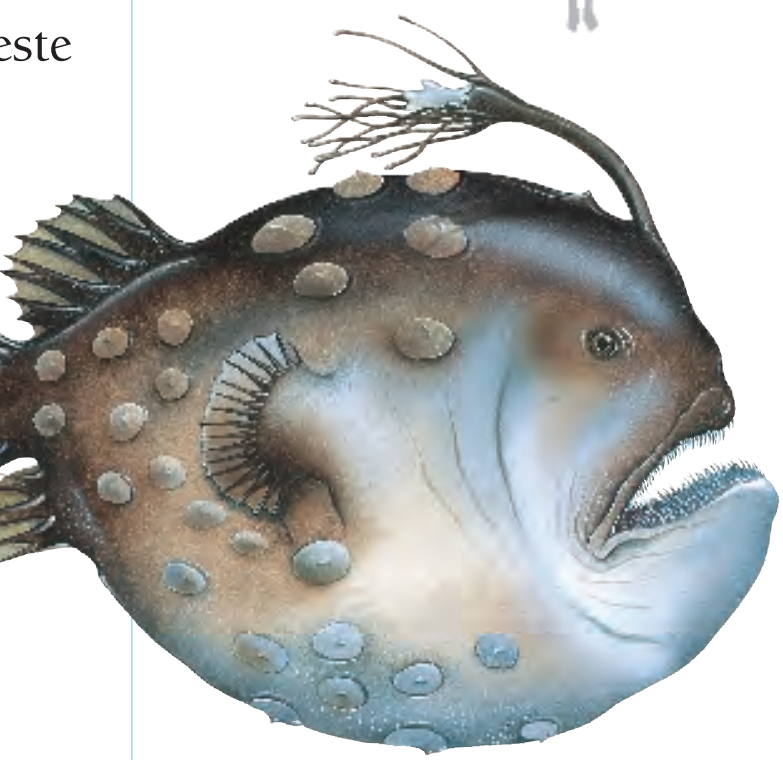

Musul de Atlantic

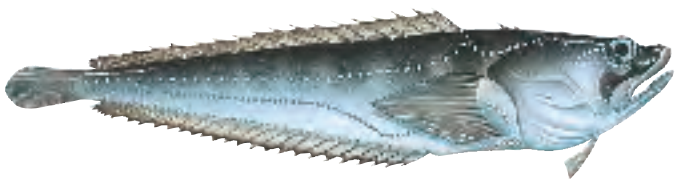

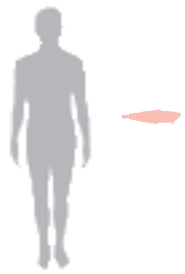

Musul de Atlantic

Bentonicul mus de Atlantic are capul mare și turtit și ochii situați aproape de creștetul capului. Corpul lipsit de solzi prezintă pe fiecare parte a sa sute de organe luminiscente (fotofori). Cunoscut și sub denumirea de peștele-cântător, această specie poate emite variate sunete, printre care grohăituri și fluierături.

Nume latin *Porichthys porosissimus*

Dimensiune 30 cm

Habitat Ape litorale

Areal Vestul Oceanului Atlantic: țărmurile estului S.U.A. până în Argentina

Peștele-minge

Peștele-minge este un pește-undițar de adâncime. Femela este mult mai mare decât masculul. Corpul său aproape sferic este ornat cu plăci osoase, iar organul-nadă de pe cap este modificat într-o stufoasă „undiță“, dotată cu multe momeli filiforme și un bulb central luminiscent. Vânează peștii atrași de nadă.

Peștele-cu-antene

Are corpul de forma unui balon, acoperit cu protuberanțe și polipi epidermici. Este perfect camuflat pentru a se strecura neobservat printre plantele acvatice din mediul în care trăiește. Coloritul său variază, dar respectă întotdeauna modelul plantelor acvatice. Se hrănește cu nevertebrate mici, pe care le atrage cu mica sa nadă situată pe bot.

Nume latin *Histrio histrio*

Dimensiune 20 cm

Habitat Ape de suprafață

Areal Oceanele Atlantic, Indian, Pacific, zonele tropicale

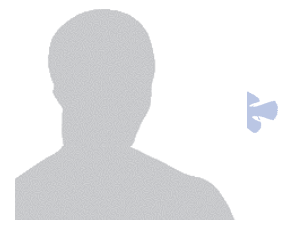

Peștele-cu-antene

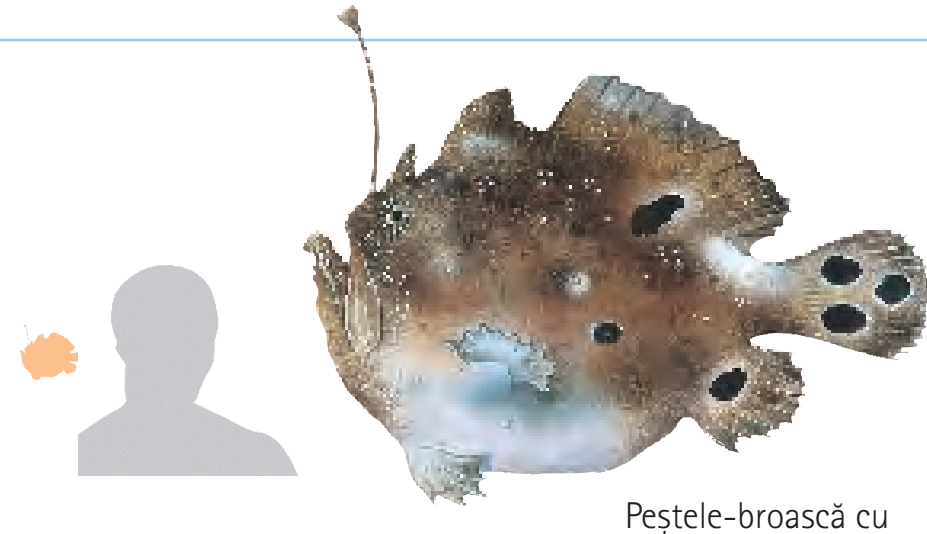

Peștele-broască cu nadă lungă

Nume latin *Antennarius multiocellatus*

Dimensiune 15 cm

Habitat Fundul mării (bentonic)

Areal Zona tropicală a vestului Oceanului Atlantic, Caraibe

Peștele-broască cu nadă lungă

Are un corp robust și o dezvoltată „undiță“ situată pe bot. Coloritul este variabil, dar întotdeauna potrivit mediului, indiferent dacă acesta este compus din roci, corali sau plante marine. Pește bentonic, lent, se târăște pe fundul mării cu ajutorul înotătoarelor pectorale asemănătoare unor membre și se hrănește cu pești mici și crustacee.

Linophryne arborifera

Pește din familia peștilor-undițar abisali, are un corp rotunjit și un organ ca o barbă (cir) ramificată situat pe mandibulă, care aduce cu o plantă marină. „Undița“ sa proeminentă de pe bot este ramificată și dispune de o momeală luminiscentă, pentru a atrage prada. Se crede că masculii adulți de dimensiuni reduse duc o viață parazitară atașați de femele, pierzându-și vederea și mirosul.

Linophryne arborifera

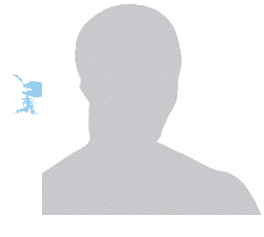

Nume latin *Linophryne arborifera*

Dimensiune 7 cm

Habitat Ape de profunzime (abisuri)

Areal Oceanele Atlantic, Indian, Pacific

Peștele cu colți
(sau peștele-căpcăun)

Viața din adâncuri

Peștii de adâncuri trăiesc într-o zonă a oceanului în care lumina solară nu ajunge. Lumina pătrunde doar câteva sute de metri dincolo de suprafața apei, astfel că 90% din volumul oceanului este invizibil pentru oameni. Abisul este, de asemenea, un mediu ostil, caracterizat de presiuni uriașe și temperaturi scăzute. Peștii adâncurilor s-au adaptat la aceste condiții și reprezintă unele dintre cele mai ciudate ființe de pe Terra.

Pești misterioși

Peștii care trăiesc în aceste medii vitrege ale adâncurilor oceanice nu pot supraviețui în medii familiare omului, iar încercările de a-i menține în captivitate au condus la moartea acestora. Studierea lor cu ajutorul echipamentelor științifice de mare adâncime este foarte costisitoare. Din aceste motive, se cunosc puține lucruri despre ei, iar multe specii nu sunt cunoscute decât specialiștilor.

Peștele-viperă

Peștele-secure

Anghila-pelican

Adaptări

Lipsiți de lumină naturală în adâncul oceanului, vederea le este insuficientă peștilor pentru localizarea prăzii sau partenerilor și pentru a scăpa de urmăritori. Multe specii, ca peștele-viperă și peștele-secure, sunt bioluminiscenți (produc lumină), dispun de ochi mari adaptați întunericului și organe senzoriale lungi care îi ajută să găsească prada și să atragă partenerii. Specii precum anghila-pelican dispun de maxilare enorme pentru a înghiți peștii sau crustaceele care le ies în cale.

Stânga: Peștele-cu-colți trăiește în mod normal la adâncimi de până la 5.000 m pe timpul zilei, însă în fiecare noapte iese la suprafață pentru a se hrăni.

Consumatori abisali

Având puține mijloace de subzistență în adâncurile marine, cei mai mulți pești care trăiesc în acest mediu se hrănesc cu peștii morți sau algele care cad dinspre straturile acvatice superioare. Sursele de hrană fiind foarte reduse, peștii de adâncuri sunt mai mici și dispun de guri și organe interne mai mari decât cei de suprafață. Peștii care trăiesc la nivelurile cele mai joase au o constituție gelatinoasă și o structură osoasă de bază. Acestea îi fac să fie lenți și mai puțin agili decât peștii de suprafață.

Bibanii

Acesta este cel mai mare și mai variat dintre toate ordinele de pești și cuprinde mai multe specii decât oricare alt ordin de vertebrate. Există 148 de familii și cel puțin 9.300 de specii cunoscute. Bibanii trăiesc în aproape orice habitat acvatic dezvoltând astfel o gamă variată de forme și obiceiuri. Printre acești pești se numără peștele-delfin (sau mahi-mahi), peștele-arlechin și peștele-spadă. Probabil până la trei sferturi din totalitatea acestor specii trăiesc în ape litorale. Există 18 subordine de bibani.

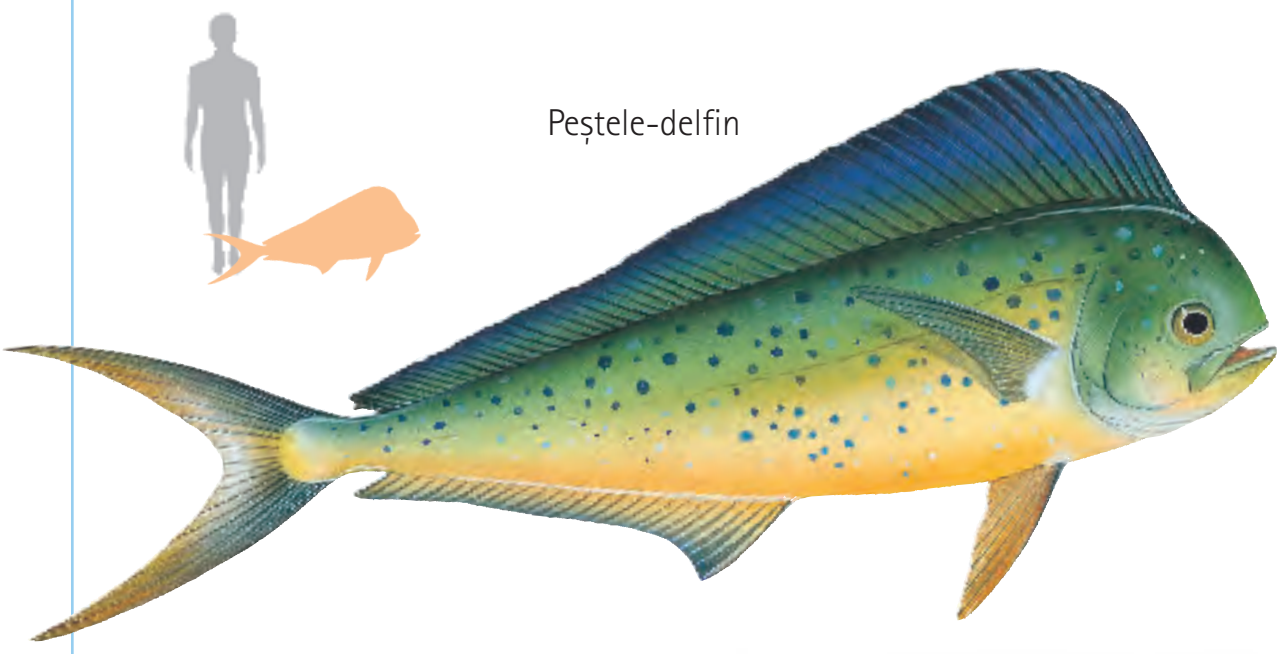

Peștele-delfin

Peștele-delfin

Poate fi recunoscut după înotătoarea sa dorsală alungită care pornește de deasupra capului și acoperă întreaga lungime a coloanei vertebrale. Este colorat în nuanțe intense de albastru, verde și galben. Acești pești se deplasează în bancuri mici și se hrănesc cu alți pești, calmari și crustacee.

Nume latin *Coryphaena hippurus*

Dimensiune Până la 1,5 m

Habitat Largul mării

Areal Oceanele Atlantic, Pacific, Indian

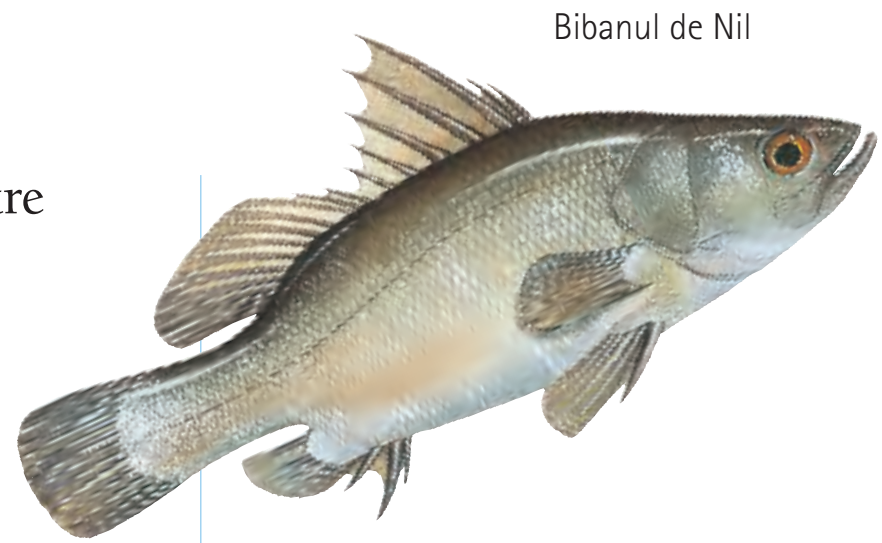

Bibanul de Nil

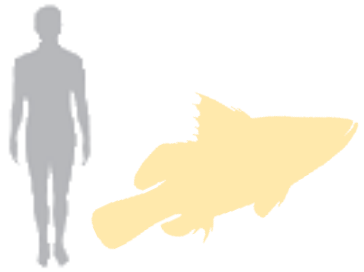

Nume latin *Lates niloticus*

Dimensiune 2 m

Habitat Cursuri de apă, lacuri

Areal Africa: Congo, Volta și sistemele hidrologice ale fluviului Niger, Lacul Ciad

Bibanul de Nil

Are o largă răspândire în Africa și a fost aclimatizat în multe lacuri artificiale. Reprezintă unul dintre peștii cei mai consumați în unele regiuni ale Africii. Pește mare cu corp masiv, bibanul de Nil prezintă prima înotătoare dorsală țepoasă, caracteristică peștilor din familia bibanului, precum și cei trei spini ai înotătoarei anale. Se hrănește în special cu pești.

Nume latin *Amphiprion percula*

Dimensiune 6 cm

Habitat Recifuri de corali

Areal Vestul și centrul Oceanului Pacific

Peștele-arlechin

Inconfundabil cu benzile sale late succesive albe și portocalii și înotătoarele conturate cu negru, peștele-arlechin a dezvoltat o relație de bună vecinătate cu anemonele marine mari, trăind printre tentaculele lor pișcătoare. Peștele se adăpostește aici de prădători, fiind protejat împotriva substanței toxice produse de anemonă de mucusul propriului corp. Se hrănește cu crustacee mici.

Peștele-arlechin

Marlinul albastru de Atlantic

Marlinul albastru cântărește cel puțin 180 kg și poate ajunge la dublul acestei greutăți. Își folosește botul său lung pentru a imobiliza prin lovire peștii care înoată în bancuri, precum și calmarii. Marlinii albaștri se numără printre cei mai rapizi pești și au corpuri hidrodinamice. Efectuează migrații sezoniere regulate, deplasându-se spre Ecuator iarna și în sens invers vara.

Nume latin *Makaira nigricans*

Dimensiune 3-4,6 m

Habitat Largul coastelor, largul mării

Areal Oceanul Atlantic, zone cu ape tropicale și cald-temperate

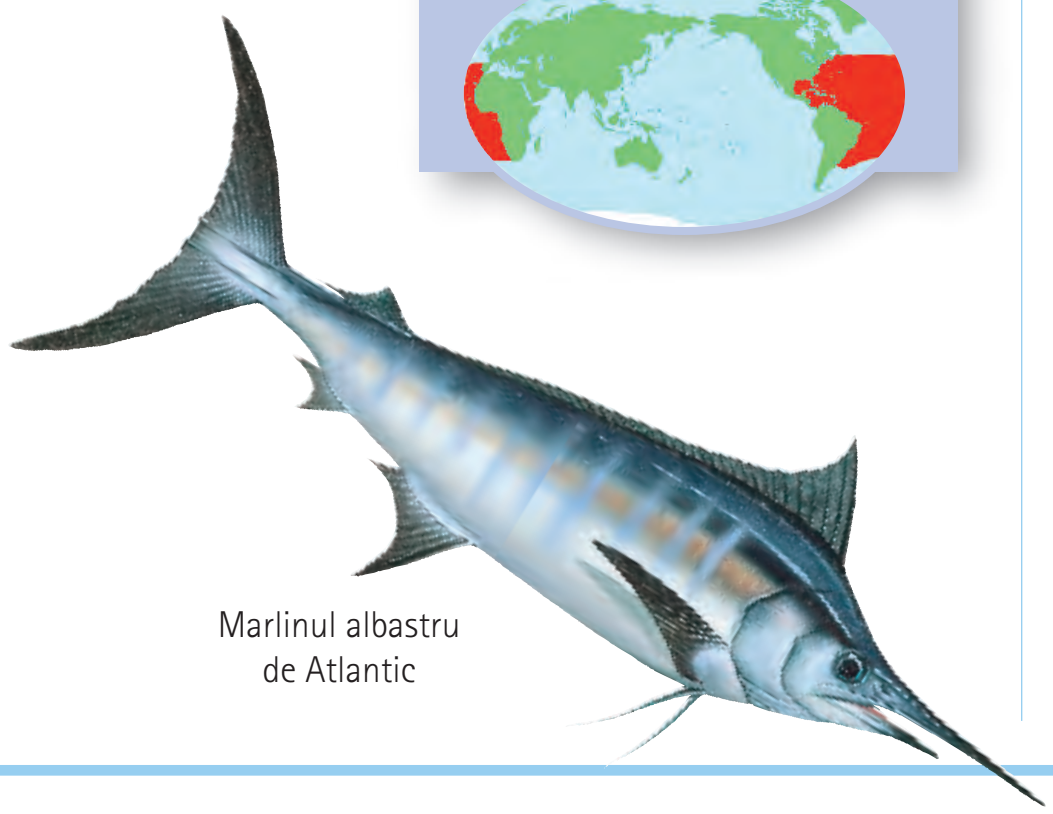

Marlinul albastru de Atlantic

Nume latin *Xiphias gladius*

Dimensiune 2-5 m

Habitat Largul mării

Areal Lumea întreagă, mările temperate și tropicale

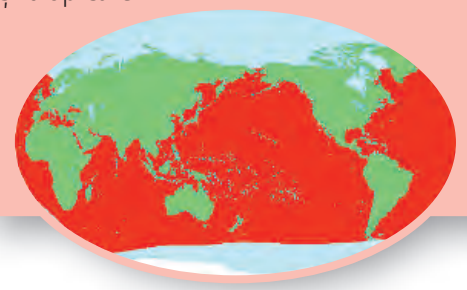

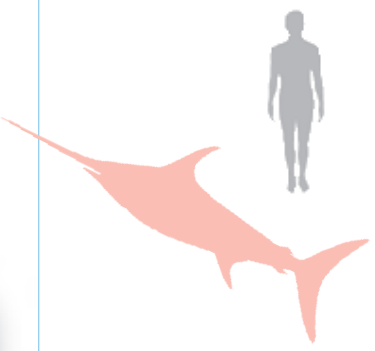

Peștele-spadă

Peștele-spadă

Uriașul și spectaculosul pește-spadă este în general solitar și nu înoată în bancuri, excepție făcând în sezonul de împerechere. Este un prădător rapid și energic, care se hrănește cu pești mici și calmari. Funcția exactă a „spadei“ nu este clară; aceasta poate fi folosită la lovirea bancurilor de pești sau poate fi pur și simplu rezultatul evoluției corpului către o formă hidrodinamică.

Pești plați

Acest grup conține 11 familii și circa 750 de specii, toate, mai puțin trei, sunt marine. Un pește plat caracteristic are un corp turtit și își petrece cea mai mare parte a vieții pe fundul mării. Cele mai multe specii se reproduc în momente specifice ale anului, depunând icrele în apă, unde eclozează și se dezvoltă larvele. Puii peștilor plați înoată normal, dar pe măsură ce cresc, unul dintre ochi se deplasează lângă celălalt, iar peștele înoată apoi pe o parte cu ambii ochi privind în sus. Poate sta în aceeași poziție și pe fundul mării. Structura osoasă, nervii și mușchii trec prin modificări complexe pentru a realiza această schimbare. Toți peștii plați sunt prădători bentonici.

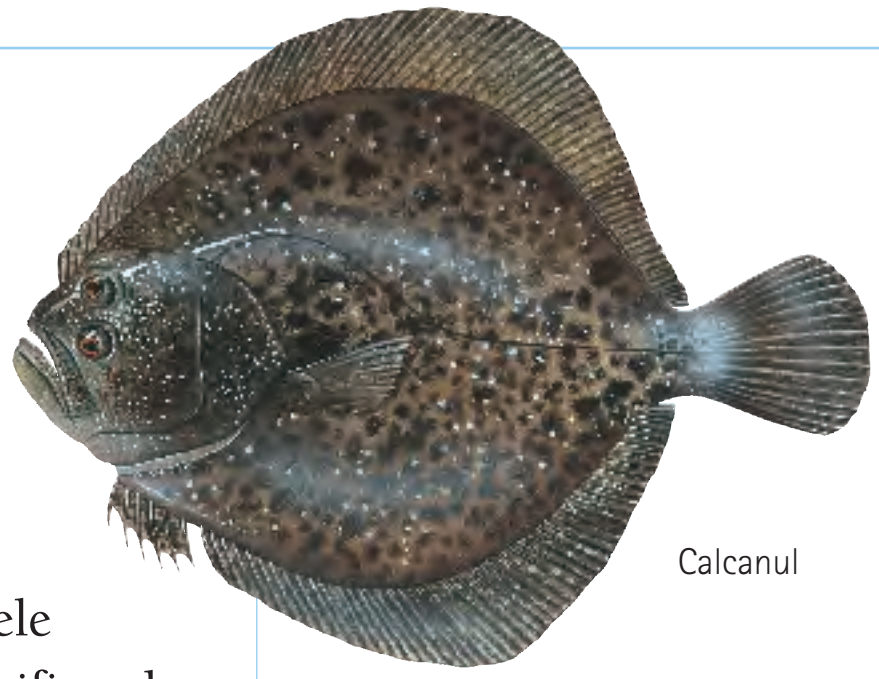

Calcanul

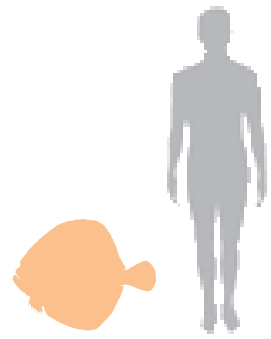

Calcanul

Este un pește extrem de plat, cu capul și gura mari; femela este mai dezvoltată decât masculul. Corpul lipsit de solzi este de regulă maroniu cu picățele închise, lucru care îl ajută să se camufleze pe fundul mării. Cei mai mulți calcani au ambii ochi pe partea stângă. Adulții sunt prădători activi, hrănindu-se în principal cu puiet de pește. Calcanul este pește de consum.

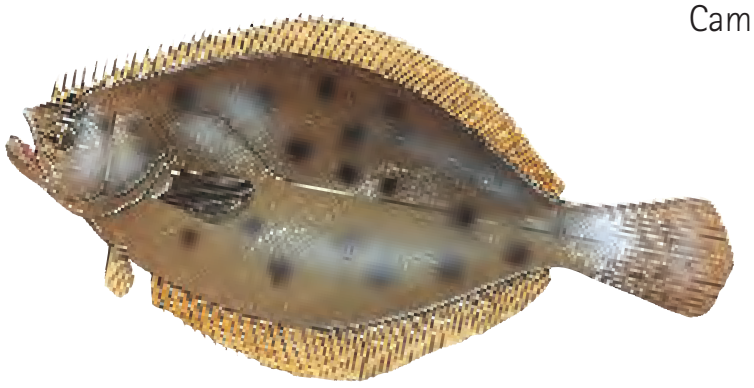

Cambula de vară

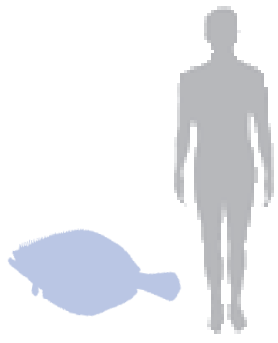

Cambula de vară

Este un pește plat suplu și activ cu ambii ochi situați pe partea stângă a capului. Se hrănește cu moluște, crustacee, și pești. Este un înotător relativ iute, dar o mare parte a vieții și-o petrece stând pe jumătate ascuns în stratul sedimentar al fundului mării. Coloritul său variază în funcție de zona abisală în care trăiește.

Nume latin *Paralichthys dentatus*

Dimensiune Până la 1 m

Habitat Ape litorale, golfuri

Areal Vestul Oceanului Atlantic: Maine spre Carolina de Sud

Nume latin *Scophthalmus maximus*

Dimensiunea 1 m

Habitat Ape litorale puțin adânci

Areal E Oceanului Atlantic: Sardinia, Marea Britanie, spre S către N Africii; Mediterana

Cambula americană

Are pe partea dreaptă unde se află ochii, denticuli dermali, care conferă pielii asperitate. Această parte a corpului are culoarea maro sau maro-roșcat. Partea de dedesubt este albă. Cambula americană trăiește pe fundurile marine, hrănindu-se cu nevertebrate.

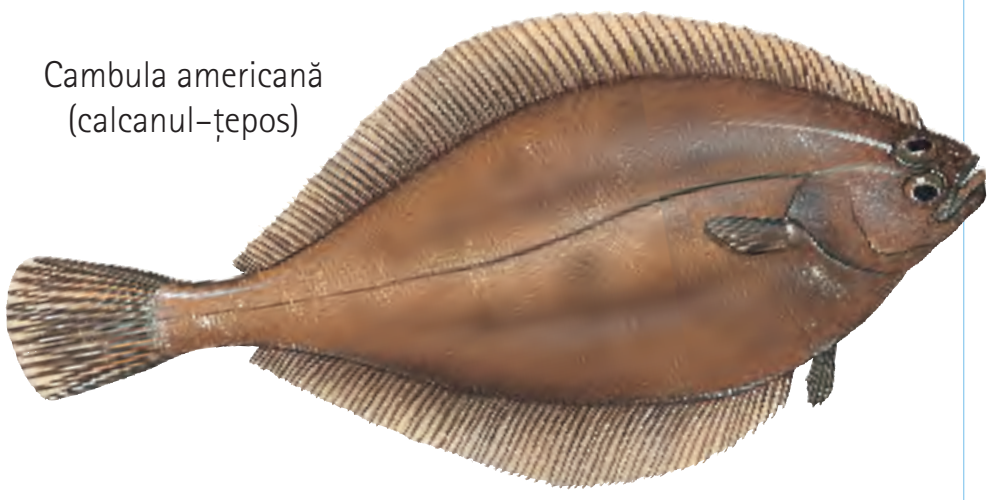

Cambula americană (calcanul–țepos)

Nume latin *Hippoglossoides platessoides*

Dimensiune 30-60 cm

Habitat Adâncimi de 40-180 m

Areal V Atlanticului: Groenlanda, Labrador, spre S până la Rhode Island; E Atlanticului: Islanda, Marea Barents, Canalul Mânecii

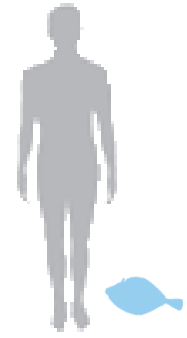

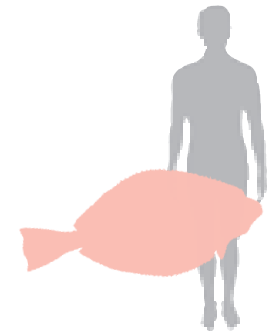

Nume latin *Paralichthys californicus*

Dimensiune 1,5 m

Habitat Fundurile marine nisipoase

Areal Oceanul Pacific: țărmul Californiei, ajungând uneori până în dreptul statului Oregon

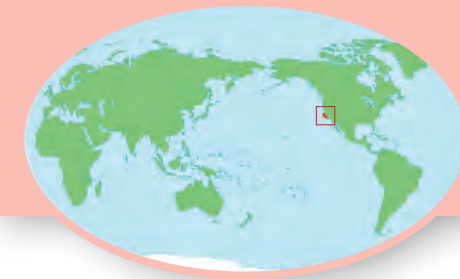

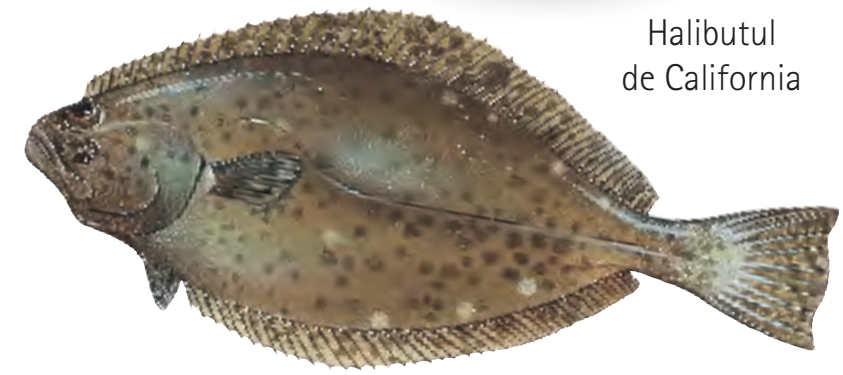

Halibutul de California

Halibutul de California

Are ochii pe partea stângă. Se hrănește cu pești, în special anșoa, și dispune de o gură largă și dinți puternici. Halibutul, la rândul său, este vânat de rechinii plați, leii de mare și delfinii bruni și reprezintă, totodată, un foarte apreciat pește consumat de către oameni. Reproducerea are loc primăvara și la începutul verii.

Peștele-limbă cu falcă neagră

Are un corp mai lat în față reducându-se către vârful cozii. Înotătoarele sale dorsală și anală se unesc cu coada, cea pectorală lipsește și doar cea pelviană este dezvoltată. Ambii ochi sunt situați pe partea stângă a capului, iar gura sa mică este curbată spre stânga.

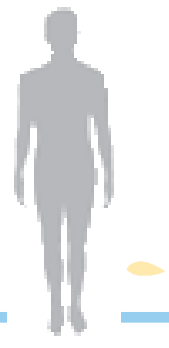

Peștele-limbă cu falcă neagră

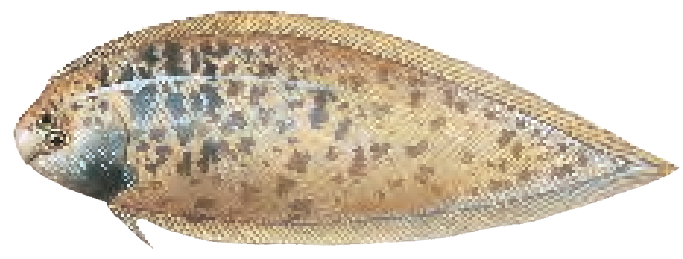

Nume latin *Symphurus plagusia*

Dimensiune 20 cm

Habitat Golfuri nisipoase, estuare

Areal Vestul Oceanului Atlantic: New York, spre sud către Florida, Bahamas și Golful Mexic

Coelacanți și pești cu plămâni

Coelacanții sunt pești sarcopterigieni (cu aripioare lobate) care, împreună cu peștii cu plămâni, constituie cele mai apropiate rude ale vertebratelor terestre cu patru membre (tetrapode). Înotătoarele lobate, ca membrele tetrapodelor, sunt susținute de un schelet intern. Există o singură specie de coelacanți, odinioară foarte răspândită și numeroasă. Coelacanții erau cunoscuți doar ca fosile vechi de 90 de milioane de ani până când un exemplar a fost prins de un pescar în largul coastelor Africii de Sud în 1938. Peștii cu plămâni au organe respiratorii asemănătoare plămânilor, cu ajutorul cărora respiră la suprafața apei. În mediul acvatic, inhalează apă la fel ca și ceilalți pești.

Lolahul (sau peștele cu plămâni sud-american)

Nume latină *Latimeria chalumnae*

Dimensiune 1,9 m

Habitat Versanți marini stâncoși

Areal Oceanul Indian, largul Insulelor Comore și Sulawesi

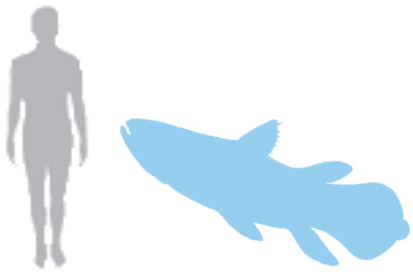

Coelacantul

Are corp robust, cu lobi cărnoși la baza tuturor aripioarelor, excepție făcând prima înotătoare dorsală; înotătoarele pectorale pot executa răsuciri de 180°. Inima este extrem de simplă în comparație cu a altor pești, iar rinichii sunt poziționați la partea inferioară a corpului, deosebindu-se de celelalte vertebrate. Coelacanții actuali sunt pești carnivori hrănindu-se în principal cu pești. Femela poartă puii eclozați din ouă în interiorul său.

Coelacantul

Lolahul

Are o pereche de organe asemănătoare plămânilor aflate în legătură cu traheea. Acest pește trăiește în zonele mlăștinoase sărace în oxigen, astfel că își folosește plămânii pentru a respira la suprafața apei. Pe timpul sezonului secetos, când mlaștina seacă, peștele supraviețuiește săpându-și o vizuină în care se adăpostește și respiră. Închide intrarea în acest adăpost cu nămol și se acoperă pe sine cu mucusul pe care îl secretă pentru conservarea umidității.

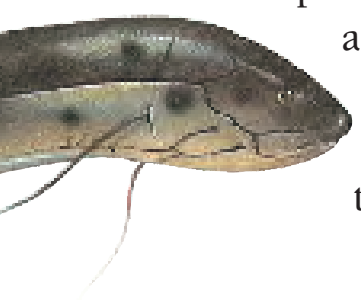

Nume latin *Lepidosiren paradoxa*

Dimensiune 1,2 m

Habitat Mlaștini, malurile râurilor

Areal Centrul Americii de Sud

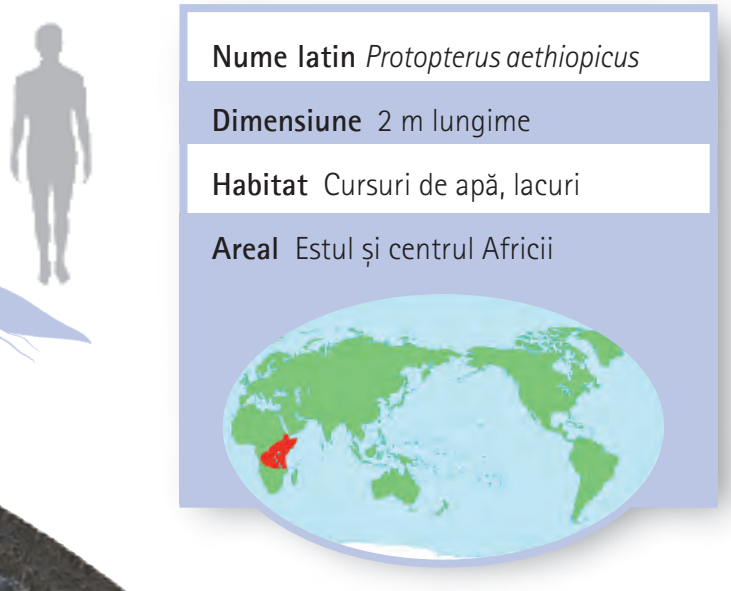

Nume latin *Protopterus aethiopicus*

Dimensiune 2 m lungime

Habitat Cursuri de apă, lacuri

Areal Estul și centrul Africii

Cambona (sau peștele cu plămâni african)

Cambona

Cambona are o pereche de plămâni care se află în conexiune cu traheea și poate respira aer la suprafața apei. Branhiile sale sunt slab dezvoltate. Cambona vine la suprafață pentru a respira la fiecare 30 de minute. În perioadele secetoase poate hiberna la fel ca lolahul sud-american. Femela depune ouă într-o scobitură săpată de mascul.

Baramunda

Descoperit pentru prima dată în 1870, baramunda se deosebește de ceilalți pești cu plămâni prin faptul că are doar un singur plămân. Apele în care trăiește nu seacă, astfel nefiind nevoit să hiberneze precum alți pești cu plămâni. În captivitate este cu deosebire carnivor și consumă orice hrană de origine animală. Se reproduce din august până în octombrie.

Nume latin *Neoceratodus forsteri*

Dimensiune 1,5 m

Habitat Râuri

Areal Australia: Queensland

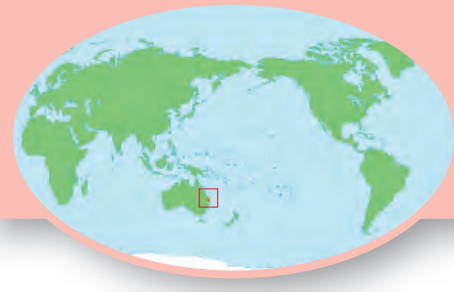

Baramunda (sau peștele cu plămâni australian)

Insecte și arahnide

Insectele depășesc ca număr oricare alte specii de animale de pe Terra. Există circa 1,5 milioane de specii de animale cunoscute în lume, specii din care circa un milion sunt insecte. Insectele au colonizat toate tipurile de habitat, cu excepția oceanului, și consumă orice tip imaginabil de hrană.

Structuri specializate

Corpul insectelor este adaptat la variate medii și moduri de viață. De exemplu, toate insectele au aparatele bucale constituite din mai multe structuri perechi, care au evoluat pentru a ajuta insectele să se hrănească prin masticație, străpungere și sugere, sifonare. Cu ajutorul membrelor insectele sar, înoată, sapă sau aleargă. Arahnidele, adică păianjenii și scorpionii, nu sunt insecte.

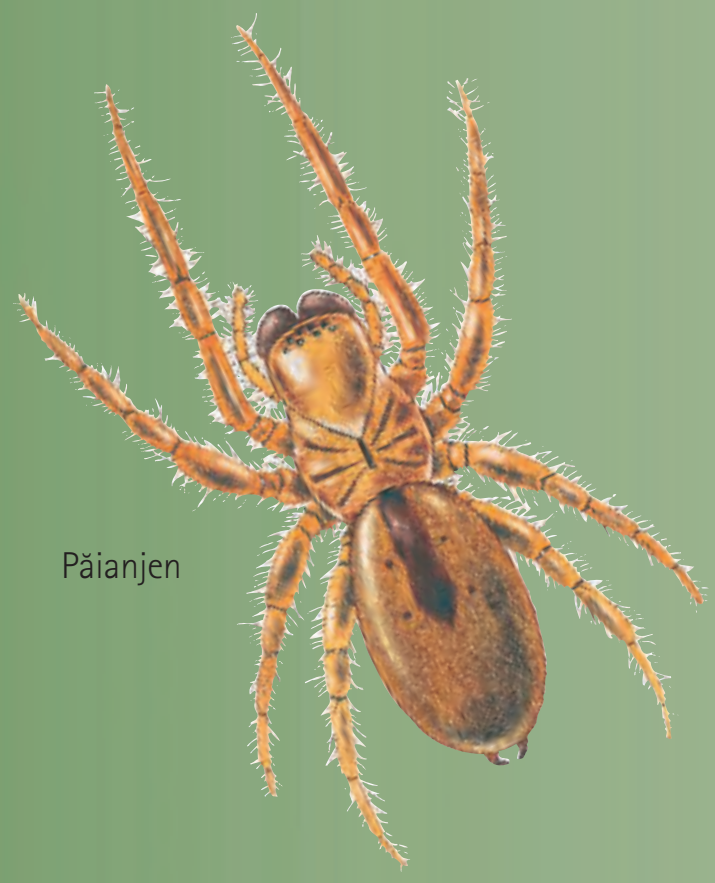

Păianjen

Anatomia insectei

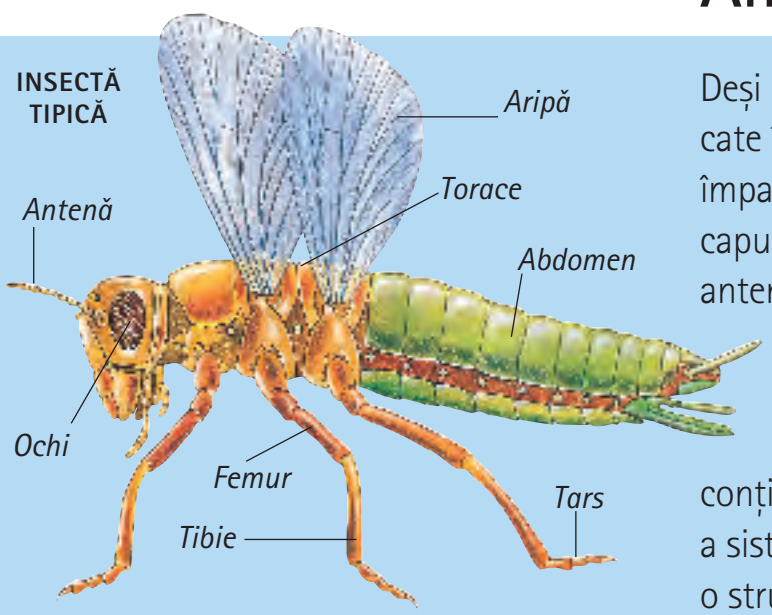

Deși insectele sunt incredibil de variate, pot fi identificate în baza anumitor trăsături. Corpul unei insecte se împarte în trei părți – cap, torace și abdomen. În zona capului se găsesc ochii, piesele bucale și o pereche de antene senzoriale, de care insectele se folosesc pentru a culege date despre ambient. Pe torace se află cele trei perechi de membre ale insectelor și, de regulă, două perechi de aripi. Abdomenul conține organele de reproducere și cea mai mare parte a sistemului digestiv. Corpul insectelor este protejat de o structură suplimentară denumită exoschelet.

Insecte alergătoare și săritoare, urechelnițe

Printre cele mai adaptabile creaturi, aceste insecte pot fi întâlnite pretutindeni, din vârful munților până în locuințele din marile orașe. Deși nu sunt rude apropiate, au în comun anumite caracteristici. Toate sunt organisme cu aparate bucale puternice de tip masticator, au capul mobil, iar cele mai multe au aripi posterioare mari. Mai au în comun, totodată, o îndelungată evoluție – insectele alergătoare au apărut încă de acum 350 de milioane de ani. Multe dintre ele demonstrează abilitatea de a se face nevăzute inamicilor, confundându-se cu mediul. Multe sunt considerate adevărate calamități de către om.

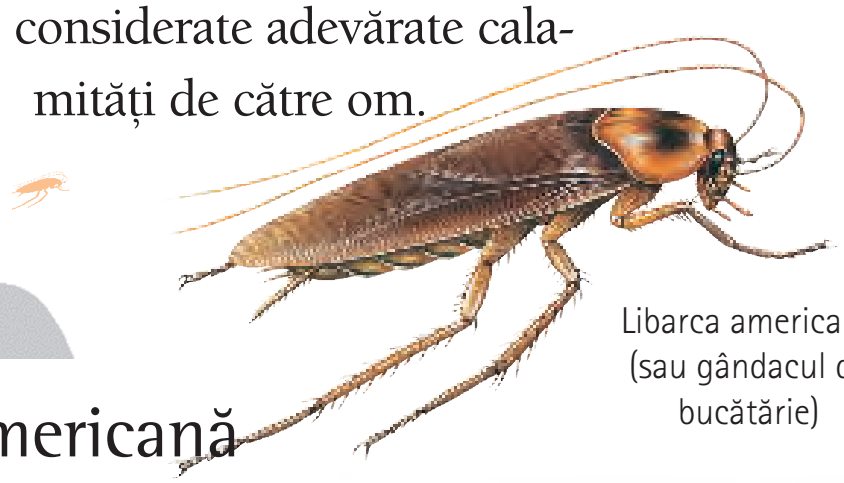

Libarca americană (sau gândacul de bucătărie)

Libarca americană

Trăind în mod obișnuit în clădiri, libarca americană se ascunde ziua și se hrănește noaptea cu materii organice în descompunere sau orice alt aliment găsesc. Femela depune ouăle într-un recipient-poșetă atașat de corpul său. Așază acest recipient cu ouă într-un loc întunecos și sigur înainte ca acestea să eclozeze.

Nume latin *Periplaneta americana*
Dimensiune 2-5 cm
Habitat Variat
Areal America de Nord

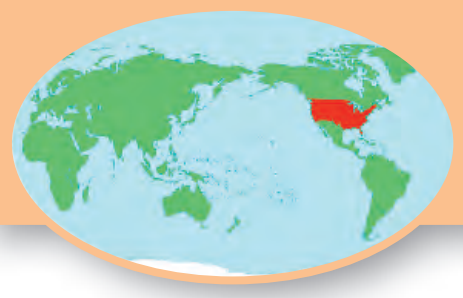

Libarca șuierătoare malgașă

Nume latin *Gromphadorhina portentosa*
Dimensiune 5-7,5 cm
Habitat Păduri tropicale
Areal Madagascar

Libarca șuierătoare malgașă

Acest gândac mare, lipsit de aripi emite un șuierat prin orificiile respiratorii ale abdomenului atunci când se simte amenințat. Are abdomenul maro și segmentat și un torace de culoare maro-închis. Femelele dispun de două antene scurte orientate în jos. Masculii au două antene lungi orientate în sus.

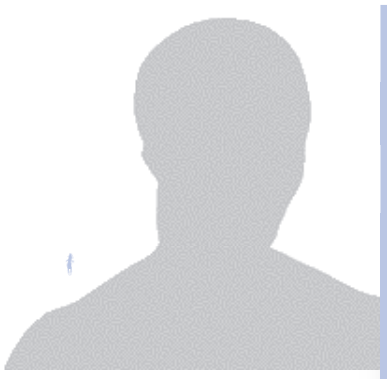

Nume latin *Labidura riparia*

Dimensiune 1,5-2,5 cm

Habitat Crăpături umede ale solului

Areal Întreaga lume

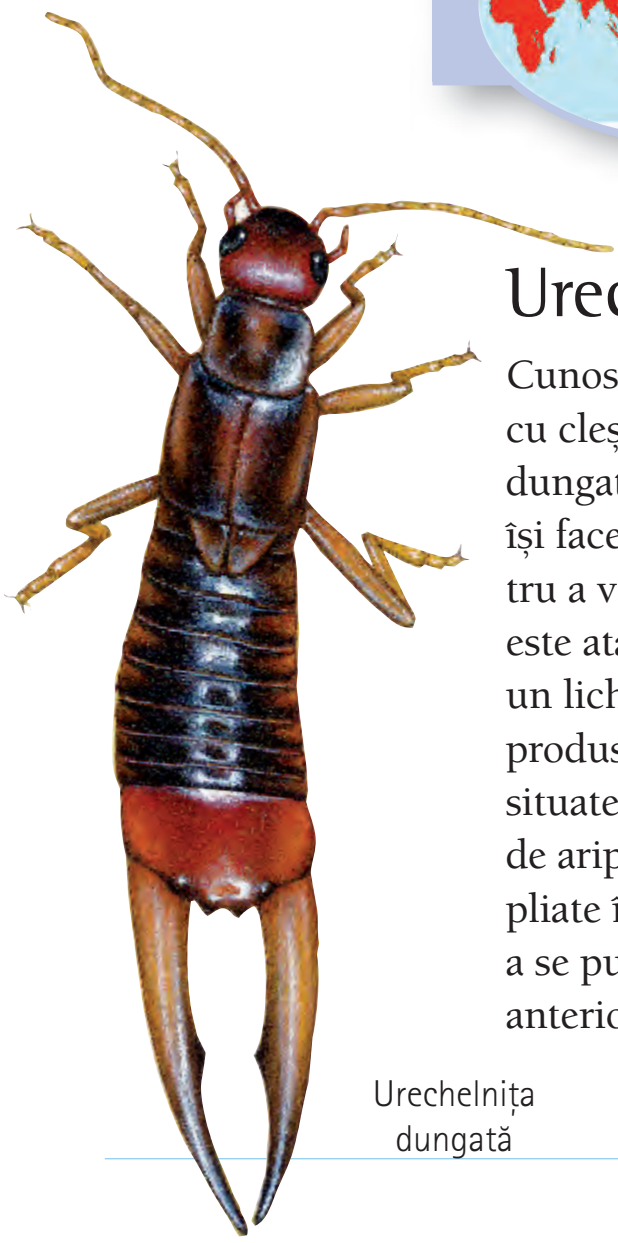

Urechelnița

Cunoscută și ca urechelnița cu clești lungi, urechelnița dungată stă ascunsă ziua și își face apariția noaptea pentru a vâna alte insecte. Dacă este atacată, poate împroșca un lichid urât-mirositor produs de glande speciale situate pe abdomen. Dispune de aripi mari care trebuie pliate în mod repetat pentu a se putea retrage sub aripile anterioare mici.

Urechelnița dungată

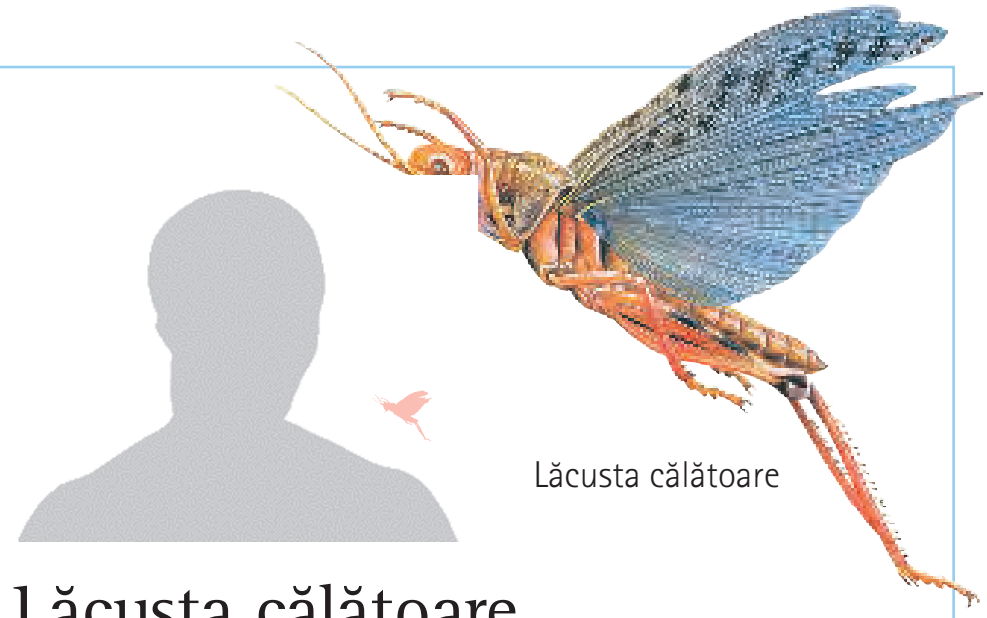

Lăcusta călătoare

Lăcusta călătoare

Lăcusta călătoare este o insectă cu faze de roire, din familia Acrididae. Roiuri uriașe de lăcuste adulte pot călători distanțe considerabile pentru a se năpusti apoi asupra culturilor, consumând plantele până la ultima frunză. Un singur roi poate conține miliarde de insecte.

Nume latin *Schistocerca gregaria*

Dimensiunea 1,3-7,5 cm

Habitat Deșerturi semiaride și aride

Areal Întreaga lume

Denumirea latină *Acrididae (familia)*

Mărimea 0,5-11 cm

Habitat Regiuni semiaride, pășuni

Areal Întreaga lume

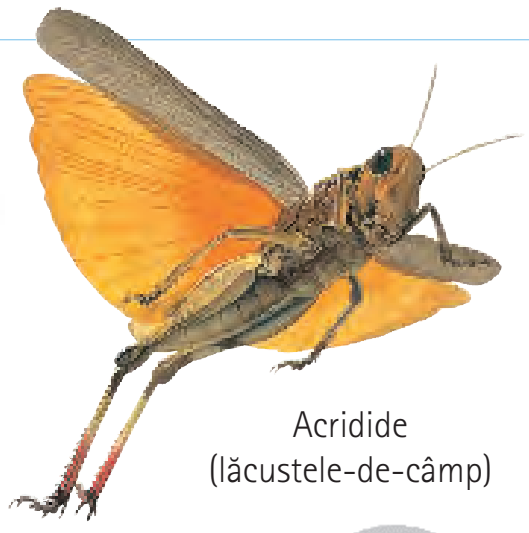

Acridide (lăcustele-de-câmp)

Acridide (lăcustele-de-câmp)

Acrididele au antene scurte, cap mare și ochi dezvoltați. Cele mai multe au două perechi de aripi, deși nu sunt bune zburătoare, petrecându-și cea mai mare parte a vieții pe sol. Emit sunete puternice prin frecarea aripilor între ele și pot executa salturi dacă sunt amenințate.

Călugărițe și libelule

Călugărițele, libelule și rudele lor se numără printre cele mai de temut insecte de pradă. Călugărițele sunt foarte cunoscute pentru tehnicile superioare de vânătoare. Sunt echipate cu membre anterioare lungi, pe care le extind cu viteză fulgerătoare pentru a înhăța prada. Vânători și mai energici sunt libelulele, unele dintre cele mai rapide insecte zburătoare. Capturează prada în aer sau înhață ființe minuscule de pe frunze. Își petrec o bună parte din viață ca nimfe în mediul acvatic, care vânează viermi, broaște râioase, insecte și chiar pești mici.

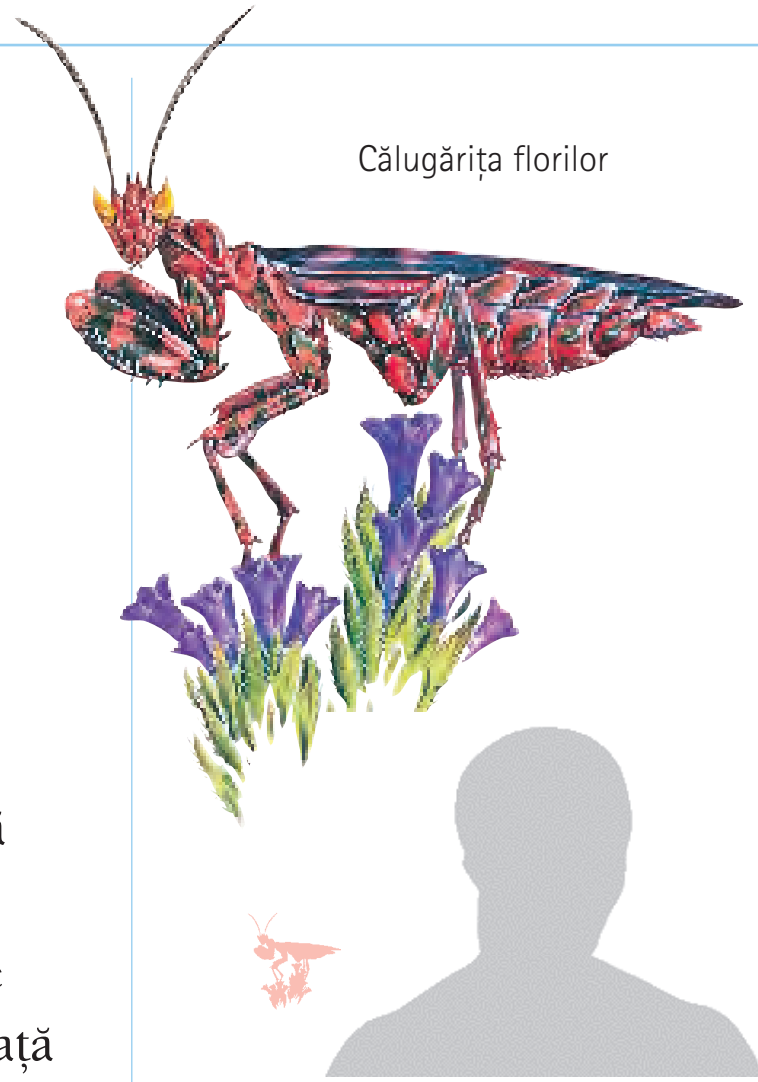

Călugărița florilor

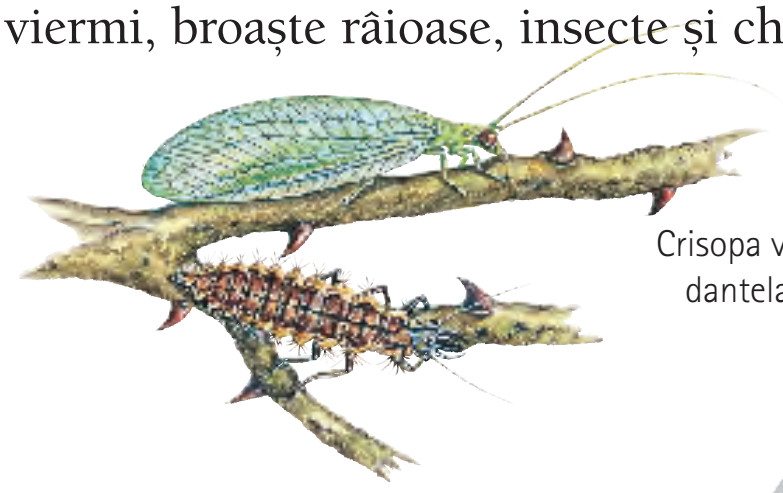

Crisopa verde dantelată

Crisopa verde dantelată

Această specie este una dintre crisopele pe care le găsim în grădini. Are un corp verde-albăstrui, ochi mari aurii sau galben-roșcați, și capătă o nuanță de roz purpuriu sau maroniu toamna, când pătrunde de multe ori în case pentru a petrece iarna. Se hrănește cu afidele culese de pe tufe și arbori.

Nume latin *Chrysoperla carnea*

Dimensiune 1-2 cm

Habitat Vegetație

Areal Nord-estul, vestul mijlociu și vestul S.U.A., Europa

Nume latin *Creobroter*

Dimensiune 3-5 cm

Habitat Vegetație

Areal Vestul Asiei

Călugărița florilor

Există mai multe specii ale acestei călugărițe diferit colorate, corespunzător florilor pe care obișnuiesc să se cațăre. Acest lucru le ajută să rămână neobservate. Unele specii aduc cu furnicile în etapele lor timpurii de nimfă, ca măsură de protecție contra prădătorilor ca păsările și viespile, – deoarece furnicile sunt agresive și rele la gust.

Libelula de pipirig

Libelulele de pipirig seamănă cu libelulele propriu-zise, însă atunci când sunt statice exemplarele adulte menţin aripile parţial desfăcute, spre deosebire de libelule. Libelulele de pipirig trăiesc pe lângă iazuri şi mlaştini unde se hrănesc cu insecte precum afidele.

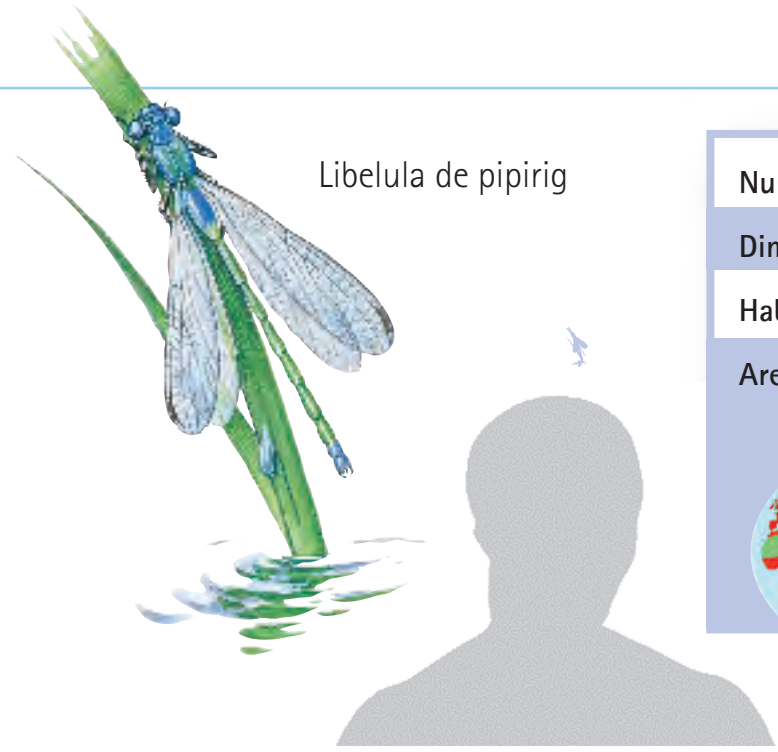

Libelula de pipirig

Nume latin *Lestidae*
Dimensiune 3,2-5 cm
Habitat lazuri, mlaştini
Areal Lumea întreagă

Libelula

Libelulele reprezintă cele mai comune şi mai colorate membre din familia Libellulidae. Corpurile lor late şi turtite sunt mai scurte decât aripile. Unele libelule au o deschidere a aripilor de până la 10 cm. Libelulele sunt întâlnite, de regulă, lângă apele stătătoare sau slab curgătoare, unde se hrănesc cu ţânţari, muşte şi alte insecte zburătoare.

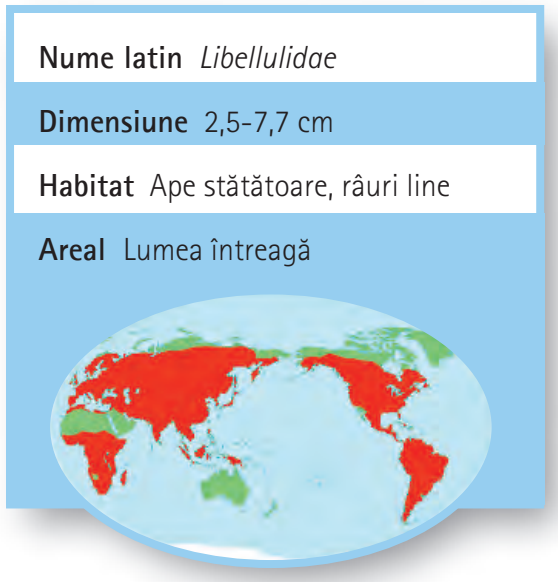

Libelula

Nume latin *Libellulidae*
Dimensiune 2,5-7,7 cm
Habitat Ape stătătoare, râuri line
Areal Lumea întreagă

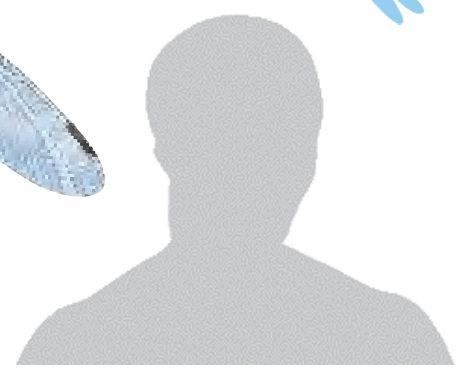

Libelula imperială

Libelula imperială este o specie mare şi viguroasă a libelulei-şoim europene. Vânează insecte mici deasupra apei, năpustindu-se drept la ţintă cu uimitoare viteză şi agilitate. Masculii au abdomenul albastru-turcoaz, marcat cu o linie dorsală neagră, şi toracele de culoare verde-gălbui. Femelele au toracele şi abdomenul de un verde pal.

Libelula imperială

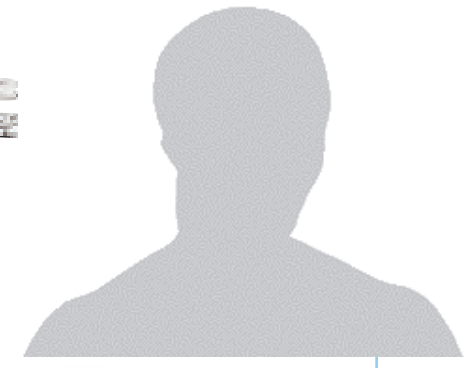

Nume latin *Anax imperator*
Dimensiune 7,8 cm lungime
Habitat lazuri, lacuri, râuri
Areal Europa

Hemiptere, păduchi, purici

Deși termenul de gândac este utilizat pentru a denumi insectele în general, poate descrie și un grup particular de insecte. Acestea cuprind o largă varietate de specii cum sunt ploșnițele, cicadele și afidele. Toate aceste insecte au aparate bucale specializate la penetrarea hranei și extragerea sucurilor. Păduchii și puricii sunt alte două grupe de insecte cu un stil de viață parazitar. Mici și lipsiți de aripi, păduchii sunt ectoparaziți (paraziți externi). Se hrănesc cu epidermă, păr, pene sau sânge. Puricii, de asemenea, străpung pielea păsărilor și mamiferelor și se hrănesc cu sângele lor.

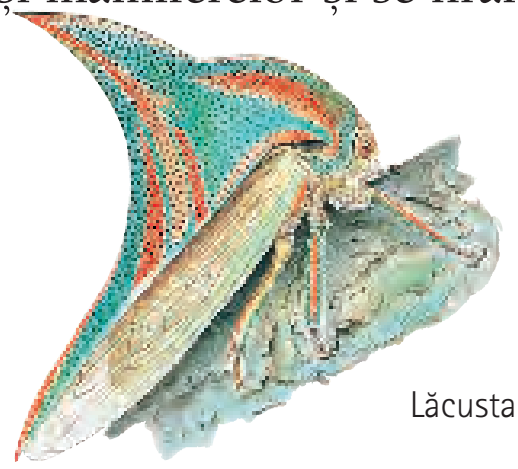

Lăcusta de copac

Lăcusta de copac

Există în jur de 3.000 de specii de lăcuste de copac. Aceste insecte prezintă o proeminență ciudată pe torace, care le dă aspectul unui spin pe o plantă. Se hrănesc cu seva arborilor și a altor plante. Seva în exces atrage furnicile, conferind unor specii de lăcuste de copac protecție împotriva prădătorilor.

Nume latin *Membracidae (familia)*

Dimensiune 0,5-1,3 cm

Habitat Păduri tropicale, temperate

Areal Lumea întreagă

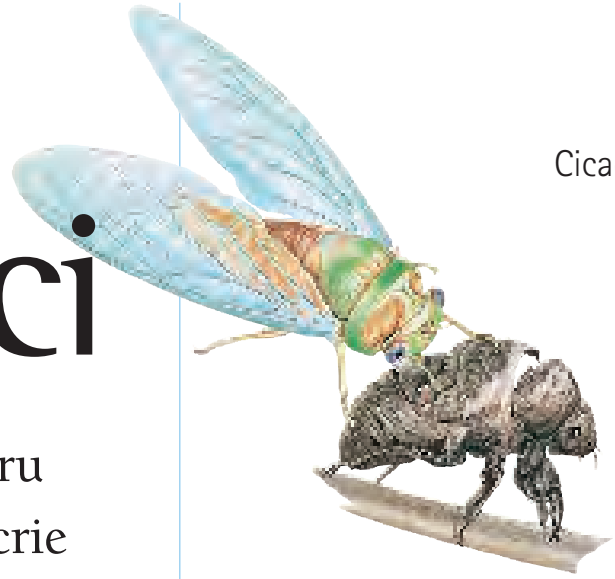

Cicada

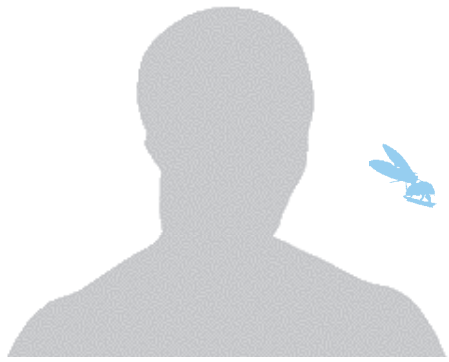

Cicada

Această insectă este cunoscută pentru sunetul supărător, emis aproape constant de către masculi. Sunetul este produs de o pereche de timpane, situate pe abdomen, care vibrează cu ajutorul unor mușchi. Femelele depun ouăle în fante făcute în ramurile copacilor. Nimfele năpârlesc de mai multe ori înainte de a ajunge la stadiul de adult.

Nume latin *Cicadidae*

Dimensiune 2-5 cm

Habitat Zone tropicale și temperate

Areal Lumea întreagă

Plosnița

Având la maturitate forma unui scut, plosnițele și-au atras numele de la lichidul rău-mirositor pe care-l împroșcă spre orice creatură le amenință. Lichidul provine de la glandele situate pe partea ventrală a corpului plosniței. Se hrănesc cu germenii semințelor mai multor plante, iar atunci când se strâng în număr mare pot produce pagube importante culturilor agricole.

Nume latin *Acrosternum hilare*

Dimensiune 1,4–2 cm

Habitat Zone forestiere, teren agrcol

Areal America de Nord

Plosnița

Puricele felinelor

Este unul dintre cei mai răspândiți purici din lume. Ca mai toți puricii, puricele felinelor poate executa salturi de până la 200 de ori lungimea sa. Acest lucru îl ajută să sară pe pisici (și câini uneori) pentru a se hrăni cu sângele lor. Creasta țepoasă de pe cap îl ajută să rămână agățat în blana pisicii. Femela își depune ouăle pe pisică, unde eclozează în larve.

Nume latin *Ctenocephalides felis*

Dimensiune Până la 7 mm lungime

Habitat Pisici, câini

Areal Lumea întreagă

Puricele felinelor

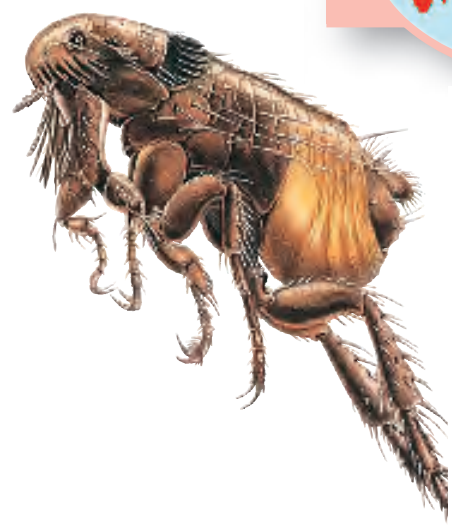

Păduchele de cap

Este un parazit sugător care trăiește pe capul oamenilor, hrănindu-se cu sânge. Se prinde de păr cu membrele sale frontale mari și cu ghearele, iar ouăle le lipește de firele de păr ale gazdei. O femelă poate depune între 50 și 150 de ouă într-o viață, dar este capabilă să producă 100 de ouă în 30 de zile. Păduchele de cap adult pare plat privit din lateral, iar culoarea variază de la cafeniu la alb-gri.

Păduchele de cap

Nume latin *Pediculus humanus capitis*

Dimensiune 16–30 mm

Habitat Capul uman

Areal Lumea întreagă

Fluturi și molii

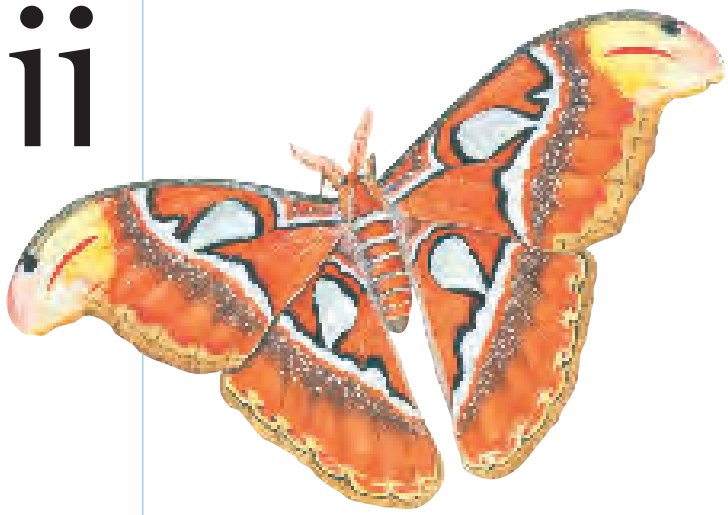

Molia Atlas

Fluturii și moliile formează a doua grupă de insecte ca mărime, cu aproximativ 150.000 de specii. Fluturii și moliile au o construcție similară. Au câte două perechi de aripi acoperite de solzi minusculi, de multe ori colorați. Au ochii mari, iar cei mai mulți au un aparat bucal, denumit proboscis, adaptat la aspirat nectarul, seva copacilor și alte lichide. În general, fluturii sunt vietăți diurne cu desene viu colorate, pe când moliile sunt mai puțin spectaculoase și nocturne, dar există și destule excepții. Larvele, numite omide, se hrănesc cu plante, înainte de a deveni pupe și apoi adulți.

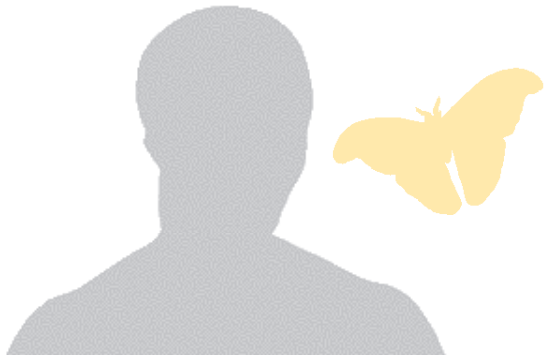

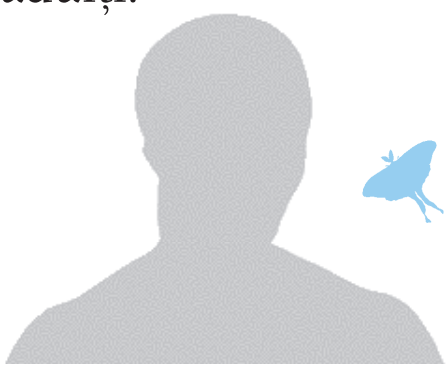

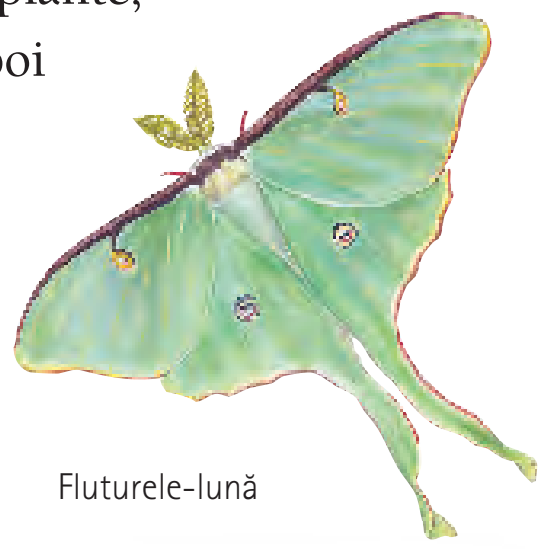

Fluturele-lună

Fluturele-lună

Cu o anvergură a aripilor de 11,5-12,5 cm, aceste molii sunt unele dintre cele mai mari și neobișnuite molii. Sunt de culoare galben-verzui, cu cozi lungi. O molie adult trăiește în jur de o săptămână. Nu are gură și nu se hrănește, există doar pentru a se reproduce și a asigura două generații pe an.

Nume latin *Actias luna*

Dimensiune Anvergura: 11,5-13 cm

Habitat Vegetație

Areal America de Nord

Nume latin *Attacus atlas*

Dimensiune Anvergura: 25-30 cm

Habitat Păduri tropicale și subtropicale

Areal Sud-estul Asiei, sudul Chinei, Arhipelagul Malaysian până în Indonezia

Molia Atlas

Este una dintre cele mai mari din lume. Prezintă porțiuni transparente neacoperite de solzi pe aripile lor mari. „Ochii“ negri de pe vârful aripilor pot avea rolul de a menține la distanță prădătorii. Corpurile lor sunt acoperite cu fire de păr. Masculii sunt de dimensiuni mai reduse decât femelele, cu aripi mai ascuțite și antene mai mari și mai stufoase.

Nume latin *Danaus plexippus*

Dimensiune Anvergura: 5,7-10 cm

Habitat Vegetație

Areal America de Nord, Noua Zeelandă, Australia, Insulele Canare, Madeira, Insulele Azore, Portugalia, Spania

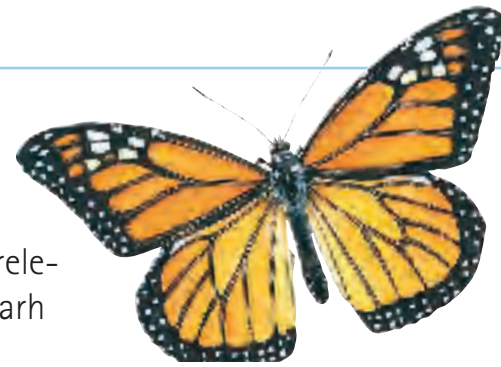

Fluturele-monarh

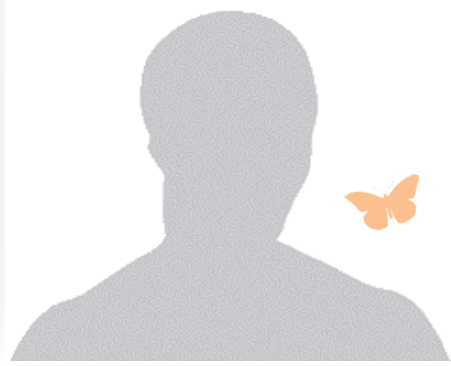

Fluturele-monarh

Aripile acestui fluture prezintă un desen portocaliu cu negru. Femelele au nervuri mai închise pe aripi, iar masculii au o pată în centrul fiecărei aripi posterioare. În fiecare toamnă, milioane de fluturi monarh zboară către sud din Canada până în Mexic – o distanță de aproximativ 3.220 km. Primăvara următoare, fluturii depun ouă la revenirea în ținuturile nordice. Omizile se hrănesc cu frunze și muguri.

Fluturele coada-rândunicii Fluminense

Fluturii coada-rândunicii diferă de ceilalți fluturi în mai multe privințe. Omizile lor posedă un organ unic în spatele capului, care produce secreții mirositoare atunci când sunt amenințate. Adulții au deseori cozi, de unde și numele. Aceste specii sunt astăzi în pericol de dispariție.

Fluturele coada-rândunicii Fluminense

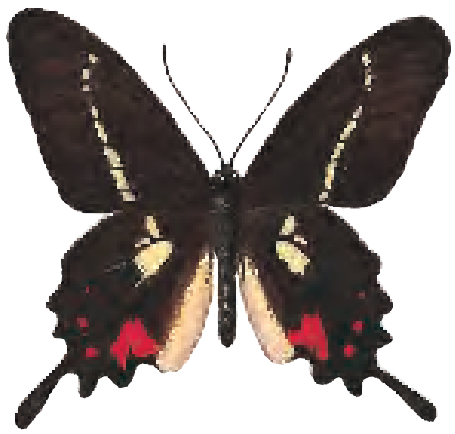

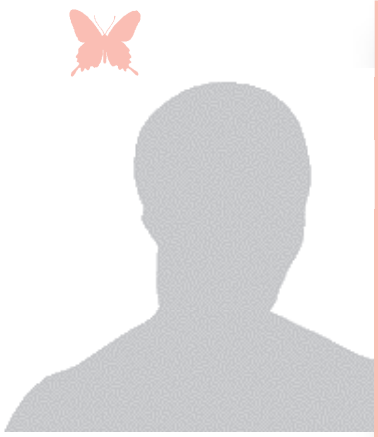

Nume latin *Parides ascanius*

Dimensiune Anvergura: 8-11 cm

Habitat Mlaștini litorale

Areal Rio de Janeiro

Nume latin *Ornithoptera alexandrae*

Dimensiune Anvergura: până la 30 cm

Habitat Pădurea tropicală

Areal Papua Noua Guinee

Fluturele cu aripi de pasăre al Reginei Alexandra

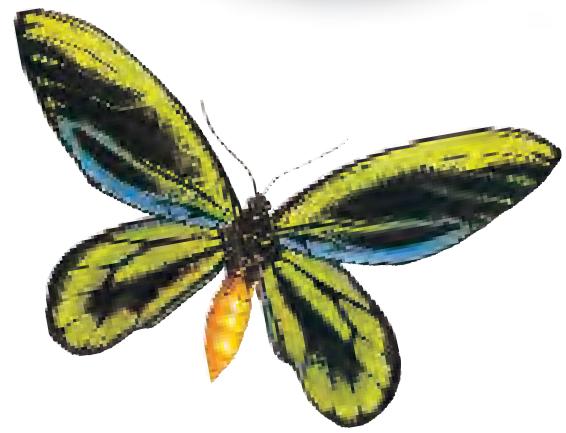

Fluturele cu aripi de pasăre al Reginei Alexandra

Acest fluture rar este cel mai mare fluture din lume, având o anvergură de până la 30 cm și o lungime a corpului de 8 cm. Fluturele se înarmează cu o substanță otrăvitoare pe care o procură de la o anumită plantă. Adulții aspiră hrana lichidă sau nectarul plantelor cu ajutorul unei „limbi“ lungi flexibile, tubulare, denumită proboscis.

Metamorfoza insectei

Metamorfoza reprezintă procesul de dezvoltare a unei insecte de la apariție până la stadiul de adult. Există mai multe etape ale metamorfozei, cu fiecare etapă atinsă insecta schimbându-și forma și aspectul. Fiecare etapă a metamorfozei este însoțită, de regulă, de o schimbare a habitatului și a comportamentului. Procesul de creștere și metamorfoza insectei sunt controlate de hormonii produși de glandele endocrine situate în partea anterioară a corpului.

Etapele creșterii

La insecte, metamorfoza se produce în etape distincte, începând cu cea mai puțin dezvoltată denumită larvă sau nimfă. Larva crește fie în etape, numite năpârliri, fie devine inactivă, adică pupă sau crisalidă, înainte de a ajunge la stadiul adult. La insectele care năpârlesc, larvele seamănă cu adulții, dar sunt mai mici și lipsite de aripi, dacă la maturitate insecta are și aripi. Larvele care trec prin faza de pupă sunt complet diferite de adulți. În stadiul de pupă, insecta se înfășoară complet într-un cocon protector. În interiorul pupei, insecta se transformă în adult.

Molia, de la stadiul de ou la pupă

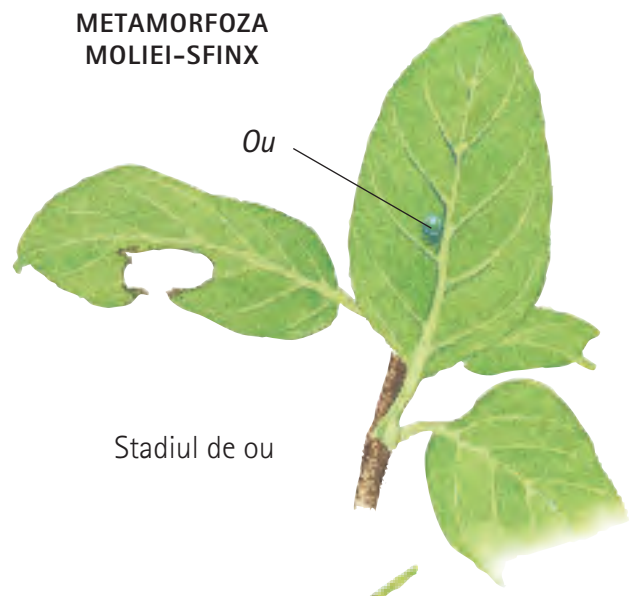

Larvele fluturilor și moliilor se numesc omizi. Imediat ce a eclozat, omida începe să se hrănească, devorând plantele cu puternicul său aparat bucal masticator. Omida crește repede schimbându-și tegumentul de mai multe ori pe măsură ce crește. La atingerea fazei maxime de creștere, omida devine pupă. Molia-sfinx devine pupă la nivelul solului într-un cocon din mătase.

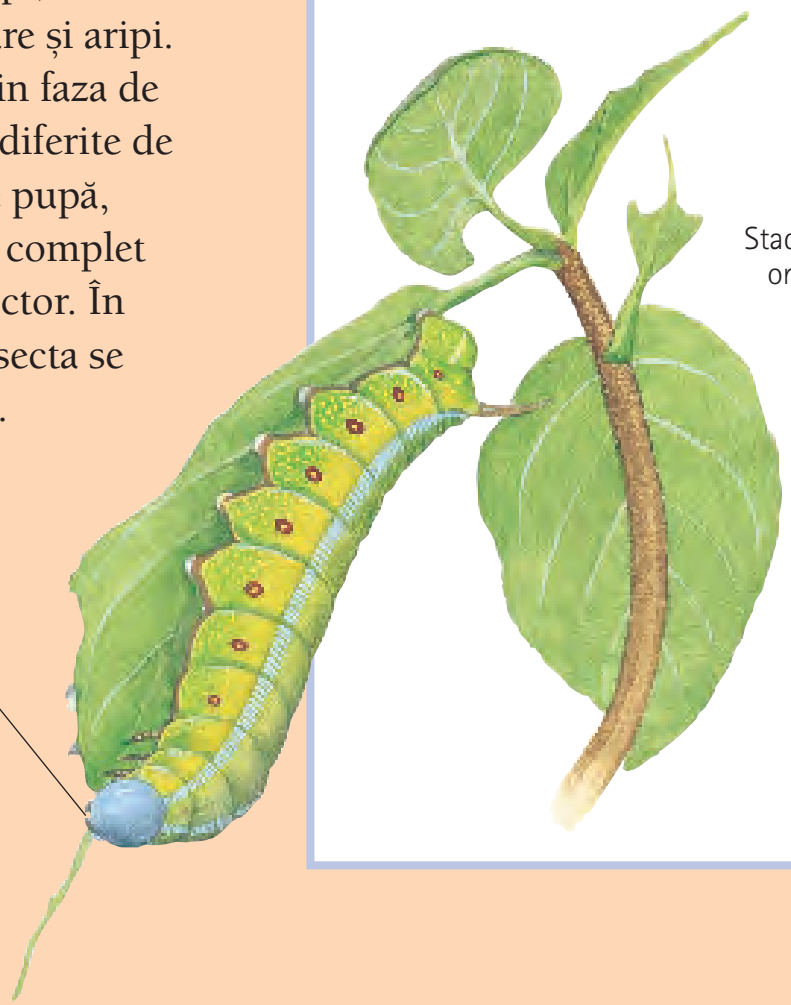

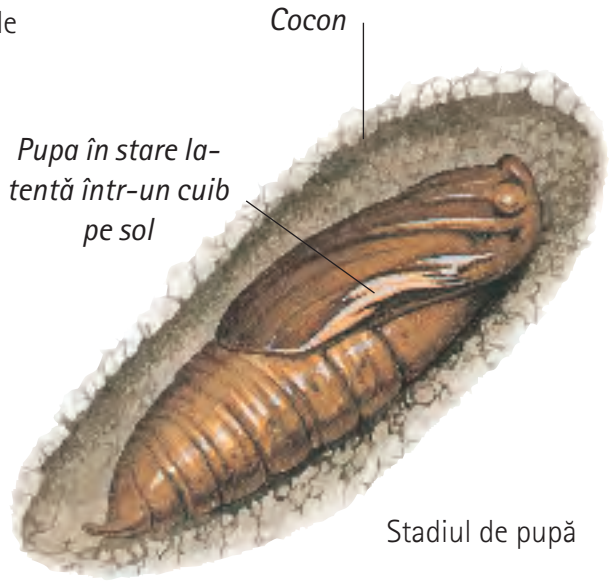

Durata metamorfozei

Timpul necesar fiecărei etape a metamorfozei variază de la o specie la alta. Unele specii petrec cea mai mare parte a vieții în stadii incomplete de dezvoltare, trăind ca adult doar pentru perioade relativ scurte de timp. Efemerida, de exemplu, trăiește doar o singură zi ca adult, existând doar pentru a se reproduce și a asigura apariția generației următoare. Un fluture tipic însă, așa cum este fluturele-monarh, petrece în jur de 4 zile în stadiul de ou, 2 săptămâni în stadiul de omidă, 10 zile în stadiul de pupă după care trăiește între 2 și 6 săptămâni ca adult.

Molia-sfinx

Deasupra: Molia-sfinx apare din coconul său de mătase ca adult pe deplin format. Această specie a moliei-sfinx are pete în formă de ochi pe aripi pentru a ține la distanță eventualii prădători.

Muște

Unul dintre cele mai mari grupuri de insecte, cu peste 90.000 de specii cunoscute, muștele sunt o prezență obișnuită aproape oriunde. Una dintre puținele vietăți terestre care supraviețuiesc în Antarctica este o musculiță. O importantă caracteristică a muștelor este faptul că au fie o singură pereche de aripi, fie niciuna. La unele, aripile posterioare sunt reduse la structuri mici și aglomerate denumite haltere, cu rol de echilibru în timpul zborului. Muștele consumă hrană lichidă. În cele mai multe cazuri larvele de muscă sunt vietăți moi, lipsite de picioare, numite viermi, care trăiesc pe sol, plante și corpurile altor organisme. Larvele unor insecte din categoria muștelor, precum țânțarii, trăiesc în apă și nu sunt viermi.

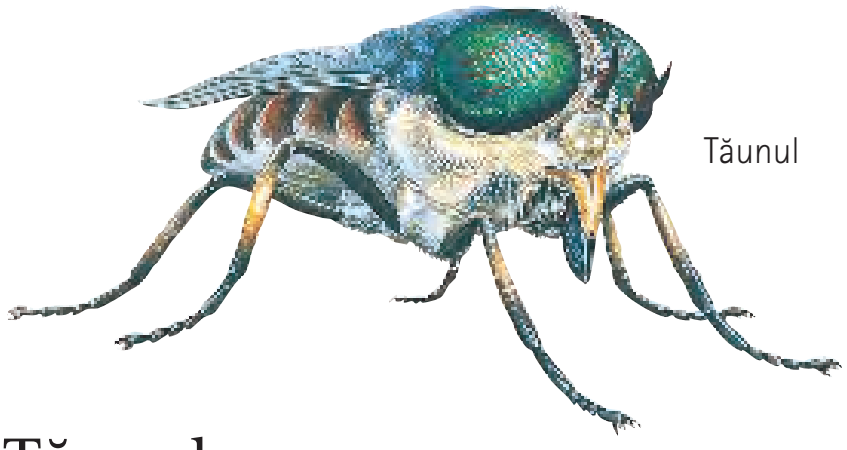

Tăunul

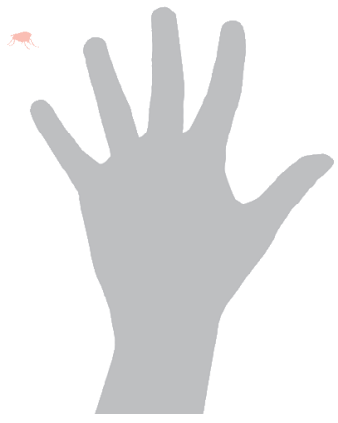

Tăunul

Este una dintre cele mai mari muște, dotat cu ochi deosebit de mari și irizați. Masculii se hrănesc cu polen și nectar, însă femela se hrănește cu sângele animalelor și chiar cu cel al omului. Ciupiturile lor pot fi dureroase, iar musca poate fi purtătoarea unor maladii precum antraxul. Există circa 3.000 de specii, din care 350 se află în America de Nord.

Nume latin *Tabanidae (familia)*

Dimensiune 6-25 mm

Habitat Active în condiții de vreme caldă

Areal Lumea întreagă

Musca-tâlhar

Nume latin *Asilidae (familia)*

Dimensiune 6-45 mm

Habitat Zone uscate, nisipoase

Areal Lumea întreagă

Musca-tâlhar

Prădător agil, musca-tâlhar urmărește și prinde alte insecte în aer ori se năpustește asupra lor la sol. Membrele sale sunt puternice și țepoase. O dată ce și-a prins victima, musca-tâlhar îi aspiră fluidele din corp cu aparatul său bucal scurt. Larvele trăiesc în sol sau în medii lemnoase în descompunere și se hrănesc cu larvele altor insecte.

Musca-cocor

Cu membrele lor lungi și subțiri, mușteleцocor par niște țânțari mari. Cei mai mulți adulți trăiesc doar pentru câteva zile, timp în care probabil că nu consumă hrană. Larvele se hrănesc în principal cu rădăcini și plante în descompunere, deși unele sunt prădătoare. Spre deosebire de țânțari, mușteleцocor nu sunt zburătoare abile.

Nume latin *Tupilidae (familia)*

Dimensiune 6-25 mm

Habitat Vegetație

Areal Lumea întreagă

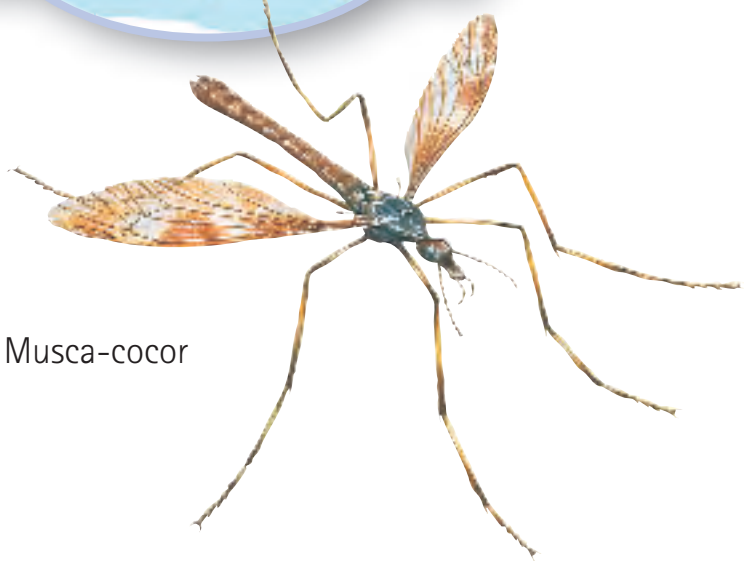

Musca-cocor

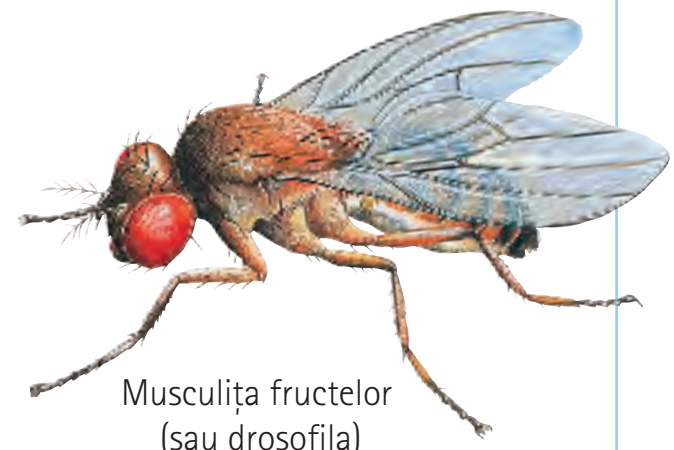

Musculița fructelor
(sau drosofila)

Nume latin *Drosophila melanogaster*

Dimensiune 3-10 mm lungime

Habitat Vegetație

Areal Lumea întreagă

Musculița fructelor

Aceste musculițe apar în jurul florilor și fructelor mai mult decât pârguite, în stare de putrefacție sau fermentație. Larvele lor se hrănesc cu materie vegetală, iar unele constituie o adevărată calamitate, producând mari pagube fructelor. Musculițele de fructe au ochii roșii, corpul de culoare maro-gălbui și inele negre de-a lungul abdomenului.

Țânțarul

Aripile țânțarilor bat atât de repede – în jur de 500 de bătăi pe secundă – încât insectele emit un zumzet constant când zboară. Masculii, uneori și femelele, se hrănesc cu nectar și sevă. Femelele, în cea mai mare parte, totodată, înțeapă și aspiră sângele animalelor vertebrate.

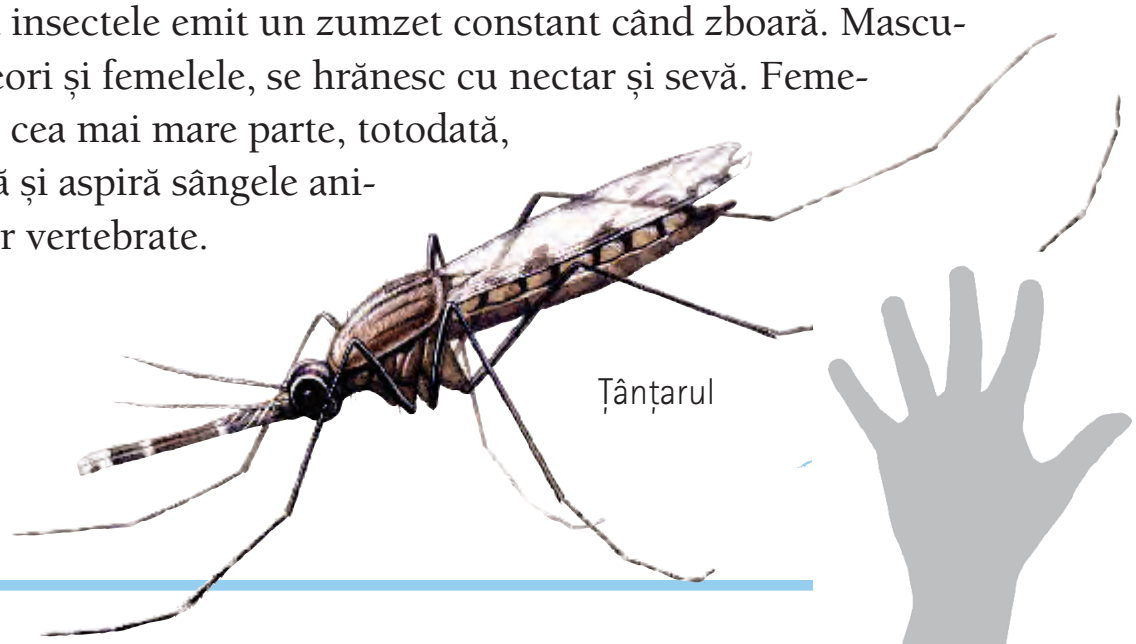

Țânțarul

Nume latin *Culicidae (familia)*

Dimensiune Până la 1,5 cm

Habitat Ape stătute, vegetație

Areal Lumea întreagă

Coleoptere

Coleopterele formează cel mai mare grup de insecte. Se cunosc peste un sfert de milion de specii. Coleopterele trăiesc în aproape orice tip de habitat. Dispun de aparate bucale masticatoare puternice și consumă aproape orice fel de hrană. Unele vânează furnici și alte insecte. Multe consumă semințe și animale decedate. Altele se hrănesc cu bălegar și cu blana și carnea animalelor moarte. Coleopterele au corpul asemănător. Au două perechi de aripi – aripile anterioare sunt groase și tari și au rol de protejare a celor posterioare. Când gândacul este static, perechea posterioară este retrasă sub cea anterioară.

Gândacul Goliat (mascul)

Nume latin	*Scarabaeidae (familia)*
Dimensiune	2-13 cm
Habitat	Pădurea tropicală
Areal	Africa

Gândacul Goliat

Gândacul Goliat, descoperit în Africa, este unul dintre cei mai mari și mai robuști din lumea insectelor. Femelele sunt mai mici și au un aspect mai puțin spectaculos. Acești gândaci au membre anterioare puternice și se cațără cu abilitate în copaci căutând sevă și fructe. Adulții, deși bine împlătoșați, pot zbura, producând un sunet similar unui mic elicopter în zbor.

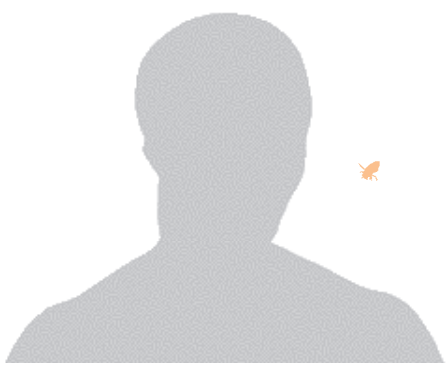

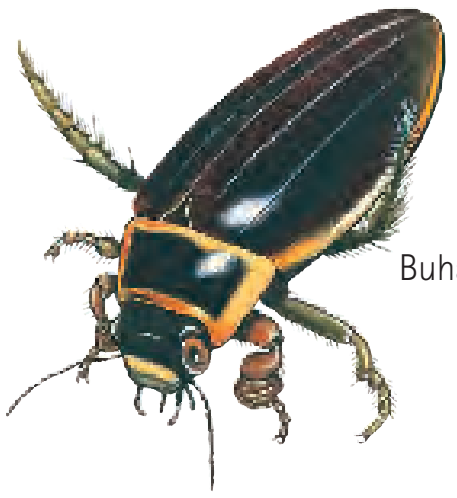

Buhaiul-de-baltă

Buhaiul-de-baltă

Buhaii de baltă trăiesc în iazuri și pârâuri dulcicole. Înoată mișcându-și membrele posterioare lungi ca niște vâsle. Atât adulții, cât și larvele sunt prădători – chiar și larvele pot vâna broaște râioase și pești mici. Acest gândac acvatic poate, de asemenea, zbura. Femela își depune, de regulă, ouăle în tulpinile plantelor de apă.

Nume latin	*Dytiscidae (familia)*
Dimensiune	1,5-40 mm
Habitat	lazuri, pârâuri
Areal	Lumea întreagă

Nume latin *Lampyridae (familia)*

Dimensiune Până la 1 cm

Habitat Zone temperate și tropicale

Areal Lumea întreagă

Licuriciul

Peste 2.000 de specii de licurici trăiesc în habitatele temperate și tropicale din jurul lumii. Licuricii sunt capabili să producă o lumină verde-gălbuie într-o anumită parte a corpului situată la capătul abdomenului. Fiecare specie de licurici are un registru propriu de scânteiere pentru a atrage perechea. Masculii au aripi, însă femelele nu.

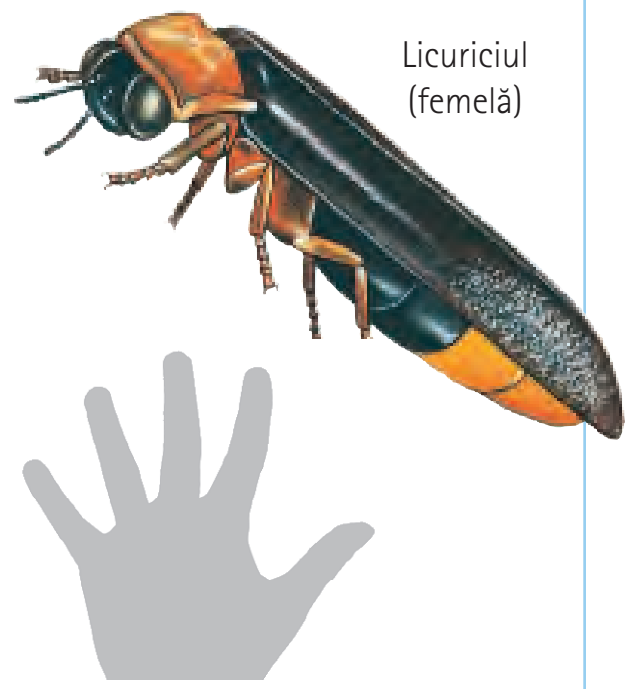

Licuriciul (femelă)

Gândacul-pocnitor

Gândacul-pocnitor emite un sunet ca un pocnet atunci când face salturi în aer pentru a-și schimba poziția sau pentru a evita prădătorii, de unde și numele. Unii gândaci-pocnitori sunt colorați – unele specii tropicale sunt de un verde-metalic strălucitor – însă cei mai mulți au o nuanță stearsă de maro ori sunt negri.

Nume latin *Elateridae (familia)*

Dimensiune Până la 6,5 cm

Habitat Vegetație

Areal Lumea întreagă

Gândacul-pocnitor

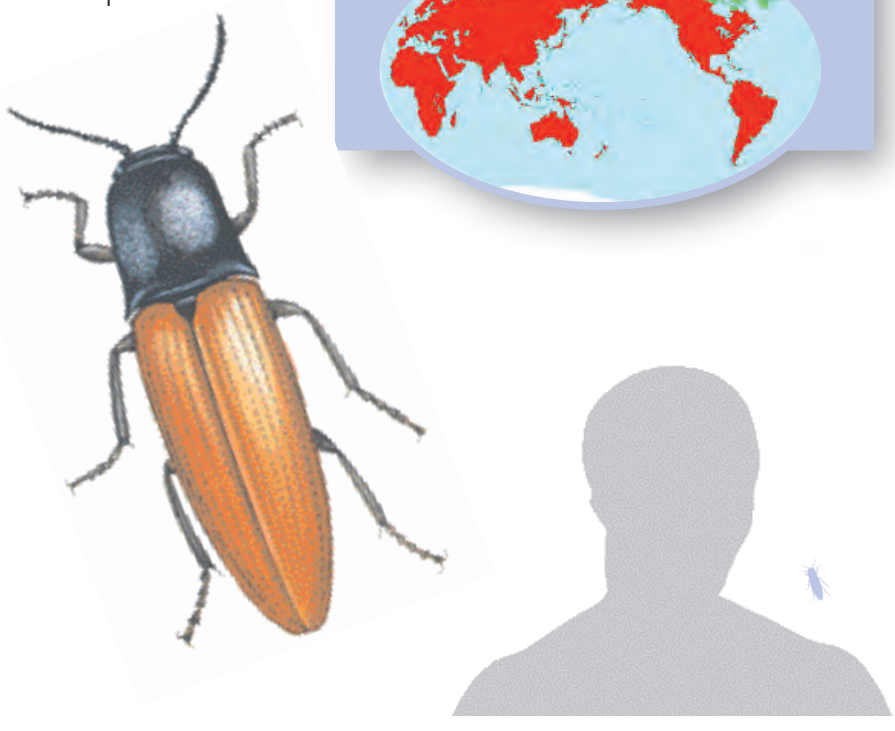

Nume latin *Dynastinae (familia)*

Dimensiune Până la 15 cm

Habitat Solul pădurilor

Areal Pădurile tropicale din lumea întreagă

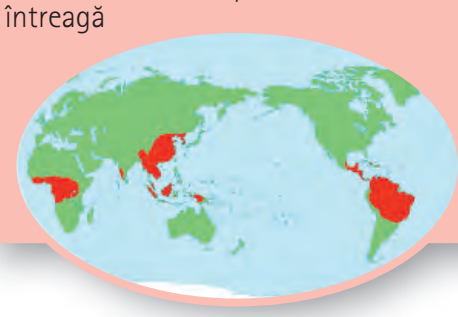

Gândacul-rinocer

Gândacul-rinocer

Este unul dintre cei mai mari gândaci, masculul fiind dotat cu coarne impresionante, de care se folosește pentru a căuta hrană prin solul stratificat al junglei, pentru a săpa adăposturi și în confruntările cu alți masculi. Gândacii-rinocer sunt unele dintre cele mai puternice animale, în raport cu mărimea sa – sunt capabili să ridice greutăți egale cu de până la 850 de ori greutatea proprie.

Albine, viespi, furnici, termite

Albinele, viespile și furnicile aparțin unui mare ordin de insecte cunoscut ca Hymenoptera. Multe dintre aceste insecte trăiesc în colonii bine organizate compuse din mii de indivizi. Deși albinele, viespile și furnicile diferă mult ca aspect, cele mai multe prezintă o „talie“ pronunțată în partea din față a abdomenului. Dețin aparate bucale masticatoare și structuri linguale cu rol de aspirare a nectarului florilor. Hymenopterele zburătoare au două perechi de aripi, multe furnici lucrătoare fiind însă lipsite de aceste organe. Termitele au un sistem social asemănător, deși nu se înrudesc cu albinele, viespile sau furnicile.

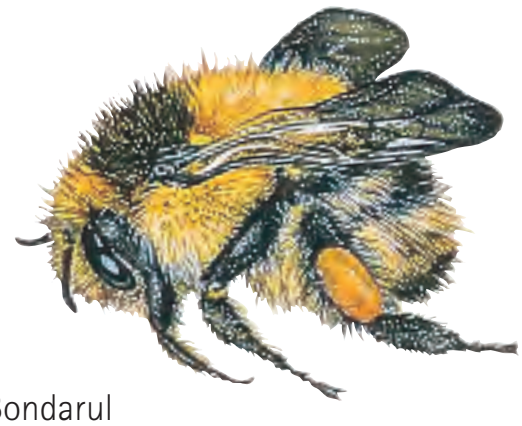

Bondarul

Nume latin *Apidae (familia)*

Dimensiune 3-25 mm

Habitat Zone bogate în plante floricole

Areal Lumea întreagă cu excepția Africii, Indiei și Oceaniei

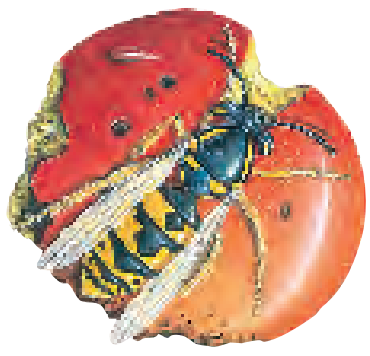

Viespea comună

Viespea comună

Culoarea obișnuită a acestei insecte este negru cu galben. Primăvara, o regină solitară alege un loc de cuibărit, de multe ori în vizuina abandonată a unui mamifer, unde depune primele sale ouă. Larvele eclozează și devin lucrătoare, specializate în căutarea hranei – insecte, nectar și fructe dulci – și în „menaj“. Un cuib poate adăposti până la 10.000 de viespi.

Nume latin *Vespula vulgaris*

Dimensiune 16-20 mm

Habitat Relief deschis, păduri

Areal Emisfera nordică; aclimatizată în Australia și Noua Zeelandă

Bondarul

Bondarii sunt de regulă colorați în negru cu galben. Primăvara, regina, singurul bondar care supraviețuiește iernii, colectează polen și nectar pentru a produce un aliment numit păstură. Mai târziu, depune ouă, iar când larvele eclozează se hrănesc cu păstura. Aceste larve devin albine lucrătoare adulte și preiau toate responsabilitățile coloniei.

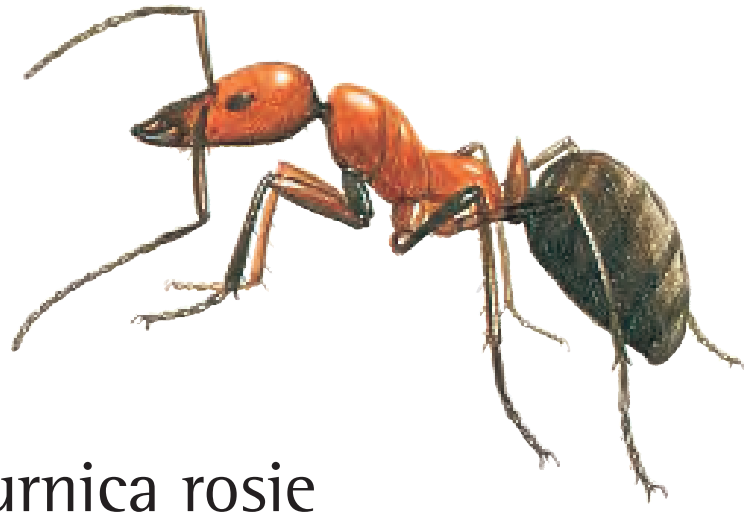

Furnica roșie

Denumite și furnici-de-foc, furnicile roșii au capul și toracele de culoare maro spre galben-roșcat, iar abdomenul închis. Coloniile furnicilor roșii, fondate de o regină solitară, construiesc mușuroaie mari și se hrănesc cu semințe, fructe, flori și uneori cu insecte mici. Furnicile roșii atacă și ucid deseori animalele mici, ciupindu-le și injectându-le o toxină produsă în abdomen.

Nume latin *Formicidae (familia)*

Dimensiune 3-5 mm

Habitat Zonele umede

Areal Lumea întreagă

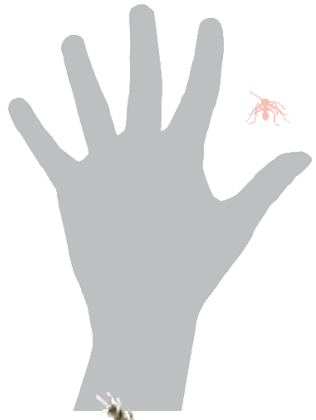

Nume latin *Formicidae (familia)*

Dimensiune 16-25 mm

Habitat Pădurile tropicale

Areal Lumea întreagă

Furnica-legionar

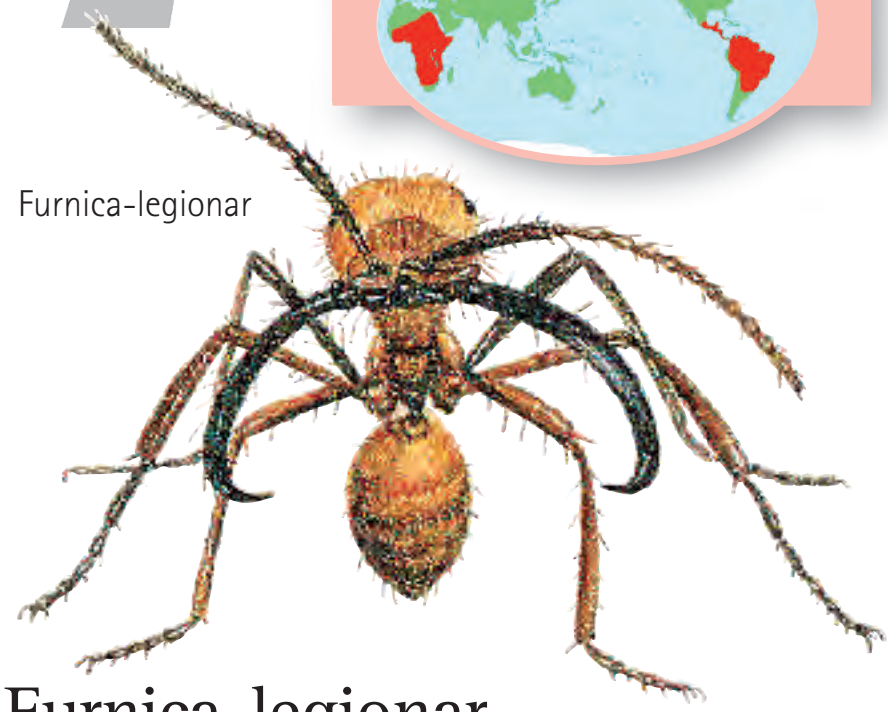

Furnica-legionar

Spre deosebire de alte furnici, furnicile-legionar nu construiesc cuiburi permanente. Pornesc în căutarea pradei, copleșind insectele sau alte creaturi mici întâlnite. Încetează să mai producă ouă și se stabilesc într-un loc până când puii se dezvoltă. Lucrătoarele își unesc trupurile formând un cuib temporar, denumit bivuac, pentru a proteja regina și puii.

Termita subterană

Termitele subterane sunt insecte dăunătoare care trăiesc în colonii de până la un milion de indivizi. Construiesc rețele de comunicare între sursele de hrană subterane sau supraterane. Atunci când termitele subterane caută hrană la suprafață, pot pătrunde în case prin crăpături mici sau îmbinări ale fundației ori construind adăposturi tubulare de-a lungul pereților fundației.

Termita subterană

Nume latin *Rhinotermitidae (familia)*

Dimensiune 1 cm

Habitat Preponderent subteran

Areal America de Nord, Mexic, Europa, Orientul Mijlociu, Nordul Africii, India, sudul Rusiei, Coreea, Japonia, China

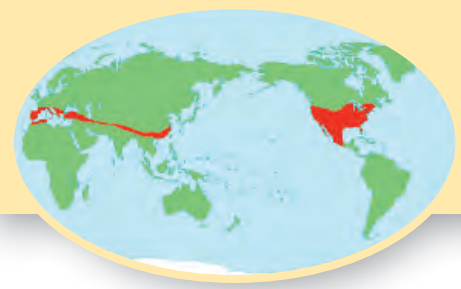

Insecte sociale

Cuibul albinei melifere

Deasupra: Albinele lucrătoare construiesc celule din ceara produsă de glandele situate la partea ventrală a abdomenului.

În timp ce multe himenoptere duc o viață solitară, furnicile, unele albine și viespi alcătuiesc colonii complexe din punct de vedere social. De regulă, o colonie este condusă de regină, care reprezintă singura femelă care poate copula și depune ouă. Aceasta este mai mare decât supusele sale. Celelalte femele sunt lucrătoare care construiesc cuibul, colectează hrana și cresc puii, dar nu depun ouă. Există foarte puțini masculi într-o colonie. Aceștia nu au nici o responsabilitate, ci doar în anumite momente ale anului se împerechează cu noua regină.

Furnicile țesătoare

Sunt răspândite în nordul și centrul provinciei Queensland din Australia. Ele construiesc cuiburi mari în arbori lipind între ele frunzele situate în capătul ramurilor. Fiecare colonie are o regină și până la 500.000 de lucrătoare, care atacă orice invadator ciupindu-l. O colonie se poate întinde pe un număr de până la 12 arbori și poate conține până la 150 de cuiburi.

Albinele melifere

Albinele melifere sunt cele mai cunoscute albine sociale. Construiesc cuiburi în scorburile copacilor sau în stupurile puse la dispoziție de un apicultor. Cuibul constă din straturi de celule hexagonale – cu șase laturi. Aceste celule conțin ouă și puiet, precum și depozite de hrană compusă din polen și miere. Lucrătoarele aduc nectarul și polenul la cuib. La sosire, celelalte albine colectează proviziile de hrană aduse.

Termitele și furnicile Sauba

Termitele sunt insecte mici, cu aparat bucal transformat pentru rupt, care trăiesc în colonii uriașe. Își fac cuiburi în medii lemnoase, sol sau arbori. Își depun ouăle în încăperi speciale ale cuibului. Furnicile Sauba își cultivă singure hrana. Duc în cuibul subteran bucăți de frunze, le pun la fermentat, apoi se hrănesc cu ciupercile care cresc pe stratul de compost.

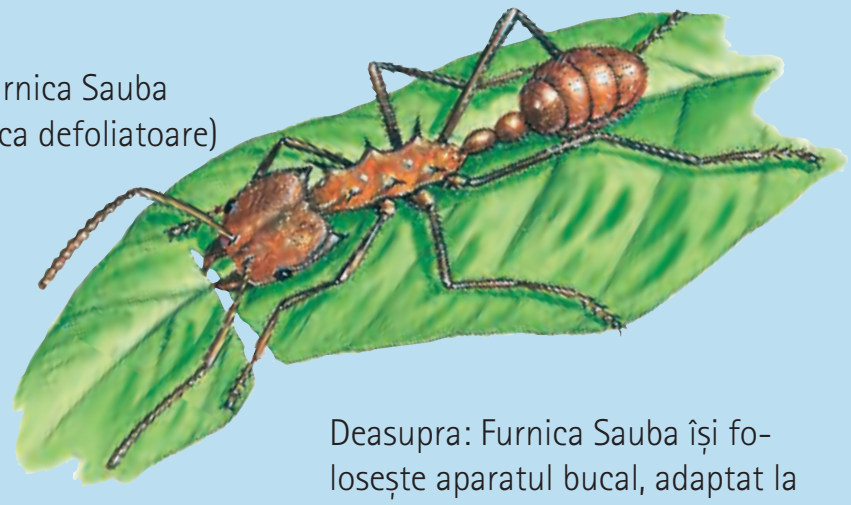

Furnica Sauba
(furnica defoliatoare)

Deasupra: Furnica Sauba își folosește aparatul bucal, adaptat la rupt, pentru a tăia frunzele bucăți.

Mușuroi de termite

Dreapta-jos: Mușuroaiele de termite pot avea peste 12 m înălțime.

Păianjenii

Păianjenii sunt arahnide, nu insecte. Arahnidele au în general patru perechi de membre, însă sunt lipsite de aripi și de antene. Se cunosc cel puțin 35.000 de specii de păianjeni. Toți păianjenii produc mătase cu ajutorul unor glande speciale situate la extremitatea posterioară a corpului, dar nu toți țes pânze. Păianjenii folosesc pânza la tapisarea vizuinei, iar alții realizează capcane din mătase. Păianjenii tineri folosesc fire lungi de mătase pe post de parașute cu care călătoresc pentru a descoperi noi teritorii. Mulți oameni se tem de păianjeni, însă doar câțiva păianjeni produc venin periculos pentru om. În realitate, păianjenii ne fac un serviciu consumând insecte, ținându-le astfel sub control.

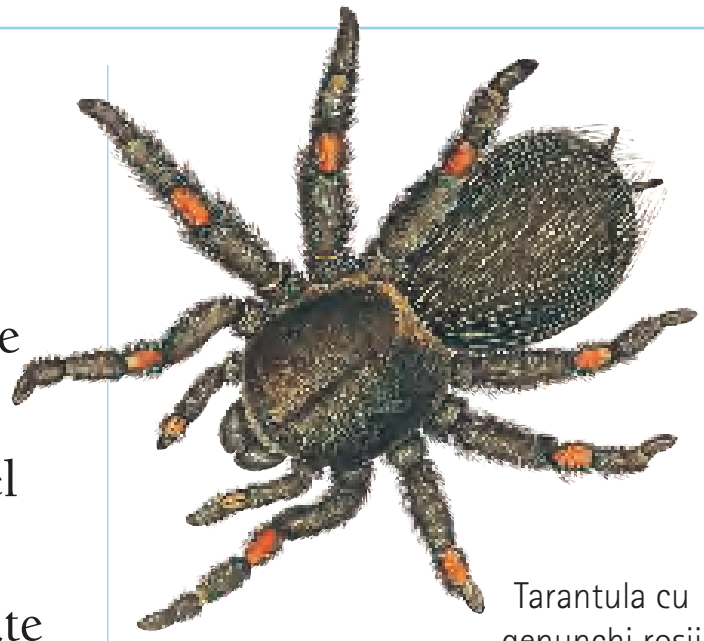

Tarantula cu genunchi roșii

Nume latin	*Brachypelma smithi*
Dimensiune	Deschiderea membrelor: 15 cm
Habitat	Păduri de foioase, tufărișuri
Areal	Vestul Mexicului

Tarantula cu genunchi roșii

Este un păianjen mare cu semne portocaliu-roșcate pe membre. Se ascunde în vizuină pe timpul zilei pentru a evita soarele și își face apariția noaptea pentru a se hrăni cu greieri, cosași, melci mici, broaște, păianjeni și viermi. Păianjenul își imobilizează prada folosindu-și cei doi colți veninoși.

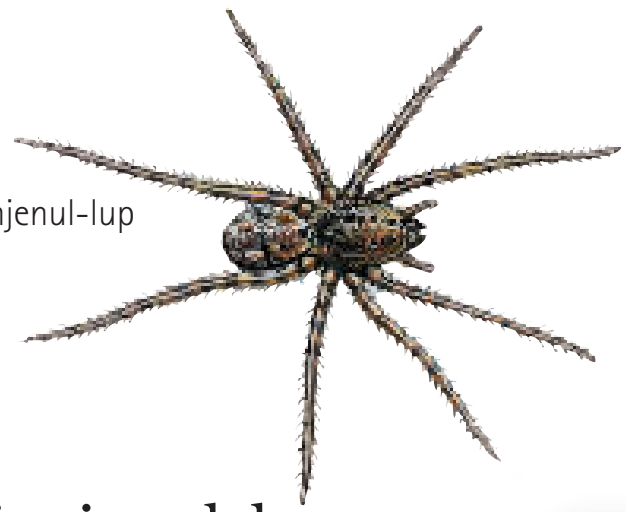

Păianjenul-lup

Păianjenul-lup

Prădători agili, așa cum indică și numele, păianjenii-lup se apropie tiptil de pradă, se reped la ea și o înșfacă. Cei mai mulți nu țes pânze. Păianjenii-lup au vederea ageră. Culoarea ștearsă îi ajută să treacă neobservați. Mușcătura acestui păianjen este periculoasă pentru om, mai ales în cazul tinerilor și bătrânilor.

Nume latin	*Lycosidae (familia)*
Dimensiune	3-38 mm
Habitat	Relief deschis, păduri
Areal	Lumea întreagă, cu excepția Groenlandei și a celor doi poli

Păianjenul scuipător

Are corpul de culoare galben-pal presărat cu puncte negre. Este un prădător neobișnuit care se apropie de victimă, de regulă o insectă mică, și lansează asupra ei două fire dintr-o substanță lipicioasă, din glandele aflate lângă gură. Acestea cad în zig-zag peste pradă, imobilizând-o. Păianjenul o ucide apoi cu o mușcătură.

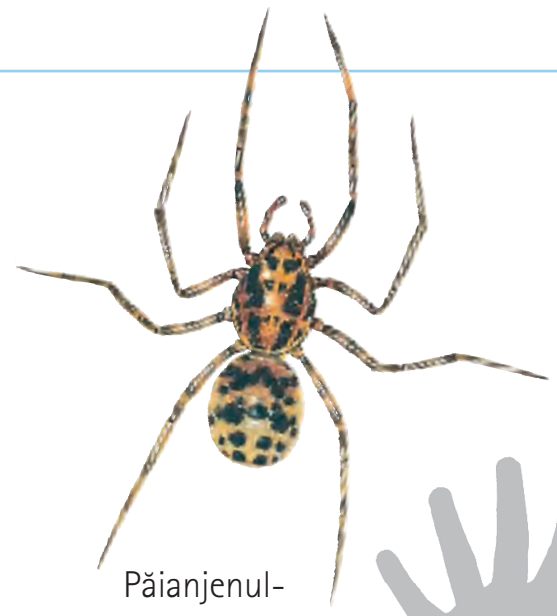

Păianjenul-scuipător

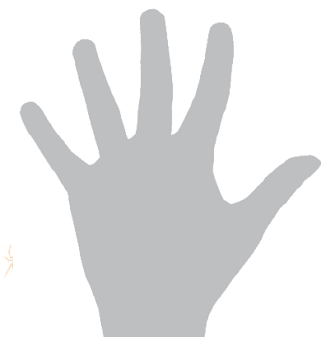

Nume latin *Scytodes thoracica*

Dimensiune 1 cm

Habitat Savane deschise

Areal Lumea întreagă cu excepția polilor

Nume latin *Theridiidae (familia)*

Dimensiune Până la 1,3 cm

Habitat Mediul urban și zone agricole

Areal America de Nord

Văduva-neagră

Văduva-neagră

Speciile nord-americane ale văduvei-negre sunt foarte cunoscute pentru culoarea neagră și desenul roșu în formă de clepsidră. Femela are membrele posterioare acoperite cu fire de păr scurte, pe care le folosește la înfășurarea prăzii în firele de mătase. Are mușcătura veninoasă, mult mai letală decât a șarpelui cu clopoței. Masculii nu mușcă.

Păianjenul-crab

Se deplasează lateral aidoma unui crab. Trăiește pe flori, așteptând cu membrele desfăcute până când o insectă zburătoare se așază. Prinde insecta cu membrele sale anterioare puternice, apoi îi aplică o mușcătură între cap și torace pentru a o ucide. Acest păianjen nu țese pânze, dar masculii, care sunt mai mici decât femelele, pot folosi mătasea la imobilizarea acestora înainte de împerechere.

Nume latin *Thomisidae (familia)*

Dimensiune 1,6-10 mm

Habitat Flori, vegetație

Areal Lumea întreagă cu excepția Groenlandei și a celor doi poli

Păianjenul-crab

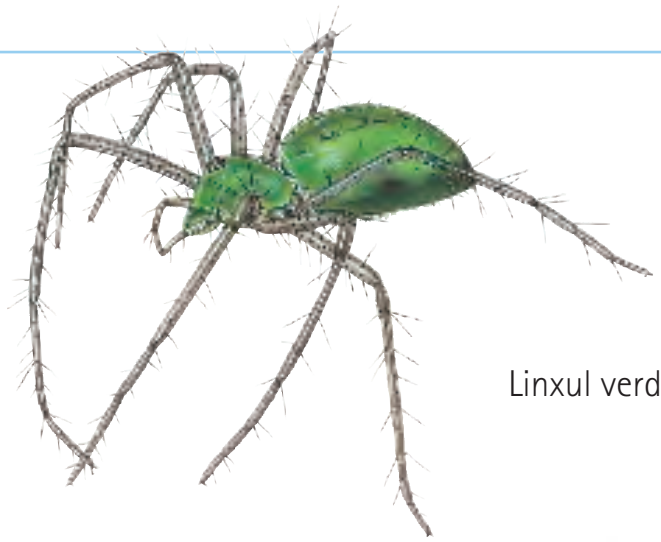

Linxul verde

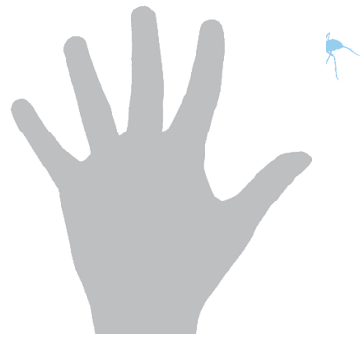

Linxul verde

Linxul verde este un păianjen mare verde-deschis de tufiș. Nu țese pânză, dar își urmărește prada cu viteză de la o frunză la alta. Toamna, femela depune între 25 și 600 de ouă portocalii în câte patru săculeți. Stă atârnată deasupra lor și atacă orice ființă care se apropie. Ouăle eclozează după circa două săptămâni.

Nume latină *Pucetia viridans*

Dimensiune 12-22 mm

Habitat Tufăriș, vegetație

Areal Sudul S.U.A., Mexic, America Centrală, Indiile de Vest, Venezuela

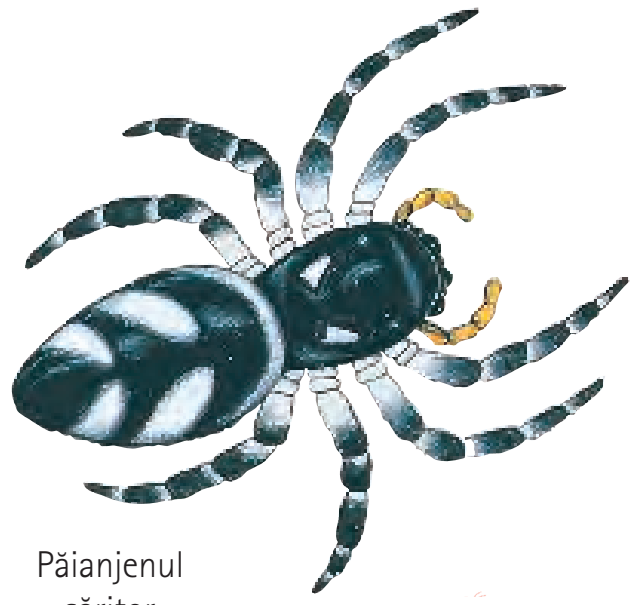

Păianjenul săritor

Nume latin *Salticidae (familia)*

Dimensiune 3-16 mm

Habitat Păduri tropicale și temperate

Areal Lumea întreagă, cu excepția Groenlandei și a celor doi poli

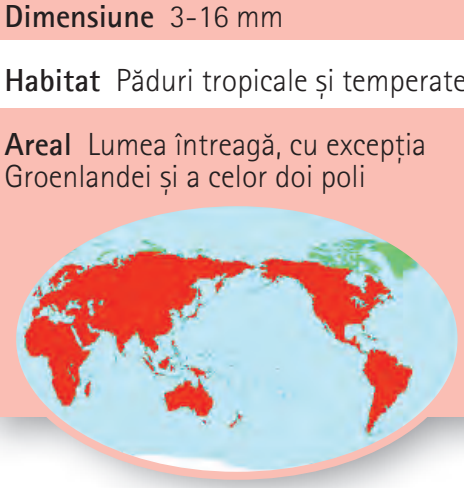

Păianjenul săritor

Spre deosebire de cei mai mulți păianjeni, păianjenul săritor dispune de o vedere ageră. Când a localizat prada, păianjenul sare asupra victimei. Înainte de a sări, atașează un fir de mătase în locul unde se află pentru a reveni în ascunzătoarea sa. Mai folosește mătasea la țeserea adăposturilor pentru ouă. Păianjenii săritori pot sări până la de 30 de ori lungimea propriului corp.

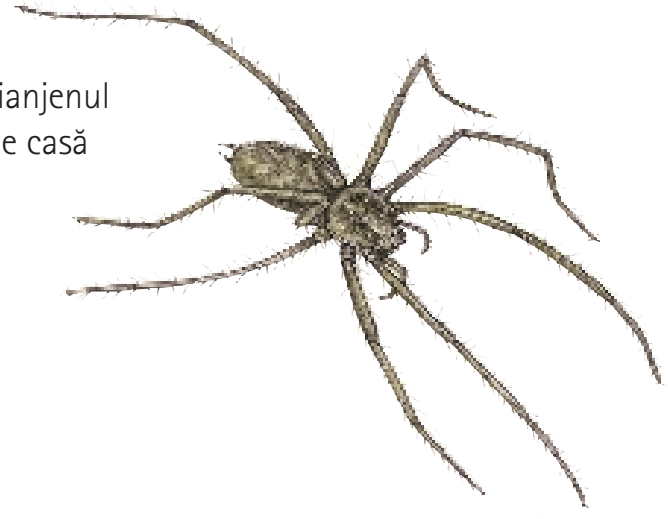

Păianjenul de casă

Păianjenul de casă

Păianjenii de casă își țes pânza încâlcită în locuri izolate, care pot adăposti și ouă conținute în unul sau mai mulți săculeți sferici. Au în general un aspect șters cu desene maro. Păianjenii de casă sunt inofensivi pentru oameni și se hrănesc cu paraziții din gospodărie, cum ar fi mușteleși țânțarii.

Nume latin *Achaearanea tepidariorum*

Dimensiune 6 mm

Habitat Locuințe

Areal America de Nord și de Sud; aclimatizat în toată lumea

Scorpioni și căpușe

Scorpionii, ca și păianjenii sunt arahnide. Există specii diferite care trăiesc în deșerturi și păduri tropicale. Când își ucid prada ori se apără, folosesc acul veninos din vârful cozii. Câteva specii de scorpioni au veninul atât de puternic încât pot ucide un om, însă în cazul celor mai mulți veninul nu este mai puternic decât cel al unei albine sau viespi. Tot din ordinul arahnidelor fac parte micile căpușe de praf și cele hematofage. Căpușele de praf se hrănesc cu alte insecte mici. Căpușele hematofage se hrănesc cu sângele păsărilor, mamiferelor și reptilelor.

Scorpionul

Scorpionul reprezintă un prădător de temut. Este înarmat cu clești masivi pentru prinderea prăzii și un ac veninos la capătul posterior al corpului. Scorpionii rămân ascunși pe timpul zilei sub pietre sau bușteni și ies noaptea pentru a prinde insecte și păianjeni. Își folosesc cleștii la capturarea prăzii, după care fie o strivesc, fie îi injectează venin.

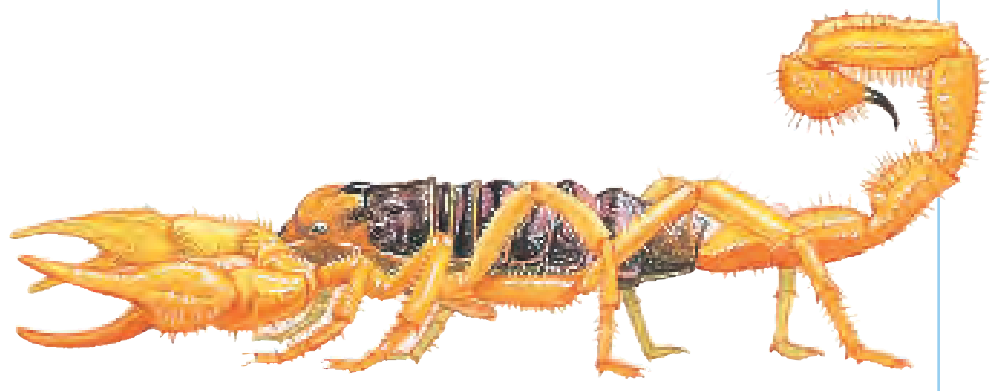

Scorpionul

Nume latin *Buthidae (familia)*

Mărimea 5-7 cm

Habitat Variat: deșert, păduri tropicale

Areal La sud de paralela 49° Nord, cu excepția Noii Zeelande și Antarcticii

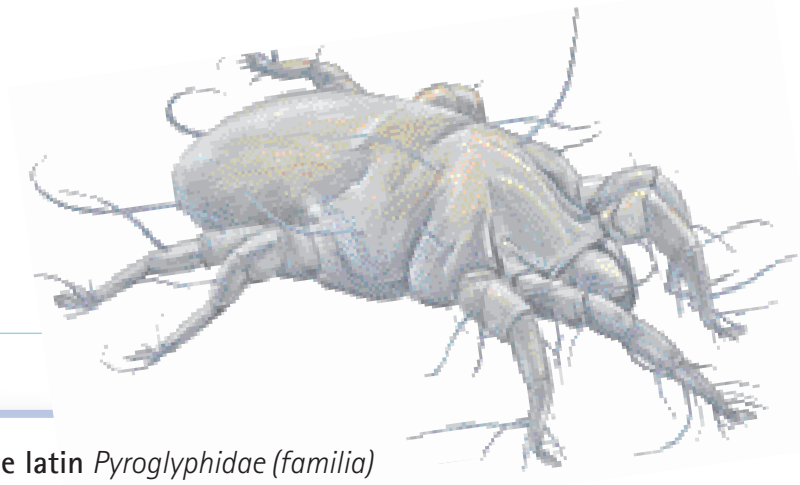

Nume latin *Pyroglyphidae (familia)*

Dimensiune 0,25-0.5 mm

Habitat Locuințe

Areal Lumea întreagă

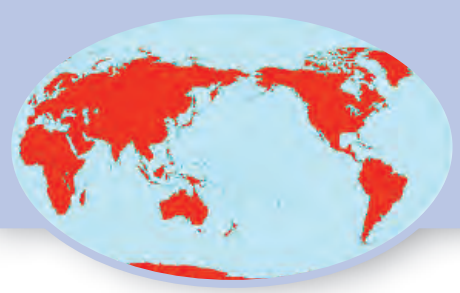

Căpușa de praf

Căpușa de praf

Prosperă în saltele, covoare, mobilă și așternuturi și reprezintă o cauză frecventă a astmului la oameni. Se hrănesc cu particule de materie organică. Unele specii preferă celulele epidermice; altele preferă praful de făină. Masculii trăiesc 20 până la 30 de zile, în timp ce o femelă, care urmează să procreeze, poate trăi până la 10 săptămâni.

Glosar

amfibian Vertebrat cu patru membre care poate trăi pe uscat și în apă și depune ouă, de regulă, în apă. Printre amfibieni se numără broaștele, broaștele râioase și salamandrele.

animale cu sânge cald Descrie animale, precum mamiferele sau păsările, care își pot regla singure temperatura interioară. Cele mai multe reptile și amfibieni depind de radiația termică a soarelui pentru a se încălzi și sunt denumite animale cu sânge rece.

animale cu sânge rece Termen folosit pentru a descrie un animal (cum ar fi o șopârlă sau un șarpe) care nu-și poate controla singur temperatura internă și se bazează pe radiația termică a soarelui pentru a-și menține căldura.

artropode Nevertebrate care dispun de membre articulate, corp segmentat și un exoschelet (o structură exterioară tare). Artropodele cuprind insectele, arahnidele și crustaceele. Peste 80 de procente din totalul tuturor speciilor de animale sunt artropode.

branhie Organ respirator la animalele acvatice, precum peștii, folosit la absorbția oxigenului dizolvat în apă.

camuflaj Ansamblu de culori și desene exteriore ale unui animal care fac dificilă recunoașterea acestuia de către inamici pe fundalul ambiental.

carenă Structură, de genul sternului la păsări, asemănătoare carenei unui vas, din punct de vedere funcțional și aspectual, de care sunt atașați mușchii care realizează zborul.

carnivore Animal care se hrănește cu carnea altor animale pentru a-și asigura supraviețuirea; un organism mâncător de carne.

ceremonie de curtare La animale, comportamentul dinaintea împerecherii, care include deseori parade complicate.

cioc Partea cornoasă a maxilarelor unei păsări.

clocire Un număr de ouă incubate simultan.

colț Dinte lung, conic ascuțit sau proiectat în exterior, care formează de regulă o pereche, ca la elefant, morsă și mistreț.

creastă Structură situată în creștetul capului, de natură osoasă sau cornoasă sau constituită din pene. Este utilizată, de obicei de către mascul, în timpul paradei pentru a-i avertiza pe ceilalți masculi și a-și atrage partenera.

erbivor Animal care se hrănește cu plante.

evoluție Proces prin care o specie dă naștere alteia. Organismele individuale transmit mai departe mutațiile benefice (schimbări aleatorii la nivelul genelor). Pe măsură ce rasa acestora sporește, apar noi specii.

extincție Referitor la speciile de animale dispărute sau în pericol de dispariție. Dinozaurii reprezintă exemple de animale dispărute.

familie Un grup de genuri cu caractere comune, care sunt la rândul lor grupuri de specii înrudite. Denumirea științifică a familiei are de regulă în compunere sufixul -idae.

gușă Cută epidermică atârnând sub gât sau bărbie la unele păsări, cum ar fi găinile și curcanii.

glandă Celulă, grup de celule sau organe care produc o secreție în corp.

glande mamare Oricare dintre glandele producătoare de lapte, la mamiferele de sex feminin.

habitat Mediul în care trăiește un animal, incluzând climatul, sursele de apă și vegetația.

icre Ovule depuse direct în apă, așa cum procedează peștii și amfibienii.

incubare Procesul de păstrare a ouălor la o temperatură corespunzătoare, prin așezare deasupra lor, astfel încât să fie asigurată dezvoltarea embrionilor din interiorul acestora.

insectă Toate animalele din Clasa Insecta, artropode mici care respiră aer, având corpul compus din trei segmente (cap, torace și abdomen). Dispun de trei perechi de membre și, de regulă, de două perechi de aripi.

irizație Ansamblu de culori strălucitoare, variabile.

înotătoare anală Înotătoare situată sub anus, pe partea ventrală (dedesubt) la pești și la anumite mamifere marine.

înotătoare caudală Coada la pești și anumite mamifere marine.

înotătoare dorsală Principala înotătoare situată pe spate la pești și anumite mamifere marine.

înotătoare pectorală Oricare dintre perechile de înotătoare situate, de regulă, posterior capului la pești și unele mamifere marine, câte una pe fiecare parte.

înotătoare pelviană Oricare dintre perechile de înotătoare situate pe suprafața cea mai de jos a corpului la pești sau la unele mamifere marine, corespunzătoare membrelor posterioare la vertebratele terestre.

larvă Formă intermediară de dezvoltare, lipsită de aripi, a unei insecte supuse metamorfozei complete.

Lumea Nouă America de Nord, America Centrală și America de Sud.

Lumea Veche Europa, Asia și Africa.

mamifer Vertebrat cu patru membre, cu corpul acoperit de păr, care își hrănește puii cu lapte produs de propriul corp. Printre mamifere se numără și pisicile, caii, cangurii și oamenii.

mangrovă Oricare dintre arborii și arbuștii pereni tropicali, cu rădăcini și tulpini atârnătoare adventive, care formează desișuri de-a lungul țărmurilor inundate de maree.

metamorfoză Modificare importantă a formei realizată de la o etapă la alta a ciclului de viață al unui organism, cum sunt etapele de transformare a omidei în pupă și a pupei în fluture.

migrație Trecere periodică a grupurilor de animale (în special păsări și pești) de la o regiune la alta în căutarea hranei sau pentru a se reproduce.

moluscă Nevertebrat cu corp moale și nesegmentat, adesea închis într-o cochilie. Melcii, calmarii și caracatițele sunt moluște.

năpârlire Proces de schimbare periodică a învelișului extern, cum ar fi penele sau pielea, cu unul nou.

nimfă Formă larvară a anumitor insecte, precum cosașii, care seamănă la exterior cu adulții, dar sunt mai mici și nu au aripile complet dezvoltate.

necrofag Creatură care se hrănește cu rămășițele animalelor moarte pe cale naturală sau ucise de alte carnivore.

nevertebrat Animal, cum ar fi insectele sau moluștele, care nu dispune de coloană vertebrală.

Oceanul Arctic Regiune situată între Polul Nord și limita nordică a vegetației forestiere a Americii de Nord, Europei și Asiei.

omnivor Animal care se hrănește atât cu alte animale, cât și cu plante. Omul, porcul și ursul sunt exemple de organisme omnivore.

ordin Grup de familii înrudite. Ordinele sunt divizate în grupuri mai mici, denumite subordine. Subordinele sunt la rândul lor divizate în infraordine, grupuri și familii.

parazit Organism dăunător care trăiește la exteriorul sau în interiorul unui organism aparținând altei specii, denumit gazdă.

pasăre Vertebrat cu sânge cald, cu corpul acoperit cu pene, membrele anterioare transformate în aripi, membrele inferioare solzoase, cioc, fără dinți și ai cărui pui se formează într-un ou cu coaja tare.

pădurea tropicală Pădure caracteristică zonelor intertropicale cu precipitații anuale ridicate.

penaj Totalitate a penelor care acoperă corpul unei păsări.

plancton Plante sau organisme vii de dimensiuni reduse care plutesc ori sunt purtate de curenți acvatici în număr mare, în apele dulci sau sărate.

polen Pulbere din interiorul unei flori, care produce fertilizarea (polenizarea) altei flori.

pradă Animal vânat de un prădător.

prădător Animal care vânează și ucide alte animale pentru a se hrăni.

primat Oricare dintre numeroasele mamifere aparținând Ordinului Primate, dotate cu un creier foarte dezvoltat, ochi dispuși frontal și degete opozabile. Lemurii, antropoidele și oamenii sunt primate.

ratite Membre ale unui grup de păsări nezburătoare, caracterizate de o carenă plată.

reptilă Animal vertebrat cu pielea acoperită de solzi, care depune ouă cu coaja tare, cornoasă. Dinozaurii, pterozaurii și ihtiozaurii erau reptile. Reptilele actuale cuprind țestoasele, șerpii, șopârlele și crocodilii.

savană Regiune cu pășuni și arbori izolați, de regulă din regiunile subtropicale sau tropicale.

specie Termen care desemnează un grup de animale care împărtășesc caracteristici asemănătoare, se pot reproduce și al căror puiet poate la rândul său procrea.

stârv Corpul neînsuflețit aflat în descompunere al unui animal.

stern Os lung, plat situat în centrul pieptului, servind ca suport pentru clavicule și coaste. Se mai numește și osul pieptului.

talon Gheară, în special la păsările de pradă.

temperat Care nu este caracterizat de căldură extremă de durată sau de vreme rece.

tropical Foarte cald și umed.

tundra Oricare dintre câmpiile vaste, lipsite de arbori ale regiunilor arctice ale Europei, Asiei și Americii de Nord.

vertebră Unul dintre oasele care compun coloana vertebrală. Coloana vertebrală include un anumit număr de vertebre.

vertebrat Animal cu coloană vertebrală. Mamiferele, păsările, reptilele, amfibienii și peștii sunt toate vertebrate.

Index

Numerele de pagină scrise cu *italic* se referă la ilustrații.

A
a se preface mort 16
Acrididae 133
acrididele 133, *133*
adaptare 123, 131
afide 134, 136 (dar și 135)
albatros 57
albina meliferă 148, *148*
albine 146, 148
  albine melifere 148, *148*
  bondari 146, *146*
aligator 90 (dar și 75)
american 91, *91*
amfibieni 6, 75, 93-103
  metamorfoză 98-9
  schelet 93
amuzament 46
anemone marine 125
anghila 112-113
  americană 113
  cu cioc 113, *113*
  europeană 113, *113*
  mare 112, *112*
  murena 112, *112*, 113, *113*
anghila pelican 7, 123
animale 8
  clasificare 10-11
  grupe 8
animale cu sânge cald 13, 53
animale cu sânge rece 75, 93, 105
animale nocturne
  feline 38, 39
  lemuri-șoarece 22
  lilieci 28
  lisang 34
  păsări 53, 55, 60, 61
  porcul furnicar 42
  șoareci 21
anșoa 114, 127
  europeană 115, 115
Antarctica 142
antenă 131
antilopa gnu 31
antropoide 22, 26
ara 62
  arakanga 63, *63*
arahnide 131, 150-53
arbore 96-7
archosauri 90
Arctic 33, 41
aripi
  Coleopterele 144
  păsări 53, 54, 57
Australia 16, 55
auzul 21, 60
axolotl 101, *101*
aye-aye 22, 23, *23*

B
babirusa 43, *43*
balena 13, 46-9
  albastră 47, 48, 49, *49*
  cașalot 47, 48, 49
  cetacee cu dinți 46, 48, 49
  cetacee cu fanoane (misticete) 47, 48, 49
  cu cocoașă 46, 48, *48*
  ucigașă 46, 48
  „evadare“ 46
bancuri 114, 118
baracuda din Atlantic 6
barbă 118, 121
basariscul 32
batog 118
bărbii 55
becața 64
  comună 64, *64*
bibanul de Nil 124, *124*
bioluminiscent 112-120
bizon 30
blană 13, 22, 33, 38
bondari 146, *146*
broasca prehensilă de culoare verde a lui Lutz 97, *97*
broasca râioasă 93, 94-5, 98
  Săgeata otrăvitoare a lui Boulenger 95, *95*
broasca zburătoare a lui Wallace 96, *96*
broască arboricolă 96-7
broaște 93, 94-7, 98
  comună 93, 96, *96*, 99
  cu coarne 97, *97*
  de sticlă 95, *95*
  rappia (sau broasca florii de cală) 97, *97*
bufnița 19, 53, 60
  ciuful de pădure 61, *61*
  cu pavilion 60, *60*
  striga 61, *61*
buhaiul-de-baltă 144, *144*

C
cai 25, 44
caiman 90
  cu ochelari 91, *91*
calamitate 132, 143, 145, 147
calcanul 126, *126*
calcanul țepos sau cambula americană 127
calmar uriaș 7, 48
calul lui Przewalski (calul sălbatic asiatic) 44, *44*
cambula americană (cambula canadiană sau limandă) 127, *127*
cambula de vară 126, *126*
cameleon 80
  Jackson, al lui 81, *81*
camuflaj 18, 64, 121, 126, 134
cangurul 16, 25
  roșu 16, *16*
cangurul cățărător Lumholtz 14, *14*
canibalism 97
caprimulgul 53, 60
  pitic australian 60, *60*
  uriaș 61, *61*
carapace protectoare 75, 76
cardinalul roșu 72, *72*
caribu 45, *45*
cartilaj 105, 106
castor 18
castravete de mare 7
cazuar 55, *55*
călugărița florilor 134, *134*
cămile 44
  dromader 44, *44*
căpușe 153
  de praf 153, *153*
câine de vânătoare 31, *31*
câinele de prerie cu coada neagră 19, *19*
câini 25, 30
  de vânătoare 31, *31*
  domestici 30
  sălbatici 30
cântatul 48, 66
cele mai mari 49
cerbul 44
  moscat 45, *45*
ceremonie de
  paradă 58, 63, 64, 66-7
  ritualuri 80
cetacee 46
chelonia 76
cheratină 56
chițcanul elefant cu urechi scurte 20, *20*
chițcarii 105
cicadă 136, *136*
ciclul de viață 99
cimpanzeu 27
cinteze 72
cioc-întors 65, *65*
ciri gustativi 118
civeta 34
  Africană (de palmier) 34, *34*
clasificare 8-9
coadă-de-șobolan 118
coarne de cerb 45
coati 32
cobra 88, *88*, 89
  indiană 82, *82*
cocadu 62
  cu moț galben 62, *62*
cocon 140
cocorul moțat 64, *64*
Cocoșul de mesteacăn 58
cod 118, *118*
coelacantul 128, *128*
coiotul, 30, *30*
coleoptere 144, 145
colți 88, 89
comună 94, *94*
  buhaiul de baltă oriental cu burta roșie 94, *94*
  de Surinam 95, *95*
  mamoș 98
condorul californian 70, *70*
copitate 42, 44
coregoni 116
cozi 22, 46
craniu 56

creierul 13, 22, 26
crisalidă 140
  Crisopa verde dantelată 134, *134*
crocodili 90-91
  de estuar 90, *90*
  de Nil 78, 90, *90*
crocodilul de estuar 90, 91,*91*
cuiburi
  de păsări 53, 54, 66, 67
  de țestoase 79
  de viespi 146
curcanul 58
  comun 58, *58*

D
degete mari ale picioarelor 26, 34, 44
degete opozabile 26, 33
delfinul 46, 48
  comun 49, *49*
  de apă dulce 49
  de Gange 49, *49*
diavolul tasmanian 16, *16*
dinozauri 75
dinți de rechin 111
dracul de nămol 103, *103*
dragonul de Komodo 86, *86*
dugong 50, 51, *51*

E
echidna cu cioc scurt 17, *17*
ecolocație 28, 49
elan 30, 32
elefantul 50
  african 50, *50*
  indian 50, *50*
emu, 55, *55*
exoschelet 131

F
facocerul (sau porcul alergător) 43, *43*
fanalucul (sau mangusta malgașă) 35, *35*
fazanul 53, 57, 58
feline
  feline mari 36-9
  habitate 37
  pisica domestică 38, 39
  pisica sălbatică 39, *39*
  pui 34, 37, *37*
  vânătoare 36
fildeși 41, 42, 43
fluturi 138-9
  coada-rândunicii 139, *139*
  Fluturele cu aripi de pasăre al Reginei Alexandra 139, *139*
  metamorfoză 140-41
  monarh 139, 139, 141
foca 6, 40-41, 46
  cenușie 41, *41*
  leopardul de mare 41, *41*
  urs de mare 40, *40*
furnici 42, 134, 136, 146, 148
  defoliatoare 149, *149*
  frunze 148
  legionar 147, *147*

G
Gadide 118-19
gaia roșie 68, *68*
galago 22
gândacul Goliat 144, *144*
gândacul-pocnitor 145, *145*
gândacul-rinocer 145, *145*
gâsca 58
  de Canada 59, *59*
gecko 86
  cu coada foliacee 87, *87*
  Tokay 87, *87*
gheare 70, 71
gheare, retractile 38
ghepard 37, 38, 39, *39*
gila 86, 87, *87*, 89
glande exocrine 23
glande mamare 25
glandele endocrine 140
gorila 13, 27, *27*
grenadier 118
  cap-de-brută 118, *118*

H
habitat 6, 37
halibut de California 127, 127
haltere 142
Hemipterele 136
hering 114, 115
  de Atlantic 115, *115*
  lup 115, *115*
hibernare 29, 76, 129
hidrodinamism 110, 125
hipopotam 50, 51, *51*
  pitic 51, *51*
hormoni 140
Hymenoptera 146, 148

I
iepure 18
  de câmp (brun) 18, *18*
  pintenog 18, *18*
iepurele 18, 60
  european (de câmp) 19, *19*
iguana 80
  comună 80, *80*
  marină 80, *80*
imitare 62
indri 23, *23*
inima 40, 56
insecte 6, 131-49
  metamorfoză 140-41
  părțile corpului 131
  structuri specializate 131
insecte sociale 146, 148-9
inteligență 26

Î
îngrijirea puilor 24-5
înotătoare 40, 41, 46, 50, 105, 110
învățare 24, 26

J
jaguar 36, 37, *37*

K
kiwi 65, 55, *55*
koala 15, *15*
krill 49

L
lagomorfe 18
lamantin 48, 50
lapte 13, 14, 25
larul 27, *27*
larvă 98, 112, 140, 142
lăcusta 133, *133*
lăcusta de copac 136
lăstun 57
lebăda 58
lemur 22-3
  -șoarece 22, *22*
  kata (lemurul cu coada inelată) 23, *23*
  variul (sau lemurul gulerat) 22, *22*
leneșul 13, *13*
leopardul 36, 37
  de zăpadă 37, 39, *39*
leopardul de zăpadă 37, 39, *39*
leu de mare 40, 46, 127
  californian 40, *40*
leul 12, 36, *36*, 37, 38, *38*
libarca 132
  americană
  șuierătoare malgașă 132, *132*
libelula 134
  imperială 135, *135*
libelula de pipirig 135, *135*
licurici 145, 145
liliacul comun 29
lilieci 28, 29
  liliacul comun 29, *29*
  marele liliac cu coadă 28, *28*
  marele liliac cu potcoavă 29, *29*
  marele liliac frugivor 28, *28*
  marele liliac pseudovampir 29, *29*
Linophryne arborifera 121, *121*
lipan 116
lisang vărgat 34, *34*
loris 22
lupul 30-31
  cenușiu 30, *30*
  cu coamă 31, *31*

M
maimuța urlătoare roșie 26, *26*
maimuțe 22, 25, 26
maki 22
makiul-șoarece 22, *22*
mamba verde 83, *83*
mamifere 6, 12-51
  acvatice 13, 46-9, 50
  care depun ouă 17
  cu păr 13
  evoluția 56
  strămoși 75
  zburătoare 28-9

mandril 26, *26*
mangusta 34
  indiană 35, *35*
manta de Atlantic (sau diavolul de mare) 109, *109*
marele liliac frugivor 28, *28*
marele oposum zburător 15, *15*
marele pseudovampir 29
marine 40-41
marlin, 125, *125*
marsuin 46, 48, 127
marsupiale 14-16, 25
măgarul 44
mătase 150
membre 13, 38, 46, 53
merlanul 118
  de Pacific 119
  european 119, *119*
metamorfoză
  amfibieni 98, 99
  insecte 140, 141
migrație 6
  fluturi 139
  gâște 59
  păsări 63, 65
  pești 114, 116, 125
  țestoase 77
mihalțul 119, *119*
mirosul, simțul olfactiv 30, 42, 55
mistreț 25, 43, *43*
mocasinul de apă 85, *85*
molii 138
  Atlas 138, *138*
  de Lună 138, *138*
  metamorfoză 140
  sfinx 140, 141
moluște 6
Mongolia 44
monotreme 17
mormoloci 94, 95, 98, 99, *98*
morsa 40, 41, *41*
moscul 13, 30, 32
murena 113, *113*
  catenată 112, *112*
musca efemeră 141
musca-tâlhar 142, *142*
musculița fructelor 143, *143*
musculiță 142
musul de Atlantic 120, *120*
mușchii unei păsări 56
muște 142, 143

N
nandu 54, *54*
naștere 13, 47
năpârlire 82, 140
nevertebrate 6
nimfe 134, 140
Noua Zeelandă 54, 55

O
ocean 7
  adânc 122, 123
ochi 138
  ai peștilor abisali 123
  de feline 38
  de păsări 60
  de primate 26
  fără cristalin 49
  pești plați 126
ofiuride 7
omizi 138, 139, 140, 141
oposum 16
  cu coada scurtă 16, *16*
  de Virginia 16, *16*
ornitorincul 17, *17*
ouă
  de amfibieni 98, 99
  de insecte 132
  de păsări 53, 54
  de pești 112
  de reptile 75, 76, 78-9
  mamifere care depun ouă 17

P
panda 32
  uriaș 33, *33*
papagalul 62-3
Papagalul ondulat comun 62, 62
paradă 58, 63, 64, 66, 67
paraziți 121, 136
pasăre de colivie 62, 63
pasărea paradisului, albastră 66
pasărea secretar 70, *70*
pasărea umbrar 67
pasărea-de-zahăr albastră 73, 73
păduchele 136, 137, *137*
păduchele de cap 137, *137*
pădurea tropicală 63
păianjenul 6, 131, 150-152
  comun, de casă 152, *152*
  crab 151, *151*
  jumping 152, *152*
  linxul verde 152, *152*
  lup 150, *150*
  spitting 151, *151*
  văduva neagră 151, *151*
păr 13, 22, 57
păsări 6, 52-73
  cuiburi
  nezburător 53, 54-55
  ouă 53
  parada și ritualul împerecherii 66-67
  strămoși 75
  zbor 56-57
păsări cântătoare 53, 72
păsări colibri 53, 56, 57, 62
  cu gușa rubinie 63, *63*
  silfa minunată 63, 63
păsări de pradă 57, 68-71
păsări marine 57
păsări necrofage 68
păsări-picioroange 64-5
păstrăvul 116
  curcubeu 117, *117*
  de lac 116, *116*
păstrăvul-de-șipot 116, *116*
păuni 67, *67*
pânze de păianjen 150
pești orbi 105
pene 53, 56, 57
  paradă 67
pește-undiță 7, 120-121
peștele cu colți (sau peștele-căpcăun) 122
peștele-arlechin 125, *125*
peștele-broască cu nadă lungă 121, *121*
peștele-cântător 120
peștele-cu-antene 121, *121*
peștele-delfin 124, *124*
peștele-lanternă 7
Peștele-limbă cu falcă neagră 127, *127*
peștele-minge 120
peștele-secure 123, *123*
peștele-spadă 125, *125*
peștele-viperă 123
pești 6, 105-129
  adâncuri 122-123
  consumatori abisali 123, 126
  fără fălci/cu fălci 105
  schelet 105, 106
  tipuri 105
pești cu plămâni 128-129
  africani 129, *129*
  australieni 129, *129*
  sud-americani 129, *129*
pești plați 126-127
pești-broască 120
Peștii perciformi/Bibanii 124-5
pica 18
pielea rechinului 111
pinguinul 41, 53, 66
  Adélie 66
pisica sălbatică 39, *39*
Pisica-de-mare sudică 109, *109*
plancton 47, 48, 114
plămâni 13, 40, 93, 102
ploier 64
  auriu american 65, *65*
ploșniță 136, 137, *137*
porcul 25, 42, 43
  de râu 42, *42*
porcul furnicar 42, *42*
potârnichea 58
prepelița 58
  californiană 59, *59*
primate 22-23, 26-27
proboscis 138, 139
pterozauri 75
pui 24, 24
  habitat 37
  vânătoare 37
  dezvoltare întârziată 25
  dezvoltare precoce
  protejare 24-25, 37, 53
puma 36
pupe 138, 140, 141
pureci 136
  de pisică 137, *137*
puricatul 25

R
radie 105
ratite 54-55
ratonul 32, 33, *33*
rața mare 59, *59*
rațe 53, 58
  domestice 59
  mari 59, *59*
rândunica 57, *57*
rechinul 105, 106-11
  alb (marele-alb) 106, *106*, 110, 111
  balenă 106 108, *108*
  cu vârfuri argintii

(Carcharhinus albimarginatus) 110
de Groenlanda 108, *108*
peregrin 107, *107*
Port Jackson 106, *106*
rechinii ca prădători 110-111
Rechinul comun 108, *108*
rechinul-ciocan 107, *107*, 111
vulpe 107, *107*, 110
reproducerea 37, 66, 67
reptile 6, 56, 75-91
ouă și pui 78-9
preistorice 75
schelet 75
respirația 13, 40, 93, 100
rețea laterală 110
roșie (de foc) 147, *147*
rozătoare 18-21
Lumea Nouă 20
Lumea Veche 20
rumegătoare 44

S

saguin 22
salamandra 93, 98, 100-101, 103
cu ochi atrofiați 100
cu pete 101, *101*
fără plămâni 100
oarbă de Texas 100, *100*
roșie 101, *101*
tigru 100, *100*
triton 93
salmonidae 116-117
sardina 114, *114*
savana 31, 37, 43
schelet
de amfibian 93, *93*
de mamifer 13, *13*, 22
de pasăre 54, 56
de pește 105, *105*, 106, 128
de reptilă 75, *75*
scheletul 13, *13*
scoicarul 64
comun 65, *65*
scormonitori 93, 98, 102
orb-ceilonez 102, *102*
São Tomé 93, 102, *102*
scorpion 131, 153, *153*
scrumbia 114, *114*
sifaka 23
silfa minunată 63, *63*
simțuri 11, 13, 30, 110, *11*
solzi 57
somn profund 28
somon 116
de Atlantic 117, *117*
roșu 117, *117*
sonar 46, 48
specii pe cale de dispariție
axolotl 101
balene 47, 49
caretul 77
crocodilul de estuar 90
fluturi 139
hipopotamul pitic 51
marele liliac cu potcoavă 29, 29
panda uriaș 33
striga 61, *61*
struțul 53, 54, *54*
suricata 35, *35*
șarpe crotalin comun 84
șarpele arlechin 83, *83*
șarpele cu clopoței 6
șarpele cu clopoței cu coarne 85, *85*
șarpele jartieră comun 82, *82*
șarpele lance (jararaca) 84, *84*
șerpi 75, 78, 82-85, 88
de mare 89
evoluție 82
melcari 83, *83*
veninoși 88-89
șoarece, *vezi* șoareci
șoareci 20, 21, *21*
șobolanul 18
bandicotul cu nas lung 20, 20
negru 20, 21, *21*
pescar 21, *21*
șoim 53, 57, 70
călător 71, *71*
șoimi 53, *53*, 57, 68
șopârle 75, 78, 80, 86-87, 89
gulerată 81, *81*
nocturnă de deșert 81, *81*
perlată mexicană 89
șorecar 68
comun 69, *69*

T

tamarin 22
tanagra
cu ciocul argintiu 73, *73*
gri-albastră 72, *72*
tarantula cu genunchi roșii 150, *150*
tăunul 142, *142*
teritoriu 23, 39, 45, 66
termite 42, 146, 149
mușuroaie 149
subterane 147, *147*
termoizolant 13, 33
tetrapode 128
tigrul 8, 36, 37, 38, *38*
siberian 36, 37
timpane 136
tritonul 93, 98, 102-3
cu creastă 103, *103*
oriental 103, *103*
trompe 50
tundra 45, 58, 59, 65
țânțar 142, 143, *143*
țestoasa
terestră cu capac 76, *76*
uriașă de Galápagos 76, *76*
caretul (broasca țestoasă de baga) 77, *77*
galbenă de mâl 77, *77*
lutul 77, *77*
marină 79
zone adecvate cuibăritului 79

U

unelte 27
urechelnița 133, *133*
urechi 34, 61
ursul marsupial comun 15, *15*
urși 32
brun (grizzly) 32, *32*
malaysian 32, *32*
polar 33, *33*

V

vaca de mare 48
varanul 86
de Nil 86, *86*
vânat (cu aripi) 58-9
vânătoarea 30, 31
feline mari 24, 36, 37, 38
vânturel roșu 56, *56*, 71, *71*
venin 17, 125
broaște 95
insecte 139, 147
păianjeni 150, 151
reptile 87, 88-89
scorpioni 152, 153
șerpi 82, 83, 84, 85
vertebrate 6, 13, 53, 75
veverița 18
cenușie 19, *19*
vierme filiform 145
viermi 142
viespea 146, 148
comună 146, *146*
vipera 84-85, 88
vipera de nisip africană 85, *85*
vipera pufăitoare 84, *84*
viteză
ghepardul 39
păsări 54, 55, 71
vrabia 56, 72
de pietriș 73, *73*
vulpe 19, 30
roșie 31, *31*
vulpe de mare 105
vulturi 53, 57, *57*
acvila 68, *68*
de mare cu cap alb 69, *69*
vulturul-pescar 71, *71*

Z

zbor 56-57
zebra 44
lui Grevy 45, *45*
zonă de împerechere 113, 114, 116, 117
zone de vegetație 6

Mulțumiri

Ilustratori

Mamifere Graham Allen, John Francis, Elizabeth Gray, Bernard Robinson, Eric Robson, Simon Turvey, Dick Twinney, Michael Woods

Păsări Keith Brewer, Hilary Burn, Malcolm Ellis, Steve Kirk, Colin Newman, Denys Oveden, Peter D. Scott, Ken Wood, Michael Woods

Reptile și amfibieni John Francis, Elizabeth Gray, Steve Kirk, Alan Male, Colin Newman, Eric Robson, Peter D. Scott

Pești Robin Boutell, John Francis, Elizabeth Gray, Elizabeth Kay, Colin Newman, Guy Smith, Michael Woods

Insecte și arahnide Robin Boutell, Joanne Cowne, Sandra Doyle, Bridget James, Steve Kirk, Adrian Lascombe, Alan Male, Colin Newman, Steve Roberts, Bernard Robinson, Roger Stewart, Colin Woolf

Fotografii

Toate fotografiile au fost realizate de Ecoscene, excepție făcând
122 - Gregory Ochocki/Science Photo Library